

**Lagutskottets betänkande 1/2021 om
kyrkostyrelsens framställning 10/2020 till
kyrkomötet med förslag till ny kyrkolag, lag om
tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan, lag
om evangelisk-lutherska kyrkans
arbetsmarknadsverk och lag om domstolars
skyldighet att informera om vissa avgöranden samt
lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond
och om kyrkostyrelsens framställning 11/2020 till
kyrkomötet om revidering av kyrkoordningen**

DKIR/907/00.08.00/2020

Innehåll

1	Kyrkostyrelsens framställning	5
2	Bakgrunden till Kyrkostyrelsens framställning	5
2.1	Kodifieringsprocessen	5
2.2	Regeringens propositioner 19/2019 rd och 93/2019 rd	6
2.3	Riksdagsbehandlingen	7
2.3.1	Betänkande av riksdagens grundlagsutskott GrUU 4/2020 rd	7
2.3.1.1	Generella anmärkningar	7
2.3.1.1.1	Lagstiftningsordning	7
2.3.1.1.2	Området för kyrkolagen enligt 76 § 2 mom. i grundlagen	8
2.3.1.1.3	Religionsfrihet enligt 11 § i grundlagen, förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen samt bekännelseparagrafen	9
2.3.1.2	Nödvändiga justeringsbehov	9
2.3.1.2.1	Domstolars skyldighet att underrätta kyrkans organ om anhängiggörandet av vissa ärenden och om vissa utdömda straff	9
2.3.1.2.2	Sökande av ändring i beslut om deltagande i hälsoundersökning	10
2.3.1.2.3	Sökande av ändring i fråga om varning	10
2.3.1.2.4	Skydd för personuppgifter	11
2.3.1.2.5	Behandlingen av känsliga personuppgifter inom diakonin	12
2.3.2	Riksdagens förvaltningsutskotts brev 1.4.2020	13
3	Utlåtanden som lämnats till lagutskottet	17
3.1	Biskopsmötets utlåtande 1/2021	17
3.1.1	Allmänna frågor i den nya lagstiftningshelheten	17
3.1.1.1	Kyrkans organisation och förvaltning	17
3.1.1.2	Verkningar på förhållandet mellan kyrkan och staten	18
3.1.2	Principiellt betydande frågor i framställningen	19
3.1.2.1	Kyrkans bekännelse	19
3.1.2.2	Behandlingen av kyrkliga lagar	19
3.1.2.3	Gränsdragningen mellan kyrkolagen och tjänsteinnehavarlagen	20
3.1.3	Enskilda detaljfrågor i förslaget till kyrkolag	20
3.1.3.1	Korrigeringsav lagstiftningstekniska fel i ett förslag till kyrkolag	20
3.1.3.2	Anmärkning om skötseln av prästämbetet	20
3.1.4	Frågor som gäller förslaget till kyrkoordination	21
3.1.4.1	Kyrkans bekännelse (KO 1:1)	21
3.1.4.2	Biskopsmötets uppgifter	21

3.1.4.3	Personal.....	21
3.1.5	Förslag till kyrkliga lagar	22
3.1.6	Övrigt.....	22
3.1.6.1	Tidsschema	22
3.1.6.2	Behovet av utlåtanden och höranden	22
3.1.7	Sammandrag av biskopsmötets anmärkningar	23
3.2	Kyrkomötets konstitutionsutskotts utlåtande 2/2020	24
3.2.1	Tidigare diskussion om bekännelseparagrafen i kyrkolagen och kyrkoordningen	24
3.2.2	Bekännelsens betydelse i bestämningen av förhållandet mellan kyrkan och staten	24
3.2.3	Förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen	25
3.2.4	Bekännelsen samt kyrkans organisation och förvaltning	25
3.2.5	Bekännelsen och kyrkans autonomi	25
3.2.6	Bekännelsen, prästämbetet och kyrkliga helgdagar i kyrkolagen	25
3.2.7	Speciallagarna och kyrkans autonomi	26
3.2.8	Konstitutionsutskottets ståndpunkt	27
3.3	Kyrkans laggranskningsnämnds utlåtande 1/2021	27
4	Lagutskottets allmänna motivering	29
4.1	Allmänt.....	29
4.2	Lagförslagets beredning och konsekvensbedömning	30
4.3	Motiveringen till kyrkostyrelsens framställning	31
4.4	Lagstiftningsordningen för kyrkolagen.....	32
4.5	Lagstiftningsområdet för kyrkolagen	33
4.5.1.	Tidigare utredningar om innehållet i lagstiftningsområdet för kyrkolagen	33
4.5.2	Slutsatser om området för kyrkolagen	39
4.5.2.1	Frågan om de bestämmelser som gäller prästtjänster och domkapitlets behörighet.....	41
4.5.2.2	Bestämmelserna som gäller prästämbetet.....	44
4.5.2.3	Behörighetsvillkor	45
4.5.3.	Övriga riktlinjer om området för kyrkolagen i kyrkostyrelsens framställning	46
4.6	Effekterna av kyrkostyrelsens framställning på kyrkans författningsautonomi	47
4.7	Förhållandet mellan kyrkolagen, kyrkoordningen och de övriga lagarna	47
4.8	Kyrkans bekännelse och uppgift.....	49
4.9	Kyrkolagförslagets behandlingsordning i riksdagen	51
4.10	Riksdagens grundlagsutskotts övriga anmärkningar.....	52
4.10.1	Domstolars anmälningsplikt.....	52
4.10.2	Sökande av ändring i beslut om deltagande i hälsoundersökning	52

4.10.3	Sökande av ändring i fråga om varning	52
4.10.4	Skyddet för personuppgifter	54
4.11	Övriga anmärkningar gällande området för kyrkolagen i relation till kyrkoordningen	54
4.11.1	Kyrkliga helgdagar	54
4.11.2	Kyrkliga byggnader	55
4.11.3	Kyrkliga utmärkelsetecken, titlar och sigill.....	55
4.12	Tjänsteinnehavarlagen	56
4.13	Övriga anmärkningar	57
5	Lagutskottets detaljmotivering	58
5.1	Kyrkolagen	58
5.2	Lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan	66
5.3	Lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk.....	73
5.4	Lag om ändring av 2 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden	75
5.5	Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond	75
5.6	Kyrkoordning	77
6.	Lagutskottets klämförslag	82
	Avvikande mening till lagutskottets betänkande 1/2021	311

Kyrkomötet har i plenum den 3 november 2020 remitterat ärendena till lagutskottet. Jur.dr. Timo Esko och professor Juha Raitio har deltagit som sakkunniga i lagutskottets arbete. Som sakkunniga har lagutskottet hört verksamhetsledare Paula Aalto (Kyrkosektorn rf), professor Mikael Hidén, avtalsexpert Keijo Hiltunen (JHL), verksamhetsledare Jussi Junni (AKI-förbunden rf), ledande sakkunnig Miia Kannisto (Akava), jur.dr och teol.dr Pekka Leino, professor Olli Mäenpää, ecklesiastikrådet Anna Kaarina Piepponen, ecklesiastikrådet Pirjo Pihlaja, justitiekansler Tuomas Pöysti, dataombudsmannen Anu Talus, ecklesiastikrådet Juha Tuohimäki, arbetsmarknadsjurist Viivi Vidgren (JYTY), professor Veli-Pekka Viljanen, professor Tomi Voutilainen, riksdagens förvaltningsutskotts utskottsråd Ossi Lantto och grundlagsutskottets utskottsråd Matti Marttunen samt som representanter för stiftens lagfarna assessorer Jorma Juutilainen, Jyri Klemola och Riikka Ryökäs.

1 Kyrkostyrelsens framställning

I kyrkostyrelsens framställning 10/2020 föreslås att det stiftas en ny kyrkolag för evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som ska ersätta den gällande kyrkolagen från 1993. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om kyrkans tjänsteinnehavare, kyrkans arbetsmarknadsverk och kyrkans pensionsfond separeras från kyrkolagen. Förslaget ersätter regeringens tidigare proposition med förslag till kyrkolag (19/2019 rd) och den kompletterande propositionen (93/2019 rd).

I kyrkostyrelsens framställning 11/2020 föreslås en revidering av kyrkoordningen. Den framställningen och förslaget till ny kyrkolag och tillhörande speciallagar utgör tillsammans kodifieringen av kyrkolagstiftningen.

Avsikten är att lagarna ska träda i kraft samtidigt den 1 januari 2022. Den nya kyrkoordningen träder i kraft samtidigt som den nya kyrkolagen.

2 Bakgrunden till Kyrkostyrelsens framställning

2.1 Kodifieringsprocessen

Behovet av en övergripande kodifiering av kyrkolagstiftningen konstaterades redan 2005 och kyrkostyrelsen tillsatte då en kommission med uppgift att granska grunderna för kyrkolagstiftningen och området för kyrkolagen. På förslag av den

kommissionen tillsattes kommissionen för kodifiering av kyrkolagstiftningen, som blev klar med sitt arbete 2009. Kodifieringskommissionens betänkande ledde emellertid inte till någon framställning till kyrkomötet om ny kyrkolag och kyrkoordning, eftersom kyrkomötet då hade förkastat två tämligen omfattande revideringsförslag som delvis låg till grund för kommissionens kodifieringsframställning.

Kyrkostyrelsen tillsatte 2011 en arbetsgrupp för kodifiering av kyrkolagstiftningen med uppdraget att fortsätta den övergripande kodifieringen utifrån de tidigare betänkandena. Kodifieringen skulle framför allt fokusera på uppdelningen mellan kyrkolagen och kyrkoordningen och på bestämmelsernas struktur och språkliga utformning. Arbetsgruppen blev klar med sitt betänkande i augusti 2014. På grund av pågående lagprojekt sändes betänkandet inte ut på remiss utan beredningen fortsatte som tjänsteuppdrag. En remissomgång genomfördes under våren och sommaren 2016.

Våren 2017 lade kyrkostyrelsen fram en framställning om revidering av kyrkolagen och kyrkoordningen för kyrkomötet. I maj 2018 godkände kyrkomötet kyrkostyrelsens framställning om revidering av kyrkolagen och kyrkoordningen.

2.2 Regeringens propositioner 19/2019 rd och 93/2019 rd

Det kyrkolagsförslag som hade godkänts av kyrkomötet lämnades till riksdagen som regeringens proposition 19/2019 rd. I november 2019 behandlade kyrkomötet en framställning av kyrkostyrelsen om komplettering av kyrkolagsförslaget till den del det fanns lagtekniska felaktigheter som ansågs inverka på lagens innehåll. Kompletteringen lämnades till riksdagen som regeringens proposition 93/2019 rd.

Under riksdagsbehandlingen fäste grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 4/2020 rd) uppmärksamhet vid lagstiftningsordningen för kyrkolagen, regleringsförbehållets räckvidd och förslagets förhållande till vissa bestämmelser i grundlagen. På basis av grundlagsutskottets utlåtande och hörandet av sakkunniga beslöt riksdagens förvaltningsutskott avbryta behandlingen av förslaget till kyrkolag. Utskottet konstaterade att det finns skäl att göra en ny beredning av förslaget som ett helhetspaket som beaktar grundlagsutskottets anmärkningar om lagstiftningsordningen och som utöver rätten att ta initiativ till kyrkolag enligt 76 § 2 mom. i grundlagen och bestämmelserna om lagstiftningsordningen för kyrkolagen bara innehåller sådana bestämmelser som enligt 76 § 1 mom. i grundlagen hör till kyrkolagens område.

2.3 Riksdagsbehandlingen

2.3.1 Betänkande av riksdagens grundlagsutskott GrUU 4/2020 rd

Riksdagens grundlagsutskott har gett förvaltningsutskottet sitt utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till kyrkolag (RP 19/2019 rd) och regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till kyrkolag (19/2019 rd) (RP 93/2019 rd).

2.3.1.1 Generella anmärkningar

Grundlagsutskottet har konstaterat att den föreslagna kyrkolagen är synnerligen detaljerad till exempel i jämförelse med lagen om ortodoxa kyrkan. Förslaget omfattar fortsättningsvis bestämmelser som klart anknyter till kyrkans bekännelse (t.ex. 1 kap. 2 §) och som inte lämpar sig särskilt väl för en lag som stiftas av riksdagen, men kan vara viktiga för kyrkans religiösa identitet.

Grundlagsutskottet ansåg år 1993 att det borde göras en övergripande utredning om huruvida det är nödvändigt med en särskild behandlingsordning för kyrkolagen (GrUU 20/1993 rd, s. 2/II). Efter det har det i riksdagsordningen och kyrkolagen gjorts vissa ändringar i bestämmelserna om stiftande av kyrkolag (GrUB 4/1994 rd och GrUU 23/1996 rd). I samband med grundlagsreformen förblev systemet för stiftande av kyrkolag i stort sett oförändrat. Någon sådan utredning som nämndes i grundlagsutskottets utlåtande har dock inte gjorts och någon sådan föreslås inte heller i samband med den nu föreslagna kyrkolagen. Med beaktande av ovan nämnda konstitutionella omständigheter anser grundlagsutskottet att en utredning i frågan fortfarande kunde behövas.

2.3.1.1.1 Lagstiftningsordning

Kyrkolagens författningsrättsliga ställning grundar sig på 76 § 1 mom. i grundlagen, där det föreskrivs att bestämmelser om evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning finns i kyrkolagen. Enligt paragrafens 2 mom. gäller angående lagstiftningsordningen för kyrkolag och rätten att ta initiativ som gäller kyrkolag det som särskilt bestäms i nämnda lag.

I det förslag som nu granskas nämns inte längre att republikens president och riksdagen ska pröva och stadfästa kyrkomötets förslag. Enligt 1 kap. 5 § i förslaget till kyrkolag ska kyrkomötets förslag lämnas till riksdagen för prövning och godkännande i form av en regeringsproposition. Grundlagsutskottet påpekar att bestämmelsen ger en oklar bild av statsrådets beslutanderätt när det gäller att lämna en regeringsproposition. Utskottet anser att det är klart att statsrådet har rätt att besluta om det ska eller inte ska lämna en proposition.

Kyrkomötets exklusiva initiativrätt samt kyrkolagens bestämmelser om riksdagens ställning har ansetts ha åtminstone två vitala konstitutionella konsekvenser. För det första är riksdagens lagstiftningsbehörighet exceptionellt begränsad i ärenden som hör till området för kyrkolagen. Utan ett uttryckligt bemyndigande har riksdagen inga andra alternativ än att antingen godkänna lagförslaget utan ändringar eller att förkasta lagförslaget. För det andra återverkar den särskilda lagstiftningsordningen för kyrkolagen på annan lagstiftning, eftersom det inte ansetts möjligt att i annan lagstiftning ta in bestämmelser som strider mot kyrkolagen.

Grundlagsutskottet har påpekat att grundlagens särskilda lagstiftningsordning för kyrkolagen inte innebär att det med stöd av denna särskilda ordning skulle vara möjligt att i kyrkolagen ta in undantag från grundlagen eller från internationella människorättskonventioner som är förpliktande för Finland.

2.3.1.1.2 Området för kyrkolagen enligt 76 § 2 mom. i grundlagen

Grundlagsutskottet konstaterar att lagstiftningsordningen för kyrkolagen utgör ett klart undantag från den vid grundlagsreformen befästa konstitutionella huvudregeln att riksdagen entydigt intar ställningen som högsta statsorgan och lagstiftare. Den särskilda lagstiftningsordningen för kyrkolagen begränsar i betydande grad riksdagens lagstiftningsbehörighet i ärenden som hör till området för kyrkolagen och är i detta avseende mycket exceptionell i vårt konstitutionella system, och den är inte problemfri i konstitutionellt hänseende. Det är enligt grundlagsutskottets uppfattning därför nödvändigt med en snäv tolkning av regleringsförbehålllets omfattning ("kyrkans organisation och förvaltning") som används i 76 § i grundlagen. Den särskilda lagstiftningsordningen för kyrkolagen kan således endast omfatta de frågor som bestämmelsen i 76 § 1 mom. i grundlagen uttryckligen hänvisar till.

Ett mål med förslaget till kyrkolag är också att överföra en så stor del som möjligt av den normgivningsmakt som gäller kyrkans interna verksamhet och förvaltning till kyrkans egna organ till den del det inte rör sig om frågor som kräver reglering på lagnivå. Överföringen av normgivningsmakten kan enligt grundlagsutskottet anses vara förenlig med 76 § i grundlagen, eftersom lagförslaget dessutom innehåller tillräckliga grundläggande bestämmelser om kyrkans organisation och förvaltning.

2.3.1.1.3 Religionsfrihet enligt 11 § i grundlagen, förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen samt bekännelseparagrafen

Förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen baserar sig på den i grundlagens 11 § garanterade religionsfriheten, som enligt vedertagen praxis omfattar en viss grad av intern autonomi för ett religiöst samfund och rätt att bestämma om sina egna angelägenheter, såsom valet av religiösa ledare, präster och lärare (GrUU 28/2006 rd, s. 2, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2). Enligt grundlagsutskottets uppfattning hade det av grundlagsskäl varit mer motiverat att en del av de föreslagna bestämmelserna hade reglerats i kyrkoordningen.

Enligt grundlagsutskottets uppfattning är kyrkans bekännelse inte ett sådant element i kyrkans organisation och förvaltning som avses i 76 § i grundlagen. Den religiösa föreningsfriheten omfattar enligt grundlagsutskottet också en viss grad av intern autonomi för ett religiöst samfund, vilket också kan anses innefatta rätten att besluta om innehållet i en religiös bekännelse. Det är enligt utskottet således inte oproblematiskt att kyrkans bekännelse i och med bestämmelserna i kyrkolagen kan vara beroende av lagstiftarens politiska vilja exempelvis i en situation där kyrkan vill ändra innehållet i bekännelsen, men lagstiftaren inte gör en sådan ändring. På grund av detta och ordalydelsen i 76 § i grundlagen är det mer motiverat att bestämmelserna om kyrkans bekännelse tas in i kyrkoordningen i stället för i kyrkolagen.

2.3.1.2 Nödvändiga justeringsbehov

2.3.1.2.1 Domstolars skyldighet att underrätta kyrkans organ om anhängiggörandet av vissa ärenden och om vissa utdömda straff

Att ålägga oavhängiga domstolar som utövar dömande makt att vidta åtgärder är uppenbart inte en fråga som gäller kyrkans organisation eller förvaltning, konstaterar

grundlagsutskottet. Av konstitutionella skäl kan bestämmelsen om domstolars anmälningssplikt inte stiftas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

2.3.1.2.2 Sökande av ändring i beslut om deltagande i hälsoundersökning

I 12 kap. 14 § i kyrkolagen föreslås en bestämmelse om att ändring inte får sökas i fråga om en begäran eller ett förordnande om deltagande i hälsoundersökning som arbetsgivaren har framställt till en tjänsteinnehavare. Enligt motiveringen är ett förordnande att delta i en kontroll eller undersökning som gäller hälsotillståndet en arbetsledande åtgärd. Endast om utredningarna leder till beslut som gäller anställningen, t.ex. till uppsägning av ett tjänsteförhållande av hälsoskäl, kan tjänsteinnehavaren hänvisa till att begäran eller förordnandet inte var motiverade.

Grundlagsutskottet konstaterar att skyldigheten att delta i kontroller eller undersökningar av hälsotillståndet inkräktar på den personliga integriteten, som garanteras i grundlagens 7 §. Denna grundläggande rättighet får enligt 7 § 3 mom. inte kränkas godtyckligt eller utan laglig grund. En obligatorisk hälsokontroll kringskar också en persons självbestämmanderätt. Ett förordnande om hälsoundersökning inverkar i sig på tjänsteinnehavarens rättigheter och skyldigheter på det sätt som avses i grundlagens 21 § 1 mom. Av konstitutionella skäl anser grundlagsutskottet att besvärsförbud i fråga om förvaltningsbeslut som gäller utfärdande av förordnande inte kan stiftas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

2.3.1.2.3 Sökande av ändring i fråga om varning

I 12 kap. 14 § i kyrkolagen ska enligt förslaget finnas en bestämmelse som hindrar sökande av ändring i fråga om varning till en tjänsteinnehavare. Tjänsteinnehavaren kan dock enligt motiveringen begära att en varning laglighetsprövas i samband med ändringssökande som gäller uppsägning. En varning är inte ett förvaltningsbeslut av en myndighet, utan en arbetsledande åtgärd där arbetsgivaren fäster tjänsteinnehavarens uppmärksamhet vid att denne inte har handlat på det sätt som tjänsteuppgifterna förutsätter. En varning inverkar inte ensam på de rättigheter eller skyldigheter som följer av tjänsteförhållandet eller på anställningsvillkoren. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i stor utsträckning 24 kap. 14 § 1 mom. 9 punkten i den gällande kyrkolagen.

Grundlagsutskottet konstaterar att det i 8 kap. 30 § i kyrkolagen föreslås bestämmelser om de rättsliga förutsättningar under vilka en varning kan ges. Med tanke på tjänsteinnehavarens rättsskydd är det motiverat att låta en domstol pröva lagenligheten i ett förvaltningsbeslut som omfattar tolkning och tillämpning av en befogenhetsbestämmelse. Den rätt att söka ändring som uppkommer först i samband med en eventuell uppsägning möjliggör inte tillgodoseende av rättsskyddet och bedömning av varningens lagenlighet i andra situationer, där det alltså på grund av förbudet mot ändringssökande inte alls är möjligt att föra frågan om varningens lagenlighet till domstol för prövning. Av konstitutionella skäl kan bestämmelsen om besvärsförbud i fråga om varning inte stiftas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

2.3.1.2.4 Skydd för personuppgifter

I 3 kap. i förslaget till kyrkolag föreskrivs det om kyrkböcker, vilka utgörs av det gemensamma medlemsregistret och de manuellt förda kyrkböckerna. I medlemsregistret registreras uppgifter om kyrkans medlemmar som har överförs från de manuellt förda kyrkböckerna och uppgifter enligt 4 och 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister. De uppgifter som förs in i kyrkböckerna är personuppgifter.

Förslaget är relevant med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter i 10 § i grundlagen. Enligt grundlagsutskottet bör skyddet för personuppgifter i första hand tillgodoses med stöd av EU:s allmänna dataskyddsförordning och den nationella allmänna lagstiftningen. Lagstiftaren bör alltså vara restriktiv när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger.

Grundlagsutskottet ser det dock som klart att behovet av speciallagstiftning måste bedömas utifrån det riskbaserade synsätt som förutsätts också i dataskyddsförordningen, varvid uppmärksamhet fästs vid de hot och risker som behandlingen av uppgifterna orsakar. Grundlagsutskottet har lyft fram riskerna med behandlingen av känsliga uppgifter och särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt. Denna avgränsning har i utskottets senare praxis ansetts vara en fråga som har betydelse för lagstiftningsordningen.

Enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen hör personuppgifter som avslöjar religiös övertygelse till de särskilda kategorier av personuppgifter som bör åtnjuta särskilt skydd. De manuella kyrkböcker som avses i förslaget till kyrkolag kan också innehålla andra uppgifter som kan anses vara känsliga, såsom anteckningar om sjukdomar, omhändertagningsbeslut, underhållsbeslut och underhållsavtal och anteckningar om politisk bakgrund samt hänvisningar till anteckningar i straffregistret.

I 3 kap. 39 § i förslaget till kyrkolag föreskrivs det om kyrkböckernas användningsändamål. I bestämmelsen kopplas behandlingen av uppgifter till fullgörandet av församlingens, den kyrkliga samfällighetens och Kyrkostyrelsens lagfästa uppgifter och skyldigheter. Grundlagsutskottet anser att det hade varit motiverat att precisera bestämmelsen genom att förteckna de uppgifter och skyldigheter för vars fullgörande behandlingen är nödvändig.

Enligt 3 kap. 41 § i förslaget till kyrkolag förs det i medlemsregistret in sådana uppgifter om kyrkans medlemmar som överförs från de manuellt förda kyrkböckerna. Av förslaget framgår det överhuvudtaget inte vilka uppgifter som överförs till medlemsregistret från dessa äldre kyrkböcker. Enligt grundlagsutskottet måste det finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt. Av konstitutionella skäl kan den föreslagna bestämmelsen därför inte stiftas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

Enligt 3 kap. 46 § i förslaget till kyrkolag får uppgifter lämnas vidare eller annars lämnas ut till utomstående endast om det föreskrivs om detta i lag eller om Kyrkostyrelsen har gett tillstånd till det. Bestämmelsen innebär en helt obegränsad befogenhet för Kyrkostyrelsen att bevilja tillstånd att lämna vidare känsliga personuppgifter. Enligt grundlagsutskottet skulle det ha varit nödvändigt att precisera bestämmelsen, exempelvis med de omnämnanden som finns i motiveringen till lagförslaget, det vill säga att Kyrkostyrelsens tillstånd endast kan basera sig på en lagstadgad grund. Av konstitutionella skäl kan den föreslagna bestämmelsen inte stiftas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

2.3.1.2.5 Behandlingen av känsliga personuppgifter inom diakonin

Enligt 3 kap. 1 § hör diakoni till församlingens lagstadgade uppgifter. Det framgår inte närmare av lagförslaget vad som avses med diakoni. Grundlagsutskottet noterar att diakonin verkar omfatta till exempel mentalvårdsarbete, arbete med personer med

funktionsnedsättning samt kriminalarbete och alkohol- och drogarbete. Diakoni kan enligt utskottets uppfattning delvis jämföras med produktion av social- och hälsovårdstjänster. Inom den lagfästa diakonin kan det alltså bli aktuellt att behandla känsliga personuppgifter som kan gälla till exempel en patients hälsotillstånd, sjukdom eller funktionsnedsättning eller behandlingar eller andra motsvarande åtgärder. Det kan också finnas uppgifter om en persons behov av socialvård eller erhålla socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra socialvårdsförmåner.

Av bestämmelserna eller motiveringen i förslaget till kyrkolag framgår inte i vilken omfattning den lagstiftning om behandling av klient- och patientuppgifter som tillämpas inom social- och hälsovården ska tillämpas på diakonin. Enligt grundlagsutskottet är det klart att bestämmelsen i 10 kap. 4 § i förslaget till kyrkolag, om att handlingar som gäller självvård eller diakoniarbete för enskilda personer ska vara sekretessbelagda, inte utgör en tillräcklig författningsgrund för behandlingen av känsliga klient- och patientuppgifter inom ramen för den lagfästa diakonin.

Om lagstiftningen om behandling av klient- och patientuppgifter inom social- och hälsovården inte kan tillämpas på kyrkans diakoniarbete, hade det varit nödvändigt att i väsentligt större utsträckning föreskriva om behandlingen av känsliga klient- och patientuppgifter i den lagstadgade diakonin genom bestämmelser som tas in i förslaget till kyrkolag, eller alternativt genom hänvisningsbestämmelser ändra lagstiftningen om behandling av klient- och patientuppgifter så att den kan tillämpas i den omfattning som anges i kyrkolagen. Förslaget till kyrkolag kan således inte utan en sådan reglering behandlas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

2.3.2 Riksdagens förvaltningsutskotts brev 1.4.2020

Riksdagens förvaltningsutskott har lämnat ett brev godkänt 1.4.2020 till Kyrkostyrelsen om totalreformen av kyrkolagen.

Förvaltningsutskottet hänvisar i brevet till grundlagsutskottets jämförelse mellan Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och Finlands ortodoxa kyrka, som båda avvikande från övriga religiösa samfund har egen lagstiftning. Finlands ortodoxa kyrka har med stöd av 4 § 1 mom. i lagen om ortodox kyrkan rätt att lägga fram förslag till ändring av den lagen och annan lagstiftning som gäller ortodoxa kyrkan. Ortodoxa kyrkan har dock inte lagstiftningsbaserad exklusiv initiativrätt i fråga om kyrkans lagstiftning.

Riksdagen är inte heller bunden av en proposition som lämnats utifrån den ortodoxa kyrkans förslag. I lagen om ortodoxa kyrkan kan det tas in mer omfattande bestämmelser än i kyrkolagen för evangelisk-lutherska kyrkan, vars område definieras i 76 § i grundlagen. Den väsentliga skillnaden beror på att riksdagens lagstiftningsbehörighet inte har begränsats i fråga om stiftandet av ortodoxa kyrkans lagstiftning.

Förvaltningsutskottet konstaterar att trots det som sagts ovan har lagen om ortodoxa kyrkan beretts av kyrkan själv. Regeringen har lämnat ett lagförslag i enlighet med kyrkans vilja och riksdagen har i sin tur godkänt lagförslaget innehållsmässigt i samarbete med den ortodoxa kyrkan, även om den stiftade lagen innehåller bestämmelser av avsevärd speciell karaktär.

Förvaltningsutskottet har redogjort för bakgrunden till kyrkolagens lagstiftningsordning. Kyrkan har haft initiativrätt till ändring och upphävande av kyrkolagen sedan 1869 års kyrkolag. Utskottet konstaterar att förhållandet mellan staten och kyrkan har förändrats sedan dess. I grundlagsreformen 2000 ville man stärka riksdagens ställning som högsta statsorgan. Riksdagen har dock genom att godkänna förslaget till 1993 års kyrkolag själv gått med på att i vanlig lagstiftningsordning begränsa sin viktigaste behörighet, lagstiftningsbehörigheten.

Förvaltningsutskottet hänvisar till grundlagsutskottets påpekande att bestämmelsen i 1 kap. 5 § i det nya förslaget till kyrkolag, enligt vilket kyrkomötets förslag ska lämnas till riksdagen för prövning och godkännande i form av en regeringsproposition, inte är tydlig. Grundlagsutskottet har påpekat att det hör till statsrådets behörighet att lägga fram eller låta bli att lägga fram förslag.

Förvaltningsutskottet har också hänvisat till grundlagsutskottets påpekande att den särskilda lagstiftningsordningen för kyrkolagen i betydande grad begränsar riksdagens lagstiftningsbehörighet och att den i det avseendet är mycket exceptionell i vårt konstitutionella system och inte problemfri i konstitutionellt hänseende. Kyrkolagens lagstiftningsordning har ansetts ha åtminstone två vitala konstitutionella konsekvenser: 1) riksdagens lagstiftningsbehörighet i ärenden som hör till området för kyrkolagen är exceptionellt begränsad och 2) den särskilda lagstiftningsordningen för kyrkolagen återspeglas i annan lagstiftning så att det inte har ansetts möjligt att i lagstiftningen ta in bestämmelser som strider mot kyrkolagen.

Förvaltningsutskottet har konstaterat att grundlagsutskottets utlåtande innehåller flera konstitutionella anmärkningar om lagstiftningsordningen för kyrkolagen. Det är fråga om sådant i förslaget till kyrkolag som till sitt innehåll strider mot grundlagen. Anmärkningarna om skyddet av personuppgifter verkar vara de mest uppenbara problemen. I fråga om bestämmelserna om skydd för personuppgifter ska det göras en gränsdragning också i förhållande till den allmänna dataskyddslagstiftningen.

När det gäller grundlagsutskottets anmärkningar om lagstiftningsordningen är det skäl att bedöma vad som hör och inte hör till området för kyrkolagen. Bestämmelser som inte hör till området för kyrkolagen kan inte tas in i kyrkolagen. Den nuvarande kyrkolagen harmoniserar inte nödvändigtvis helt med området för kyrkolagen på det sätt det föreskrivs i grundlagen.

I regeringens proposition ingår endast ett mycket kortfattat och allmänt hållet avsnitt om förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordningen. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att kyrkolagens särskilda lagstiftningsordning inte undanröjer behovet av att i motiveringen granska de föreslagna bestämmelserna också ur grundlagssynpunkt.

Förslaget till kyrkolag innehåller bestämmelser som inte hör till området för kyrkolagen, eller åtminstone är det inte klart enligt 76 § i grundlagen att de hör till området för kyrkolagen. Grundlagens 76 § om stiftande av kyrkolag ska tolkas snävt. Det här innebär att bestämmelser som är problematiska eller tangerar gränserna för kyrkolagens område inte tas in i kyrkolagen. Sådana bestämmelser kan åtminstone delvis ha sin plats i kyrkoordningen eller annan lagstiftning som berör kyrkan. Det finns också skäl att granska vilka delar av den allmänna lagstiftningen som också gäller kyrkan. Det kan allmänt konstateras att den kvalitativa kravnivån för att stifta en lag inklusive motiveringarna har höjts väsentligt sedan 1993.

Utskottet anser det vara ändamålsenligt att det för genomförandet av totalreformen av kyrkolagen bereds ett helt nytt förslag till kyrkolag, som motsvarar de krav som ställs på ny lagstiftning i dag och där det också säkerställs att lagförslaget är förenligt med det område för kyrkolagen som anges i 76 § i grundlagen. Bland annat är det viktigt att detaljmotiveringen görs omsorgsfullt och på ett sätt som motsvarar dagens krav. Till denna del räcker det inte med en hänvisning till den tidigare lagstiftningen. Samtidigt är det uppenbart nödvändigt att parallellt bereda även annan lagstiftning

som gäller kyrkan och som inte hör till kyrkolagens tillämpningsområde. Utskottet anser att det är motiverat att reservera tillräckligt med tid och tillräckliga resurser för beredningen.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsutskottet för sin del att

- det är befogat att på nytt bereda förslaget till kyrkolag som en helhet så att det uppfyller grundlagsutskottets anmärkningar med avseende på lagstiftningsordningen
- förslaget till kyrkolag kan på det sätt som framgår av 76 § 2 mom. i grundlagen utöver bestämmelserna om initiativrätt till stiftande av kyrkolag och lagstiftningsordning för kyrkolagen endast innehålla bestämmelser som hör till området för kyrkolagen i enlighet med 76 § 1 mom. i grundlagen
- de bestämmelser som hör till kyrkoordningen tas in där istället för i kyrkolagen
- de bestämmelser om kyrkan som inte hör till området för kyrkolagen bereds som egna lagförslag separat från förslaget till kyrkolag
- i samband med ärendet granskas också frågan vilken del av den allmänna eller mer allmänna lagstiftningen som också gäller kyrkan
- när det gäller lagstiftningsordningen för kyrkolagen hänvisar utskottet till grundlagsutskottets utlåtande; med tanke på utskottsbehandlingen av förslaget till kyrkolag måste det gå att ändra förslaget till kyrkolag mer rationellt/flexibelt än för närvarande (t.ex. med iakttagande av remissförfarandet enligt 2 kap. 2 § 2 mom. i kyrkolagen också i fråga om ändringar som påverkar innehållet)
- beredningsuppgifterna är sammantaget omfattande och kräver mycket arbete, samverkan och resurser; vid beredningen av lagförslagen fästs uppmärksamhet vid kvalitativa frågor i enlighet med dagens krav och att bland annat motiveringarna täcker de bestämmelsespecifika detaljmotiveringarna enligt den tidpunkt då lagförslagen stiftades
- under beredningen av totalreformen av kyrkolagen kan nödvändiga ändringar som hör till området för kyrkolagen göras i den gällande kyrkolagen.

Utskottet har kommit fram till att det inte i detta skede föreslår att de lagförslag som är under behandling förkastas, utan att de väntar på en ny beredning av totalreformen.

Förvaltningsutskottet har som mål att i god anda bereda en totalreform av kyrkolagen som reglerar området för kyrkolagen och annan behövlig lagstiftning som gäller kyrkan och som är hållbar och förenlig med grundlagen och överensstämmer med kraven på dagens lagstiftning.

3 Utlåtanden som lämnats till lagutskottet

3.1 Biskopsmötets utlåtande 1/2021

Biskopsmötet konstaterar i sitt utlåtande att de synpunkter på kyrkolagens område som presenteras av riksdagens utskott ger uttryck för en ny tolkning av kyrkans organisation och förvaltning. Det är därmed inte bara fråga om en kodifiering, utan om en omfattande och principiell revidering. Det finns skäl för kyrkomötet att beakta utskottets synpunkter vid beslut om ett nytt kyrkolagsförslag. Det väcker dock oro över att man inom den gällande tidsplanen inte tillräckligt omsorgsfullt hinner behandla alla de lagstiftningsfrågor som är viktiga för kyrkan. Kyrkomötet och i synnerhet lagutskottet behöver noggrant överväga om det är möjligt att genomföra en gedigen behandling av kyrkostyrelsens framställning inom den givna tidsplanen. Biskopsmötet anser att en omsorgsfull beredning är viktigare än tidsaspekten.

3.1.1 Allmänna frågor i den nya lagstiftningshelheten

3.1.1.1 Kyrkans organisation och förvaltning

Biskopsmötet konstaterar att bestämmelsen om kyrkolagens område i 76 § i grundlag enligt riksdagens grundlagsutskott bör tolkas snävt och därmed främst skulle hänvisa till kyrkans organisation och förvaltning. Inom kyrkan har uttrycket kyrkans organisation (tidigare användes begreppet författning) och förvaltning av tradition haft en bredare tolkning. Kyrkans organisation är inte bara ett organisatoriskt begrep utan hänvisar till kyrkans väsen, dvs. till vad som konstituerar kyrkan, gör kyrkan till kyrka. Organisationen handlar därmed inte bara om kyrkans förvaltningsstruktur utan inkluderar i väsentlig grad kyrkans teologiska grund och de strukturer som härleds ur den.

Kyrkostyrelsens framställning baserar sig på grundlagsutskottets snävare tolkning och i förslaget till kyrkolag inkluderas därför huvudsakligen bara bestämmelser som gäller organisationen och förvaltningen. Bestämmelser som baserar sig på kyrkans bekännelse och lära föreslås bli flyttade till kyrkoordningen. Den snävare tolkningen gör kyrkolagen till en lag som reglerar organisationens struktur och förvaltning, medan bestämmelser som gäller kyrkans identitet flyttas till kyrkoordningen. Biskopsmötet anser det här vara möjligt, men fäster uppmärksamhet vid att det här innebär en avsevärd förändring, vilket inte framgår tillräckligt tydligt av kyrkostyrelsens framställning.

3.1.1.2 Verknningar på förhållandet mellan kyrkan och staten

Definitionen av kyrkans bekännelse, som hittills har ingått i kyrkolagen, har inkluderat två dimensioner som också haft betydelse för förståelsen av förhållandet mellan kyrkan och staten. För det första definierar bekännelseparagrafen kyrkan. I och med godkännandet av kyrkolagen legitimerar staten evangelisk-luthersk kyrkans samhälleliga ställning och rätt att verka enligt sin bekännelse. För det andra återspeglas bekännelseparagrafen i kyrkolagen i övrigt och anger därmed grundstrukturen för kyrkans andliga arbete som beskrivs i lagen, t.ex. prästämbetet.

Kyrkan ska enligt lagförslaget fortsättningsvis ha ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som gäller kyrkans organisation och förvaltning. I praktiken förändras dock situationen i och med att cirka hundra bestämmelser flyttas från kyrkolagen till speciallagar. I dessa fall har kyrkan fortsättningsvis initiativrätt, men även statsrådet kan föreslå en ändring av en speciallag. Även om ett yttrande ska begäras av kyrkan och lagarna sannolikt skulle beredas i samråd med kyrkan skulle ändringen begränsa kyrkans autonomi och därmed ändra förhållandet mellan kyrkan och staten. Behandlingen av speciallagar i kyrkomötet förutsätter enligt 5 kap. 4 § i förslaget till kyrkolag inte heller kvalificerad majoritet.

Kyrkoordningen är i princip bindande i samma grad som kyrkolagen. Dess ställning tryggas av grundlagens 11 § om kyrkans interna autonomi, som bland annat omfattar frågor som rör kyrkans lära. Vid normkollisioner kan det dock uppstå problem mellan lagen och kyrkoordningen. Det är möjligt att lagen då går före kyrkoordningen i normhierarkin.

3.1.2 Principiellt betydande frågor i framställningen

3.1.2.1 Kyrkans bekännelse

Biskopsmötet anser att det för kyrkan och dess bekännelsegrund är en ändamålsenlig och bra formulering av kyrkans bekännelseparagraf som finns i kyrkostyrelsens förslag till 1 kap. 1 § 1 och 2 mom. i kyrkolagen.

Biskopsmötet anser det vara motiverat att kyrkan själv beslutar om sin bekännelse. Kyrkomötet godkänner kyrkoordningen och den förpliktande definition av kyrkans bekännelse som ingår i den. Biskopsmötet anser det vara ändamålsenligt att man i kyrkolagen definierar bekännelsens innebörd och hänvisar till kyrkoordningen, som närmare definierar det religiösa samfund som det finns bestämmelser om i kyrkolagen. I den här lösningen anges närmare bestämmelser om bekännelsens källor och innehåll i kyrkoordningen.

Det är enligt biskopsmötet nödvändigt att i detaljmotiveringen till bekännelseparagrafen ge en mer omfattande utredning av bekännelsens olika dimensioner.

3.1.2.2 Behandlingen av kyrkliga lagar

Förslag som gäller stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag ska enligt den nuvarande kyrkolagen godkännas med kvalificerad majoritet. Det förslag som nu behandlas ändrar den situationen i och med att en betydande del av innehållet i den nuvarande kyrkolagen föreslås bli flyttad antingen till kyrkoordningen eller till så kallade kyrkliga lagar. Kyrkan skulle inte längre ensam ha rätt att föreslå lagändringar, utan också statsmakten kan ta initiativ till ändring av lagarna och göra ändringar i dem. Godkännande av kyrkliga lagar i kyrkomötet skulle inte heller längre förutsätta kvalificerad majoritet. Båda ändringarna är principiellt betydelsefulla och det finns därför skäl att göra en grundligare bedömning av dem.

Biskopsmötet anser att förslag som gäller lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan (nedan tjänsteinnehavarlagen) ska godkännas med kvalificerad majoritet av kyrkomötet.

3.1.2.3 Gränsdragningen mellan kyrkolagen och tjänsteinnehavarlagen

Placeringen av bestämmelserna om prästämbetet i den föreslagna helheten är en fråga som behöver betraktas separat. Biskopsmötet anser att uppdelningen av bestämmelserna om prästämbetet och prästtjänster mellan tjänsteinnehavarlagen, kyrkolagen och kyrkoordningen kan försvåra den praktiska tillämpningen av de bestämmelser som gäller för kyrkan.

Biskopsmötet konstaterar att bestämmelserna om församlingspastorernas tjänsteförordnanden, som är en väsentlig del av domkapitlens verksamhet, är ändamålsenliga. De motsvarar nuvarande praxis och det finns inga behov av ändringar. Eventuella ändringar skulle leda till en mycket omfattande ändringsprocess för personalförvaltningen som berör församlingspastorerna.

Biskopsmötet anser att kravet på konfirmation bör bibehållas som behörighetsvillkor för tjänsteförhållande. Kyrkan har utgått från att de anställda ska förbinda sig till det samfund de arbetar för. Dessutom har man av anställda som arbetar med uppgifter som nämns i paragrafen förutsatt ett slags förståelse för vad kyrkan är och lojalitet mot kyrkans tro. Konfirmationskravet stöder de principerna. Biskopsmötet anser det också vara inkonsekvent om församlingens förtroendevalda förutsätts vara konfirmerade, men inte tjänsteinnehavarna.

3.1.3 Enskilda detaljfrågor i förslaget till kyrkolag

3.1.3.1 Korrigering av lagstiftningstekniska fel i ett förslag till kyrkolag

Biskopsmötet anser det vara värt att sträva efter en större flexibilitet i korrigeringen av lagstiftningstekniska fel. I motiveringen bör man emellertid precisera när det är fråga om ett lagstiftningstekniskt fel och när felet har substantiell betydelse. Det är ändamålsenligt att ha enhetliga uppfattningar om lagstiftningstekniska fel.

3.1.3.2 Anmärkning om skötseln av prästämbetet

Biskopsmötet anser att varning fortsättningsvis ska kunna utfärdas i fråga om skötseln av prästämbetet. I kyrkolagsförslaget har varningen ändrats till en anmärkning.

Bakgrunden till ändringen är uppfattningen att varningar är reserverade för klander kopplat till ett anställningsförhållande. Trots att man genom ändringen velat förtydliga skillnaden mellan arbetsledningens reaktionsverktyg anser biskopsmötet att den föreslagna ändringen inte är bra.

3.1.4 Frågor som gäller förslaget till kyrkoordning

3.1.4.1 Kyrkans bekännelse (KO 1:1)

Biskopsmötet anser att formuleringen i paragrafen i kyrkoordningen i huvudsak är lyckad, men fäster uppmärksamhet vid att den teologiska strukturen kunde preciseras. Det vore ändamålsenligt att ändra paragrafen så att den uttrycker förhållandet mellan bekännelseskriterierna på ett tydligare sätt. Biskopsmötet föreslår att 1 kap. 1 § 1 mom. i kyrkoordningen formuleras på följande sätt:

”Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (kyrkan) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i de tre gammalkyrkliga trosbekännelserna samt i den oförändrade Augsburgska bekännelsen och i de övriga bekännelseskriterier för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken”.

3.1.4.2 Biskopsmötets uppgifter

Biskopsmötet föreslår att 5 kap. 10 § 4 e punkten i förslaget till kyrkoordning kompletteras med en möjlighet för biskopsmötet att utfärda verkställighetsbestämmelser också i frågor som gäller fortbildning för präster och lektorer. Motsvarande ändring har föreslagits i kyrkostyrelsens uppgifter i 5 kap. 13 § 4 punkten i kyrkoordningen. Tillägget behövs för att man till referensramen för nationella examina och övriga samlande kompetenser endast kan foga sådana samlande kompetenser som baserar sig på lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag. Bestämmelsen föreslås bli formulerad på följande sätt:

”präst- eller lektorstjänster eller examina och fortbildning som krävs av sökande till sådana tjänster”

3.1.4.3 Personal

Biskopsmötet anser att bestämmelserna om kyrkans personal är ändamålsenliga. Biskopsmötet har emellertid fäst uppmärksamhet vid bestämmelsen i 8 kap. 27 § 3 mom. i förslaget till kyrkoordning, om dispens för kantorer, som upplevs som komplicerad. Bestämmelsen motsvarar 6 kap. 29 § i den gällande kyrkoordningen. Biskopsmötet konstaterar att situationen har förändrats sedan paragrafen infördes i kyrkolagen och kyrkoordningen. Numera utbildas det tillräckligt med kantorer och när examen avläggs går det att beakta individuella utbildningsvägar och tillgodoräkna tidigare kompetens. I den nya situationen har det dispenssystem som tidigare var nödvändigt kommit att bli tungrott och lett till lösningar som avviker från sedvanligt avläggande av examina. Biskopsmötet föreslår därför att man överväger att slopa den dispenspraxis som föreslås i 8 kap. 27 § 3 mom. i kyrkoordningen.

3.1.5 Förslag till kyrkliga lagar

Anmärkningar som gäller tjänsteinnehavarlagen har presenterats ovan.

Biskopsmötet anser att lagen om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk väcker frågor, eftersom en nästan motsvarande speciallag upphävdes för bara några år sedan och bestämmelserna flyttades till kyrkolagen. Biskopsmötet konstaterar att lösningen kan vara ändamålsenlig, men det finns skäl att ytterligare förtydliga motiveringen.

3.1.6 Övrigt

3.1.6.1 Tidsschema

Förslaget innefattar betydande principiella teologiska frågor som gäller kyrkans väsen och självförståelse samt lösningar som gäller området för kyrkolagen, lagstiftningsordningen och förhållandet mellan kyrkan och staten i vidare bemärkelse. Sådana frågor förutsätter noggranna överväganden och mångsidig beredning. Biskopsmötet anser det vara nödvändigt att kyrkomötet reserverar tillräckligt med tid för behandlingen av förslaget till kyrkolag.

3.1.6.2 Behovet av utlåtanden och höranden

Utlåtanden om det förslag som nu behandlas har begärts endast av kyrkans laggranskningsnämnd och biskopsmötet. Det här innebär en stor utmaning för

kyrkomötet, som omsorgsfullt bör bedöma de principiella ändringar som förslås. I synnerhet lagutskottet bör beakta detta när utskottet överväger hörande av olika parter.

3.1.7 Sammandrag av biskopsmötets anmärkningar

Biskopsmötet framför som sin åsikt att

- a) kyrkomötet, i synnerhet lagutskottet, noggrant behöver överväga om det är möjligt att genomföra en gedigen behandling av kyrkostyrelsens framställning inom den givna tidsplanen
- b) kyrkostyrelsens förslag till 1 kap. 1 § 1 och 2 mom. kan godtas
- c) bekännelseparagrafens detaljmotivering behöver göras mer utförlig
- d) det behövs noggrannare motiveringar i och med att det föreslås betydande ändringar i den nuvarande kyrkliga lagstiftningen (initiativrätt, kvalificerad majoritet)
- e) kyrkomötets beslut tjänsteinnehavarlagen bör fattas med kvalificerad majoritet
- f) placeringen av bestämmelserna om prästämbetet och prästtjänster i tre olika sammanhang är problematisk (kyrkolagen, kyrkoordningen och tjänsteinnehavarlagen). Det här kan i praktiken komplicera tillämpningen av bestämmelserna om prästämbetet och prästtjänster
- g) kravet på konfirmation bör bibehållas i behörighetsvillkoren för tjänsteförhållande (VOK 2:10)
- h) man i motiveringen till KL 1:4 bör precisera när det tydligt är fråga om ett lagstiftningstekniskt fel och när felet har substantiell betydelse
- i) det inte är ett bra förslag att en varning som gäller prästämbetet ändras till en anmärkning (KL 10:3) utan att varningar i fråga om skötseln av prästämbetet bör bibehållas
- j) KO 1:1,1 formuleras på följande sätt: "Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (kyrkan) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i de tre gammalkyrkliga trosbekännelserna samt i den oförändrade

Augsburgska bekännelsen och i de övriga bekännelseskriter för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken”.

- k) KO 5:10 4 e punkten formuleras på följande sätt: ”präst- eller lektorstjänster eller examina och fortbildning som krävs av sökande till sådana tjänster”
- l) dispenssystemet för kantorer och 8 kap. 27 § 3 mom. i kyrkoordningen slopas
- m) det finns skäl att ytterligare förtydliga motiveringarna till speciallagen om kyrkans arbetsmarknadsverk.

3.2 Kyrkomötets konstitutionsutskotts utlåtande 2/2020

3.2.1 Tidigare diskussion om bekännelseparagrafen i kyrkolagen och kyrkoordningen

Konstitutionsutskottet har i sitt utlåtande redogjort för den tidigare diskussionen om bekännelseparagrafen i kyrkolagen och kyrkoordningen. Kyrkomötet och konstitutionsutskottet har tidigare ansett det vara klart att kyrkan har självständig rätt att besluta om innehållet i sin bekännelse. Bekännelsen är en kyrkointern fråga, men en bestämmelse i kyrkolagen om vad kyrkan som samfund förbinder sig till anger kyrkans identitet också i förhållande till samhället i övrigt.

3.2.2 Bekännelsens betydelse i bestämningen av förhållandet mellan kyrkan och staten

Konstitutionsutskottet konstaterar att det med hänsyn till både en demokratisk stats uppgifter och kyrkans religionsfrihet är viktigt att staten godkänner den lutherska kyrkans karaktär som ett bekännelsebaserat samfund. Med stöd av kyrkolagen har lutherska kyrkan rätt att vara ett religiöst samfund som baserar sin verksamhet på en bekännelse. Samtidigt som staten ger juridisk garanti för detta i kyrkolagen godkänner den att kyrkan själv är den enda som i kyrkoordningen definierar innehållet i bekännelsen. Konstitutionsutskottet har behandlat regementslärans innehåll och betydelse och konstaterat att läran inte ger några direkta verktyg för förståelsen av förhållandet mellan kyrkan och staten. Både kyrkan och staten hör till såväl det andliga som det världsliga regementet.

3.2.3 Förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen

Kyrkolagen och kyrkoordningen är båda i samma grad bindande och förpliktande för kyrkan. Endast i situationer där de står i strid med varandra tillämpas kyrkolagen framom kyrkoordningen. Av det inbördes förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen följer att bekännelseparagrafen är lika bindande oberoende av om den finns i kyrkolagen eller kyrkoordningen och att riksdagen inte kan ändra kyrkans bekännelse enligt kyrkolagen, men kan låta bli att godkänna den. Det här sker emellertid i anslutning till kyrkolagen i övrigt.

3.2.4 Bekännelsen samt kyrkans organisation och förvaltning

Den tro kyrkan bekänner definierar kyrkans väsen. Det här betyder att tron är en avgörande del av kyrkan och kyrkan kan inte existera utan tro. Eftersom tron hör till kyrkans väsen föregår och definierar den all kyrklig verksamhet. I och med att kyrkans organisation och förvaltning är en del av kyrkans verksamhet baserar sig även de på kyrkans tro. Utskottet anser att det här ger skäl att ange kyrkans bekännelsegrund i kyrkolagen. I kyrkolagen finns bestämmelser om kyrkans organisation och förvaltning, som baserar sig på kyrkans tro. Trons innehåll beskrivs i bekännelsegrunden, och närmare bestämmelser om den finns i kyrkoordningen.

3.2.5 Bekännelsen och kyrkans autonomi

Om bekännelsen ingår i kyrkolagen kan det leda till två motstridiga slutsatser om kyrkans autonomi i förhållande till staten beroende på om man betonar kyrkans möjlighet att själv definiera innehållet i kyrkolagen eller riksdagens möjlighet att godkänna eller förkasta en kyrkolag. Utskottet anser det vara viktigt att riksdagen samtidigt som den godkänner bekännelsegrunden i kyrkolagen bekräftar att kyrkans verksamhet grundar sig på dess egen bekännelse. På det sättet erkänner riksdagen kyrkans rätt att basera sin verksamhet på den tro som framgår av bekännelsegrunden.

3.2.6 Bekännelsen, prästämbetet och kyrkliga helgdagar i kyrkolagen

De kyrkliga helgerna har betydelse för annan lagstiftning, vilket talar för att behålla dem i kyrkolagen. Eftersom annan lagstiftning som godkänns av riksdagen hänvisar

till de kyrkliga helgerna vore det problematiskt om de definieras endast i kyrkoordningen, som stiftas av kyrkan själv. Eftersom de kyrkliga helgdagarna har sitt ursprung i kyrkans trosyttring är det motiverat att i början av kyrkolagen hänvisa till kyrkans beaktelse.

Bestämmelserna om prästämbetet är strikt taget inte enbart en förvaltningsfråga, utan en organisatorisk lösning med utgångspunkt i kyrkans beaktelse.

3.2.7 Speciallagarna och kyrkans autonomi

Om bestämmelser flyttas till speciallagar betyder det att riksdagen om den så vill också kan redigera lagarnas innehåll. Även om det här skulle förutsätta utlåning av kyrkan skulle riksdagens möjlighet att bestämma om lagens innehåll på ett märkbart sätt begränsa kyrkans autonomi. Dessutom skulle kyrkomötet inte längre fatta beslut om sådant laginnehåll med kvalificerad majoritet. Konstitutionsutskottet anser att det finns skäl för lagutskottet att uppmärksamma det här.

I förslaget till tjänsteinnehavarlag ingår inte kravet på konfirmation i behörighetsvillkoren för tjänste- och arbetsavtalsförhållanden i andliga uppgifter. I kyrkostyrelsens motiveringar hänvisas till kraven i lagen om likabehandling och EU-domstolens beslut om att det vid medlemskap i kyrkan är fråga om "ett nödvändigt och objektivt krav med hänsyn till kyrkans eller organisationens etiska grundsyn enligt det aktuella yrkeskravets art eller villkoren för dess utövande".

Man kan emellertid se det så att konfirmandundervisningen och konfirmationen utgör en andlig helhet som hör ihop med medlemskapet. De är kopplade till "kyrkans etiska grundsyn" och bidrar till förverkligandet av uppdraget. I förslaget till kyrkolag krävs konfirmation fortsättningsvis av förtroendevalda i kyrkan. Utskottet anser det vara konsekvent att också förutsätta konfirmation för anställning i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande, när det är fråga om andliga uppgifter som kräver medlemskap.

Man kan också fråga sig huruvida sambandet mellan prästämbetet och prästtjänsterna blir tillräckligt starkt, då bestämmelserna om prästämbetet finns i kyrkolagen och bestämmelserna som hindrar sökande av ändring i beslut om tjänsteförordnande för en församlingspastor finns i en speciallag. Frågan är särskilt viktig med tanke på att domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande för en präst samtidigt som beslut om prästvigning fattas. Man kan inte bli prästvigd utan tjänsteförordnande, vilket å sin

sida förutsätter vocation från en församling eller en annan särskilt utsedd instans. Besvärstförbudet säkerställer att också en person som ännu inte är prästvigd kan söka en församlingspastorstjänst för att få vocation för prästvigning.

Lagutskottet ombeds i synnerhet fästa uppmärksamhet vid på vilket sätt och i vilka situationer speciallagar stiftade av riksdagen potentiellt begränsar kyrkans autonomi.

3.2.8 Konstitutionsutskottets ståndpunkt

Utskottet anser enhälligt att kyrkans bekännelse ska lyftas fram i kyrkolagen. När bekännelsen nämns i kyrkolagen definierar den grunden för kyrkans identitet i förhållande till det övriga samhället och ger en tillräcklig grund för övriga bestämmelser i kyrkolagen som baserar sig på kyrkans bekännelse. Kyrkan bibehåller också friheten att besluta om innehållet i sin bekännelse. Däremot är meningarna delade när det gäller i vilken omfattning bekännelsen ska presenteras. En del anser att kyrkostyrelsens förslag är tillräckligt medan en del anser att bekännelsen behövs i dess nuvarande omfattning.

3.3 Kyrkans laggranskningsnämnds utlåtande 1/2021

Kyrkans laggranskningsnämnd har lagt fram ett flertal anmärkningar om den föreslagna revideringen av kyrkolagstiftningen. Utöver anmärkningar av teknisk eller ringa karaktär har nämnden också lyft fram mer principiella frågor.

En allmän anmärkning från laggranskningsnämnden är att uppdelningen mellan kyrkolagen och speciallagar, i synnerhet den nya tjänsteinnehavarlagen, är problematisk och att området för kyrkolagen inte till alla delar har beaktats i uppdelningen. Laggranskningsnämnden hänvisar till utlåtandet, punkterna B 6–7 (8 § 3 mom. 7 och 8 punkten, 68 § 2 mom. och 10 § 2 och 3 mom.), 10–13 (14 § 1 mom., 15 § 5 och 6 mom., 16 § 3 och 4 mom., 29 § 2 mom. och 31 § 1 mom.), 15–18 (39 § 4 mom., 42 § 1 mom., 46 § 2 och 3 mom. och 47 §), 22 (59 §), 24 (64 §) och 25 (65 § 2 mom.) samt 27 (68 § 2 mom.). Laggranskningsnämnden anser att förslaget till tjänsteinnehavarlag innehåller flera bestämmelser som borde finnas i kyrkolagen eller kyrkoordningen. Domkapitlets behörighet i förhållande till prästerna och medlemskap i kyrkan som behörighetsvillkor kan också anses höra till kyrkans organisation och förvaltning. När det gäller bestämmelser som föreslås bli flyttade från kyrkolagen till

kyrkoordningen hänvisar laggranskningsnämnden till utlåtandet, punkterna B 3 (4 §), 6–8 (8 § 3 mom. 7 och 8 punkten, 68 § 2 mom. 10 § 2 och 3 mom. och 11 § 3 mom.) 10–18 (14 § 1 mom., 15 § 5 och 6 mom., 16 § 3 och 4 mom., 29 § 2 mom. och 31 § 1 mom., 35 §, 36 §, 39 § 4 mom., 42 § 1 mom., 46 § 2 och 3 mom. och 47 §), 21 (56 § och 59 §), 22 (59 §), 24 (64 §), 25 (65 § 2 mom.), 27 (68 § 2 mom. och 30 (77 § 4 mom.).

Paragraferna om präster och lektorer i 10 kap. i kyrkolagen kunde utgöra ett eget kapitel. I kapitlet för särskilda bestämmelser placeras vanligtvis bara bestämmelser som står utanför laghelheten och mindre viktiga bestämmelser. För den praktiska tillämpningen vore det bra om kyrkolagens bestämmelser om präster och lektorer finns i motsvarande kapitel som i kyrkoordningen (i 7 kap. i kyrkolagen, varvid behandlingen av personuppgifter och kyrkobokföringen blir kapitel 8, förtroendevalda och val kap. 9 osv.)

I 1 kap. 4 § 1 mom. i kyrkolagen kan tredje meningen, om att kyrkomötets förslag ska lämnas till riksdagen för prövning, slopas, eftersom bestämmelsen är onödig i och med statsrådets behörighet enligt grundlagen. Termen *prövning* i paragrafens 2 mom. borde ersättas med *behandling*. Enligt 40 § i grundlagen behandlas regeringens propositioner i riksdagen.

Laggranskningsnämnden har också fäst uppmärksamhet vid uppdelningen av organisationskommissionens och kyrkorådets uppgifter mellan kyrkolagen och kyrkoordningen och ansett att det ger en bättre helhetsbild om uppgifterna i sin helhet regleras i kyrkolagen.

Laggranskningsnämnden har framfört att man på utlämnande av handlingar ska tillämpa förfarandet och bestämmelserna om ändringssökande enligt offentlighetslagen, vilket medför att hänvisningen till 11 kap. i kyrkolagen ska slopas i 9 kap. 4 § 1 mom.

Laggranskningsnämnden har konstaterat att en bestämmelse om anmärkning om skötseln av prästämbetet finns i 10 kap. 3 § i kyrkolagen. Nämnden anser att en varning, som är etablerad praxis som administrativ påföljd när det gäller prästämbetet, vore lämpligare i sammanhanget.

När det gäller kyrkans arbetsmarknadsverk har laggranskningsnämnden konstaterat att arbetsmarknadsverkets förhållande till Kyrkostyrelsens organisation inte tydligt

framgår av lagen, t.ex. huruvida verkets tjänsteinnehavare är Kyrkostyrelsens tjänsteinnehavare och huruvida tjänsteinnehavarlagen ska tillämpas på dem och i vilken utsträckning. Även när det gäller kyrkans pensionsfond har laggranskningsnämnden lyft fram frågan om huruvida tjänsteinnehavarlagen ska tillämpas på eventuella tjänsteinnehavare och i vilken utsträckning.

4 Lagutskottets allmänna motivering

4.1 Allmänt

Efter att riksdagsbehandlingen av propositionerna med förslag till kyrkolag (RP 19/2019 rd och RP 93/2019 rd) avbröts har kyrkostyrelsen berett ett nytt förslag till kyrkolag och till de separata lagar som gäller kyrkan samt ett förslag till kyrkoordning. I reformen har man särskilt beaktat grundlagsutskottets och förvaltningsutskottets anmärkningar om lagstiftningsordningen och lagstiftningsområdet för kyrkolagen såsom det anges i 76 § i grundlagen. Lagutskottet konstaterar att grundlagsutskottet är den högsta auktoriteten när det gäller att tolka grundlagen och att den lagstiftande makten i vårt land enligt 3 § 1 mom. i grundlagen utövas av riksdagen. Med beaktande av detta är det nödvändigt att kyrkan när den föreslår kyrkolag beaktar såväl grundlagsutskottets som förvaltningsutskottets synpunkter.

Framställningen som den nya beredningen gett upphov till är en omfattande och principiellt betydelsefull totalreform av den kyrkliga lagstiftningen, med förslag till inte bara kyrkolag och kyrkoordning utan dessutom till separata lagar om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan, Kyrkans arbetsmarknadsverk och Kyrkans pensionsfond. Totalt cirka hundra paragrafer har flyttats från kyrkolagen till de separata lagarna och kyrkoordningen.

Lagutskottet anser att reformen i sin helhet måste ses som ett steg i rätt riktning. Lagutskottet har dock uppmärksammat det föreslagna området för kyrkolagen. Utskottet konstaterar att bestämmelsen om kyrkolagens område i 76 § i grundlagen måste tolkas tillsammans med regleringen av religionsfriheten i 11 § i grundlagen, och att begreppet kyrkans organisation och förvaltning måste kopplas till definitionen av grunderna för kyrkans autonomi. Den i 11 § i grundlagen tryggade religionsfriheten har av hävd ansetts ge ett religiöst samfund en viss grad av intern autonomi och rätt att besluta om sina egna angelägenheter. Den här grundläggande utgångspunkten

definierar i sin tur vad som måste anses höra till området för kyrkans organisation och förvaltning. Centralt i detta sammanhang med tanke på kyrkans väsen och självförståelse är frågorna om bekännelsen, prästämbetet, prästtjänsterna samt de behörighetsvillkor som kan förutsättas för anställning inom kyrkan.

4.2 Lagförslagets beredning och konsekvensbedömning

Lagutskottet konstaterar att den framställning av kyrkostyrelsen som nu behandlas till sin struktur avsevärt avviker från det förslag till kyrkolag som tidigare lämnades till riksdagen för behandling. Den nya beredningen av lagförslagen har utförts som tjänsteuppdrag vid kyrkostyrelsen enligt en strikt tidtabell och utan omfattande höranden. Under de tidigare skedena av kyrkolagstiftningsreformen har utlåtanden dock begärts in på bred front av kyrkans olika aktörer. När framställningen har omarbetats har man däremot inte i lika stor utsträckning hört representanter för kyrkans olika aktörer samt teologiska experter. Det här kan ses som en brist eftersom en del av de lösningar som gjorts har principiellt betydelsefulla både teologiska dimensioner och sådana som anknyter till förhållandet mellan kyrkan och staten, vilka inte har behandlats i samband med utarbetandet av den tidigare framställningen. Man måste också fråga sig om man med den här beredningstidtabellen i tillräcklig utsträckning har hunnit granska de principiella frågor som hänför sig till lösningen samt göra en grundlig konsekvensbedömning. Lagutskottet har nedan lyft fram vissa brister i kyrkostyrelsens framställning som relaterar till detta.

Även om tidtabellen för beredningen har varit strikt kan kyrkostyrelsens förslag dock också till många delar anses vara lyckat. I den fortsatta beredningen har man utöver lagstiftningsområdet för kyrkolagen också beaktat de fem anmärkningar om lagstiftningsordningen som grundlagsutskottet framförde. Bestämmelserna om behandlingen av personuppgifter har utvecklats i en klart bättre riktning. Man har fått ordning på bestämmelserna om besvär rätt och bestämmelserna om diakoniarbetet är nu ändamålsenliga.

Målet med kyrkostyrelsens framställning har varit att göra kyrkolagstiftningen klarare. En uppdelning av bestämmelserna på flera olika lagar samt kyrkoordningen bidrar dock inte till att göra lagstiftningen klarare och mer lättanvänd. Ur ett användarperspektiv är helheten rörigare än i nuläget, även om inkluderandet av bestämmelserna i valordningen för kyrkan i kyrkoordningen bidrar till en ökad klarhet. Efter

ställningstagandena från riksdagens grundlagsutskott och förvaltningsutskott står det dock klart att en uppdelning av bestämmelserna i olika lagar inte kan undvikas.

Kyrkostyrelsens framställning innehåller nästan inga innehållsmässiga reformer, vilket kan öka den framtida pressen på att revidera lagstiftningen. Lagutskottet anser dock att detta är förståeligt med beaktande av att mer omfattande innehållsmässiga reformer hade kunnat utgöra ett hinder för lagstiftningsprocessens framskridande.

Helhetsbedömningen är att lagutskottet anser att lösningen tillgodoser de synpunkter och utvecklingsbehov som riksdagens grundlagsutskott och förvaltningsutskott framfört och att den också ur kyrkans synpunkt är motiverad och ändamålsenlig. Till vissa delar finns det dock skäl att bedöma frågan om vilka bestämmelser som hör till kyrkolagen, kyrkoordningen eller de separata lagarna på ett sätt som avviker från kyrkostyrelsens framställning.

4.3 Motiveringen till kyrkostyrelsens framställning

I samband med behandlingen i riksdagen har uppmärksamhet fästs vid motiveringen till kyrkolagsframställningen. I synnerhet de avsnitt som behandlar lagstiftningsordningen och förhållandet till grundlagen har ansetts vara kortfattade och av tämligen allmän karaktär. Riksdagens förvaltningsutskott har konstaterat att kvalitetskraven i fråga om lagstiftning, inklusive lagens motivering, har höjts avsevärt sedan kyrkolagen från 1993 stiftades. Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande uppmärksammat det faktum att kyrkolagens särskilda lagstiftningsordning inte utesluter behovet av att granska de föreslagna bestämmelserna även ur ett grundlagsperspektiv.

Riksdagens förvaltningsutskott har i sin tur ansett att det för genomförandet av en totalreform av kyrkolagen vore påkallat att bereda ett helt nytt förslag till kyrkolag, som motsvarar de krav som ställs på dagens lagstiftning och där man även säkerställer att lagförslaget är förenligt med området för kyrkolagen såsom det anges i 76 § i kyrkolagen. Bland annat är det viktigt att detaljmotiveringen görs med omsorg och på så sätt som förutsätts i dagsläget. Till denna del är en hänvisning till tidigare lagstiftning inte tillräcklig. Dessutom är det uppenbart att man samtidigt också behöver bereda annan lagstiftning som gäller kyrkan, men som inte hör till området för kyrkolagen.

Lagutskottet anser att de anmärkningar som riksdagens grundlagsutskott och förvaltningsutskott framfört är viktiga. Kyrkolagens lagstiftningsordning och kyrkans

ensamrätt att föreslå kyrkolag begränsar avsevärt riksdagens lagstiftningsrätt. Detta ställer särskilt höga krav på kyrkolagen och dess motiveringar.

Lagutskottet konstaterar att motiveringen till kyrkostyrelsens framställning till vissa delar fortsättningsvis är knapphändig. Lagutskottet har gjort vissa preciseringar och tillägg till motiveringen.

4.4 Lagstiftningsordningen för kyrkolagen

Den författningsrättsliga grunden för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland finns i 76 § i grundlagen. Enligt detta lagmoment ges bestämmelser om den evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning i kyrkolagen. Enligt bestämmelsen i grundlagen gäller i fråga om lagstiftningsordningen för kyrkolagen och rätten att ta initiativ som angår den det som särskilt föreskrivs i kyrkolagen.

Om lagstiftningsordningen för kyrkolagen föreskrivs i 2 kap. 2 § i den gällande kyrkolagen. Enligt bestämmelsen har kyrkan ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som rör endast kyrkans egna angelägenheter, även ändrande och upphävande av kyrkolag. Motsvarande paragraf fanns i 1 kap. 5 § i kyrkolagen enligt kyrkostyrelsens framställning 5/2017. I kyrkostyrelsens framställning 10/2020 finns bestämmelsen i 1 kap. 4 § och formuleringen lyder: Kyrkan har ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som gäller kyrkans organisation och förvaltning, samt att föreslå ändring och upphävande av kyrkolag.

Lagstiftningsordningen för kyrkolagen är av gammalt ursprung. Redan i kyrkolagen av år 1869 fanns bestämmelser om kyrkomötets ensamrätt att lägga fram förslag om stiftande, ändring, förklaring och upphävande av kyrkolag. Vid stiftandet av den gällande kyrkolagen genomfördes en uppdelning av bestämmelserna i en kyrkolag, som stiftas av riksdagen (1054/1993), samt en kyrkoordning (1055/1993) och en valordning för kyrkan (1056/1993), vilka kyrkan själv utfärdar. Dessa tre trädde i kraft från början av 1994. En förnyad valordning för kyrkan (416/2014) har trätt i kraft den 1 juli 2014.

Lagutskottet konstaterar att kyrkostyrelsens framställning bevarar den gällande bestämmelsen om kyrkans ensamrätt att föreslå stiftande, ändring och upphävande av kyrkolag. Kyrkostyrelsens framställning etablerar nu en ännu starkare koppling mellan kyrkolagens bestämmelse och 76 § i grundlagen, genom att hänvisa till kyrkans

organisation och förvaltning som nämns i grundlagen. Paragrafen är mer exakt avgränsad och precis än bestämmelsen i den gällande kyrkolagen. Lagutskottet anser att den föreslagna formuleringen i 1 kap. 4 § i kyrkolagen är tydlig och motiverad.

4.5 Lagstiftningsområdet för kyrkolagen

Lagutskottet konstaterar att kravnivån för såväl lagstiftningen som motiveringarna till bestämmelserna har höjts under senare år. Vid grundlagsreformen 2000 betonades särskilt riksdagens roll som lagstiftare och högsta statsorgan. Kontrollen av bestämmelsernas grundlagsenlighet utgör också en mer central del av lagstiftningsprocessen än tidigare. Den här utvecklingstrenden har synts i behandlingen av kyrkolagsreformen, dels i grundlagsutskottets ställningstaganden om lagstiftningsordningen, dels som en mer allmän fråga om området för och omfattningen av kyrkans lagstiftningsautonomi.

Grundlagsutskottet och förvaltningsutskottet har ansett att det i förslaget till kyrkolag ingick bestämmelser som inte kan anses höra till området för kyrkans organisation och förvaltning. Utskottens tolkning av kyrkolagens område är snävare än området för den nu gällande kyrkolagen och än vad man i kyrkliga kretsar och även i riksdagen traditionellt har tänkt sig. Trots att frågan om kyrkolagens lagstiftningsområde har varit uppe i samband med tidigare lagstiftningsprojekt, har den inte dryftats lika kritiskt som grundlagsutskottet och förvaltningsutskottet nu har gjort i sina respektive ställningstaganden. Utskotten delar åsikten att begränsningar av riksdagens lagstiftningsmakt måste tolkas snävt. Således ska även området för kyrkans organisation och förvaltning tolkas snävt. I gränsfall måste tolkningen vara den att frågan inte hör till kyrkolagens område.

4.5.1. Tidigare utredningar om innehållet i lagstiftningsområdet för kyrkolagen

Frågan om området för kyrkolagen har behandlats i flera olika omgångar under de senaste decennierna.

Området för kyrkolagen har behandlats bland annat i det betänkande som lämnades den 2 juni 1977 av **kommittén för kyrkan och staten** som tillsattes av statsrådet den 13 april 1972 (Kirkko ja valtio -komitean mietintö 1977:21). Bland kommitténs

mest centrala förslag var uppdelningen av den dåvarande kyrkolagen så att det i kyrkolagen bara intas sådana bestämmelser som kräver lagnivå och resten lämnas till kyrkans egna författningar. Åtminstone de bestämmelser som gäller grunderna för kyrkans organisation och förvaltning, relationerna mellan kyrkan och staten och kyrkans ställning i samhället ansågs höra till kyrkolagens område. Som sådana bestämmelser som hänför sig till kyrkans interna lagstiftning definierade kommittén de bestämmelser som gäller trosbekännelsen, lärofrågor och kyrkans andliga verksamhet (bekännelsen, kyrkans heliga förrättningar etc.) samt de verkställighets- och förvaltningsbestämmelser som har karaktären av en förordning (tjänster, valbestämmelser etc.). I fråga om området för kyrkolagen fokuserade betänkandet och de utlåtanden som gavs om det huvudsakligen på uppdelningen av bestämmelserna mellan kyrkolagen och kyrkoordningen. Redan då framhölls det i några betänkanden att kommittén mer noggrant borde ha utrett vad som hörde till området för kyrkolagen och i vilken mån kyrkolagen innehöll bestämmelser vars rätta plats skulle ha varit i någon annan samhällelig lag.

Frågan om kyrkans organisation och området för kyrkolagen har också behandlats i ett betänkande från den 14 juni 1973 av **Kommittén för granskning av kyrkans författning**, som hade tillsatts av kyrkomötet den 28 november 1968 (Kommittén för granskning av kyrkans författnings betänkande nr 1), där treenighetsläran, kristologin, läran om rättfärdiggörelse och eskatologin anges som grunderna för kyrkans organisation.

Det arbete som Kommittén för granskning av kyrkans författning gjort fortsatte sedan i **Kyrkoordningsskommittén** som tillsattes av kyrkomötet den 30 december 1974 och som lämnade sitt betänkande (Kyrkoordningsskommitténs betänkande) den 10 oktober 1979. Enligt betänkandet har definitionerna "organisation" och "förvaltning" inget klart och entydigt innehåll i ett juridiskt språkbruk. De får sitt exakta sakinnehåll först när de tillämpas i samband med en viss specifik verksamhet och organiseringen av denna. Detta innebär att begreppen organisation och förvaltning, som avgränsar området för kyrkolagen, måste klargöras och bedömas utifrån kyrkans bekännelse, uppgifter och verksamhet. Kyrkans organisation avser den yttre form inom vilken kyrkans verksamhet bedrivs. Bestämmelserna om organisationen anger vilka organ som fattar beslut och agerar på kyrkans vägnar på dess olika verksamhetsnivåer, vilka uppgifter som ankommer på de olika organen, vilken deras behörighet och sammansättning är

och hur de tillsätts. Organisationen omfattar inte bara bestämmelser om förvaltningsorganen utan också om de organ som handhar kyrkans andliga verksamhet. Förvaltningen utgör en del av verksamheten. All verksamhet inom kyrkan är dock inte förvaltning. Kyrkoförvaltningen omfattar inte kyrkans egentliga arbete, alltså förkunnelsen av ordet, förvaltandet av sakramenten eller överhuvudtaget all den verksamhet som baserar sig på kyrkans bekännelse. Enligt kommitténs uppfattning ska förvaltningsbegreppet avgränsas att gälla enbart det som har som syfte att stödja och underlätta kyrkans egentliga verksamhet. Förvaltningen ingår visserligen i kyrkans egentliga uppgifter och värv, men den har inget självändamål.

Kommittén har vidare konstaterat att grunderna för kyrkans organisation utgörs av kyrkans ämbete och kyrkans medlemmar. Innehavare av kyrkans ämbete (prästämbetet) har två uppgifter: förkunnandet av evangeliet och förvaltandet av sakramenten. Ämbetet är således oskiljaktigt förenat med kyrkans grundläggande element, ordet och sakramenten. Innehavarna av ämbetet handhar de uppgifter som hör till ämbetet och svarar självständigt för dem i enlighet med kyrkans bekännelse. Kyrkans grundstruktur fastslår att ämbetet ska ha en central plats i kyrkans organisation. Ämbetet är således ett nödvändigt element i kyrkans organisation, även om det inte behöver vara representerat i all verksamhet inom kyrkan.

En medlem i kyrkan är delaktig i det allmänna prästadömet. Av detta följer att varje medlem i egenskap av kristen har en rätt och också en skyldighet att i ord och gärningar bidra till att evangeliet sprids. I detta ingår också ett ansvar gentemot den egna församlingen, vilket innebär en rättighet och skyldighet att sköta ärenden. Således har en enskild medlem ett delansvar för att skapa de yttre förutsättningarna för utövandet av kyrkans ämbete samt för den övriga andliga verksamheten och förvaltningen. Samtidigt har medlemmarna en rättighet och frihet att själva delta i sådana uppgifter inom kyrkan som inte uteslutande hör till kyrkans ämbete.

I sitt betänkande behandlade kommittén även förhållandet mellan kyrkolag och vanlig lag. Enligt kommittén utesluter regeringsformens bestämmelse om området för kyrkolagen inte nödvändigtvis möjligheten att vissa kyrkliga angelägenheter kunde regleras genom lagar som tillkommit i vanlig lagstiftningsordning och i förordningar som utfärdas med stöd av dessa. En sådan lösning är motiverad i sådana fall där frågan gäller ett väsentligt intresse för staten, eller när det rör sig om en fråga där övervakningen ankommer på staten. Enligt kommitténs uppfattning kunde man överväga vanlig

lagstiftningsordning i vissa fall som gäller kyrkans ekonomi och de samhälleliga uppgifter som sköts av kyrkan, såsom i fråga om folkbokföringen eller begravningsväsendets uppgifter.

Kyrkomötet tillsatte den 6 november 1980 en **Kommitté för revision av kyrkolagen**, som hade i uppgift att utarbeta ett förslag till ny kyrkolag och en kyrkoordning i anslutning till denna. Kommittén lämnade sitt betänkande den 16 juni 1988 (Betänkande avgivet av Kommittén för revision av kyrkolagen, band I, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, serie A, 1988:2/1 och band II, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, serie A, 1988:2/2). Betänkandet innehöll förslag till kyrkolag, kyrkoordning och valordning för kyrkan. Kyrkomötet tillsatte den 6 maj 1988 ett **Utskott för revision av kyrkolagen** för att bereda betänkandet från Kommittén för revision av kyrkolagen och för att utifrån det och inkomna utlåtanden utarbeta ett förslag till en totalreform av kyrkolagen. Utskottet avgav den 26 februari 1991 sitt betänkande 1/1991 och senare även de preciserade betänkandena 1a/1991 den 13 september 1991 och 1b/1991 den 4 november 1991. Utifrån dessa godkände kyrkomötet författningarna den 8 november 1991. Kyrkolagen (1054/1993), kyrkoordningen (1055/1993) och valordningen för kyrkan (1056/1993) trädde i kraft i början av 1994.

Kyrkolagen tillsatte den 25 oktober 2005 **Kommittén Kyrkolagen 2010** som hade i uppgift att granska grunderna för kyrkolagstiftningen, så att man ur ett kyrkorättsligt perspektiv särskilt skulle utreda det materiella område för kyrkolagen – frågor som hör till detta område måste fortsättningsvis regleras i enlighet med den nuvarande lagstiftningsordningen för kyrkolagen – samt att skissera upp en grundläggande lösning på frågan om på vilken författningsnivå och i vilken lagstiftningsordning övriga normer som gäller kyrkan ska utfärdas.

Kommittén lämnade sitt betänkande den 20 december 2006 (Kirkkolainsäädännön perusteita ja kirkkolain alaa tutkineen toimikunnan mietintö 2005-00751, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, serie C, 2006:9). I betänkandet hänvisades bl.a. till ett betänkande avgivet den 5 januari 1996 av Grundlagen 2000-arbetsgruppen som tillsattes av justitieministeriet 1995 och de utlåtanden som kyrkostyrelsen gett i frågan. I betänkandet hänvisades bland annat till kyrkostyrelsens utlåtande, där kyrkostyrelsen har konstaterat att eftersom kyrkan är ett offentligrättsligt samfund måste de viktigaste bestämmelserna om den utfärdas genom lag. Till dessa hör tveklöst de bestämmelser som är av väsentlig betydelse för kyrkans lära och bekännelse. Ett ensidigt

ändrande av dessa bestämmelser utan att höra kyrkan torde inte kunna godkännas med beaktande av religionsfrihetens principer. En alternativ modell till lagstiftningsordning för kyrkolagen skulle innebära att externa aktörer utanför kyrkan får möjlighet att försöka påverka kyrkans angelägenheter genom att lägga fram sina egna förslag till ändring av lagen. Hur det skulle gå för sådana förslag i statsrådet och riksdagen skulle uppenbarligen ganska långt bero på vem som lagt fram förslaget och de rådande politiska strömningarna – helt oberoende av kyrkans ståndpunkt.

Kommittén kyrkolagen 2010 behandlade i sitt betänkande frågan om området för kyrkolagen. Enligt kommittén definieras området för kyrkolagen av 76 § i grundlagen, bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna och inskränkningarna i delegeringen av lagstiftningsmakt enligt 80 § i grundlagen. I förarbetena till grundlagen finns inte närmare specificerat vad man i 76 § avser med kyrkans organisation och förvaltning (RP 1/1998). Orden "organisation" och "förvaltning" användes redan i den gamla regeringsformen, varifrån de direkt överfördes till den nya grundlagen. Således kan definitionerna härledas ur tidigare utredningar och förvaltningens allmänna definitioner. Kommittén Kyrkolagen 2010 har hänvisat till den ovan nämnda Kyrkoordningskommitténs betänkande, enligt vilket definitionerna "organisation" och "förvaltning" inte har något klart och entydigt innehåll i ett juridiskt språkbruk. De får sitt exakta sakinnehåll först när de tillämpas i samband med en viss specifik verksamhet och organiseringen av denna. Detta innebär att begreppen organisation och förvaltning, som avgränsar området för kyrkolagen, måste klarläggas och bedömas utifrån kyrkans beaktelse, uppgifter och verksamhet.

Kommittén har i sitt betänkande också behandlat begreppet förvaltning. Kort sagt kan förvaltningsrätt karakteriseras som ett rättsområde som gäller den offentliga förvaltningens verksamhet och struktur. En central uppgift för den förvaltningsrättsliga regleringen är att reglera organiseringen av förvaltningen vid offentliga samfund och offentliga institutioner och den offentliga förvaltningsverksamhet dessa utövar; den reglerar förvaltningens verksamhet, förfarande och organisation. Den förvaltningsrättsliga regleringens andra centrala uppgift kan anses vara att organisera förhållandet mellan privatpersoner och den offentliga förvaltningen. Trots att förvaltningsrätten är förvaltningens "egen" rätt bestämmer de förvaltningsrättsliga rättsnormerna också privatpersoners juridiska ställning på ett viktigt sätt. Genom den förvaltningsrättsliga regleringen etableras rättigheter och förmåner och uppställs skyldigheter för enskilda.

Förvaltningsrätten bestämmer således enskilda individers juridiska ställning, i allmänhet dock enbart i relation till den offentliga förvaltningen. I juridisk litteratur har förvaltning också definierats som i första hand verkställande av lagstiftning som sker inom de gränser rättsnormerna uppställer. För det andra kan förvaltningsorgan utöva offentlig makt för att genomföra de uppgifter som anges i lagstiftningen. Dessa drag kan kombineras genom att man beskriver den offentliga förvaltningen som utövande av verkställande makt. Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantier för god förvaltning tryggas genom lag. Kyrkan har i 25 kap. 5 § i kyrkolagen intagit en bestämmelse om att förvaltningslagen ska tillämpas när ett förvaltningsärende handläggs hos kyrkans myndigheter. Således kan man anse att all den verksamhet som i förvaltningslagen ses som förvaltning utgör förvaltning även inom kyrkan.

Kommittén Kyrkolagen 2010 har hänvisat till Kyrkoordningskommitténs åsikt att grunderna för kyrkans organisation utgörs av kyrkans andliga ämbete (ministerium) och kyrkans medlemmar. Kyrkans grundstruktur fastslår att det andliga ämbetet (prästämbetet) ska ha en central plats i kyrkans organisation. Av det här följer, enligt kommittén Kyrkolagen 2010, att de grundläggande bestämmelserna om kyrkans andliga ämbete och kyrkans medlemmar i egenskap av element i kyrkans organisation ska finnas i kyrkolagen.

Den slutsats man kan dra enligt kommittén Kyrkolagen 2010 är att grundlagens 76 § inte ger någon klar definition av begreppen "organisation" och "förvaltning", utan de måste så som ovan anförts tolkas och bedömas som ett enhetligt begrepp med grund i kyrkans bekännelse, uppgifter och verksamhet och även med beaktande av de definitioner av förvaltning som följer av den allmänna förvaltningsrätten och den allmänna förvaltningslagen. Den autonomi som religionssamfund har och som baserar sig på bestämmelsen om religionsfrihet i 11 § i grundlagen stöder det faktum att kyrkan har en större normgivningsmakt än normalt.

Kommittén Kyrkolagen 2010 har också behandlat frågan om vilka frågor som ska regleras i kyrkliga lagar. Kommittén hänvisar till Kyrkoordningskommitténs betänkande, där man sett det som möjligt att vissa kyrkliga angelägenheter skulle regleras genom lagar som tillkommit i vanlig lagstiftningsordning och förordningar som utfärdas med stöd av dem. Kommittén har likaså hänvisat till den reform av tjänstelagstiftningen som då var aktuell vid kyrkomötet. Vid beredningen av ärendet hade man dryftat huruvida det vore möjligt att för kyrkans del stifta en separat lag om kyrkans

tjänsteinnehavare som skulle motsvara lagen om kommunala tjänsteinnehavare. Den arbetsgrupp för tjänsteförhållanden som hade berett ärendet konstaterade i sitt betänkande att de ansåg att det bästa alternativet vore att revidera kyrkolagens och kyrkoordningens bestämmelser så att de motsvarar nutidens behov. Enligt arbetsgruppen är särskilt prästerskapets personalförvaltning nära förknippad med kyrkans interna angelägenheter och med kyrkans organisation och förvaltning, vilka regleras i kyrkolagen. Av denna anledning ansågs stiftande av kyrkolag vara ett bättre alternativ än separat lagstiftning. En separat lagstiftning hade enligt arbetsgruppen i vilket fall som helst förutsatt att vissa bestämmelser tas in också i kyrkolagen, vilket inte ansågs ändamålsenligt med tanke på bestämmelsernas enhetlighet.

Den av kyrkostyrelsen tillsatta **Kommissionen för kodifiering av kyrkolagen** har i sitt betänkande av den 20 april 2009 (Kodifiering av kyrkolagen – betänkande av Kyrkostyrelsens kommission för kodifiering av kyrkolagstiftningen 2007-00131, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Serie C, 2009:2) har också hänvisat till den tidigare utredningen om området för kyrkolagen som presenterades i betänkandet av kommittén Kyrkolagen 2010.

4.5.2 Slutsatser om området för kyrkolagen

I tidigare utredningar om området för kyrkolagen har tyngdpunkten legat på förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen. I utredningarna har man särskilt fokuserat på frågan om vad som kräver reglering på lagnivå och vad som kan regleras i kyrkoordningen. Separata lagar har ansetts möjliga, men förhållandet mellan kyrkolagen och de separata lagarna är inget som har analyserats i någon större utsträckning. Stiftandet av separata lagar har ansetts motiverat i sådana fall där frågan gäller ett väsentligt intresse för staten eller när det rör sig om en fråga där övervakningen ankommer på staten. Sådana är ärenden som gäller kyrkans ekonomi och de samhällsuppgifter som kyrkan sköter, såsom folkbokföring eller begravningsväsendets uppgifter.

Lagutskottet konstaterar att de tidigare utredningarna om området för kyrkolagen inte som sådana kan tillämpas på utvärderingen av det förslag till kyrkolag som nu behandlas. Vid den tid när dessa utredningar gjordes skilde sig såväl omvärlden och frågeställningen som kraven på lagstiftningen från nuläget.

I det förslag till kyrkolag som nu behandlas fokuserar frågan om området för kyrkolagen inte bara på förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen, utan också i högre grad än tidigare på förhållandet mellan kyrkolagen och de separata lagarna. Baserat på ställningstagandena från riksdagens grundlagsutskott och förvaltningsutskott måste kyrkolagens område anses vara snävare än vad man hittills generellt har tänkt sig. Man måste alltså noggrannare än tidigare överväga vad som utgör sådan reglering som hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och därmed ska regleras i kyrkolagen och vilken reglering som bör finnas i separata lagar.

Det som i någon mån gör gränsdragningen problematisk är att begreppet "kyrkans organisation och förvaltning" inte definierades när den nuvarande grundlagen stiftades, utan överfördes till 76 § i grundlagen i mer eller mindre samma form som det löd i den tidigare regeringsformen. Grundlagens 76 § baserar sig på 83 § 1 mom. i den tidigare regeringsformen och på 31 § 2 mom. i lantdagsordningen, så att bestämmelsen om kyrkomötets ensamrätt när det gäller att föreslå kyrkolag har preciserats. Enligt regeringens proposition (RP 1/1998 rd) skulle den nya grundlagen hålla fast vid det nuvarande systemet, dvs. att rätten att ta initiativ till stiftande eller ändring av kyrkolagen ska bestämmas uttömmande i kyrkolagen.

När området för kyrkans organisation och förvaltning granskas ska utgångspunkten vara Evangelisk-lutherska kyrkan i Finlands karaktär av och ställning som ett religiöst samfund. I grundlagsutskottets utlåtande har konstaterats att den i 11 § i grundlagen föreskrivna religionsfriheten av hävd har ansetts ge religiösa samfund en viss grad av intern autonomi och rätt att besluta om sina egna angelägenheter.

Lagutskottet konstaterar att religionsfriheten är en av de äldsta internationellt erkända mänskliga rättigheterna, som också finns uttalad i artikel 18 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Religionsfrihet är ett av grundkraven i ett demokratiskt samhälle. Också internationella människorättskonventioner tryggar religionsfriheten. Av de internationella människorättskonventioner som Finland ratificerat tryggas religions- och samvetsfriheten av bl.a. den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och Europeiska människorättskonventionen.

Den här grundläggande utgångspunkten definierar i sin tur vad som måste anses höra till området för kyrkans organisation och förvaltning. Till området för kyrkolagen hör

exempelvis centrala aspekter som gäller kyrkans organ, deras uppgifter, organisation och beslutsfattande. I kyrkolagen ska förutom dessa intas även sådana bestämmelser som är centrala med tanke på kyrkans karaktär av ett religiöst samfund och den religionsfrihet som föreskrivs i 11 § grundlagen och som förutsätter reglering på lagnivå.

Kyrkolagen 2010-kommitténs syn att begreppet organisation och förvaltning ska tolkas och bedömas som ett enda begrepp med tanke på kyrkans bekännelse, uppgifter och verksamhet, kan utifrån utgångspunkterna i 11 § i grundlagen fortsättningsvis anses vara befogad. Detta synsätt strider inte mot det att området för kyrkolagen måste tolkas snävt. Övervägandet av huruvida bestämmelser ska placeras i kyrkolagen eller i separata lagar förutsätter noggrannare eftertanke än tidigare. Gränsdragningen ska både garantera tillgodoseendet av de rättigheter som hör till religionsfriheten enligt 11 § i grundlagen och samtidigt också så lite som möjligt begränsa riksdagens lagstiftningsmakt.

4.5.2.1 Frågan om de bestämmelser som gäller prästtjänster och domkapitlets behörighet

En central del av den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen har ansetts vara religiösa samfunds rätt att välja sina präster (GRUU 28/2006 rd, GrUU 20/2003 rd, GrUU 57/2001 rd). Till ett religiöst samfunds interna autonomi, som skyddas av religionsfrihetsbestämmelsen, hör det religiösa samfundets rätt att själv besluta om under vilka förutsättningar och enligt vilka uppfattningar i anslutning till trossamfundets lära samfundet viger någon till prästämbetet. Till samma autonomi hör även tillsynen över prästernas tjänsteutövning och beslutsprocessen i anslutning till tjänsteutövningen.

Frågan om prästämbetet är något som är centralt knutet till kyrkans väsen. Enligt kyrkans bekännelse är prästämbetet nödvändigt för kyrkan. En präst avskiljs för att sköta kyrkans centrala uppgifter: förkunna evangelium och förvalta sakramenten. Enligt kyrkans bekännelse får ingen sköta prästämbetet utan särskild kallelse. Detta innebär vanligen att någon kallas att sköta en församlings prästtjänst. Därutöver kan till prästämbetet vigas en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen eller domkapitlet, någon som har kallats att tjänstgöra i en av kyrkans missionsorganisationer eller, under vissa förutsättningar i någon annan kristen sammanslutning, eller som verkar som lärare i teologisk vetenskap vid ett universitet eller en annan högskola eller som religionslärare vid en läroinrättning och som förbinder sig att, på det sätt som domkapitlet

prövar, även omhänderha till en prästtjänst hörande uppgifter i en församling i den omfattning som hans eller hennes huvudtjänst medger. När grunden för vigningen till prästämbetet är någon annan än att någon kallats att sköta en prästtjänst i en församling förutsätts det i allmänhet att en tillräcklig mängd prästerliga uppgifter ingår i tjänsten eller uppgiften.

Ett särdrag för kyrkans ämbetsstruktur är det att prästämbetet och en prästtjänst är organiskt knutna till varandra och samtidigt också till domkapitlet och biskopens behörighet. Prästtjänsterna skiljer sig till dessa delar från kyrkans övriga anställningar. Prästämbetet och den därtill knutna prästtjänsten hör till kärnan i religionsfrihetsbestämmelsen i 11 § i grundlagen. Av den anledningen bör bestämmelser som gäller dessa omfattas av kyrkans författningsautonomi.

Särskilt centrala med tanke på kyrkans bekännelse och självförståelse är bestämmelserna om tjänsteförordnande för en församlingspastor. Tjänsten som församlingspastor har en fast koppling till prästvigningen. På författningsnivå innebär detta att tillsättandet av församlingspastorstjänster utgör ett undantag från det offentliga ansökningsförfarandet, och att ändring inte kan sökas i domkapitlets tjänsteförordnanden för församlingspastorer. Det handlar om något som måste kopplas till kyrkans bekännelse. Motiveringen är teologisk och hänger ihop med prästvigningen. Enligt den lutherska kyrkans synsätt måste den som vill bli präst ha en församlings kallelse (vocation) till tjänst för att prästvigningen ska kunna förrättas. Huvudregeln är att till prästämbetet kan den vigas som har kallats att bestrida en prästtjänst. Även om utgångspunkten är att bara en präst kan tas till en tjänst som präst är det möjligt att undantagsvis till en tjänst som församlingspastor välja en person som prästvigs först i och med den tjänsten, och som ännu när valet görs inte uppfyller detta behörighetskrav. Den särskilda ställning som församlingspastortjänsterna har möjliggör prästvigningar i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Det handlar om centrala och utmärkande drag relaterade till kyrkans episkopala struktur, som har starka beröringspunkter med såväl kyrkans teologiska självförståelse som de ekumeniska relationerna till andra kristna kyrkor. Med tanke på religionsfrihetsbestämmelsen i 11 § i grundlagen vore det problematiskt om prästämbetet såsom kyrkans konstituerande ämbete och den därtill fast knutna prästtjänsten inte föll inom ramen för kyrkans autonoma beslutanderätt och initiativrätt.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande 20/2003 behandlat bestämmelserna om begränsning av rätten att yrka rättelse och att anföra besvär i 24 kap. 14 § i kyrkolagen. Regleringen var betydelsefull med tanke på bestämmelsen i 21 § 1 mom. i grundlagen, enligt vilken var och en rätt har rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

När regleringen bedöms måste man enligt utskottet beakta evangelisk-lutherska kyrkans interna autonomi som bygger på bestämmelserna om religionsfrihet och 11 § i grundlagen. När det gäller frågor som har med trosbekännelse, religionsutövning och religionsundervisning eller kyrkans andliga verksamhet i övrigt att göra handlar det i princip inte om sådana rättigheter och skyldigheter för den enskilda människan att beslut om dem som fattas med stöd av 21 § i grundlagen kunde tas upp till prövning i domstol. Utskottet ansåg att paragrafens förbud mot att yrka rättelse och anföra besvär inte var problematiska med tanke på grundlagen. Ett motsvarande ställningstagande ingår i ett utlåtande om den ortodoxa kyrkan GRUU 28/2006. Frågan om begränsningar i rätten att söka ändring i fråga om församlingspastorstjänster lyftes inte heller fram i grundlagsutskottets senaste utlåtande GRUU 4/2020.

Även om rätten att söka ändring i princip utgör en av de centrala rättigheterna i vår rättsordning är den dock inte utan undantag. I den senaste revideringen av stats-tjänstemannalagen har möjligheten att söka ändring i regel utsträckts till att gälla statens tjänster, men tjänsterna vid domstolarna utgör ännu ett undantag. I fråga om domarkåren har lösningen motiverats med domstolarnas oavhängighet. Domarnas rätt att kvarstå i tjänsten som regleras i 103 § i grundlagen hör till de mest centrala garantierna för domstolarnas oavhängighet.

Till den i 11 § i grundlagen reglerade religionsfriheten hör religiösa samfunds rätt att själva välja sina präster. Ur Evangelisk-lutherska kyrkan i Finlands perspektiv är det motiverat att om möjligt placera bestämmelserna som gäller prästerna i kyrkoordningen, som är en del av kyrkans egna autonoma beslutsfattande. Eftersom prästtjänsterna är tjänsteförhållanden förutsätter de dock delvis reglering på lagnivå. Även om stiftandet av en separat tjänsteinnehavarlag i princip är ändamålsenligt, är det i fråga om prästerskapet ändå befogat att utgå från rätten för ett religiöst samfund att välja sina egna präster. Förverkligandet av denna rättighet förutsätter att inte bara bestämmelserna om prästämbetet utan även vissa bestämmelser om en prästs

tjänsteförhållande och domkapitlets behörighet har placerats i kyrkolagen. Lösningen torde förutsätta en del hänvisningsbestämmelser samt eventuellt också att bestämmelserna i tjänsteinnehavarlagen tas in i kyrkolagen till den del de gäller prästtjänster. Det är annars svårt att tillgodose kyrkans rättigheter som baserar sig på 11 § i grundlagen.

Lagutskottet konstaterar att kyrkostyrelsens framställning om en separat tjänsteinnehavarlag, som också föreslås innehålla bestämmelser om domkapitlets behörighet och prästerskapet, skulle innebära en fundamental förändring jämfört med den gällande kyrkolagen. Någon bedömning av reformens konsekvenser i synnerhet med avseende på kyrkans självförståelse och ur ett teologiskt perspektiv har dock inte gjorts. Lagutskottet anser att det i samband med kodifieringsprocessen inte är möjligt att genomföra en sådan principiell ändring utan en grundlig konsekvensbedömning.

4.5.2.2 Bestämmelserna som gäller prästämbetet

Till de delar som reglering på lagnivå krävs bör normerna som gäller prästämbetet placeras i kyrkolagen. Det här har man också kommit fram till i kyrkostyrelsens framställning. Lagutskottet anser det motiverat att bestämmelserna som gäller prästämbetet och som behandlar bikthemlighet, skriftlig varning (i kyrkostyrelsens framställning anmärkning), avstängning från prästämbetet, avsked från eller förlust av prästämbetet har placerats i kyrkolagen. De ger uttryck för kyrkans rätt att välja och utöva tillsyn över sina präster.

I kyrkostyrelsens framställning har bestämmelserna om prästämbetet placerats i 10 kap. i kyrkolagen, som innehåller särskilda stadganden. Lagutskottet förenar sig med kyrkans laggranskningsnämnds åsikt att det finns anledning att bryta ut kyrkolagens bestämmelser som gäller präster och lektorer till ett eget kapitel. Det är fråga om element som är centrala med tanke på kyrkans väsen och det kan därför inte anses befoget att placera bestämmelserna i kapitlet med särskilda bestämmelsen, där man i allmänhet endast placerar sådana bestämmelser som med tanke på lagen som helhet är lösryckta och mindre viktiga.

Det är ändamålsenligt att flytta bestämmelserna om prästämbetet till ett nytt 7 kapitel i kyrkolagen, eftersom bestämmelserna som gäller prästämbetet på motsvarande sätt finns i 7 kap. i kyrkoordningen.

4.5.2.3 Behörighetsvillkor

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 57/2001 utvärderat bestämmelsen i 6 kap. 1 § 2 mom. om att endast en medlem av den evangelisk-lutherska kyrkan kan vara tjänsteinnehavare i kyrkan eller en församling eller i en kyrklig samfällighet. Utskottet ansåg att bestämmelsen måste bedömas med hänsyn till 6 § 2 mom. i grundlagen. Där sägs att ingen utan godtagbart skäl får särbehandlas bland annat på grund av religion. Utskottet har konstaterat att bestämmelsen om behörighetsvillkor gäller dem som söker anställning inom den evangelisk-lutherska kyrkan, ett religiöst samfund. Den religionsfrihet som tryggas i 11 § i grundlagen, omfattar enligt utskottets uppfattning också en viss grad av intern autonomi för ett religiöst samfund. Utskottet ansåg att den evangelisk-lutherska kyrkans interna autonomi åtnjuter grundlagsskydd med stöd av bestämmelserna om religionsfrihet som en grundläggande fri- och rättighet. Situationen är densamma också enligt internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna. Religionsfriheten omfattar rätten för religiösa grupper att bestämma över sina egna angelägenheter, såsom valet av religiösa ledare, präster och lärare. Utskottet konstaterar att kyrkans grundläggande kyrkolagsenliga uppgift är religiös och anknuten till en viss trosbekännelse. Med hänsyn till kyrkans rätt till intern autonomi enligt 11 § grundlagen håller utskottet oberoende av 6 § 2 mom. i grundlagen det för möjligt att det kan föreskrivas i lagen att medlemskap i kyrkan är ett villkor för att kunna väljas till kyrkans egna tjänster och uppgifter.

Lagutskottet omfattar kyrkans laggranskningsnämnds åsikt om att medlemskap i kyrkan som ett behörighetsvillkor för anställningsförhållanden faller inom kyrkans organisation och förvaltning som avses i 76 § i grundlagen och frågan bör därför regleras i kyrkolagen. Det gäller kyrkans interna autonomi, som tryggas i 11 § i grundlagen och där det bland annat ingår en rätt att fastställa grunderna för hur de som utför andligt arbete väljs.

Lagutskottet anser också att konfirmation bör kvarstå som ett behörighetsvillkor för dem som utför andligt arbete. Det förutsätts att de som utför andligt arbete förbinder sig till kyrkans bekännelse och lär i enlighet med den. I konfirmationen bekänner och förbinder sig församlingsmedlemmen till kyrkans tro. Konfirmation lämpar sig således bättre som ett behörighetsvillkor än enbart medlemskap. Lagutskottet fäster uppmärksamhet vid att konfirmation enligt förslaget fortsättningsvis förutsätts av kyrkans förtroendevalda. Det föreslagna 9 kap. 2 mom. i kyrkolagen motsvarar till sitt innehåll

23 kap. 2 § i den gällande kyrkolagen. Enligt den gäller att valbar till ett förtroendeuppdrag i en församling och i en kyrklig samfällighet är en konfirmerad medlem av församlingen som fyllt 18 år och inte är omyndig och som är känd för kristen övertygelse. Det vore ologiskt att förutsätta att en förtroendevald ska vara konfirmerad men inte en tjänsteinnehavare.

4.5.3. Övriga riktlinjer om området för kyrkolagen i kyrkostyrelsens framställning

I kyrkostyrelsens fortsatta beredning har kollektbestämmelserna, bestämmelserna om delningsgrunderna för egendom i samband med ändringar i församlingsstrukturen samt en del av bestämmelserna som gäller organisationskommissionens uppgifter överförts från kyrkolagen till kyrkoordningen. Om militärpräster och fängelsepräster föreskrivs likaså i kyrkoordningen. Bestämmelserna om kyrkoherdeval föreslås huvudsakligen finnas i kyrkoordningen, liksom även bestämmelser som gäller biskopsval och rösträtt i biskopsval samt rösträtt i val av prästassessor. Bestämmelserna om biktshemlighet och om skriftlig anmärkning (varning) till en präst och om avstängning från prästämbetet samt om avsked från och förlust av prästämbetet har lämnats kvar i kyrkolagen. Om återgivande av prästämbetet föreslås föreskrivas i kyrkoordningen.

Till tjänsteinnehavarlagen har flyttats kyrkans tjänstemannarättsliga bestämmelser samt de bestämmelser som gäller överföring och placering av de anställda vid ändringar i församlingsstrukturen.

Regleringen som gäller kyrkans pensionsfond har dels flyttats till lagen om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond, dels till kyrkoordningen. Paragraferna om kyrkans arbetsmarknadsverk har flyttats till lagen om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk.

Lagutskottet anser att kyrkolagens framställning som nu behandlas beaktar de synpunkter och ändringsbehov i fråga om lagstiftningsområdet för kyrkolagen som har framkommit under riksdagsbehandlingen. Utgångspunkten har varit att bestämmelser flyttas från kyrkolagen till kyrkoordningen och de separata lagarna. Lösningen kan, med de undantag som anförs ovan, anses vara motiverad och den följer riksdagens grundlagsutskotts och förvaltningsutskotts riktlinjer.

4.6 Effekterna av kyrkostyrelsens framställning på kyrkans författningsautonomi

För kyrkans del är det viktigt att bedöma hur lösningen påverkar kyrkans autonomi och möjlighet att påverka den lagstiftning som gäller kyrkan.

Enligt 2 kap. 2 § i den gällande kyrkolagen har kyrkan ensamrätt att föreslå kyrkolag samt ändrande och upphävande av kyrkolag. Den här ensamrätten gäller bestämmelserna i kyrkolagen, men däremot inte motiveringstexten. Det är således i princip möjligt att när regeringens proposition utarbetas och under behandlingen i riksdagen göra ändringar i motiveringstexten och på så sätt påverka innehållet i och tolkningsriktningarna för kyrkolagens bestämmelser. Med tanke på den lagstiftningsautonomi som föreskrivs för kyrkan i 76 § i grundlagen och ur ett religionsfrihetsperspektiv är ett sådant förfarande inte oproblematiskt. Vid statsrådet har man också förhållit sig avvaktande till denna möjlighet.

Att flytta bestämmelser till kyrkoordningen betonar kyrkans autonomi. Det är samtidigt bra att vara medveten om att flyttandet av bestämmelser till separata lagar inskränker kyrkans autonomi. I vissa fall kan det rentav överföra den reella innehållsmässiga beslutanderätten i frågor som rör kyrkan till riksdagen. Också medborgarinitiativ är ett sätt att initiera författningsprojekt som gäller separata lagar. Kyrkostyrelsen har ingen ensamrätt att göra framställningar i fråga om de separata lagarna och enligt kyrkostyrelsens framställning ska de inte godkännas av kyrkomötet med kvalificerad majoritet. Under riksdagsbehandlingen kan det även göras innehållsändringar i dem, i motsats till vad som gäller för kyrkolagen. Det bör dock påpekas att kyrkan hörs om lagstiftningsprojekt som är under behandling.

4.7 Förhållandet mellan kyrkolagen, kyrkoordningen och de övriga lagarna

Förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen grundar sig i den i 11 § i grundlagen tryggade religionsfriheten, som av hävd har ansetts ge religiösa samfund en viss grad av intern autonomi och rätt att besluta om sina egna angelägenheter.

Lagutskottet konstaterar att kyrkolagen och kyrkoordningen båda är del av de normer som är förpliktande för kyrkan. Förhållandet mellan kyrkolagen och kyrkoordningen är

inte hierarkiskt utan baserar sig snarare på arbetsfördelning. Kyrkoordningen är inte heller jämförbar med en förordning, eftersom kyrkomötet godkänner den i samma ordning som kyrkolagen. Kyrkoordningen står således inte lägre i rang än kyrkolagen, utan kan anses som det starkaste uttrycket för kyrkans autonomi. I ju högre utsträckning det handlar om kyrkans interna fråga, som inte har någon beröringspunkt med kyrkans organisation eller förvaltning och som inte förutsätter reglering på lagnivå, desto mer motiverat är det att reglera frågan i kyrkoordningen.

Kyrkoordningen är dock inte reglering på lagnivå och således är det möjligt att en bestämmelse på lagnivå har företräde framför den vid en normkollision. Av denna anledning är det motiverat att regleringen av de centrala principerna som styr kyrkans verksamhet finns i kyrkolagen. Det går inte alltid att förutspå vilka lösningar som blir aktuella vid kollisionstillfällen, utan det är i sista hand upp till rättspraxis att avgöra. Lösningen påverkas av vilken fråga normkollisionen hänför sig till. Resultatet kan bli olika beroende på om frågan gäller religionsfrihet och kyrkans autonomi eller om det snarare är en fråga som faller inom den samhällsliga lagstiftningen. Exempelvis i fråga om behandlingen av personuppgifter har EU:s allmänna dataskyddsförordning som substanslag företräde framför kyrkolagen. Om det däremot handlar om en fråga som faller inom ramen för religionsfriheten enligt 11 § i grundlagen skulle en bestämmelse i kyrkoordningen vara avgörande åtminstone i det fall att det handlar om en präst. I fråga om en annan tjänsteinnehavare kunde situationen däremot vara den omvända.

Laggranskningsnämnden har fäst uppmärksamhet vid bestämmelsen i 1 kap. 1 § 3 mom. i kyrkolagen, enligt vilken gäller att "Närmare bestämmelser om tjänsterna i en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen, inrättande av tjänsterna och behörighetsvillkoren för dem, beviljande av tjänstledighet och semester samt om prästämbetet samt om förfarandet vid val för biskopstjänster och prästtjänster finns i kyrkoordningen, om inte något annat följer av denna lag." Ovan nämnda aspekter hänför sig i kyrkostyrelsens framställning till hela regelverket för tjänsteinnehavare, där bestämmelserna på lagnivå separeras till en ny tjänsteinnehavarlag som omfattas av riksdagens normala lagstiftningsmakt. Närmare bestämmelser på lägre nivå än i lag placeras i kyrkoordningen, som godkänns av kyrkomötet, och befullmäktigandet att utfärda bestämmelser av lägre grad föreslås finnas i kyrkolagen. Kyrkans laggranskningsnämnd är inte medveten om något tidigare motsvarande

lagstiftningsarrangemang. Lagutskottet konstaterar att det handlar om en särprägel som hänför sig till kyrkolagstiftningen. De sakkunniga som lagutskottet hört har inte fäst uppmärksamhet vid detta eller har ansett det möjligt. Lagutskottet konstaterar dock att det till denna del blir ännu besvärligare att förutspå utgången av ett kollisionstillfälle.

4.8 Kyrkans bekännelse och uppgift

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande ansett att det när det gäller kyrkans bekännelse inte är fråga om kyrkans organisation och förvaltning som avses i 76 § i grundlagen, och att bekännelsen således inte lämpar sig särskilt väl i en av riksdagen stiftad lag även om den kan vara viktig med tanke på kyrkans religiösa identitet. Grundlagsutskottet har sett det som i viss mån problematiskt att kyrkans bekännelse i och med regleringen i kyrkolagen kunde bli beroende av lagstiftares politiska vilja, t.ex. i en situation när kyrkan vill ändra innehållet i bekännelsen men lagstiftaren inte gör en sådan ändring. Även om en sådan situation torde vara tämligen teoretisk har grundlagsutskottet ändå ansett att det vore mer motiverat att regleringen som gäller kyrkans bekännelse tas in i kyrkoordningen i stället för i kyrkolagen. Grundlagsutskottet såg dock inte frågan om bekännelsens plats som en lagstiftningsordningsfråga.

Lagutskottet anser att riksdagens grundlagsutskott har framfört viktiga synpunkter. Grundlagsutskottet har granskat kyrkans bekännelse med avseende på religionsfrihetsbestämmelsen i grundlagens 11 §. Rätten att bestämma över sina egna angelägenheter, såsom val av religiösa ledare, präster och lärare, har traditionellt ansetts falla inom ramen för den religionsfrihet som tryggas i 11 § i grundlagen (GrUU 28/2006 d, s.1, GrUU 20/2003 rd, s. 2, GrUU 57/2001 rd, s. 2). Till den autonomi som ingår i religionsfriheten hör också rätt att besluta om innehållet i den religiösa bekännelsen. Grundlagsutskottet har ansett att kyrkans bekännelse hör till religionsfriheten och därmed till kyrkans eget beslutsfattande. Således känns det motiverat att bestämmelser om kyrkans bekännelse finns i kyrkolagen.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande dock också konstaterat att även om bekännelsen inte lämpar sig så bra i en av riksdagen stiftad lag kan den ändå vara viktig med tanke på kyrkans religiösa identitet. Lagutskottet anser att den här observationen från grundlagsutskottet är viktig. Kyrkans – och även andra religiösa samfunds – bekännelse identifierar kyrkan eller det religiösa samfundet i fråga. Det här framgår bland

annat av religionsfrihetslagen, där det föreskrivs om grundandet av ett registrerat religiöst samfund. Enligt 7 § i nämnda lag är ett registrerat religionssamfunds syfte att ordna och stöda den individuella, gruppbaseade samt offentliga verksamhet som hör till bekännandet och utövandet av religion och som baserar sig på trosbekännelse, skrifter som betraktas som heliga eller på andra sådana särskilt angivna inarbetade grunder för verksamheten som betraktas som heliga. Kyrkan eller något annat religiöst samfund kan således inte existera utan bekännelse.

Lagutskottet konstaterar att det är viktigt med tanke på kyrkans religiösa identitet att grunden för kyrkans bekännelse har fastställts i grundlagen. Det här legitimerar kyrkans rätt att agera i enlighet med sin bekännelse och skapar en grund för kyrkans organisation och det andliga arbetets strukturer. Däremot är det motiverat att de bestämmelser som närmare definierar innehållet i bekännelsen tas in i kyrkoordningen.

Lösningen är motiverad också såtillvida att bekännelseparagrafen inte enbart är signifikant för att etablera grunden för kyrkans bekännelse, utan också har beröringspunkter med kyrkans tjänste- och arbetsavtalsförhållanden, i synnerhet med prästämbetet och prästtjänsterna. Exempelvis kan det att en präst inte håller sig till kyrkans bekännelse leda till en skriftlig varning eller att prästen förlorar sitt prästämbete för viss tid eller permanent. Det här har konsekvenser även för prästens anställningsförhållande. En prästtjänst förutsätter prästvigning och prästämbete. Utgångspunkten är alltså att förlusten av prästämbetet också leder till förlust av prästtjänsten.

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Kravet på reglering på lagnivå har i förarbetena till grundlagen konstaterats gälla även grunderna för tjänstemännens rättsliga ställning (RP 1/1998 rd). Reglering på lagnivå förutsätts separat i 18 § 3 mom., enligt vilket ingen får avskedas från sitt arbete utan laglig grund. Med beaktande av bestämmelsen i 80 § 1 mom. i grundlagen är det inte möjligt att i kyrkoordningen självständigt fastställa grunder för individens rättigheter och skyldigheter. Lagutskottet konstaterar att man vid revideringen av kyrkolagstiftningen måste bibehålla en sådan författningsnivå att de ovan nämnda påföljderna som gäller prästämbetet och prästtjänsterna inte utgör ett juridiskt problem. Även om det utifrån höranden av sakkunniga är möjligt att bestämma påföljder med stöd av en hänvisningsbestämmelse i kyrkolagen, är det juridiskt sätt klarare att bekännelsen regleras i kyrkolagen.

Lagutskottet anser också att kyrkans bekännelse och uppgift utgör en helhet, vilket bör beaktas även när kyrkolagen stiftas. Om församlingens uppgifter föreskrivs i 3 kap. 1 § i förslaget till kyrkolag. I bestämmelsen hänvisas till fullgörandet av kyrkans uppgift. Också exempelvis användningsändamålet för kyrkans centralfonds tillgångar har i 6 kap. 1 § i förslaget till kyrkolag knutits till fullgörandet av uppgifter som föreskrivits för kyrkan. Med beaktande av dessa aspekter är det motiverat att även kyrkans uppgift regleras i kyrkolagen. Kyrkan bekännelsegrund och uppgift utgör då en klar grund för kyrkans organisation, de kyrkliga organens behörighet och en konsekvent tolkning av de bestämmelser som gäller kyrkan.

4.9 Kyrkolagförslagets behandlingsordning i riksdagen

I 1 kap. 5 § 2 mom. i kyrkolagen har föreslagits en bestämmelse om att statsrådet eller riksdagen vid prövningen av förslaget till kyrkolag kan rätta ett sådant lagstiftningstekniskt fel som inte påverkar den föreslagna kyrkolagens innehåll. I fråga om rättelse av ett lagstiftningstekniskt fel som påverkar innehållet i förslaget till kyrkolag ska ett förslag enligt 1 mom. begäras.

Lagutskottet anser förslaget vara befogat. Bestämmelsen kan antas snabba upp kyrkolagstiftningsprocessen och göra den mer flexibel. I motiveringen till förslaget nämns skrivfel eller något annat skrivsätt som inte är förenligt med etablerad lagstiftningsteknik som exempel på sådana lagstiftningstekniska fel som avses i bestämmelsen. Också ett uppenbart fel i en hänvisningsbestämmelse kan korrigeras genom detta förfarande. Lagutskottet anser att dessa exempel är tillräckliga för att beskriva bestämmelsens användningsområde.

Kyrkomötets särskilda rätt att föreslå ändringar i kyrkolagen tryggar kyrkans autonomi. Eftersom den allmänna lagstiftningen förändras snabbt och den kvalitativa kravnivån för lagberedningen ständigt höjs är det möjligt att man i framtiden ännu lättare hamnar i en situation där man blir tvungen att begära allt fler preciseringar och korrigeringar i förslag till kyrkolag. Det här är inte särskilt önskvärt och inte heller centralt med tanke på kyrkans autonomi i de fall när anmärkningarna utgör preciseringar.

När lagutskottet hörde sakkunniga har flera av dem ansett att statsrådets eller riksdagens möjligheter att korrigera förslag till kyrkolag borde utökas mer än vad som nu föreslagits. Lagutskottet anser att detta innebär en så stor förändring i kyrkans

lagstiftningsautonomi och således i förhållandet mellan kyrkan och staten att det skulle förutsätta ett mer omfattande utrednings- och beredningsarbete än vad som nu gjorts.

4.10 Riksdagens grundlagsutskotts övriga anmärkningar

4.10.1 Domstolars anmälningsplikt

Det är fråga om reglering som riktar sig mot oberoende domstolar som är en extern aktör utanför kyrkan. Kyrkolagen kan inte föreskriva om förpliktelser för externa aktörer utanför kyrkan.

Lagutskottet anser således att kyrkostyrelsens framställning om att placera bestämmelsen i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden är befo- gad. Lösningen är också ägnad att göra bestämmelsen mer känd vid domstolarna.

4.10.2 Sökande av ändring i beslut om deltagande i hälsounder- sökning

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid att skyldig- heten att delta i kontroller och undersökningar inkräktar på den personliga frihet och integritet som tryggas i 7 § i grundlagen. Utskottet ansåg att ett besvärsförbud i fråga om ett förvaltningsbeslut som gäller meddelandet av en föreskrift av konstitutionella skäl inte kan föreskrivas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

Lagutskottet konstaterar att riksdagens grundlagsutskotts ståndpunkt har beaktats i kyrkostyrelsens framställning och att ett besvärsförbud inte föreslås gälla för bestäm- melsen.

4.10.3 Sökande av ändring i fråga om varning

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande (GrUU 4/2020 rd, s.7–8) fäst upp- märksamhet vid att i den tidigare propositionen till kyrkolag (RP 19/2019 rd) är den varning som avses i 8 kap. 30 § i kyrkolagen att likställa med en disciplinär varning enligt statstjänstemannalagen, vilken utgör ett separat förvaltningsbeslut. Därför bör man kunna söka ändring i det.

Enligt grundlagsutskottet regleras varningen på olika sätt i olika tjänstemannarättsliga lagar. En statstjänsteman som bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt kan enligt 24 § i statstjänstemannalagen ges en skriftlig varning. Ett beslut som gäller varning får enligt 53 § i statstjänstemannalagen i regel överklagas. I lagen om kommunala tjänsteinnehavare bestäms inte särskilt om grunderna för en varning till kommunala tjänsteinnehavare. Lagens bestämmelser om varning anknyter väsentligen till förutsättningarna för avslutande av tjänsteförhållandet. I rättspraxis (HFD 2005:30) har det konstaterats att rättelseyrkande inte fick framställas eller kommunalbesvär anföras över ett beslut genom vilket en kommunal tjänsteinnehavare hade givits en varning.

Grundlagsutskottet har påpekat att en varning enligt kyrkolagen till sitt regleringssätt mer liknar bestämmelserna i statstjänstemannalagen än i lagen om kommunala tjänsteinnehavare. I 8 kap. 30 § i kyrkolagen föreslås bestämmelser om de rättsliga förutsättningar under vilka en varning kan ges. Med tanke på tjänsteinnehavarens rättsskydd är det motiverat att låta en domstol pröva lagenligheten i ett förvaltningsbeslut som omfattar tolkning och tillämpning av en befogenhetsbestämmelse. Den rätt att söka ändring som uppkommer först i samband med en eventuell uppsägning möjliggör inte tillgodosendandet av rättsskyddet och en bedömning av varningens lagenlighet i andra situationer, där det alltså på grund av förbudet mot ändringssökande inte alls är möjligt att föra frågan om varningens lagenlighet till domstol för prövning. Ett besvärsförbud mot varningar kan av konstitutionella skäl inte föreskrivas i den föreslagna lagstiftningsordningen.

Bestämmelsen grundar sig på 6 kap. 3 § i den gamla kyrkoordningen, som var i kraft före 2013, där det föreskrevs att en förman kan ge en tjänsteinnehavare som är underställd honom en anmärkning. När tjänsteinnehavarlagstiftningen har reviderats under det senaste decenniet intogs i kyrkolagen en bestämmelse om chefens rätt att ge en varning. Avsikten var att bevara åtgärdens status som en arbetsledande åtgärd.

Lagutskottet anser att kyrkostyrelsens framställning, där grundlagsutskottets ståndpunkt har beaktats på så sätt att man i förslaget har strukit ett varningsförfarande jämförbart med det i statstjänstemannalagen och lämnat kvar ett förfarande som är jämförbart med förfarandet i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, är motiverad. Till dessa delar är möjligheten att söka ändring redan en del av etablerad rättspraxis.

4.10.4 Skyddet för personuppgifter

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid hur det skydd för privatliv och personuppgifter som tryggas i 10 § i grundlagen tillgodoses i den föreslagna kyrkolagen samt vid behandlingen av klient- och patientuppgifter inom ramen för kyrkans diakoni.

Efter att ha hört sakkunniga konstaterar lagutskottet att grundlagsutskottets ställningstaganden har beaktats i kyrkostyrelsens framställning. Lösningen i kyrkostyrelsens framställning, där man genom att ta in hänvisningsbestämmelser i kyrkolagen har börjat tillämpa lagstiftningen om behandling av klient- och patientuppgifter inom kyrkans diakoniarbete, anser lagutskottet likaså vara motiverad.

4.11 Övriga anmärkningar gällande området för kyrkolagen i relation till kyrkoordningen

4.11.1 Kyrkliga helgdagar

Lagutskottet anser att det finns skäl att bevara bestämmelsen om kyrkliga helgdagar i kyrkolagen på det sätt kyrkostyrelsen föreslår. Lagutskottet konstaterar att trots att de kyrkliga helgdagarna baserar sig på kyrkans bekännelse har de avsevärda återverkningar på de tjänste- och arbetsrättsliga bestämmelserna samt på bland annat alkoholförsäljningen och tillämpningen av bestämmelser om vägtrafik och lagstadgade tidsfrister. Å ena sidan är frågan av betydelse för samhället, i synnerhet med tanke på arbetsmarknadslagstiftningen. Å andra sidan har de kyrkliga helgdagarna en central ställning med tanke på kyrkans självförståelse. De definierar kyrkoåret och inverkar därigenom på hur församlingarnas verksamhet är strukturerad. Även om frågan i grunden är bekännelsebetonad till sitt innehåll har den långtgående verkningar i samhället och på arbetsmarknaden. Varken grundlagsutskottet eller förvaltningsutskottet såg några problem med att bestämmelserna placeras i kyrkolagen. Inte heller med beaktande av detta finns det något hinder för att hålla kvar bestämmelsen i kyrkolagen.

4.11.2 Kyrkliga byggnader

Lagutskottet anser att utgångspunkten i kyrkostyrelsens framställning, att beslut om kyrkligt byggnadsskydd fortsättningsvis ankommer på kyrkans myndigheter och att bestämmelserna om skyddet ingår i kyrkolagen, är befogad. Lagutskottet anser likaså att det tillståndsförfarande som presenteras i kyrkostyrelsens framställning är motiverat. Modellen beaktar inte bara byggnadsskyddets behov utan även församlingarnas ekonomiska situation.

4.11.3 Kyrkliga utmärkelsetecken, titlar och sigill

Kyrkliga utmärkelsetecken är Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset, vilka förlänas av ärkebiskopen. Enligt det förslag till kyrkolag som behandlas ska dessa regleras i kyrkolagen. Baserat på den expertutredning som lagutskottet fått anser utskottet att de kyrkliga utmärkelsetecknen hör till kyrkans interna reglering och att det är motiverat att bestämmelserna om dem placeras i kyrkoordningen.

Titlar regleras i lagen om offentlig belöning (1215/1999). Enligt denna lag och den förordning som utfärdats med stöd av den kan republikens president förläna titlarna *director cantus*, *director musices* samt *prost*. Motsvarande behörighet enligt både den gällande och den föreslagna kyrkolagen har domkapitlet och, i fråga om titeln *prost*, en biskop. Den parallella behörigheten finns det dock skäl att reglera i lag. Därför är det motiverat att bevara bestämmelsen om kyrkliga titlar i kyrkolagen.

Sigill och stämplars används för att bestyrka riktigheten i handlingar med omfattande rättsverkan. Om de statliga myndigheternas sigill och stämplars föreskrivs i lagen om myndigheters sigill och stämplars (19/2009). I en regeringsproposition om lagen har det konstaterats att den lägre författningsnivå (statsrådsbeslut) enligt den nuvarande grundlagen inte längre kan anses tillräcklig, eftersom det inte är fråga om ett ärende som hör till statsrådets allmänna behörighet. Bestämmelser om sigillens och stämplarnas tekniska detaljer som det inte är ändamålsenligt att reglera på lagnivå ska enligt framställningen utfärdas genom statsrådets förordning.

Lagutskottet anser att kyrkostyrelsens förslag om att närmare bestämmelser om sigill och stämplars har placerats i kyrkoordningen är befogad.

4.12 Tjänsteinnehavarlagen

I kyrkostyrelsens framställning föreslås att det stiftas en ny tjänsteinnehavarlag. Till denna lag flyttas den nuvarande kyrkolagens bestämmelser om grunderna för en tjänsteinnehavares rättsliga ställning.

Lagutskottet är av åsikten att den lösning som nu presenteras i stora drag kan anses vara ändamålsenlig. I tjänsteinnehavarlagen föreskrivs om kyrkans offentligrättsliga anställningar, vilka i regel inte hör till området för kyrkolagen. Den föreslagna tjänsteinnehavarlagen har en tydlig struktur och utgör mestadels en bra helhet. Stiftandet av en separat lag bidrar också till att bestämmelserna kan göras enhetliga med annan lagstiftning som gäller tjänsteinnehavare och att kyrkans lagstiftning följer samma utveckling som den samhälleliga lagstiftningen.

Kyrkans laggranskningsnämnds synpunkt om att vissa bestämmelser om domkapitlets behörighet och prästerskapet hör till kyrkans organisation och förvaltning och således, på de grunder som framförts i punkt 4.5. ovan, bör regleras i kyrkolagen och, till den del de inte förutsätter reglering på lagnivå, i kyrkoordningen anser lagutskottet vara motiverad. Sådana bestämmelser om domkapitlets beslutanderätt som hänför sig till kyrkans självförståelse och till uppgifter som är centrala för kyrkans verksamhet finns det skäl att placera i kyrkolagen. Däremot har det ansetts motiverat att placera sådana bestämmelser som gäller tjänsteförhållanden generellt, såsom förordnande till hälsoundersökning och narkotikatest, i tjänsteinnehavarlagen.

Biskopsmötet har i sitt yttrande 1/2021 föreslagit att kyrkomötets beslut som gäller tjänsteinnehavarlagen ska fattas med kvalificerad majoritet. Lagutskottet anser att i ett läge där kyrkomötet inte ensamt har rätt att föreslå ändringar i tjänsteinnehavarlagen och där statsmakten på eget initiativ kan göra ändringar i lagen är det inte ändamålsenligt att man vid behandlingen av förslag som gäller tjänsteinnehavarlagen skulle iakttä bestämmelser om kvalificerad majoritet i kyrkomötet.

Lagutskottet konstaterar att bestämmelser om beslut som kräver kyrkomötets kvalificerade majoritet finns i 20 kap. 10 § i den gällande kyrkolagen. Enligt bestämmelsen gäller att ett förslag av ett utskott som till alla delar har godkänts i den första behandlingen i sin helhet ska upptas till andra behandling i plenum i den form som det blivit godkänt i den första behandlingen, om ärendet gäller 1) bibelöversättning, den kristna

läran, psalmbok eller kyrkohandbok, 2) principiella ståndpunktstaganden som rör kyrkans tro och lära eller som grundar sig härpå samt vidtagande av åtgärder med anledning av dessa, 3) förslag till stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag eller godkännande av kyrkoordning. Förslaget godkänns om det vid andra behandlingen får minst tre fjärdedelar av de röster som ges. Bestämmelsen avgränsar kravet på kvalificerad majoritet till att gälla beslut om godkännande av kyrkolagen och kyrkoordningen. Med beaktande av innehållet i de separata lagar som nu föreslås kommer inte heller de övriga kraven på kvalificerad majoritet enligt 20 kap. 10 § i kyrkolagen att tillämpas. Således godkänns de separata lagar som föreslås i den framställning av kyrkostyrelsen som nu behandlas inte med kvalificerad majoritet utan det räcker med enkel majoritet för att de ska godkännas.

4.13 Övriga anmärkningar

Kyrkomötets allmänna utskott har i sitt betänkande 3/2020 om ombudsinitiativ 6/2020 föreslagit att kyrkostyrelsen börjar främja tillämpandet av en jämställd och likvärdig nomenklatur i kyrkan bland annat genom att ändra beteckningarna i författningstexterna i ändamålsenlig omfattning och enligt en tidsplan som följer de naturliga tillfällena till ändring som yppar sig i samband med andra revisioner av författningarna. Lagutskottet har diskuterat frågan och kommit fram till att ett ändrande av beteckningarna förutsätter särskild beredning.

Lagutskottet har också diskuterat 7 kap. 5 § i den föreslagna kyrkolagen, vilken motsvarar 5 kap. 3 § i den gällande kyrkolagen. Enligt 1 mom. 2 punkten i den föreslagna bestämmelsen beslutar domkapitlet att en präst ska förlora sitt prästämbete, om prästen inte under den avstängning från prästämbetet som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten har ansökt om avsked från prästämbetet eller visat att han eller hon vill hålla sig till kyrkans bekännelse. Prästen hörs både i samband med avstängningen från prästämbetet och efter den sex månader långa betänketiden innan beslutet om förlust av prästämbetet tas. Domkapitlet har dock inte i denna situation någon prövningsrätt om man anser att prästen inte har hållit sig till kyrkans bekännelse. En omformulering av bestämmelsen hade dock krävt en separat beredning och har inte kunnat behandlas i detta sammanhang.

Lagutskottet har fäst uppmärksamhet vid 3 kap. 45 § i den föreslagna kyrkoordningen, där det föreskrivs om antalet medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige.

Bestämmelsen motsvarar 10 kap. 9 § i den gällande kyrkoordningen. Medlemsantalet i gemensamma kyrkofullmäktige beror på antalet närvarande medlemmar i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten. Om antalet närvarande medlemmar i församlingen är 150 000–300 000 väljs 61 medlemmar till gemensamma kyrkofullmäktige och om församlingen har över 300 000 medlemmar väljs 91 medlemmar. Lagutskottet konstaterar att en minskning av antalet medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige med trettio medlemmar i taget är en avsevärd minskning. Det finns skäl att granska bestämmelsens ändamålsenlighet och fundera över huruvida minskningen av antalet medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige kunde göras gradvis, men med mindre steg, eller om gemensamma kyrkofullmäktig av särskilda orsaker kunde besluta om ett större antal medlemmar i gemensamma kyrkofullmäktige än 61. En likadan modell som i 16 § i kommunallagen (410/2015), där fullmäktige fattar beslut om antalet ledamöter, kunde övervägas. Om inte fullmäktige fattar beslut om antalet medlemmar i fullmäktige väljs det minimiantal som anges i lagen.

5 Lagutskottets detaljmotivering

5.1 Kyrkolagen

KL 1:1. Lagutskottet har preciserat tillämpningsområdet genom att komplettera bestämmelsen med ett omnämnande av att bestämmelser om kyrkans tjänsteinnehavare finns i tjänsteinnehavarlagen, om inte något annat följer av kyrkolagen. I kyrkolagen finns bestämmelser om de kyrkliga myndigheternas beslutanderätt samt om sådana ärenden som gäller kyrkans tjänsteinnehavare och anställda i arbetsavtalsförhållande som anses falla inom ramen för religionsfrihet och kyrkans interna autonomi. Förfaringssätten regleras närmare i tjänsteinnehavarlagen. Dessutom har lagutskottet gjort nödvändiga ändringar i bestämmelsen med anledning av att lagutskottet har lagt till en paragraf i kyrkolagen om kyrkans bekännelse och uppgift.

KL 1:2. Lagutskottet har på de grunder som nämns i 4.8. i den allmänna motiveringen lagt till en paragraf i kyrkolagen om kyrkans bekännelse och uppgift, och på motsvarande sätt ändrat numreringen på de följande paragraferna.

KL 1:3. Lagutskottet preciserar motiveringen och konstaterar att under den tid som en person söker uppehållstillstånd och internationellt skydd vistas han eller hon lagligt i Finland.

KL 1:5. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag strukit den tredje meningen i 1 kap. 5 § i kyrkolagen, enligt vilken kyrkomötets förslag lämnas till statsrådet för prövning, eftersom den föreslagna regleringen är onödig med tanke på den behörighet som i grundlagen föreskrivits för statsrådet.

Lagutskottet konstaterar att riksdagens grundlagsutskott vid behandlingen av den tidigare kyrkolagspropositionen (RP 19/2019 rd) fäste uppmärksamhet vid att det är klart att statsrådet har rätt att besluta om det ska eller inte ska lämna en proposition (GrUU 4/2020 rd, s. 3). Avsikten är inte att inskränka denna rätt som tillkommer statsrådet. Lagutskottet anser dock att det är ändamålsenligt att i bestämmelsen bevara omnämmandet av att stiftandet av kyrkolag inleds i riksdagen genom en regeringsproposition, för att inte ge den felaktiga uppfattningen att kyrkolagspropositionen kommer till riksdagen för behandling direkt genom kyrkomötets beslut.

Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ersatt ordet "prövning" i 2 mom. med "behandling". Enligt 40 § i grundlagen behandlas regeringens propositioner i riksdagen.

KL 1:6. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat paragrafens 2 mom., där det föreskrivs om hur tidpunkten för helgdagarna bestäms, som en sista paragraf i 1 kap. i kyrkoordningen, eftersom detta inte förutsätter reglering på lagnivå. Lagutskottet konstaterar att någon separat hänvisningsbestämmelse till kyrkoordningen inte behövs, eftersom redan det föreslagna kapitlets 1 § 2 mom. anger att bestämmelser om kyrkans verksamhet samt närmare bestämmelser om kyrkans bekännelse, uppgift, organisation och förvaltning finns i kyrkoordningen.

KL 2:14. Lagutskottet har ändrat hänvisningsbestämmelsen samtidigt som det i enlighet med laggranskningsnämndens förslag har flyttat 10 kap. 2 § 1 mom., som handlar om offentliga kungörelser, till 10 kap. 28 § i kyrkolagen.

KL 3:15. Lagutskottet har preciserat 1 mom. 4 punkten genom att specificera de personalförvaltningsärenden i den kyrkliga samfällighetens församlingar som samfälligheten ska sköta. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll 11 kap. 2 § i den gällande kyrkolagen, dock så att den inte längre nämner matriklar, eftersom matrikelföring inte länge ska vara obligatoriskt i församlingar och kyrkliga samfälligheter.

KL 3:16. Lagutskottet har preciserat paragrafens formulering så att beslutanderätten i ärenden som avses i 15 § 1 mom. 4 och 5 punkten i kyrkolagen kan överföras till gemensamma kyrkorådet. I praktiken har beslutanderätt i dessa frågor redan nu överförts till gemensamma kyrkorådet.

KL 3:22. Lagutskottet har preciserat paragrafens formulering i enlighet med laggranskningsnämndens förslag så att ett syfte med det kyrkliga byggnadsskyddet är att värna om den kyrkliga byggnadens egenart och särdrag.

KL 3:23. Lagutskottet har lagt till ett nytt 3 mom. i paragrafen, enligt vilket kyrkostyrelsen innan tillstånd enligt 21 § 3 mom. beviljas ska ge domkapitlet tillfälle att yttra sig i ärendet. Enligt 14 kap. 2 § i den gällande kyrkolagen ska kyrkofullmäktiges beslut underställas kyrkostyrelsen för fastställelse, om beslutet gäller uppförande eller anskaffning av en ny kyrka eller ett nytt jordfästningskapell, ändring av en annan byggnad till kyrka eller jordfästningskapell, väsentlig ändring eller rivning av en kyrklig byggnad eller ändring av dess användningsändamål samt avstående från användningen av en kyrka. Domkapitlet har gett ett utlåtande i frågan och sänt sitt utlåtande och handlingarna till kyrkostyrelsen. I och med att underställningsförfarandet slopas krävs inte längre något utlåtande från domkapitlet. Dock har domkapitlet en sådan kännedom om församlingarna i stiftet och deras omständigheter samt förståelse av de kyrkliga byggnadernas andliga och teologiska betydelse som är nyttig med tanke på beslutsfattandet. Lagutskottet har ansett det motiverat att domkapitlet ges tillfälle att yttra sig i ärenden som avses 21 § 3 mom.

KL 4:6. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag tagit in de centrala bestämmelserna som gäller domkapitlets behörighet i fråga om präster och lektorer i kyrkolagen. I kyrkolagen föreskrivs om beslutanderätten och i tjänsteinnehavarlagen närmare om förutsättningarna för beslutsfattandet och tillvägagångssätten när beslutanderätten utövas. Paragrafens tre sista moment hänför sig till avgränsandet, utövningen och fördelningen av domkapitlets beslutanderätt, varför det har varit nödvändigt att ta in dem i anslutning till paragrafen. Lagutskottet har i 4 mom. lagt till en bestämmelse om domkapitlets beslutanderätt i situationer där en församling delas så att en del av den kommer att höra till ett annat stift. Bestämmelsen gäller domkapitlets behörighet i fråga om prästerskapet, som det redogörs för i den allmänna motiveringen, och som faller inom ramen för den religionsfrihet ett religiöst samfund har och dess möjligheter att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga

myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

KL 5:12. Lagutskottet har preciserat formuleringen av 2 mom. i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, så att en avgift som en församling eller kyrklig samfällighet ålagts att betala med stöd av 11 § är direkt utsökbar.

KL 7 kap. Lagutskottet har på det sätt som laggranskningsnämnden föreslagit flyttat paragraferna om präster och lektorer i 11 kap. i den föreslagna kyrkolagen, som avser särskilda bestämmelser, till ett eget 7 kap. i kyrkolagen. Därmed ändras också numreringen för senare kapitel. Lagutskottet anser att i kapitlet med särskilda bestämmelser placeras i allmänhet enbart sådana bestämmelser som med tanke på helheten är lösryckta och mindre viktiga. Bestämmelserna som gäller prästämbetet är centrala för kyrkan och det är därför inte motiverat att placera dem i kapitlet med särskilda bestämmelser. I kyrkoordningen finns bestämmelserna om präster och lektorer på motsvarande sätt i 7 kap.

KL 7:1. Lagutskottet har lagt till en definition av prästtjänst i paragrafen. När de mest centrala bestämmelserna som gäller prästtjänster har flyttats från tjänsteinnehavarlagen till kyrkolagen är det motiverat att även definitionen av en prästtjänst finns i kyrkolagen.

KL 7:2. Lagutskottet har på de grunder som framförts i punkt 4.5.2. i den allmänna motiveringen flyttat bestämmelserna om behörighetsvillkoren för tjänster och arbetsavtalsförhållanden till 7 kap. i kyrkolagen. Lagutskottet har kompletterat bestämmelsen om behörighetsvillkor med ett omnämnande av konfirmation. Av dem som utför andligt arbete kan förutsättas att de förbinder sig till kyrkans bekännelse och lär i enlighet med den. I konfirmationen bekänner och förbinder sig församlingsmedlemmen till kyrkans tro. Konfirmation lämpar sig av den anledningen bättre som ett behörighetsvillkor än enbart medlemskap.

KL 7:3. Lagutskottet har flyttat bestämmelserna om upphörandet av tjänsteförhållandet för en tjänsteinnehavare som utträtt ur kyrkan från tjänsteinnehavarlagen till 7 kap. i kyrkolagen, och i paragrafen lagt till ett omnämnande av att arbetsavtalsförhållandet upphör för en arbetstagare som utträtt ur kyrkan. Lagutskottet konstaterar att behörighetsvillkoren gäller såväl tjänsteförhållanden som arbetsavtalsförhållanden. Lagutskottet anser att det inte är motiverat att behandla anställda i kyrkans tjänst

olika beroende på typen av anställningsförhållande. Skyldigheten att höra den berörda parten grundar sig på förvaltningslagen och behöver inte regleras separat.

KL 7:4. Lagutskottet har på det sätt som laggranskningsnämnden föreslagit för tydlighetens skull ändrat anmärkning till varning. Varning är en vedertagen term som det föreskrivs om i 5 kap. 3 § i den gällande kyrkolagen. Om termen ändras kunde det tolkas så att syftet är att ändra också rättsläget. Det här har dock inte varit avsikten, enligt motiveringen. Också biskopsmötet har ansett att varningen i anslutning till skötseln av prästämbetet bör bevaras.

KL 7:6. Lagutskottet har preciserat innehållet i paragrafen så att det framgår vilket förfarande i strid med de skyldigheter som hänför sig till en lektorstjänst som kan leda till de påföljder för lektorn som regleras i 4 och 5 § ovan. Lagutskottet konstaterar att bestämmelser om påföljder som orsakats av individens skyldigheter och försummelser av dessa måste vara exakta och klart avgränsade. I paragrafen föreskrivs om påföljder i de situationer där lektorn inte har hållit sig till kyrkans bekännelse.

KL 7:7. Lagutskottet har på de grunder som framförts i punkt 4.5.2. i den allmänna motiveringen flyttat bestämmelserna om avvikelser från det offentliga ansökningsförfarandet i fråga om tjänster som församlingspastor från tjänsteinnehavarlagen till 7 kap. i kyrkolagen.

KL 7:8. Lagutskottet har på de grunder som framförts i punkt 4.5.2. i den allmänna motiveringen flyttat bestämmelserna om upphörande av tjänsteförhållandet för innehavaren av en prästtjänst eller lektorstjänst utan uppsägning från tjänsteinnehavarlagen till 7 kap. i kyrkolagen.

KL 8:10. Lagutskottet har preciserat motiveringen till paragrafens 2 mom. genom att konstatera att skadeståndsansvaret för den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet regleras i artikel 82 i EU:s dataskyddsförordning och denna medger inget nationellt spelrum i fråga om skadeståndsansvarets inriktning. Med stöd av dataskyddsförordningen har den personuppgiftsansvarige ett ansvar som närmast är jämförbart med strikt ansvar för skada som orsakats av behandlingen av personuppgifter och samtidigt kan skadeståndsansvaret inte regleras nationellt när behandlingen grundar sig på dataskyddsförordningen.

KL 9:11. Lagutskottet har för tydlighetens skull kompletterat paragrafen med en definition av direkt kyrkoherdeval.

KL 10:4. Laggranskningsnämnden har påpekat att det vid ändringssökande som gäller begäran om uppgifter föreslås att kyrkolagens bestämmelser ska tillämpas och inte bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (offentlighetslagen). Offentlighetslagen började tillämpas inom den kyrkliga förvaltningen genom en ändring av kyrkolagen (706/1999), som trädde i kraft den 1 december 1999. Offentlighetslagen började tillämpas till de delar som inget annat föreskrivs i kyrkolagen. På ändringssökande som gäller begäran om uppgifter har sedan december 1999 tillämpats kyrkolagens bestämmelser om ändringssökande. Någon eventuell oklarhet i fråga om behandlingsordningen för ändringssökande har inte framkommit under den här tiden. Lagutskottet konstaterar att det vid sökande av ändring är fråga om tillgodoseende av rättsskydd. I det nuvarande förfarandet har inte noterats några problem relaterade till rättsskyddet. Också ur församlingsmedlemmarnas perspektiv är det klart och tydligt om förfarandet vid sökande av ändring i kyrkliga ärenden är enhetligt.

Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat paragrafens 3 mom. till 2 mom. och preciserat formuleringen i det sista momentet, så att det är kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, domkapitlet och kyrkostyrelsen som fattar beslut om de avgifter som nämns i momentet.

KL 10:8. Lagutskottet har preciserat paragrafen så att den har kompletterats med en hänvisning till 4 § 2 mom. i lagen om informationshantering. I bestämmelsen föreskrivs om informationshanteringsenhetens skyldigheter. En informationshanteringsenhets ledning ska ombesörja att det vid enheten 1) har definierats ansvaren för de uppgifter i anslutning till informationshanteringen som föreskrivs i denna och i någon annan lag, 2) finns uppdaterade anvisningar om hantering av informationsmaterial, om användning av informationssystem, om databehandlingsrättigheter, om informationshanteringsansvar, om informationsrättigheter, om informationssäkerhetsåtgärder samt om beredskap för undantagsförhållanden, 3) kan erbjudas utbildning varmed det säkerställs att de anställda och personer som arbetar för informationshanteringsenhetens räkning är tillräckligt förtrogna med gällande författningar, föreskrifter och med informationshanteringsenhetens anvisningar om informationshantering och databehandling samt om offentlighet och sekretess i fråga om handlingar, 4) finns ändamålsenliga instrument för att genomföra informationshanteringsskyldigheter, 5)

har ordnats tillräcklig övervakning när det gäller iakttagandet av författningarna, föreskrifterna och anvisningarna om informationshantering.

KL 10:12. Lagutskottet har preciserat bestämmelsen så att den har kompletterats med ett omnämnande av möjligheten att delta i ett ordinarie sammanträde också elektroniskt (s.k. hybridmodell). Riksdagens förvaltningsutskott har i sitt betänkande om en ändring av kyrkolagen som gäller elektroniska sammanträden (RP 243/2020) ansett att det är ändamålsenligt med en kombination av sammanträdesmetoderna. Utskottet har ansett att det likväl är möjligt att göra regleringen ännu mer tydlig genom att komplettera bestämmelsen med en precisering där det framgår att det går att delta i ett ordinarie sammanträde också elektroniskt. Närmare reglering kan också intas i de interna förvaltningsföreskrifter som styr organen. Om paragrafen preciseras genom att man tar in ett omnämnande av möjligheten att delta i ordinarie sammanträden också elektroniskt är det samtidigt skäl att nämna att organet om det så beslutar kan gå in för ett arrangemang med hybridsammanträden. Om det endast föreskrivs om att det är möjligt att delta i ordinarie sammanträden också elektroniskt förblir det oklart huruvida en medlem i organet har en subjektiv rätt att kräva en sådan möjlighet till deltagande.

KL 10:19. Lagutskottet har preciserat formuleringen i paragrafen i enlighet med motiveringen till kyrkostyrelsens framställning genom att lägga till ett omnämnande av att utöver förtroendevalda och tjänsteinnehavare utses även arbetstagare i ett organ genom val.

KL 10:28. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat 10 kap. 2 § 1 mom. i kyrkoordningen, som handlar om offentliga kungörelser, till en ny 10 kap 28 § i kyrkolagen. Med beaktande av 10 § 2 mom. och 12 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om offentliga kungörelser, sekretess, och radering av personuppgifter i datanätet utfärdas på lagnivå.

KL 11:4. Lagutskottet har flyttat 1 mom. i bestämmelsen om kyrkliga utmärkelsetecken till 11 kap. 1 § 1 mom. i kyrkoordningen. Kyrkliga utmärkelsetecken är kyrkans interna angelägenhet och bestämmelsen om dem kan således flyttas till kyrkoordningen.

KL 12:5. Lagutskottet preciserar bestämmelsens motivering genom att konstatera att de grunder som presenterats i det skede när begäran om omprövning görs inte är

bindande eller begränsar vilka besvärsgrunder som presenteras i det egentliga besvärsskedet.

KL 12:9. Lagutskottet har preciserat bestämmelsen på det sätt som laggranskningsnämnden har föreslagit, så att det framgår av bestämmelsen att Museiverket inte har möjlighet att välja om det gör en begäran om omprövning eller anför besvär i ett sådant ärende där det enligt lagen i första hand ska begäras omprövning.

KL 12:13. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ändrat bestämmelsen så att systemet med besvärstillstånd enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden också gäller förvaltningsstvemål enligt kyrkolagen. Lagutskottet anser inte att det finns några grunder för att avvika från systemet med besvärstillstånd. Enligt 107 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ett beslut som en förvaltningsdomstol gett i ett förvaltningsprocessuellt ärende överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta domstolen beviljar besvärstillstånd. I fråga om anförande av besvär över andra förvaltningsdomstolars beslut gäller vad som föreskrivs särskilt. I 111 § i den lagen föreskrivs om grunderna för beviljande av besvärstillstånd. Besvärstillstånd ska beviljas om 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen, 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd. Högsta förvaltningsdomstolen kan också bevilja besvärstillstånd i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

KL 12:14. Lagutskottet har strukit 1 mom. 5 punkten om beslut av en församlings, en kyrklig samfällighets, ett domkapitels eller kyrkostyrelsens myndighetsrepresentant som har fattats med stöd av 3 § 2 mom. i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal. Förslaget till lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk innehåller en 7 § om förbud mot att söka ändring även i fråga om de beslut som församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitel och kyrkostyrelsen har fattat med stöd av 3 § 2 mom. i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal och bemyndigade av arbetsmarknadsverket. Således innehåller den föreslagna 1 mom. 5 punkten till denna del överlappande reglering. Eftersom det handlar om ett förbud mot att söka ändring i ett beslut som fattats med stöd av delegering av

arbetsmarknadsverkets beslutanderätt bör frågan regleras i lagen om arbetsmarknadsverket.

Lagutskottet har flyttat bestämmelserna i 2 kap. 8 § 3 mom. 7 och 8 punkterna i tjänsteinnehavarlagen till en ny 7 kap. 7 § i kyrkolagen. Samtidigt har lagutskottet flyttat den relaterade bestämmelsen om förbud mot att söka ändring så att den blir 12 kap. 14 § i kyrkolagen.

KL 12:17. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag fördelat hänvisningen på olika moment; dels i förvaltningslagen som tillämpas på begäran om omprövning, dels i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som tillämpas i fråga om besvär och förvaltningstvistemål. Det förstnämnda skedet räknas som förvaltningsförfarande och det senare skedet som förvaltningsprocess.

KL 13:6. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag gjort bestämmelsen tydligare i fråga om underställningsärenden. På underställningsbesvär tillämpas sedan den 1 januari 2020 förvaltningslagen med stöd av lagen om rättegång i förvaltningsärenden. På rättsskipningsärenden tillämpas i sin tur lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Eftersom målet är att underställningsförfarandet ska slopas i och med den nya kyrkolagen är det viktigt att lagstifta om vilken lagstiftning som ska tillämpas på de underställningsärenden som är aktuella när lagen träder i kraft och på behandlingen av underställningsbesvär. Likaså är det viktigt att lagstifta om hur behandlingen av pågående underställningsbesvär ska slutföras.

KL 13:9. Lagutskottet har kompletterat övergångsbestämmelserna så att de beaktar tillsättande av en tjänst, varningsförfarande och överföring av personal till följd av en ändring i församlingsindelningen som är anhängig när denna lag träder i kraft.

Lagutskottet har också gjort tekniska och grammatiska korrigeringar.

5.2 Lag om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan

4 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i punkt 4.5.2. i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelsen om att dispens från de behörighetsvillkor som anges för språkkunskaper för den som söker en tjänst som präst eller lektor i en församling eller kyrklig samfällighet beviljas av domkapitlet från paragrafens 1 mom. till kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i

fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ändrat myndigheten i 3 mom. till arbetsgivaren. Formuleringen ligger i linje med den definition av arbetsgivare som föreskrivs i lagens 2 §.

6 § 4 mom. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag avgränsat bemyndigandebestämmelsen som gäller tidsbundna tjänster till att enbart gälla kyrkostyrelsens tjänster. I bestämmelsen ges möjlighet att genom en bestämmelse i kyrkoordningen avvika från huvudregeln om anställning i tjänsteförhållande tills vidare eller för viss tid. Av motiveringen framgår att det enbart gäller vissa tjänster vid kyrkostyrelsen. En bemyndigandebestämmelse bör vara noggrant avgränsad.

8 § 3 mom. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat paragrafens 3 mom. 7 och 8 punkten till 7 kap. i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

9 och 10 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat bestämmelserna i 10 § 2 och 3 mom. om behörighetsvillkor och beviljande av dispens till 7 kap. i kyrkolagen. Lagutskottet har för tydlighetens skull tagit in en hänvisningsbestämmelse som gäller detta i 10 § 1 mom. i tjänsteinnehavarlagen. Bestämmelsen om behörighetskraven i 2 mom. faller på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen inom ramen för den religionsfrihet ett religiöst samfund har och den därmed relaterade rätten att besluta om att medlemskap i kyrkan ska vara ett behörighetsvillkor för personalen. I 3 mom. föreskrivs om domkapitlets behörighet i fråga om prästerna, och bestämmelser om detta bör i enlighet med redogörelsen i den allmänna motiveringen finnas i kyrkolagen. Till samma paragraf i kyrkolagen har för kontextens skull även flyttats de allmänna utnämningsgrunderna för tjänster i 1 mom. Paragrafens 4 mom. om anställande av den som inte fyllt 18 år i

tjänsteförhållande har flyttats som sista mom. i 9 §. Numreringen av de efterföljande paragraferna justeras på motsvarande sätt.

14 §. Lagutskottet har med beaktande av laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, tagit in bestämmelsen i 5 mom., om hävning under provotiden av ett tjänsteförhållande för en präst i en prästtjänst eller för en lektor, i 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

Lagutskottet har flyttat paragrafens 6 mom. till 8 kap. 1 och 2 § i kyrkoordningen: momentet är en undantagsbestämmelse från paragrafens 1 mom. om provotid och innehåller en uppräkningslista av de tjänster där provotid inte kan tillämpas. Eftersom tjänsteinnehavarnas ställning inte försvagas är det möjligt att placera den detaljerade regleringen av vilka tjänster som undantaget gäller i kyrkoordningen. Eftersom det är fråga om ett undantag till en huvudregel finns det skäl att ta in bemyndigandebestämmelsen som gäller frågan som paragrafens 6 mom.

15 §. Lagutskottet har med beaktande av laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelsen om tjänsteförordnande från paragrafens 3 mom. till 7 kap. i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

27 §. Lagutskottet har på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen flyttat den sista meningen i 1 mom., om bisysslotillstånd som beviljas innehavaren av en prästtjänst eller lektorstjänst i en församling, till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes

behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

28 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ändrat formuleringen i 2 mom. till " På tjänsteinnehavarens skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest tillämpas vad som anges i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004)."

34 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelsen i 2 mom., om domkapitlets behörighet att när en ny församling bildas besluta vilka av kyrkoherdetjänsterna i de församlingar som upphör som ska upphöra när ändringen av församlingsindelningen träder i kraft, till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. Bestämmelsen hänför sig också till en ändring av församlingsindelningen, som regleras i kyrkolagen. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

35 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelserna i 2 och 3 mom., om domkapitlets behörighet att besluta om placeringen av kyrkoherdar och präster vid en ändring av församlingsindelningen samt om hur behörigheten fördelar sig mellan de olika domkapitlen, till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. Bestämmelsen hänför sig också till en ändring av församlingsindelningen, som regleras i kyrkolagen. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

38 §. Lagutskottet har strukit den första meningen i 4 mom. såsom obehövlig. Enligt det föreslagna 1 kap. 1 § 3 mom. i kyrkolagen gäller att närmare bestämmelser om tjänsterna i en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen, inrättande av tjänsterna och behörighetsvillkoren för dem, beviljande av

tjänstledighet och semester samt om prästämbetet och om förfarandet vid val för biskopstjänster och prästtjänster finns i kyrkoordningen, om inte något annat följer av denna lag.

Lagutskottet har flyttat den andra meningen i paragrafens 4 mom. till 8 kap. 9 § 2 mom. i kyrkoordningen. Enligt det förslagna 5 kap. 7 § 2 mom. i kyrkolagen meddelar kyrkostyrelsen närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag och kyrkoordningen på det sätt som föreskrivs särskilt i denna eller i någon annan lag och i kyrkoordningen. Meningen i fråga utgör detaljerad reglering som inte behöver göras i lag.

41 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelserna om domkapitlets behörighet att ge utlåtande om permitteringen av en präst och lektor från paragrafens 1 mom. till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

Lagutskottet har flyttat bestämmelsen i 1 mom. om att kyrkoherdar, biskopar, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna vid kyrkostyrelsen inte kan permitteras till 8 kap. 1 och 2 § i kyrkoordningen. Det är fråga om detaljerad reglering som inte försvagar tjänsteinnehavarens rättsliga ställning och den förutsätter således inte reglering på lagnivå. Således är det motiverat att placera bestämmelsen i kyrkoordningen.

45 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelserna om när tjänsteförhållandet för innehavaren av en prästtjänst eller lektorstjänst upphör utan uppsägning och uppsägningstid från paragrafens 3 mom. till 7 kap. i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

46 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelsen om upphörande av tjänsteförhållandet för en tjänsteinnehavare som utträtt ur kyrkan till 7 kap. i kyrkolagen.

Lagutskottet har lagt till en ny 46 §, med en informativ hänvisningsbestämmelse till den ovan nämnda bestämmelsen som har flyttats till kyrkolagen. Syftet med laghänvisningen är att göra det totala regelverket som gäller uppsägningssituationer tydligare.

48 §. Lagutskottet har i fråga om den varning som nämns i 1 mom. preciserat motiveringen till paragrafen i 4.10.3. punkten i den allmänna motiveringen. I lagförslaget har strukits ett varningsförfarande jämförbart med det i statstjänstemannalagen och lämnats kvar ett förfarande som är jämförbart med förfarandet i lagen om kommunala tjänsteinnehavare. Avsikten har varit att bevara åtgärdens status som en arbetsledande åtgärd, och en varning är således inte ett separat beslut som kan överklagas.

58 §. Lagutskottet har beaktat laggranskningsnämndens förslag och flyttat bestämmelserna om domkapitlets behörighet att fatta beslut om att häva tjänsteförhållandet för en präst eller lektor till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

63 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, på de grunder som framförts i 4.5.2. punkten i den allmänna motiveringen, flyttat bestämmelserna om domkapitlets behörighet att ge utlåtande om permitteringen av en präst och lektor till 4 kap. 6 § i kyrkolagen. I 63 § i tjänsteinnehavarlagen har det tagits in en informativ hänvisningsbestämmelse som syftar till att göra regelverket om avstängning från tjänsteutövning klarare. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

64 §. Lagutskottet har till 4 kap. 6 § flyttat bestämmelsen om domkapitlets skyldighet att innan en präst stängs av från tjänsteutövning ge kyrkorådet, församlingsrådet eller gemensamma kyrkorådet tillfälle att yttra sig i saken. Domkapitlets behörighet i fråga om prästerna faller inom den religionsfrihet som regleras i 11 § i grundlagen och hänför sig till religiösa samfunds möjlighet att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen.

11 kap. Bestämmelser om ändringssökande. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat bestämmelserna om ändringssökande till det sista kapitlet i kyrkolagen. Det här gör tolkningen av överklagbara beslut klarare. Lagutskottet har på motsvarande sätt ändrat numreringen av paragraferna.

71 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat paragrafens 4 mom., om arbetsintyg för kyrkoherdar, till 8 kap. 1 § i kyrkoordningen. Enligt 1 kap. 2 § 2 mom. i den föreslagna tjänsteinnehavarlagen har domkapitlet i frågor som gäller tjänsteförhållandet för tjänsteinnehavare i en församling eller kyrklig samfällighet uppgifter som hör till arbetsgivaren, i enlighet med det som föreskrivs i denna lag och kyrkoordningen eller i någon annan lag. Bestämmelsen motsvarar 6 kap. 1 § 2 mom. i den gällande kyrkolagen. Det är fråga om domkapitlets behörighet i förhållande till prästerna, som det redogörs för i den allmänna motiveringen, och som faller inom ramen för den religionsfrihet ett religiöst samfund har och dess möjligheter att organisera sin interna verksamhet. De kyrkliga myndigheternas inbördes behörighetsförhållanden hör till området för kyrkans organisation och förvaltning och ska således regleras i kyrkolagen och, till den del de inte förutsätter reglering på lagnivå, i kyrkoordningen. Bestämmelsen i det föreslagna 4 mom. kan anses vara en bestämmelse som preciserar och kompletterar lagen och som inte förutsätter reglering på lagnivå utan kan flyttas till kyrkoordningen.

73 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat bestämmelsen i 2 mom., om att ändring inte får sökas i fråga om beslut av domkapitlet i ärenden som gäller utfärdande av tjänsteförordnande för en tjänst som församlingspastor i en församling som är i kraft tills vidare, och i fråga om beslut genom vilka domkapitlet utser någon att interimistiskt sköta en prästtjänst i en församling, till kyrkolagen. Lagutskottet har flyttat 8 § 3 mom. 7 och 8 punkten i den föreslagna tjänsteinnehavarlagen om dessa beslut av domkapitlet till kyrkolagen. Förbudet mot

att söka ändring ska finnas i samma lag som reglerar det ärende som är föremål för förbudet.

77 och 78 §. Lagutskottet har korrigerat ikraftträdelsebestämmelsen och kompletterat övergångsbestämmelsen så att den beaktar tillsättande av en tjänst, varningsförfarande och överföring av personal till följd av en ändring i församlingsindelningen som är anhängig när denna lag träder i kraft. Lagutskottet har placerat paragraferna med ikraftträdande- och övergångsbestämmelser i ett eget kapitel sist i lagen.

Lagutskottet har också gjort tekniska och grammatiska korrigeringar.

5.3 Lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk

1 §. Lagutskottet har preciserat paragrafens formulering så att församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitlen och kyrkostyrelsen omnämns som arbetsgivare. Lagutskottet har också gjort tekniska och grammatiska korrigeringar.

2 §. Lagutskottet har preciserat paragrafens motivering genom att konstatera att delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk utövar den självständiga beslutanderätt som tillkommer arbetsmarknadsverket. På arbetsmarknadsverkets beslutanderätt tillämpas inte 5 kap. 15 och 16 § i den föreslagna kyrkoordningen, där det föreskrivs om överföring av kyrkostyrelsens beslutanderätt och om överföring av delegerad beslutanderätt tillbaka till kyrkostyrelsens plenum.

I 5 kap. 15 § 1 mom. 5 punkten i den föreslagna kyrkoordningen föreskrivs att kyrkostyrelsens behörighet att välja medlemmar och ersättare till kyrkans arbetsmarknadsverk inte kan överföras till kyrkostyrelsens ämbetskollegium. Eftersom det handlar om ett förbud mot att delegera beslutanderätt som i kyrkolagen beviljats kyrkostyrelsen, och således om arbetsarrangemangen vid kyrkostyrelsen, kan frågan inte regleras i lagen om arbetsmarknadsverket.

5 och 6 §. Lagutskottet har preciserat motiveringen till paragraferna genom att konstatera att kyrkostyrelsens arbetsmarknadsavdelning har uppgifter som relaterar såväl till kyrkostyrelsens verksamhet som till arbetsmarknadsverkets delegations verksamhet. Arbetsmarknadsavdelningen hör till kyrkostyrelsens ämbetsverkshelhet, som leds av kanslichefen, och dess tjänsteinnehavare och arbetstagare är tjänsteinnehavare och arbetstagare vid kyrkostyrelsen. I författningen som gäller kyrkans

arbetsmarknadsverk kan endast finnas bestämmelser om de frågor som hör till behörighetsområdet för arbetsmarknadsverkets delegation.

Avsikten är att arbetsmarknadsverket fortsättningsvis ska verka i anslutning till kyrkostyrelsen. Det här framgår av 5 § i den föreslagna lagen, enligt vilken det vid kyrkostyrelsen finns en byrå för arbetsmarknadsverket och behövlig personal. Personalens arbetsgivare är kyrkostyrelsen och på de tjänsteinnehavare som arbetar vid byrån tillämpas också den föreslagna tjänsteinnehavarlagen med stöd av 2 § i nämnda lag.

Regleringen motsvarar regleringen av statens arbetsmarknadsverk. Statens arbetsmarknadsverk verkar i samband med finansministeriet som en del av dess arbetsgivarfunktioner. Frågan regleras i 2 § 3 mom. i finansministeriets förordning om finansministeriets arbetsordning (966/2005), som följer: "Vid avdelningen för utveckling av statsförvaltningen finns statens arbetsgivarfunktion (Statens arbetsmarknadsverk), som är direkt underställd understatssekreteraren för förvaltningspolitik."

7 §. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag preciserat paragrafen så att det framgår att förbudet att söka ändring även gäller ett beslut fattat av ett organ som delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk tillsatt eller av en tjänsteinnehavare vid arbetsmarknadsverket med stöd av delegerad beslutanderätt.

Lagutskottet har dessutom i enlighet med laggranskningsnämndens förslag preciserat paragrafens formulering så att församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitlen och kyrkostyrelsen omnämns som arbetsgivare.

9 §. Lagutskottet har preciserat formuleringen i paragrafen så att där föreskrivs om arbetsmarknadsverkets rätt att få upplysningar av en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel och kyrkostyrelsen. Motsvarande formulering har lagutskottet använt sig av i lagens 1 § 2 mom.

10 §. Lagutskottet har korrigerat ikraftträdelsebestämmelsen och, i enlighet med laggranskningsnämndens förslag, kompletterat övergångsbestämmelsen med ett nytt 2 mom. där en oavbruten mandattid för arbetsmarknadsverkets delegation har beaktats. Samtidigt har det föreslagna 2 mom. flyttats till 3 mom.

Lagutskottet har också gjort tekniska och grammatiska korrigeringar.

5.4 Lag om ändring av 2 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

Lagutskottet har korrigerat ikraftträdelsebestämmelsen.

5.5 Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond

6 §. Lagutskottet har preciserat uppgiftsförteckningen i 2 mom. så att de enskilda placeringar som avses 6 punkten har angetts i direktionens instruktion och inte i placeringsplanen och de beslut som avses i 9 punkten har avgränsats till att gälla de beslut som ska tas i placeringsverksamheten.

8 §. Lagutskottet har preciserat paragrafens formulering så att det framgår att det regelverk som gäller kyrkans tjänsteinnehavare ska tillämpas på tjänsteinnehavarna vid pensionsfonden. Tjänsteinnehavarna och arbetstagarna vid kyrkans pensionsfond, förutom chefen för pensionsfonden, är pensionsfondens anställda. Pensionsfondens personal verkar i nära samarbete med personalen vid kyrkostyrelsen och kyrkostyrelsens förvaltningsorgan fungerar som pensionsfondens förvaltning. Därför är det motiverat att regelverket som gäller kyrkans tjänsteinnehavare tillämpas på en tjänsteinnehavare vid kyrkans pensionsfond.

9, 11, 12, 14 och 18 §. Lagutskottet har förenhetligt skrivsättet i fråga om kyrkans pensionsfond så att namnet skrivs med liten begynnelsebokstav. I lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd (68/2016) och i den gällande kyrkolagen har kyrkans pensionsfond skrivits med liten begynnelsebokstav. Också i 1 § i den föreslagna lagen föreslås ett skrivsätt där namnet skrivs med liten begynnelsebokstav. Det finns anledning att använda sig av ett enhetligt skrivsätt i den föreslagna lagens paragrafer.

10 §. Lagutskottet har preciserat bestämmelsen i paragrafens 2 mom. så att kyrkans pensionsfonds skyldighet att föra en förteckning över förtroendeuppdrag begränsas till att gälla pensionsfondens egen personal. Det är inte ändamålsenligt att skyldigheten gäller s.k. portföljförvaltare i en annan organisations tjänst.

13 §. Lagutskottet har i paragrafens 1 mom. lagt till ett omnämnande av att det ur kyrkans pensionsfond utöver övriga kostnader för pensioner och pensionsverksamheten också betalas kostnaderna för förvaltningen av kyrkans pensionsfond.

19 §. Lagutskottet har kompletterat 1 mom. med ett omnämmande av den krets som omfattas av skyldigheten att göra insideranmälan samt 3 och 4 mom. med närmare bestämmelser om insiderregistret. Det finns skäl att reglera i lag såväl om de personer som omfattas av skyldigheten att göra insideranmälan som närmare om insiderregistret. Bestämmelserna som gäller registret motsvarar i stor utsträckning övriga offentliga pensionsanstalters motsvarande bestämmelser.

Riksdagens grundlagsutskott har tidigare ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter är viktigt att reglera registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, de tillåtna användningsändamålen inklusive rätten att lämna ut uppgifterna, förvaringstiden för uppgifter i personregister och de registrerades rätts-säkerhet. Regleringen av behandlingen av personuppgifter på lagnivå ska vara heltäckande och detaljerad. I samband med behandlingen av den nationella lagstiftning som kompletterar dataskyddsförordningen har grundlagsutskottet preciserat sin tidigare ståndpunkt i fråga om centrala regleringsobjekt med tanke på skyddet för personuppgifter. Skyddet för personuppgifter bör i första hand tryggas med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den allmänna nationella lagstiftningen. Speciallagstiftning bör avgränsas till att gälla enbart det nödvändiga inom den nationella rörelsefrihetens ramar (GrUU 14/2018 rd).

Kyrkans pensionsfond gör för närvarande inga direkta aktieplaceringar i samband med vilka den kunde få tillgång till insiderinformation, varför kyrkostyrelsen kunde bestämma att anmälningsplikten ska vara snävare än vad som beskrivs ovan. Om pensionsfondens placeringssätt i något skede ändras bör kyrkostyrelsen ändra sitt beslut om anmälningspliktens omfattning. Avsikten är att förenhetliga regelverket med andra pensionsaktörer inom den offentliga sektorn (28–30 § i lagen om Keva 66/2016, och 4 d–4f § i lagen om statens pensionsfond). Dessa aktörer har dock en förmögenhet som är avsevärt större än kyrkans pensionsfonds (60 miljarder respektive 20 miljarder/kyrkans pensionsfond 1,8 miljarder). Med beaktande av såväl formen för den nuvarande placeringsverksamheten som fondens storlek är det motiverat att kyrkostyrelsen fattar beslut om den verksamhet som omfattas av insideranmälan.

17 och 21 §. Lagutskottet har förtydligat paragraferna om ändringssökande så att det i 17 § endast föreskrivs om grundbesvär och i 21 § om annat ändringssökande. På det här sättet framgår det tydligare hur ändring söks i beslut som fattats inom

pensionsfondens förvaltning. I enlighet med kyrkolagen söks ändring i direktionens beslut i första hand genom begäran om omprövning.

20 §. Lagutskottet har korrigerat paragrafens felaktiga hänvisning så att det i paragrafen hänvisas till 19 §.

22 §. Lagutskottet har korrigerat ikraftträdelsebestämmelsen.

5.6 Kyrkoordning

KO 1:1. Lagutskottet har på de grunder som nämnts i 4.8. punkten i den allmänna motiveringen lagt till en paragraf om kyrkans bekännelse och uppgift i kyrkolagen på motsvarande sätt strukit omnämmandet av kyrkans uppgift i 1 kap. 1 § och paragrafens rubrik.

KO 1:4. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat 1 kap 6 § 2 mom. i den föreslagna kyrkolagen, där det föreskrivs om hur tidpunkten för helgdagarna bestäms, som sista paragraf i 1 kap. i kyrkoordningen. Enligt betänkandets klämförslag föreskrivs om kyrkliga helgdagar i 1 kap. 6 § i kyrkolagen.

KO 2:2. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag strukit punkten som gäller utredarens rätt att få upplysningar i 1 mom. Utredarens rätt att få upplysningar ska enligt lagutskottets förslag regleras i 10 kap. 5 § 2 mom. i den föreslagna kyrkolagen, enligt vilket utredaren trots sekretessbestämmelserna har rätt att få sådana upplysningar av kyrkliga myndigheter och att ta del av sådana handlingar hos dem som han eller hon anser vara behövliga för skötseln av utredningsuppdraget. Den bestämmelse som nu föreslås i kyrkoordningen överlappar med den bestämmelse som föreslås i kyrkolagen.

KO 3:30. Lagutskottet har ansett att kyrkans laggranskningsnämnds påpekande om att medlemmar av kyrkorådet har närvaro- och yttranderätten vid kyrkofullmäktiges sammanträde är viktigt, och har i paragrafen återinfört ett omnämmande av närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktige för medlemmar av kyrkorådet. Trots att kyrkofullmäktiges sammanträden är offentliga är det ändamålsenligt att medlemmar av kyrkorådet även har rätt att yttra sig vid fullmäktiges sammanträden. Paragrafen motsvarar i denna form 8 kap. 7 § i den gällande kyrkoordningen.

KO 3:37. Lagutskottet har ändrat formuleringen så att närvaro- och yttranderätten för representanterna för förvaltningen av delområden i församlingen vid sammanträden i kyrkorådet, dess sektioner och direktioner avgörs på det lokala planet. Till exempel i stora församlingar eller till följd av församlingssammanslagningar kan det finnas många tjänsteinnehavare med närvaro- och yttranderätt. Det är ändamålsenligt att frågan om hur närvaro- och yttranderätten avgörs och definieras lämnas för avgörande lokalt. Lösningen ökar den administrativa autonomin på det lokala planet och gör det möjligt att beakta särdragen i verksamhetsmiljön.

KO 3:40. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag strukit punkten som gäller utredarens rätt att få upplysningar i 2 mom. Utredarens rätt att få upplysningar ska enligt lagutskottets förslag regleras i 10 kap. 5 § 2 mom. i den föreslagna kyrkolagen, enligt vilket utredaren trots sekretessbestämmelserna har rätt att få sådana upplysningar av kyrkliga myndigheter och att ta del av sådana handlingar hos dem som han eller hon anser vara behövliga för skötseln av utredningsuppdraget. Den bestämmelse som nu föreslås i kyrkoordningen överlappar med den bestämmelse som föreslås i kyrkolagen. Lagutskottet har gjort motsvarande ändring i 2 kap. 22 § i förslaget till kyrkoordning.

KO 3:62. Lagutskottet har preciserat paragrafens motivering genom att konstatera att det i 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) föreskrivs att i ett trossamfunds medlemsregister dessutom kan införas uppgifter om en medlems dop, vigsel, begravning eller andra motsvarande förrättningar eller uppgifter om en medlems förtroendeuppdrag eller därmed jämförbar uppgift i anslutning till trossamfundet, om de behövs för trossamfundets verksamhet och förvaltning. Om grunderna för de uppgifter som ska föras in har således föreskrivits i lag. I 8 kap. 4 i förslaget till kyrkolag finns en bemyndigandebestämmelse om att kompletterande bestämmelser utfärdas i kyrkoordningen. Motsvarande bestämmelse har funnits i 3 kap. 41 § i regeringens tidigare proposition till kyrkolag (RP 19/2019 rd, s. 155). Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid paragrafen i fråga, men har inte anmärkt på att bemyndigandebestämmelsen skulle vara felaktig. Det måste alltså anses att grundlagsutskottet till denna del inte hittat något att anmärka om i frågan (GrUU 4/2020 rd, s. 9).

KO 4:16. Lagutskottet har för tydlighetens skull kompletterat paragrafen med en 5 punkt, enligt vilken domkapitlet förvaltar de gåvomedel och fonder av stiftelsenatur

som domkapitlet innehar. Bestämmelsen motsvarar 19 kap. 1 § 7 mom. i den gällande kyrkolagen.

KO 5:3. Lagutskottet har ändrat paragrafens termer till ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen och elektor. Termerna motsvarar dem som används i arbetsordningen för kyrkomötet.

KO 5:10. Lagutskottet har kompletterat 4 e punkten genom ett tillägg som ger biskopsmötet möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter även i ärenden som gäller fortbildning för präster och lektorer. Motsvarande ändring har föreslagits i 13 § 4 punkten i detta kapitel som gäller kyrkostyrelsens uppgifter. Tillägget är nödvändigt eftersom det till referensramen för nationella examina och övriga samlade kompetenser bara kan fogas sådana samlade kompetenser som grundar sig på lag eller en med stöd av lag utfärdad bestämmelse.

KO 5:13. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag kompletterat 5 punkten så att den även nämner skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomiförvaltning. Den kompletterade bestämmelsen ligger i linje med 21 § i samma kapitel i den föreslagna kyrkoordningen, enligt vilken kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning verkar i anslutning till kyrkostyrelsen och sköter frågor relaterade till ekonomiförvaltning för församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna, stiftet, kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond.

KO 8:1 och KO 8:2. Lagutskottet har flyttat bestämmelserna som gäller undantag från tillämpning av provotid från 14 § 6 mom., bestämmelsen om permittering från 41 § 1 mom. samt bestämmelsen om arbetsintyg för kyrkoherdar från 71 § 4 mom. i den föreslagna tjänsteinnehavarlagen till kyrkoordningen. Det är fråga om detaljerad reglering som inte behöver göras på lagnivå.

Lagutskottet har i 2 § 3 mom. strukit omnämmandet av kyrkans forskningscentral som i början av 2022 går samman med kyrkans utbildningscentral. Det finns skäl att i detta avseende korrigera paragrafen, eftersom det därefter inte längre finns någon specialenhet vid kyrkostyrelsen med namnet kyrkans forskningscentral. Det är inte nödvändigt att på lagnivå föreskriva om namnen på kyrkostyrelsens specialenheter. I praktiken kommer forskartjänster även i fortsättningen enbart finnas vid specialenheten för undervisning och forskning.

Lagutskottet har preciserat motiveringen till 8 kap. 2 § i kyrkoordningen. I motiveringen till kyrkostyrelsens framställning hänvisas till lektorernas rösträtt. Lagutskottet preciserar motiveringen genom att konstatera att kontraktsprosten inte länge väljs genom val utan kontraktsprosten utses av domkapitlet för fyra år åt gången bland kyrkoherdarna i prosteriets församlingar.

KO 8:3. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag strukit ordet "tvåspråkig" i paragrafen 2 mom. såsom obehövt.

Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag preciserat formuleringen i 3 mom., så att det i enlighet med bestämmelsen är domkapitlet som beslutar om kraven på språkkunskap för kyrkoherden i andra församlingar än de som avses i 1 och 2 mom.

KO 8:9. Lagutskottet har flyttat bestämmelsen om kyrkostyrelsens rätt att meddela närmare föreskrifter om ordnande av tjänstledighet, semester och fritid för församlingspräster från 38 § 4 mom. i tjänsteinnehavarlagen till kyrkoordningen. Det är fråga om detaljerad och kompletterande reglering som inte behöver göras på lagnivå. Lagutskottet har dessutom i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ändrat den finska termen virkavapaus i rubriken till virkavapaa.

KO 8:10. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag ändrat den finska termen virkavapaus i rubriken till virkavapaa.

KO 8:13. Lagutskottet har preciserat motiveringen till paragrafen genom att konstatera att det på författningsnivå inte finns skäl att definiera chefsansvaret i fråga om pastorsexpeditionen/församlingskansliet, utan att det är mer ändamålsenligt att organisationen har möjlighet att självständigt besluta om sina ansvarspersoner. Dock är det viktigt att chefsansvaret är klart definierat.

KO 8:18. Lagutskottet har för tydlighetens skull kompletterat 9 kap. 11 § i kyrkolagen med en definition av direkt kyrkoherdeval. På motsvarande sätt har definitionen strukits i 8 kap. 18 § i kyrkoordningen.

KO 9:6. Lagutskottet har korrigerat formuleringen av paragrafen så att kungörelsen om att förteckningen över röstberättigade finns till påseende ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla.

KO 9:55. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag strukit paragrafens omnämmande av lika rösträtt, eftersom bestämmelser om detta finns i 9 kap. 11 § 3 mom. i kyrkolagen.

KO 9:59. Lagutskottet har preciserat motiveringen till paragrafen genom att konstatera att det inte finns några hinder för att den valnämnd som tillsatts för församlingssval också förrättar direkt kyrkoherdeval, såvida kyrkofullmäktige eller församlingsrådet har tillsatt valnämnden före det direkta kyrkoherdeval som hålls under dess mandatperiod. Man bör dock beakta att utgångspunkten är att organ som tillsatts av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet bara kan verka under dess tillsättares mandatperiod. Det här gäller också en valnämnd som tillsatts för församlingssval, som kan verka tills dess att ett nytt genom val valt kyrkofullmäktige eller församlingsråd inleder sin mandatperiod. Om direkt kyrkoherdeval infaller under en ny mandatperiod måste det nya kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsätta en ny valnämnd.

Det finns inte heller några hinder för att en valnämnd som tillsatts för direkt kyrkoherdeval förrättar även följande församlingssval. Jävsbestämmelserna som gäller valnämndens medlemmar kan dock medföra att det finns behov att delvis ändra valnämndens sammansättning. För tydlighetens skull finns det skäl att när en valnämnd tillsatts fastslå vilka val den är tillsatt att förrätta.

KO 9:86. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens framställning korrigerat hänvisningsbestämmelsen i den sista meningen i paragrafens 3 mom. samt preciserat formuleringen i 1 mom. 6 punkten genom att lägga till ett omnämmande av domkapitlet lagfarne assessor och lekmannamedlem.

KO 10:2. Lagutskottet har i enlighet med laggranskningsnämndens förslag flyttat 1 mom. till 10 kap. i kyrkolagen, som sista paragraf i kapitlet med underrubriken *Delgivning av förvaltningsbeslut och annan handling*. I samband med detta har lagutskottet också ändrat hänvisningsbestämmelsen i 2 kap. 14 § i den föreslagna kyrkolagen.

KO 10:10–12. Lagutskottet har preciserat motiveringen till paragraferna i fråga om den elektroniska arkiveringen genom att konstatera att enligt 10 kap. 7 § i den föreslagna kyrkolagen ska arkivlagen, som innehåller bestämmelser om elektronisk arkivering, börja tillämpas på arkivväsendet och att enligt 10 kap. 8 § i den föreslagna kyrkolagen reglerar den föreslagna lagen om informationshantering, som delvis börjar tillämpas, även informationsmaterial i elektronisk form.

KO 11:1. Lagutskottet har flyttat bestämmelsen om kyrkliga utmärkelsetecken från 11 kap. 4 § i den föreslagna kyrkolagen till 11 kap. 1 § 1 mom. i kyrkoordningen. Kyrkliga utmärkelsetecken är kyrkans interna angelägenhet och bestämmelsen om dem kan således flyttas till kyrkoordningen.

Lagutskottet har också gjort tekniska och grammatiska korrigeringar.

6. Lagutskottets klämförslag

På ovan nämnda grunder föreslår lagutskottet att kyrkomötet

- 1) beslutar föreslå för statsrådet att det vidtar åtgärder för att stifta en kyrkolag som följer:

Kyrkolag

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om den evangelisk-lutherska kyrkan i Finlands (*kyrkan*) organisation och förvaltning.

Bestämmelser om kyrkans verksamhet samt närmare bestämmelser om kyrkans bekännelse, uppgift, organisation och förvaltning finns i kyrkoordningen. I kyrkohandboken bestäms det dessutom om gudstjänster och kyrkliga förrättningar.

Bestämmelser om kyrkans tjänsteinnehavare finns i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan (/), om inte något annat följer av denna lag. Närmare bestämmelser om tjänsterna i en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen, inrättande av tjänsterna och behörighetsvillkoren för dem, beviljande av tjänstledighet och semester samt om prästämbetet samt

om förfarandet vid val för biskopstjänster och prästtjänster finns i kyrkoordningen, om inte något annat följer av denna lag.

Kyrkoordningen och kyrkohandboken antas av kyrkomötet. Kyrkoordningen publiceras i Finlands författningssamling.

2 §

Kyrkans bekännelse och uppgift

Kyrkan bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som är uttalad i den äldsta kyrkans tre bekännelser och i de lutherska bekännelseskriterierna. Kyrkans bekännelse uttrycks närmare i kyrkoordningen.

I enlighet med sin bekännelse förkunnar kyrkan Guds ord och förvaltar sakramenten samt verkar också i övrigt för att utbreda det kristna budskapet och förverkliga kärleken till nästan.

3 §

Medlemskap i kyrkan

På inträde i och utträde ur kyrkan tillämpas religionsfrihetslagen (453/2003). Ett barn som inte fyllt 12 år kan anslutas till kyrkan, om någon av föräldrarna eller vårdnadshavarna är medlem i kyrkan och om det har överenskommit eller beslutats om barnets medlemskap på det sätt som föreskrivs i religionsfrihetslagen. Närmare bestämmelser om upptagande som medlem i kyrkan finns i kyrkoordningen.

Finska medborgare samt utlänningar som har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994) kan bli medlemmar i kyrkan. En utlänning som bor i Finland, men saknar hemkommun i Finland kan bli medlem i kyrkan om han eller hon har deltagit i församlingens verksamhet i tre månaders tid.

Den som blir medlem i kyrkan kan samtidigt vara medlem endast i ett sådant annat religionsamfund med vilket kyrkan har godkänt ett avtal om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap.

4 §

Medlemskapets upphörande

Medlemskapet i kyrkan upphör när

- 1) medlemmen utträder ur kyrkan,

- 2) medlemmen blir medlem i något annat religionssamfund, om inte något annat följer av § 3 mom.,
- 3) medlemmen inte längre har hemkommun eller folkbokföringskommun i Finland,
- 4) en utländsk medlem utan hemkommun inte längre bor i Finland.

§ 5

Stiftande av kyrkolag samt framställningar och utlåtanden

Kyrkan har ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som gäller kyrkans organisation och förvaltning, samt att föreslå ändring och upphävande av kyrkolag. Kyrkans förslag läggs fram av kyrkomötet.

(Stryks) Stiftandet av kyrkolag inleds i riksdagen genom en regeringsproposition.

Statsrådet eller riksdagen kan **vid behandlingen av** förslaget till kyrkolag rätta ett sådant lagstiftningstekniskt fel som inte påverkar den föreslagna kyrkolagens innehåll. Om rättelse av ett lagstiftningstekniskt fel som påverkar innehållet i förslaget till kyrkolag ska ett förslag enligt 1 mom. begäras.

Kyrkan har rätt att lägga fram förslag till annan lagstiftning som gäller kyrkan. Kyrkan ska ges tillfälle att yttra sig när bestämmelser utfärdas i en fråga som gäller kyrkans förhållande till staten eller till andra religionssamfund.

Kyrkan har rätt att göra framställningar och ge utlåtanden till statliga myndigheter i samhällseliga frågor som är viktiga med tanke på kyrkans lära och uppgift.

§ 6

Kyrkliga helgdagar

Kyrkliga helgdagar är juldagen, annandag jul, nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, påskdagen, annandag påsk, Kristi himmelsfärdsdag, pingstdagen, Johannes Döparens dag och alla helgons dag.

(Stryks)

2 kap.

Kyrkans administrativa indelning

Administrativ indelning och språkbestämmelser

1 §

Församlingar och kyrkliga samfälligheter

Kyrkans medlemmar hör till församlingar, vilka var och en har ett bestämt område. Församlingsindelningen följer kommunindelningen så att området för en församling eller kyrklig samfällighet utgörs av området för en eller flera kommuner.

Inom samma område kan det på språkliga grunder finnas flera församlingar. Församlingar som finns inom samma kommun ska bilda en kyrklig samfällighet.

2 §

Församlingsmedlemmar

Varje medlem i kyrkan är medlem i den församling inom vars område han eller hon har i lagen om hemkommun avsedd hemkommun och bostad där eller folkbokföringskommun. En sådan utländsk medlem i kyrkan som saknar hemkommun är medlem i den församling inom vars område han eller hon bor. Kyrkostyrelsen får meddela föreskrifter om när en medlem i kyrkan kan vara medlem i någon annan församling inom sin egen hemkommun.

Medlemmar med folkbokföringskommun i Finland är frånvarande medlemmar i församlingen. De övriga medlemmarna är församlingens närvarande medlemmar.

3 §

Stiftet

Varje församling hör till ett stift med ett bestämt område.

Församlingar där svenska är majoritetsspråk bland de närvarande medlemmarna hör till Borgå stift.

Församlingar där något annat språk än finska eller svenska är majoritetsspråk bland de närvarande medlemmarna hör till det stift som församlingen anvisas när den bildas.

4 §

Beslut om stiftsindelningen

Kyrkomötet beslutar om bildande och indragning av stift och om ändring av stiftsgränserna.

Kyrkostyrelsen beslutar om

1) överföring av en församling till ett annat stift, om majoritetsspråket bland de närvarande församlingsmedlemmarna har ändrats och den förändrade situationen har varat i fem år,

2) församlingens stiftstillhörighet, om församlingar som hör till olika stift slås samman, om det i stället för dem bildas en ny församling eller om de bildar en kyrklig samfällighet eller om en församling ansluter sig till en kyrklig samfällighet som omfattas av behörigheten för domkapitlet i ett annat stift.

5 §

Kyrkliga samfälligheters stiftstillhörighet

En kyrklig samfällighet hör till det stift inom vars område den finns. Om majoritetsspråket bland de närvarande medlemmarna i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten är svenska, hör den kyrkliga samfälligheten till Borgå stift.

Om den räkning som görs vid årsskiftet visar att majoritetsspråket bland de närvarande medlemmarna i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten har ändrats och den förändrade situationen har varat i fem år, ska gemensamma kyrkofullmäktige slå fast detta genom sitt beslut. Den kyrkliga samfälligheten övergår till det stift som överensstämmer med majoritetsspråket vid ingången av följande kalenderår. Gemensamma kyrkofullmäktige ska sända beslutet till domkapitlet och kyrkostyrelsen för kännedom.

6 §

Församlingars språk

En församling är finskspråkig, svenskspråkig eller tvåspråkig, om inte något annat bestäms om församlingens språk eller om andra förutsättningar för medlemskap i anslutning till detta när församlingen bildas eller om inte något annat annars bestäms särskilt. Församlingen är tvåspråkig, när den finskspråkiga eller svenskspråkiga minoriteten av de närvarande församlingsmedlemmarna är så stor att en kommun på motsvarande sätt är tvåspråkig enligt språklagen (423/2003). Om det inom samma område finns flera församlingar på språklig grund, är dessa alltid enspråkiga.

I landskapet Åland är församlingarna svenskspråkiga. De församlingar som helt eller delvis finns inom samernas hembygdsområde är tvåspråkiga så att bestämmelserna om samiska i denna lag och i kyrkoordningen ska iakttas i dem.

Kyrkostyrelsen bestämmer vart femte år utifrån den språkliga fördelningen mellan de närvarande medlemmarna i församlingarna vid utgången av föregående kalenderår vilka församlingar som är

finskspråkiga eller svenskspråkiga och vilka som är tvåspråkiga. På framställning av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan kyrkostyrelsen bestämma att en församling ska vara tvåspråkig under den följande femårsperioden, även om den enligt 1 mom. skulle vara enspråkig.

7 §

Kyrkliga samfälligheters språk

En kyrklig samfällighet är enspråkig om enbart församlingar med samma språk hör till den och tvåspråkig om församlingar med olika språk eller minst en tvåspråkig församling hör till den. Majoritetsspråket i en kyrklig samfällighet bestäms enligt språket bland majoriteten av de närvarande medlemmarna i de församlingar som hör till samfälligheten.

8 §

Språket hos myndigheter inom kyrkans centralförvaltning och stiftet

Kyrkomötet, biskopsmötet och kyrkostyrelsen är tvåspråkiga myndigheter.

Om ett stift omfattar enbart enspråkiga församlingar är stiftets myndigheter enspråkiga, och om ett stift omfattar minst en tvåspråkig församling eller kyrklig samfällighet är stiftets myndigheter tvåspråkiga.

När ett tvåspråkigt domkapitel sköter uppgifter som hänför sig till förvaltningen av en enspråkig församling eller kyrklig samfällighet, kan det arbeta på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens språk.

9 §

Språkbestämmelser som ska iakttas hos kyrkliga myndigheter

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas hos kyrkliga myndigheter de bestämmelser i språklagen som gäller

- 1) rätten att använda finska eller svenska hos myndigheterna,
- 2) handläggningsspråket hos myndigheterna,
- 3) språket i expeditioner och andra handlingar,
- 4) säkerställande av språkliga rättigheter,
- 5) myndigheternas arbetsspråk,

- 6) språken i allmän information,
- 7) främjande av språkliga rättigheter.

På myndigheter inom stiftet och kyrkans centralförvaltning tillämpas det som i språklagen föreskrivs om statliga myndigheter. På församlingars och kyrkliga samfälligheters myndigheter tillämpas det som föreskrivs om kommunala myndigheter i språklagen.

I landskapet Åland tillämpas språkbestämmelserna i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). En medlem i kyrkan vars eget språk är finska har i sitt eget ärende rätt att använda finska i landskapets församlingar.

Det som i samiska språklagen (1086/2003) föreskrivs om statliga myndigheter gäller domkapitlet och stiftsfullmäktige i Uleåborgs stift, och det som i den lagen föreskrivs om kommunala myndigheter gäller församlingar som helt eller delvis finns inom samernas hembygdsområde.

10 §

Språket i verksamheten

Gudstjänster och annan verksamhet ska efter behov ordnas på både finska och svenska, och inom samernas hembygdsområde även på samiska. I gudstjänster och vid kyrkliga förrättningar kan också andra språk användas.

En medlem i kyrkan har rätt att få de kyrkliga förrättningar som gäller honom eller henne utförda på sitt eget språk, finska eller svenska, eller inom samernas hembygdsområde på samiska.

Ändring av församlingsindelningen

11 §

Ändring av församlingsindelningen

Med ändring av församlingsindelningen avses att

- 1) en församling upphör när den ansluter sig till en annan församling,
- 2) församlingar upphör när de går samman i en ny församling,
- 3) en församlings område delas mellan två eller flera församlingar så att den församling som delas upphör,
- 4) en del av en församlings område överförs till en annan församling,
- 5) en ny församling bildas, eller
- 6) en församling upplöses.

Beslut om ändring av församlingsindelningen fattas av kyrkostyrelsen.

12 §

Ändring av församlingens namn

Namnet på en församling kan ändras med iakttagande av det förfarande som gäller vid ändring av församlingsindelningen.

13 §

Förutsättningar för ändring av församlingsindelningen

Församlingsindelningen kan ändras, om ändringen är ändamålsenlig med hänsyn till fullgörandet av kyrkans uppgift och förbättrar församlingarnas eller den kyrkliga samfällighetens förmåga att fungera, verksamhetens lönsamhet eller församlingsmedlemmarnas språkliga rättigheter.

Församlingsindelningen får ändras endast av särskilt vägande skäl, om ändringen leder till att det språk som är majoritetsspråk i församlingen blir minoritetsspråk.

14 §

Initiativ till ändring av församlingsindelningen

Initiativ till ändringar i församlingsindelningen kan tas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet i en församling och av domkapitlet eller biskopen. Om behovet av att ändra församlingsindelningen är en följd av en ändring av kommunindelningen eller gäller andra än finskspråkiga, svenskspråkiga eller tvåspråkiga församlingar, kan även kyrkostyrelsen inleda ärendet.

Kyrkorådet eller församlingsrådet ska utan dröjsmål informera om **initiativet med iakttagande av bestämmelserna om offentliga kungörelser i 10 kap. 28 § och i kyrkoordningen.**

Församlingsmedlemmarna ska ges tillfälle att lämna ett ställningstagande i fråga om initiativet till domkapitlet inom 14 dagar från det att kungörelsen om initiativet offentliggjordes.

Om kyrkostyrelsen beslutar att en del av en församling ska överföras till en annan församling på motsvarande sätt som enligt ett beslut som statsrådet eller ett ministerium har fattat med stöd av 19 § och 21 § 1 eller 2 mom. i kommunstrukturlagen (1698/2009), tillämpas inte 2 och 3 mom.

15 §

Övergång av egendom

När en församling slås samman med en annan församling eller med en ny församling som bildas, övergår också församlingens egendom, skulder och andra motsvarande förbindelser. Om församlingarna kommer att höra till en kyrklig samfällighet, ska det bestämmas om delningen av egendomen i den kyrkliga samfällighetens grundstadga.

När en ny församling bildas genom delning av församlingar eller när en ändring av församlingsindelningen avsevärt inverkar på antalet närvarande medlemmar i församlingarna, delas församlingarnas egendom mellan församlingarna. Bestämmelser om delningsgrunderna finns i kyrkoordningen.

Ansaret för en skuld eller förbindelse får inte överföras utan borgenärens eller rättsinnehavarens samtycke.

16 §

Organisationskommittén

När kyrkostyrelsen har beslutat om en sådan ändring av församlingsindelningen genom vilken en ny församling bildas eller församlingar slås samman, ska domkapitlet utan dröjsmål tillsätta en organisationskommitté som är verksam tills församlingen har ett kyrkofullmäktige och ett kyrkoråd eller ett församlingsråd.

Organisationskommittén ska företräda den nya eller utvidgade församlingen och ordna församlingens förvaltning. Organisationskommittén bestämmer församlingens inkomstskattesats och beslutar om övriga nödvändiga och brådskande åtgärder som församlingsverksamheten ger upphov till.

På organisationskommittén tillämpas i övrigt det som föreskrivs om kyrkorådet och församlingsrådet.

3 kap.

Församlingar och kyrkliga samfälligheter

Församlingen

1 §

Församlingens uppgift

Församlingen fullgör kyrkans uppgift genom att sköta förrättandet av gudstjänster och förvaltandet av sakramenten samt andra kyrkliga förrättningar, kristen fostran och undervisning, själavård, diakoni, missionsarbete och andra uppgifter som grundar sig på det kristna budskapet och avser förkunnelse och tjänst.

2 §

Församlingens självstyre

Församlingen sköter sina uppgifter, sin förvaltning och sin egendom i enlighet med denna lag och kyrkoordningen samt andra särskilt utfärdade författningar.

Församlingarna kan även sköta sina angelägenheter och sin egendom som kyrkliga samfälligheter.

3 §

Församlingsmedlemmars möjligheter att delta och påverka samt deras initiativrätt

En församlingsmedlem har rätt att delta i församlingens verksamhet och påverka beslutsfattandet i församlingen. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet ska se till att det finns mångsidiga möjligheter att delta och påverka.

Församlingsmedlemmarna ska på lämpligt sätt ges tillräcklig information om ärenden av allmänt intresse som är aktuella i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten, om planer som gäller sådana och om behandling och avgörande av ärendena. Församlingen ska informera om på vilka sätt det går att delta i och påverka beredningen av beslut.

Möjligheterna att delta och påverka kan särskilt främjas genom att församlingen ordnar möten för diskussion och hörande och tar reda på församlingsmedlemmarnas åsikter innan beslut fattas.

En församlingsmedlem har rätt att ta initiativ i ett ärende som gäller församlingens eller den kyrkliga samfällighetens verksamhet och förvaltning. Initiativtagaren ska informeras om vilka åtgärder församlingen har vidtagit med anledning av initiativet.

4 §

Församlingens organ

Församlingens förvaltning sköts av kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller församlingsrådet och deras sektioner, direktionerna och församlingens tjänsteinnehavare.

På kyrkorådets och församlingsrådets sektioner tillämpas det som föreskrivs om kyrkorådet eller församlingsrådet.

5 §

Kyrkofullmäktiges uppgift och mandatperiod

Kyrkofullmäktige utövar församlingens beslutanderätt, om inte något annat föreskrivs eller bestäms. Kyrkofullmäktiges mandatperiod är fyra kalenderår.

6 §

Överföring av kyrkofullmäktiges beslutanderätt

Kyrkofullmäktige kan överföra beslutanderätt till kyrkorådet eller någon av dess sektioner eller till en direktion, en tjänsteinnehavare eller kyrkorådets vice ordförande. Beslutanderätten får inte överföras om

- 1) kyrkofullmäktige ska fatta beslut i ärendet enligt denna lag, kyrkoordningen eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem eller enligt någon annan lag,
- 2) det krävs kvalificerad majoritet för ett beslut.

Kyrkofullmäktige får inte överföra sådan beslutanderätt som tillkommer kyrkorådet till en sektion, en direktion, en tjänsteinnehavare eller kyrkorådets vice ordförande, om

- 1) kyrkorådet ska fatta beslut i ärendet enligt denna lag, kyrkoordningen eller föreskrifter som meddelats med stöd av dem eller enligt någon annan lag,
- 2) ärendet gäller en framställning till kyrkofullmäktige,
- 3) ärendet gäller verkställighet av ett beslut fattat av kyrkofullmäktige,
- 4) behandlingen av ärendet i kyrkorådet måste anses behövlig med hänsyn till ärendets betydelse.

7 §

Förvaltningsstadga och instruktioner

Kyrkofullmäktige beslutar om överföring av beslutanderätt i en förvaltningsstadga eller i en instruktion.

Kyrkofullmäktige godkänner församlingens förvaltningsstadga. Förvaltningsstadgan innehåller nödvändiga bestämmelser om

- 1) ordnandet av församlingens förvaltning och om dess organ,
- 2) överförandet av beslutanderätt till organen och de ledande tjänsteinnehavarna,
- 3) sätten att fatta beslut och förvaltningsförfarandet i organen,
- 4) organens sammanträdesförfaranden.

8 §

Förvaltning av delområden i en församling

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan ordna förvaltningen av ett delområde i församlingen i syfte att trygga fullgörandet av församlingens uppgift samt möjligheterna för medlemmarna att delta och påverka i frågor som gäller det delområde där de bor.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att medlemmarna eller en del av medlemmarna i det organ som tillsätts för att sköta ärendena i delområdet utses på förslag av församlingsmedlemmar som bor inom det området och att medlemmarna i organet ska vara bosatta inom området.

9 §

Förutsättningar för beslutsfattande i kyrkofullmäktige

Kyrkorådet ska bereda ett beslutsförslag i ärenden som kommer till kyrkofullmäktige för behandling, om inte ärendet gäller den interna organisationen av kyrkofullmäktiges verksamhet.

För beslut av kyrkofullmäktige krävs det att beslutet biträds av minst två tredjedelar av de närvarande och mer än hälften av samtliga medlemmar i kyrkofullmäktige när ärendet gäller

- 1) uppförande eller anskaffning av en kyrklig byggnad, ett kapell, ett församlingshem, ett ämbetshus för församlingen eller ett läger- eller kurscentrum,
- 2) väsentlig ändring eller rivning av en kyrklig byggnad eller ändring av dess användningsändamål eller ändring av en annan byggnad till en kyrklig byggnad,
- 3) anläggning eller utvidgning av en begravningsplats,

- 4) överlåtelse av fast egendom,
- 5) inrättande av en ny tjänst.

10 §

Kyrkorådets uppgifter

Kyrkorådet ska, om inte något annat föreskrivs eller bestäms,

- 1) allmänt leda församlingens verksamhet,
- 2) bevaka församlingens intressen, företräda församlingen och föra dess talan vid domstolar och andra myndigheter,
- 3) leda församlingens förvaltning och kommunikation samt skötseln av församlingens ekonomi och egendom,
- 4) ingå avtal och företa andra rättshandlingar för församlingens räkning.

11 §

Tillsynen över lagligheten av kyrkofullmäktiges beslut

Kyrkorådet får inte verkställa ett beslut av kyrkofullmäktige om det har fattats i oriktig ordning, om kyrkofullmäktige har överskridit sina befogenheter eller om beslutet annars strider mot lag. Ärendet ska utan dröjsmål föras till kyrkofullmäktige för ny behandling.

Kyrkliga samfälligheter och samarbete mellan församlingar

12 §

Den kyrkliga samfällighetens grundstadga och egendomsförteckning

I grundstadgan för den kyrkliga samfälligheten ska det anges vilka uppgifter som ska omfattas av den kyrkliga samfällighetens behörighet, och på behövligt sätt om hur behörigheten ska fördelas mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till den.

När församlingar och kyrkliga samfälligheter ansluter sig till en kyrklig samfällighet, övergår deras tillgångar och förpliktelser till den kyrkliga samfälligheten. Som åtkomsthandling för den egendom som övergår gäller den förteckning över egendomen som ska fogas till grundstadgan.

I grundstadgan kan det bestämmas att den egendom som nämns i stadgan förblir i församlingens ägo eller besittning eller att församlingen ansvarar för en förpliktelse som nämns i stadgan.

13 §

Beslut om bildande av en kyrklig samfällighet och om grundstadgan

Kyrkostyrelsen beslutar om bildandet av en kyrklig samfällighet genom att godkänna den kyrkliga samfällighetens grundstadga och förteckningen över den egendom som övergår till samfälligheten. Kyrkostyrelsen beslutar även om ändring av den kyrkliga samfällighetens område genom att godkänna ändringen i grundstadgan. Kyrkostyrelsen ska innan ett beslut fattas bereda domkapitlet tillfälle att yttra sig i ärendet. Om bildandet av en kyrklig samfällighet eller om ändrandet av dess område inte beror på en ändring i kommunindelningen ska förutsättningarna för ändrandet av en församlingsindelning enligt 2 kap. 13 § beaktas.

Kyrkostyrelsen får inte utan särskilda skäl avvika från församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas avtal om överföring av egendom.

Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om andra ändringar i grundstadgan än sådana som avses i 1 mom. En ändring av grundstadgan ska göras med kvalificerad majoritet som avses i 9 § 2 mom. om ändringen gäller

- 1) ändring av grunderna för fördelning av skatteintäkterna mellan församlingarna,
- 2) överföring av egendom mellan församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna,
- 3) överföring av beslutanderätten mellan den kyrkliga samfälligheten och församlingarna när det gäller inrättande och indragning av tjänster.

14 §

Upplösning eller upphörande av en kyrklig samfällighet

En kyrklig samfällighet kan upplösas, om den består av församlingar som finns inom två eller flera kommuners område. Beslut om upplösning fattas av gemensamma kyrkofullmäktige. I beslutet ska det anges hur egendom och förpliktelser övergår till församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna.

En kyrklig samfällighet upphör, om de församlingar som hör till den slås samman till en enda församling. Den kyrkliga samfällighetens tillgångar och förpliktelser övergår till den församling som bildas genom sammanslagningen.

Om två eller flera kyrkliga samfälligheter i samband med en ändring av kommunindelningen kommer att finnas inom samma kommuns område, ska det av grundstadgan för den kyrkliga samfällighet som bildas framgå vilken eller vilka kyrkliga samfälligheter som upphör.

Om en kyrklig samfällighets egendom ska delas på grund av att grundstadgan ändras eller samfälligheten upplöses och ingen överenskommelse kan nås om delningen, tillämpas på delningen bestämmelserna om delning av egendom i samband med en församlingsdelning.

15 §

Den kyrkliga samfällighetens uppgifter

Den kyrkliga samfälligheten ska sköta de ärenden som i fråga om de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten gäller

- 1) kyrkobeskattning och fördelningen av kyrkoskatten och andra gemensamma inkomster mellan församlingarna,
- 2) avgifter till kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond och övrig skötsel av ekonomi och egendom,
- 3) främjande av medlemmarnas möjligheter att delta i och påverka den kyrkliga samfällighetens verksamhet på det sätt som avses i 3 §,
- 4) följande ärenden som gäller personaladministrationen, om inte något annat följer av denna lag,
 - a) betalning av lön och arbetsgivarprestationer, arbetsgivaranmälningar och lönebokföring,
 - 5) ingående och tolkning av tjänste- och arbetskollektivavtal samt lokala lönejusteringar eller framläggande av förslag som gäller lönejusteringar till kyrkans arbetsmarknadsverk,
 - c) förtroendemannaverksamhet, arbetarskydd, företagshälsovård samt samarbete mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.
- 5) arkivfunktionen.

Den kyrkliga samfälligheten fattar beslut i andra ärenden som enligt gällande bestämmelser ska beslutas av kyrkofullmäktige i församlingen, om inte beslutanderätten har överförts till församlingen i grundstadgan eller med stöd av 16 §.

Till den kyrkliga samfälligheten kan det i grundstadgan överföras behörighet också i andra frågor som gäller förvaltning och ekonomi samt i uppgifter och arbetsformer som nämns i stadgan och hänför sig till församlingsverksamheten.

16 §
*Den kyrkliga samfällighetens organ
och beslutanderätt*

Den kyrkliga samfällighetens förvaltning sköts av gemensamma kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkorådet och av direktioner och tjänsteinnehavare i den kyrkliga samfälligheten.

Den kyrkliga samfällighetens beslutanderätt utövas av gemensamma kyrkofullmäktige. Gemensamma kyrkofullmäktige kan i förvaltningsstadgan överföra beslutanderätt till gemensamma kyrkorådet eller någon av dess sektioner eller till en direktion i den kyrkliga samfälligheten samt genom sitt beslut till församlingsrådet. Beslutanderätt får inte överföras i ärenden som avses i 6 § eller 15 § 1 mom. Beslutanderätt i ärenden som avses i 15 § 1 mom. 4 och 5 punkten får dock överföras till gemensamma kyrkorådet.

Gemensamma kyrkorådet leder den kyrkliga samfällighetens i 15 § 3 mom. avsedda verksamhet. På överföring av gemensamma kyrkorådets beslutanderätt tillämpas bestämmelserna om delegering av kyrkorådets beslutanderätt.

17 §
Förutsättningar för beslutsfattande i gemensamma kyrkofullmäktige

På beslutsfattandet i gemensamma kyrkofullmäktige tillämpas 9 §. Kvalificerad majoritet krävs också när ett beslut gäller ändring av grundstadgan eller upplösning av en kyrklig samfällighet som bildats frivilligt.

18 §
Församlingsrådet

Varje församling som hör till en kyrklig samfällighet har ett församlingsråd som utövar församlingens beslutanderätt och sköter de av kyrkorådets uppgifter som inte hör till gemensamma kyrkorådet samt övriga uppgifter som det ålagts. Församlingsrådet kan ha sektioner, på vilka bestämmelserna om kyrkorådets sektioner tillämpas.

Församlingsrådet godkänner församlingens förvaltningsstadga som avses i 7 § 2 mom. Församlingsrådet kan i förvaltningsstadgan överföra beslutanderätt till en direktion som det tillsatt, till en ledande tjänsteinnehavare i församlingen och till församlingsrådets vice ordförande eller i en instruktion till en tjänsteinnehavare i församlingen.

Församlingsrådet beslutar om användningen av de medel som anvisats församlingen i den kyrkliga samfällighetens budget och om församlingens egendom.

19 §

Bestämmelser som tillämpas på organen

På gemensamma kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkorådet och den kyrkliga samfällighetens direktioner samt på behandlingen av ärenden i dessa organ tillämpas det som föreskrivs om församlingens motsvarande organ och behandlingen av ärenden i dem.

På församlingsrådet tillämpas det som föreskrivs om kyrkorådet. När församlingsrådet behandlar ett ärende som omfattas av gemensamma kyrkofullmäktiges behörighet och som i grundstadgan har överförts till församlingsrådet, tillämpas på behandlingen det som i 9 § 2 mom. samt i 21 och 27 § föreskrivs om förutsättningarna för beslutsfattande i kyrkofullmäktige.

20 §

Avtal mellan församlingar och kyrkliga samfälligheter eller med kommunen eller ett annat offentligrättsligt samfund

Församlingar och kyrkliga samfälligheter kan ingå avtal om att sköta sina uppgifter gemensamt eller om att sköta en uppgift för en annan församling eller kyrklig samfällighets räkning.

Med stöd av ett avtal kan en församling eller kyrklig samfällighet sköta en uppgift som hör till kommunen eller ett annat offentligrättsligt samfund. Om det för uppgiften tillsätts en direktion i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten, kan det avtalas att den andra avtalsparten får utse medlemmar till direktionen, dock högst hälften av dem.

Kyrkliga byggnader och församlingens fastigheter

21 §

Kyrkliga byggnader och tillståndsförfarande

Kyrkliga byggnader är kyrkor, klockstaplar, begravnings- och gravkapell samt med dem jämförbara byggnader på en begravningsplats.

På kyrkotomter, på hägnader och portar som hör till en kyrkotomt eller begravningsplats och på hjältegravar tillämpas bestämmelserna om kyrkliga byggnader.

Kyrkofullmäktige ska ansöka om kyrkostyrelsens tillstånd innan åtgärder vidtas om ärendet gäller

- 1) uppförande eller anskaffning av en ny kyrka eller ett nytt begravningskapell,
- 2) ändring av en annan byggnad till kyrka eller begravningskapell,
- 3) väsentlig ändring eller rivning av en skyddad kyrklig byggnad eller ändring av dess användningsändamål,
- 4) avstående från användningen av en kyrka.

Kyrkostyrelsen kan till tillståndsbeslutet foga villkor om byggnadens exteriör och interiör, byggnadssätt, material samt byggnads- eller reparationsmetoder. Kyrkostyrelsen ska beakta målen i 22 § 1 mom. om skyddet av kyrkliga byggnader i behandlingen av tillstånd för en väsentlig ändring eller rivning eller ändring av användningsändamålet för en skyddad kyrklig byggnad.

22 §

Skydd av kyrkliga byggnader

Syftet med skyddet av en kyrklig byggnad är att trygga den kyrkliga byggda kulturmiljön som en del av kulturarvet, värna om **den kyrkliga byggnadens** egenart och särdrag samt främja en kulturellt hållbar vård och användning av den.

En kyrklig byggnad som är uppförd före 1917 är skyddad med stöd av lag. Kyrkostyrelsen kan besluta att en kyrklig byggnad som tagits i bruk 1917 eller därefter ska skyddas, om det är motiverat med avseende på byggnadshistoria, byggnadskonst, byggnadsteknik eller särskilda miljövärden. Kyrkostyrelsen beslutar om skyddet på eget initiativ eller på initiativ av församlingen, domkapitlet eller Museiverket.

Skyddet av en byggnad omfattar också byggnadens fasta inredning, målningar och konstverk som hör till den samt byggnadens gårdsområde.

23 §

Yttranden

Församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ska innan den fattar beslut eller ansöker om tillstånd hos kyrkostyrelsen ge Museiverket tillfälle att yttra sig om en plan som gäller väsentlig ändring eller rivning av eller ändring av användningsändamålet för en kyrklig byggnad som är skyddad eller som tagits i bruk för minst 50 år sedan.

Församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ska dessutom innan den fattar ett sådant beslut eller ansöker om ett sådant tillstånd hos kyrkostyrelsen som avses i 1 mom. ge Ålands landskapsregering tillfälle att yttra sig i saken om den kyrkliga byggnaden finns på Åland, eller sametinget om byggnaden finns inom samernas hembygdsområde.

Kyrkostyrelsen ska innan tillstånd enligt 21 § 3 mom. beviljas ge domkapitlet tillfälle att yttra sig i ärendet.

Museiverket kan ge anvisningar om verkställigheten av beslut som gäller skyddade kyrkliga byggnader.

24 §

Upphörande av skyddet av en kyrklig byggnad

Kyrkostyrelsen kan besluta att skyddet av en kyrklig byggnad ska upphöra, om

- 1) byggnaden har skadats på ett sådant sätt att den inte kan återställas i ursprungligt skick,
- 2) församlingen har flera kyrkliga byggnader och inte längre har behov av att i sin verksamhet använda den skyddade kyrkliga byggnaden, som den äger,
- 3) det av något annat särskilt skäl inte längre är motiverat att skydda byggnaden.

Kyrkostyrelsen ska innan beslutet fattas ge Museiverket och dessutom, i situationer som avses i 23 § 2 mom., Ålands landskapsregering eller sametinget tillfälle att yttra sig i saken.

Närings-, trafik- och miljöcentralen samt den kommun där den kyrkliga byggnaden finns ska utan dröjsmål underrättas om kyrkostyrelsens beslut.

25 §

Tillsyn över skyddet av en kyrklig byggnad

En inspektör som har förordnats av kyrkostyrelsen, domkapitlet eller Museiverket ska ha tillträde till en kyrklig byggnad för att genomföra de inspektioner och undersökningar som behövs för inledandet av ett ärende som gäller skyddet av byggnaden eller för iakttagandet och tillämpningen av detta skydd.

Kyrkostyrelsen kan förbjuda ett ändrings- eller renoveringsarbete i en kyrklig byggnad om

- 1) tillstånd enligt 21 § 3 mom. inte har erhållits,
- 2) det har lämnats ett initiativ om att skydda byggnaden i fråga.

Beslutet får verkställas trots besvär.

26 §

Kostnaderna för skyddet av en kyrklig byggnad

En församling som i sin verksamhet inte kan använda en skyddad kyrklig byggnad som den äger eller annars få en skälig nytta av den kan inte förpliktas att vidta sådana skyddsåtgärder för vilka kostnaderna står i uppenbart missförhållande till de medel som församlingen kan anvisa för underhåll och renovering av alla sina kyrkliga byggnader.

27 §

Överlåtelse av fast egendom

En församling kan genom ett anbudsförfarande sälja, byta eller på något annat sätt överlåta fast egendom som den äger eller arrendera ut den för minst tio år. Anbudsförfarandet ska vara öppet och tillräcklig information ska ges om det.

Om församlingen utan ett sådant anbudsförfarande som avses i 1 mom. överlåter eller för minst tio år arrenderar ut fast egendom som den äger, ska en oberoende expert bedöma fastighetens marknadsvärde eller marknadsmässiga arrendenivå.

Begravningsverksamheten

28 §

Anläggande och nedläggning av en begravningsplats

Kyrkofullmäktige beslutar om anläggande, utvidgning och nedläggning av en begravningsplats.

29 §

Gravrätt

Bestämmelser om en församlings eller kyrklig samfällighets skyldighet att tillhandahålla gravplats för en avliden finns i begravningslagen (457/2003). Kyrkorådet kan besluta att även en sådan avliden får begravas på församlingens begravningsplats som inte har denna rätt enligt begravningslagen.

Församlingen upplåter rätten till en grav i samband med ett dödsfall. Samtidigt kan gravrätt upplåtas även till den avlidnes anhöriga. Kyrkorådet kan av särskilda skäl besluta om upplåtelse av en gravrätt även vid någon annan tidpunkt.

Innehavaren av en gravrätt kan överlåta gravrätten endast till församlingen.

30 §

Gravrättens giltighetstid

Gravrätten upplåts för högst 50 år. Gravrättens giltighetstid räknas från ingången av det kalenderår som följer på upplåtelsen av graven. Giltighetstiden upphör tidigast vid utgången av det kalenderår då det har förflutit 15 år från den sista gravsättningen, dock inte förrän graven kan återanvändas.

Gravrättens giltighetstid kan förlängas på ansökan av rättsinnehavaren, om det inte försvårar en ändamålsenlig organisering eller skötsel av begravningsplatsen. Gravrätten är i kraft endast så länge som graven utgör en del av en fredad begravningsplats.

Gravrätten upphör utan uppsägning.

31 §

Innehavare av en gravrätt

Innehavaren av en gravrätt företräder dem som får gravsättas i graven och för talan i frågor som gäller graven i enlighet med begravningslagen och denna lag och i enlighet med det som föreskrivs eller bestäms med stöd av denna lag.

Vid upplåtelse av graven avtalas det om vem som innehar gravrätten. Om inget avtal har ingåtts inom ett år från den dag då graven upplåts eller om det avtal som ingåtts inte kan följas på grund av att omständigheterna har förändrats, blir den avlidnes efterlevande make innehavare av gravrätten eller, om det inte finns någon efterlevande make, de närmaste arvingarna till den som först gravsatts i graven. Dessa ska utse en innehavare av gravrätten som företräder dem i frågor som gäller graven. Meddelande om den nya innehavaren av gravrätten ska lämnas till den myndighet i församlingen som svarar för begravningsverksamheten.

Om de närmaste arvingarna till den som först gravsatts i graven inte har avtalat om en ny innehavare av gravrätten, kan kyrkorådet utse en innehavare av gravrätten. Kyrkorådet kan ge företräde åt någon som bor på orten eller som har haft hand om skötseln av graven.

32 §

Gravsättningsordning

Vid upplåtelse av en grav avtalas det vilka som får gravsättas i graven. Om inget avtal har ingåtts i enlighet med 31 § 2 mom., får i första hand den avlidna person för vilken graven har upplåtits och dennes make samt dessutom släktingar i rätt upp- eller nedstigande led samt makar till dessa gravsättas i graven i den ordning som dödsfallen inträffar. Om det inte finns någon sådan släkting eller om innehavaren av gravrätten samtycker till det, får den avlidnes syster och bror samt deras barn, dessa personers adoptiv- och fosterbarn och alla dessa personers makar gravsättas i graven.

Med samtycke av innehavaren av gravrätten kan den myndighet i församlingen som svarar för begravningsverksamheten bevilja tillstånd till att även någon annan gravsätts i graven.

33 §

Gravskötsel

Innehavaren av gravrätten svarar för att graven sköts på ett för begravningsplatsen värdigt sätt. Kyrkofullmäktige kan dock besluta att grundskötseln av gravarna på begravningsplatsen eller på en del av den ska ske på församlingens bekostnad. Kyrkofullmäktige kan besluta att församlingen svarar för skötseln av en grav, om det ur församlingens synvinkel anses viktigt att vårda minnet av den avlidne.

Församlingen kan med innehavaren av gravrätten ingå ett avtal för viss tid om att församlingen mot ersättning tar på sig ansvaret för gravskötseln. Församlingen kan avtala om att ersättningarna för skötseln placeras i en gravsköselfond med vars medel de gravar som anges i avtalen ska skötas.

Kyrkorådet kan ålägga innehavaren av gravrätten att iståndsätta en grav vars skötsel väsentligt har försummats. För iståndsättningen reserveras en tid på ett år från det att beslutet har delgetts innehavaren av gravrätten. Kyrkorådet kan besluta att gravrätten ska vara förverkad om försummelsen inte har åtgärdats. Bestämmelser om delgivning av beslutet finns i 10 kap. 26 §.

34 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter

Meningsskiljaktigheter som gäller en gravrätt, innehavaren av en gravrätt och dennes skyldigheter, vem som får gravsättas i en grav, gravvårdar samt andra frågor som gäller gravar och gravsättning avgörs av kyrkorådet, om inte något annat föreskrivs i begravningslagen.

35 §

Reglemente för begravningsverksamheten, begravningsplatsplan och dispositionsplan för en begravningsplats

Kyrkofullmäktige ska anta ett reglemente för begravningsverksamheten samt för varje begravningsplats godkänna en begravningsplatsplan och en dispositionsplan för begravningsplatsen. I reglementet för begravningsverksamheten ska det bestämmas om

- 1) gravar,
- 2) gravbokföring,
- 3) kraven på gravskötseln,
- 4) godkännande av gravvårdar,
- 5) den ordning som ska iakttas på begravningsplatsen.

36 §

Avgifter inom begravningsverksamheten

Församlingarna ska ta ut avgifter för upplåtelse av gravplats och för tjänster i anslutning till gravsättningen. När avgifterna bestäms ska församlingens kostnader för produktionen av tjänsten beaktas. På de avgifter som tas ut inom begravningsverksamheten tillämpas dessutom 6 § i begravningslagen.

Kyrkofullmäktige beslutar om de avgifter som tas ut för gravarna.

37 §

Sambors ställning

Det som i denna lags bestämmelser om begravningsverksamheten föreskrivs om make eller efterlevande make gäller också den person som vid tidpunkten för dödsfallet fortgående levde i gemensamt hushåll med den avlidne under äktenskapsliknande förhållanden.

4 kap.

Stiftet

1 §

Stiftet

Stiftet sköter självt sin verksamhet och sin ekonomi i enlighet med denna lag och kyrkoordningen samt i enlighet med bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

2 §

Stiftets organ

Stiftets förvaltning sköts av biskopen, stiftsfullmäktige, domkapitlet, direktorer och tjänsteinnehavarna vid domkapitlet.

3 §

Biskopen

Biskopen leder förvaltningen och verksamheten i sitt stift och utövar tillsyn över församlingarna och prästerna.

I ärkestiftet finns ärkebiskopen och en biskop. Närmare bestämmelser om fördelningen av ansvarsområden och uppgifter mellan dem finns i kyrkoordningen.

4 §

Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktige ska stödja och främja fullgörandet av kyrkans uppgift i stiftet och dess församlingar.

Stiftsfullmäktiges mandatperiod börjar den första dag i maj månad som följer närmast efter det val av medlemmar i stiftsfullmäktige som avses i 9 kap. 12 §. Mandatperioden är fyra år.

Stiftsfullmäktige kan för sin mandatperiod tillsätta direktorer som lyder under domkapitlet och vilkas uppgifter bestäms i instruktioner som utfärdas av stiftsfullmäktige.

5 §

Initiativ till stiftsfullmäktige

Initiativ får läggas fram för stiftsfullmäktige av

- 1) medlemmarna i stiftsfullmäktige,
- 2) domkapitlet,
- 3) kyrkoråden,
- 4) de gemensamma kyrkoråden,
- 5) församlingsråden,
- 6) minst tio medlemmar som är röstberättigade vid församlingsval i en församling som hör till stiftet (medlemsinitiativ).

Varje initiativtagare ska egenhändigt underteckna medlemsinitiativet och vid underskriften tydligt anteckna sitt namn och födelsedatum och den församling där han eller hon har rösträtt. I initiativdokumentet ska dessutom avsändarens namn och kontaktuppgifter uppges.

Initiativtagaren ska informeras om vilka åtgärder stiftsfullmäktige har vidtagit med anledning av initiativet.

6 §

Domkapitlet

Domkapitlet ska

- 1) sköta stiftets verksamhet, förvaltning och ekonomi,
- 2) företräda kyrkan i ärenden som gäller stiftet och föra dess talan vid domstolar och andra myndigheter samt ingå avtal och företa andra rättshandlingar som gäller stiftet,
- 3) utöva tillsyn över församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och förvaltning samt över tjänsteinnehavarnas, arbetstagarnas och det övriga prästerskapets skötsel av sina uppgifter,
- 4) besluta om följande ärenden som gäller tjänsteförhållandet för präster och lektorer på det sätt som föreskrivs i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan eller i kyrkoordningen:
 - a) utfärdande av tjänsteförordnanden och beviljande av dispens i fråga om språkkunskaper,
 - b) ledigförklarande av en tjänst, förlängning av ansökningstiden, ny ansökningstid eller underlåtenhet att tillsätta ett tjänsteförhållande samt fastställande av provotid i tjänsteförhållandet för församlingspastor.

c) avstängning från tjänsteutövning, givande av utlåtande i anslutning till permittering, uppsägning av tjänsteförhållandet eller upplösning av tjänsteförhållandet,

d) beviljande av tillstånd för bisyssla,

e) indragning av kyrkoherdeämbetet samt placering av kyrkoherdeämbetet och, om församlingarna inte har ingått något avtal om placering av någon annan präst före kyrkostyrelsens beslut, placering av prästerna i samband med en ändring i församlingsindelningen.

f) placering av andra tjänsteinnehavare och arbetstagare, om inte beslutet har fattats innan beslutet om ändring av församlingsindelningen trädde i kraft, när en del av församlingen har anslutits till en annan församling eller den nya församlingen har grundats genom delning av en församling eller församlingarna hör till i olika stift.

5) sköta övriga uppgifter som det har enligt denna lag och kyrkoordningen samt de uppgifter i stiftet som inte ska skötas av någon annan stiftsmyndighet.

Innan ett domkapitel avstänger från tjänsteutövning, säger upp ett tjänsteförhållande eller häver det enligt 1 mom. 4 punkten underpunkt c, ska det ge församlingens kyrkoråd eller församlingsråd eller den kyrkliga samfällighetens gemensamma kyrkoråd tillfälle att yttra sig i saken, om inte beslutet fattas på framställning av församlingen eller den kyrkliga samfälligheten.

Domkapitlet ska behandla ett ärende som gäller upplösning av ett tjänsteförhållande skyndsamt. Beslut om upplösning av ett tjänsteförhållande som gäller provotid kan fattas vid det sammanträde i domkapitlet som hålls efter det att provotiden löpt ut, om församlingen eller den kyrkliga samfälligheten har inlett ärendet vid domkapitlet under provotiden. Domkapitlet kan vid det sammanträde i domkapitlet som hålls efter utgången av den tid som anges i 56 § i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan besluta att häva tjänsteförhållandet för en präst eller lektor, om ärendet på förslag av församlingen har inletts vid domkapitlet under den tid som anges i 56 § i lagen.

Beslut i ärenden som avses i 1 mom. 4 punkten underpunkterna e och f fattas av det domkapitel till vars stift församlingen kommer att höra. Om en församling delas så att en del av den kommer att höra till ett annat stift, fattas beslutet av det domkapitel till vars stift området hörde före delningen. Domkapitlet utfärdar ett tjänsteförordnande för en placerad präst.

7 §

Överföring av domkapitlets beslutanderätt

Domkapitlets beslutanderätt kan överföras till en tjänsteinnehavare.

Beslutanderätt får dock inte överföras i fråga om

- 1) godkännande för vigning till prästämbetet,
- 2) anställande i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande för mer än sex månader eller avslutande av ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande,
- 3) framställningar till stiftsfullmäktige,
- 4) en begäran om omprövning,
- 5) ett ärende som ska behandlas av ett fulltaligt domkapitel.

5 kap.

Centralförvaltningen

1 §

Kyrkomötets sammansättning och mandatperiod

Kyrkans ombud vid kyrkomötet är

- 1) biskoparna i stiftet,
- 2) fältbiskopen,
- 3) 96 genom val utsedda ombud av vilka 32 är präster och 64 lekmän,
- 4) samernas ombud som väljs av sametinget,
- 5) ett ombud som utsetts av statsrådet.

Ombuden ska vara medlemmar i kyrkan. Ett av de lekmannaombud som avses i 1 mom. 3 punkten ska utses bland församlingarna på Åland.

Domkapitlet utser inom sig en prästmedlem i stället för biskopen, om biskopstjänsten är vakant eller biskopen har förhinder. Domkapitlet i ärkestiftet utser en prästmedlem endast om varken ärkebiskopen eller biskopen deltar i kyrkomötet.

Kyrkomötets mandatperiod börjar den första dag i maj månad som följer närmast efter det val av kyrkomötesombud som avses i 9 kap. 12 §.

2 §

Kyrkomötets uppgifter

Kyrkomötet behandlar ärenden som gäller kyrkans lära och arbete samt kyrkans lagstiftning, förvaltning och ekonomi.

Kyrkomötet ska

- 1) godkänna och besluta om ibruktagande av bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok och kyrkohandbok,
- 2) behandla frågor som förutsätter sådana principiella ställningstaganden som gäller kyrkans tro och lära eller som grundar sig på dem, samt vidta åtgärder med anledning av dessa,
- 3) lägga fram förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag och i 1 kap. 5 § 3 mom. avsedd annan lagstiftning som gäller kyrkan samt godkänna kyrkoordning,
- 4) ge utlåtanden och göra framställningar till statsrådet i viktiga frågor som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten,
- 5) besluta om kyrkans förhållande till andra kyrkor, trossamfund och mellankyrkliga organisationer och om samarbetet med dem,
- 6) besluta om godkännande av en organisation som kyrkans missionsorganisation och om upphävande av denna ställning,
- 7) godkänna verksamhets- och ekonomiplanerna samt budgetarna för kyrkans centralfond och besluta om
 - a) församlingarnas årliga avgifter till kyrkans centralfond,
 - b) om grunderna för fördelningen av den finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter (430/2015) mellan församlingar, kyrkliga samfälligheter och kyrkostyrelsen,
- 8) låta granska räkenskaperna och förvaltningen i fråga om kyrkans centralfond och andra av kyrkostyrelsen och stiftsmyndigheterna förvaltade fonder och andra tillgångar samt fastställa boks-luten för dem och besluta om beviljande av ansvarsfrihet,
- 9) behandla de övriga ärenden som kyrkomötet har enligt denna lag, enligt någon annan lag eller enligt kyrkoordningen.

3 §

Framställningar och initiativ till kyrkomötet

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett kyrkomötesombud rätt att ta initiativ för kyrkomötet.

4 §

Beslut som ska fattas med kvalificerad majoritet vid kyrkomötet

Om ett förslag av ett utskott har godkänts till alla delar i den första behandlingen i kyrkomötets plenum, ska det i sin helhet tas upp till andra behandling i ett annat plenum i den form som det beslutades i den första behandlingen, om ärendet gäller

- 1) bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok eller kyrkohandbok,
- 2) principiella ställningstaganden som gäller kyrkans tro och lära eller grundar sig på dem samt åtgärder med anledning av dessa,
- 3) förslag om stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag eller godkännande av kyrkoordning.

Förslaget godkänns om det i den andra behandlingen får minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna.

5 §

Biskopsmötet

Medlemmar i biskopsmötet är biskoparna i stiftet.

Biskopsmötet ska behandla ärenden som gäller kyrkans tro, undervisning och arbete samt meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av kyrkoordningen i enlighet med det som föreskrivs i den.

En medlem i biskopsmötet samt kyrkomötet, domkapitlen och kyrkostyrelsen har rätt att lägga fram initiativ för biskopsmötet.

6 §

Kyrkostyrelsens sammansättning och mandatperiod

Medlemmar i kyrkostyrelsen är

- 1) ärkebiskopen som ordförande,
- 2) två biskopar som utses av biskopsmötet,
- 3) två präster som utses av kyrkomötet,
- 4) de lekmän, en från varje stift, som utses av kyrkomötet.

Lekmannamedlemmarna ska vara valbara som lekmannaombud vid kyrkomötet.

Kyrkostyrelsens mandatperiod är fyra år.

7 §

Kyrkostyrelsens uppgifter

Kyrkostyrelsen ska sköta kyrkans gemensamma förvaltning, ekonomi och verksamhet samt andra uppgifter som anges i denna eller i någon annan lag eller kyrkoordningen eller som inte hör till någon annan myndighet inom kyrkan.

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag och kyrkoordningen på det sätt som föreskrivs särskilt i denna eller i någon annan lag och kyrkoordningen.

Kyrkostyrelsen sköter kyrkans relationer till staten och det övriga samhället, bevakar kyrkans intressen och ger de yttranden som statsrådet begär av kyrkan, om inte något annat följer av 2 § 2 mom.

Kyrkostyrelsen företräder kyrkan och för dess talan vid domstolar och andra myndigheter samt ingår avtal och företar andra rättshandlingar för kyrkans räkning, om inte något annat följer av 4 kap. 6 § **1 mom.** 2 punkten.

8 §

Överföring av kyrkostyrelsens beslutanderätt

Ämbetskollegiet eller en direktion eller tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen kan på det sätt som anges i kyrkoordningen ges rätt att avgöra ärenden för kyrkostyrelsens räkning.

Medlemmar i ämbetskollegiet är den ledande tjänsteinnehavaren och avdelningscheferna vid kyrkostyrelsens kansli.

9 §

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är kyrkans gemensamma fond, vars medel i enlighet med centralfondens budget används för

- 1) stöd till församlingar och kyrkliga samfälligheter med svag ekonomisk ställning samt för utveckling av samarbetet mellan församlingarna och av församlingsstrukturen,
- 2) finansiering av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas kostnader för begravningsverksamheten, folkbokföringen och uppgifter som hänför sig till underhållet av byggnader och lösöre av kulturhistoriskt värde,
- 3) de utgifter som stiftet och kyrkans centralförvaltning har,

4) kyrkans gemensamma syften och för betalning av kyrkans övriga utgifter enligt lag och förbindelser.

Kyrkans centralfond har sitt säte i Helsingfors.

10 §

Kyrkans pensionsfond

Kyrkans pensionsfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter dess uppgifter i enlighet med det som föreskrivs särskilt.

11 §

Avgifter till kyrkans centralfond

Varje församling eller kyrklig samfällighet ska årligen betala kyrkans centralfond

1) högst tio procent av den kalkylerade kyrkoskatten vid den senast verkställda beskattningen (*grundavgift*),

2) en avgift som bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt (*serviceavgift*) för skötseln av de uppgifter som avses i 5 kap. 13 § 5 punkten i kyrkoordningen.

12 §

Dröjsmålspåföljder

Vid försenad betalning av de avgifter som anges i 11 § ska det på avgifterna betalas en årlig dröjsmålsränta enligt en räntesats som kyrkomötet bestämmer. Räntesatsen får inte vara högre än den som anges i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). En ändring av referensräntan beaktas från ingången av det kalenderår som följer på ändringen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan helt eller delvis befria en församling eller kyrklig samfällighet från skyldigheten att betala dröjsmålsränta.

En avgift som en församling eller kyrklig samfällighet ålagts att betala **med stöd av** 11 § är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av en sådan avgift finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

13 §

Understöd från centralfonden

Ur kyrkans centralfond beviljas församlingar och kyrkliga samfälligheter komplettering av skatteintäkterna samt understöd efter prövning.

14 §

Fördelning av finansiering för vissa samhällsuppgifter

Kyrkans centralfond fördelar den årliga finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter mellan församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna.

Kyrkostyrelsen har rätt att använda en av kyrkomötet beslutad del av finansieringen för skötseln av de lagstadgade uppgifter som kyrkostyrelsen har i anslutning till förvaltningen av kyrkans gemensamma medlemsregister.

15 §

Närmare bestämmelser om kyrkans centralfond

På revisionen av kyrkans centralfond samt av övriga fonder och tillgångar som innehas av kyrkostyrelsen och stiftet tillämpas revisionslagen (1141/2015).

Utöver vad som föreskrivs i denna lag finns i kyrkoordningen närmare bestämmelser om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi, om betalning av avgifter till kyrkans centralfond samt om understöden från centralfonden och om ansökningsförfarandet.

6 kap.

Församlingens och kyrkans ekonomi

1 §

Användning av tillgångar

Församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas tillgångar får användas endast för fullgörandet av deras uppgifter. De tillgångar som kyrkans centralfond har får användas endast för fullgörandet av uppgifter som föreskrivits för kyrkan.

2 §

Kyrkoskatt

Församlingsmedlemmarna ska delta i finansieringen av församlingens, den kyrkliga samfällighetens och kyrkans uppgifter genom att betala kyrkoskatt. Bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten och om befrielse från kyrkoskatt finns i lagen om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska församlingar att betala skatt till församlingen (1013/2012). Beslut om befrielse från kyrkoskatt fattas av kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet.

Med kyrkoskatten täcks det belopp som, enligt den budget som kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige godkänt, utöver övriga inkomster behövs för att betala utgifterna. Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om inkomstskattesatsens storlek med en noggrannhet på 0,05 procentenheter.

3 §

Redovisningsskyldiga

Redovisningsskyldiga är förtroendevalda och tjänsteinnehavare. Redovisningsskyldiga är dock inte medlemmar i kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkomötesombud eller revisorer.

4 §

Ekonomistadga och övriga bestämmelser om ekonomin

I en ekonomistadga som antas av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige anges det närmare hur ekonomiförvaltningen ska ordnas. Kyrkostyrelsen antar en ekonomistadga för kyrkans centralfond.

Till den del något annat inte föreskrivs i denna lag eller i kyrkoordningen tillämpas) på bokföringsskyldigheten, bokföringen och bokslutet i en församling, en kyrklig samfällighet eller kyrkans centralfond bokföringslagen (1336/1997 och på revision lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) (stryks).

5 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska i enlighet med god revisionssed granska förvaltningen, bokföringen och bokslutet för varje räkenskapsperiod. Revisionen för en församling och en kyrklig samfällighet ska göras senast före utgången av maj och revisionen för kyrkans centralfond före utgången av mars.

Revisorerna ska granska huruvida

1) förvaltningen har skötts lagenligt och i enlighet med beslut av behöriga organ och tjänsteinnehavare,

2) bokslutet har upprättats i enlighet med bestämmelser och föreskrifter för hur bokslut ska upprättas och ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och det ekonomiska ansvaret under räkenskapsperioden,

3) den interna kontrollen har ordnats på behörigt sätt.

Revisorn ska utan dröjsmål underrätta kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet, domkapitlet eller kyrkostyrelsen om missförhållanden som upptäckts.

Revisorerna ska till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet lämna en revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod. Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet kan godkännas och de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet.

6 §

Revisorns ansvar

En revisor ska ha förutsättningar att utföra en oberoende och tillräckligt omfattande revision. Om det saknas förutsättningar för oberoende revision ska revisorn vägra att ta emot uppdraget eller avstå från det.

På revisorn tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför ett revisorsuppdrag enligt bestämmelserna i denna lag och kyrkoordningen. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

7 kap.

Prästämber, prästtjänster och lektorstjänster samt bestämmelser om vissa tjänste- och arbetsavtalsförhållanden

1 §

Prästämberet, präst och lektor

I denna lag avses med

1) *prästämbetet* det kyrkliga ämbete enligt de lutherska bekännelseskriterierna vilket instiftats för förkunnande av evangeliet och förvaltande av sakramenten och till vilket man kallas och till vilket man vigs vid prästvigningen,

2) *präst* den som i enlighet med kyrkoordningen antingen har vigts till eller beviljats rätt att utöva prästämbetet i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland,

3) *lektor* den som domkapitlet på ansökan har beviljat rätt att verka som lektor och som med stöd av domkapitlets tjänsteförordnade eller berättigande tjänstgör som lektor i en församling, kyrklig samfällighet, institution eller annan sammanslutning,

4) *prästtjänst* en sådan tjänst i en församling, en kyrklig samfällighet eller ett domkapitel eller vid kyrkostyrelsen som inrättats genom ett förvaltningsbeslut och till vilken endast en präst kan utses.

2 §

Behörighetsvillkor för vissa tjänste- och arbetsavtalsförhållanden

Endast en konfirmerad medlem i kyrkan kan anställas i ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande i en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen, om uppgifterna hänför sig till kyrkans gudstjänstliv, diakoni, fostran, undervisning, själavård eller representation. I övrigt finns bestämmelser om behörighetsvillkoren i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan.

Domkapitlet kan bevilja en präst i en annan kristen kyrka eller i ett annat kristet religionssamfund dispens från det behörighetsvillkor som avses i 1 mom., om kyrkomötet har godkänt ett avtal med denna kyrka eller detta religionssamfund om förutsättningarna för att prästämbetet ska kunna utövas ömsesidigt. Dispens kan beviljas tills vidare eller för viss tid.

För en prästtjänst kan tjänsteförordnande utfärdas endast för en präst och för en lektorstjänst endast för en lektor.

3 §

Upphörande av tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet för en tjänsteinnehavare eller arbetstare som utträtt ur kyrkan

Om en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som står i ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande som avses i 2 § 1 mom. utträtt ur kyrkan, upphör tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet utan uppsägning. Den uppsägande myndigheten ska genom ett beslut utan dröjsmål konstatera att tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet har upphört. Tjänsteförhållandet eller arbetsavtalsförhållandet anses ha upphört den dag då den uppsägande myndigheten delgav tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren sitt beslut om att tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet upphört.

Innan det konstateras att tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet har upphört ska tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren ges tillfälle att bli hörd.

4 §

Skriftlig varning och avstängning från prästämbetet

Domkapitlet kan ge en präst en skriftlig varning eller stänga av honom eller henne från prästämbetet för minst en och högst sex månader, om

- 1) prästen inte har hållit sig till kyrkans bekännelse,
- 2) prästen handlar i strid med de skyldigheter som prästämbetet medför och i strid med prästlöftet eller försummar dem eller uppför sig på ett sätt som är olämpligt för en präst.

Domkapitlet kan stänga av en präst från prästämbetet för den tid som en utredning eller rättegång pågår, om prästen på sannolika grunder kan misstänkas ha gjort sig skyldig till

- 1) tjänstebrott i sin tjänsteutövning eller på något annat sätt i tjänsteutövningen handlat i strid med sina skyldigheter,
- 2) ett brott utanför sin tjänsteutövning och de omständigheter som framkommit i saken kan inverka på hans eller hennes förutsättningar att sköta prästämbetet.

Uppenbara tjänstebrott ska utan dröjsmål anmälas till polisen.

Biskopen kan på de grunder som avses i 2 mom. tillfälligt stänga av en präst från prästämbetet för högst fyra veckor. Biskopen ska utan dröjsmål föra avstängningen från prästämbetet till domkapitlet för avgörande.

Beslut om avstängning från prästämbetet får verkställas genast.

5 §

Avsked från och förlust av prästämbetet

Domkapitlet beviljar avsked från prästämbetet på ansökan.

Domkapitlet beslutar att en präst ska förlora sitt prästämbete, om

1) prästen har utträtt ur kyrkan,

2) prästen inte under den avstängning från prästämbetet som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten har ansökt om avsked från prästämbetet eller visat att han eller hon vill hålla sig till kyrkans bekännelse.

Domkapitlet kan besluta att en präst ska förlora sitt prästämbete, om

1) prästens handlande i strid med de skyldigheter som prästämbetet medför och i strid med prästlöftet eller prästens försummelse av sina skyldigheter eller prästens uppförande visar att han eller hon är uppenbart olämplig att vara präst,

2) prästen har dömts till straff för ett brott som visar att han eller hon är uppenbart olämplig att vara präst.

6 §

Skyldigheter som hänför sig till lektorstjänster

Om en lektor inte håller sig till kyrkans bekännelse kan domkapitlet ge lektorn en skriftlig varning eller avstänga honom eller henne från tjänsteutövningen för minst en och högst sex månader.

Domkapitlet beslutar att en lektor förlorar sin rätt att arbeta som lektor, om lektorn har utträtt ur kyrkan eller om lektorn under avstängningen från lektorstjänsten enligt 1 mom. inte har avstått från sin rätt att verka som lektor eller visat att han eller hon vill hålla sig till kyrkans bekännelse.

7 §

Avvikelse från offentligt ansökningsförfarande

Det offentliga ansökningsförfarande som avses i 8 § i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan tillämpas inte när domkapitlet utfärdar ett tjänsteförordnande tills vidare för en tjänst som församlingspastor till en präst som är lämplig för tjänsten, eller när domkapitlet utser någon att interimistiskt sköta en prästtjänst i en församling.

8 §

Upphörande av tjänsteförhållandet för innehavaren av en prästtjänst eller lektorstjänst utan uppsägning

Tjänsteförhållandet för innehavaren av en prästtjänst eller lektorstjänst upphör utan uppsägning och uppsägningstid

1) om domkapitlet med stöd av 10 kap. 5 § i kyrkolagen har beviljat prästen avsked från prästämbetet eller bestämt att han eller hon ska förlora sitt prästämbete,

2) om domkapitlet med stöd av 6 § har bestämt att lektorn ska förlora sin rätt att arbeta som lektor.

9 §

Bikthemligheten

En präst får inte röja det som anförtrotts honom eller henne vid enskild bikt eller annars vid själavård och inte heller röja den person som har anförtrott sig åt prästen.

När en präst hörs som vittne, får han eller hon inte röja det som anförtrotts vid enskild bikt eller själavård.

Om någon vid enskild bikt eller själavård yppar att ett sådant grovt brott som enligt allmän lag måste anmälas är på färde, ska prästen uppmana personen i fråga att underrätta myndigheterna eller den som hotas av brottet. Om personen i fråga inte är villig att göra detta, ska prästen informera myndigheterna om saken i den omfattning det är möjligt utan att personen direkt eller indirekt blir avslöjad.

Det som i 1–3 mom. föreskrivs om präster gäller även lektorer.

8 kap.

Behandling av personuppgifter och kyrkobokföring

1 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*, samt i dataskyddslagen (1050/2018).

Om inte något annat bestäms i denna lag tillämpas

1) på behandlingen av personuppgifter i diakonin dessutom 11 och 13 § och 3 kap. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), lagen om klienthandlingar inom socialvården (254/2015), 12 och 13 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt social- och hälsovårdsministeriets förordning om journalhandlingar (298/2009)

2) på kyrkobokföringen dessutom lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) samt lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009),

3) på rätten att få information och på annat utlämnande av personuppgifter ur en myndighets personregister tillämpas i övrigt det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

2 §

Behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter

En församling, en kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen får behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter endast om det är nödvändigt för ändamålet med behandlingen.

3 §

Kyrkböckerna

Kyrkböcker är

- 1) kyrkans gemensamma medlemsdatasystem (*medlemsregistret*),
- 2) de manuellt förda kyrkböckerna.

Manuellt förda kyrkböcker är de familjeakter och längder som före 2005 fördes över döpta, skriftskolgångna och konfirmerade samt över personer för vilka hindersprövning utförts, över vigda, döda och begravda, inflyttade och utflyttade och över dem som utträtt ur eller inträtt i kyrkan. Manuellt förda kyrkböcker är även de kyrkliga befolkningsregister med tillhörande handlingar som fördes innan lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) trädde i kraft.

De uppgifter i de manuellt förda kyrkböckerna som har förts in i medlemsregistret är en del av medlemsregistret.

4 §

Medlemsregistrets innehåll

I medlemsregistret förs det in sådana uppgifter om kyrkans medlemmar som överförts från de manuellt förda kyrkböckerna och uppgifter enligt 4 och 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister. Ur de manuellt förda kyrkböckerna införs motsvarande uppgifter i medlemsregistret.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 5 § 6 och 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister finns i kyrkoordningen.

I medlemsregistret kan det med stöd av 5 § 3–5 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister föras in uppgifter om personer som inte hör till kyrkan. På behandlingen av dessa uppgifter tillämpas det som i detta kapitel föreskrivs om behandlingen av uppgifter om medlemmar.

5 §

Personuppgiftsansvariga för kyrkböckerna

Personuppgiftsansvariga för medlemsregistret är församlingarnas gemensamma centralregister och kyrkostyrelsen. Den personuppgiftsansvarige svarar i sin egen verksamhet för säkerställandet av den registrerades rättigheter enligt kapitel III i dataskyddsförordningen samt för den personuppgiftsansvariges skyldigheter och ansvar enligt artikel 5.2, artiklarna 24 och 25 och artiklarna 31–34 i dataskyddsförordningen.

Centralregistret svarar i fråga om medlemmarna i de församlingar som hör till registret även för andra än i 1 mom. avsedda uppgifter som ankommer på den personuppgiftsansvarige för kyrkböcker, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Kyrkostyrelsen är personuppgiftsansvarig för det användarrätsregister och loggregister som avses i 12 §.

6 §

Uppgifter som ankommer på ett centralregister och direktören för ett centralregister

Centralregistrets uppgift i fråga om de församlingar som hör till registret, om inte något annat föreskrivs i denna lag, är att

- 1) upprätthålla uppgifterna om församlingarnas medlemmar i medlemsregistret,
- 2) utfärda intyg, utdrag eller andra motsvarande enstaka skriftliga utredningar samt enstaka uppgifter för att en person ska kunna göra sina rättigheter gällande och fullgöra sina skyldigheter enligt

48 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata,

3) genomföra den undersökning av hinder mot äktenskap som avses i 10 § i äktenskapslagen (234/1929) samt sköta mottagandet av den anmälan i samband med en kyrklig förrättning som avses i 22 och 23 § i lagen om för- och efternamn (946/2017),

4) hålla uppgifterna i kyrkböckerna tillgängliga för församlingar och kyrkliga samfälligheter i det syfte som avses i 8 § 1 och 2 mom.

Direktören för ett centralregister ska

1) besluta i frågor som gäller kyrkobokföring,

2) besluta om behandlingen av uppgifter om medlemmar,

3) sörja för att registeruppgifterna är korrekta,

4) besluta om utlämnande av enstaka uppgifter om kyrkans medlemmar ur kyrkböcker i form av intyg, utdrag eller kopior,

5) besluta om beviljande av sådana användarrättigheter som arbetsuppgiften förutsätter för behandling av uppgifter som gäller medlemmar i de församlingar som hör till centralregistret, om direktören inte har gett uppgiften till någon annan tjänsteinnehavare vid centralregistret.

7 §

Kyrkostyrelsens uppgifter i anslutning till medlemsregistret

I fråga om medlemsregistret svarar kyrkostyrelsen för

1) registrets allmänna funktion,

2) enhetliga registerfunktioner,

3) informationsförvaltningen,

4) informationssäkerheten,

5) den elektroniska arkiveringen av uppgifter.

Kyrkostyrelsen beslutar om beviljande av sådana användarrättigheter som arbetsuppgiften förutsätter för annan behandling av uppgifter i medlemsregistret än den behandling som avses i 6 § 2 mom.

5 punkten. Kyrkostyrelsen beslutar om utlämnande av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse och om annat utlämnande av uppgifter än sådant som gäller enstaka uppgifter om kyrkans medlemmar. Uppgifter ur medlemsregistret får lämnas ut endast om de förutsättningar för utlämnande som föreskrivs i denna eller andra lagar föreligger. Den uppgift som lämnas ut

ska vara nödvändig för det ändamål för vilket den lämnas ut. Innan uppgifter lämnas ut ska kyrkostyrelsen säkerställa att mottagaren enligt dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen har rätt att behandla uppgifterna.

Innan uppgifterna lämnas ut får kyrkostyrelsen vid behov kräva att användaren lämnar en redogörelse för hur de utlämnade uppgifterna kommer att användas och skyddas. Redogörelsen ska ges skriftligen och av den ska det framgå hur den administrativa och fysiska säkerheten för de uppgifter som lämnas ut samt säkerheten i fråga om personal, datakommunikation, programvara, datamaterial, användning och utrustning kommer att säkerställas. På utlämnande av uppgifter via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse tillämpas dessutom det som föreskrivs i **10** kap. 8 §.

8 §

Behandling av uppgifter i kyrkböcker

Uppgifterna i kyrkböckerna används i församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och förvaltning samt i utövandet av de rättigheter och fullgörandet av de skyldigheter som kyrkans medlemmar har.

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna får behandla uppgifterna i kyrkböckerna

- 1) i skötseln av de uppgifter som anges i 3 kap. 1 §,
- 2) vid förrättande av församlingsval och direkt kyrkoherdeval,
- 3) i skötseln av uppgifter enligt någon annan lag.

Domkapitlet får behandla uppgifterna i kyrkböckerna

1) i skötseln av uppgifter som hör till prästämbetet, en lektorstjänst eller en prästtjänst om vilka det föreskrivs i denna eller någon annan lag eller med stöd av dem,

- 2) vid förrättande av stiftsval,
- 3) vid behandlingen av medlemsinitiativ som avses i 4 kap. 5 §.

Kyrkostyrelsen får behandla uppgifterna i kyrkböckerna

- 1) i det syfte som föreskrivs i 5 § 1 mom. och 7 §,
- 2) vid förrättande av kyrkliga val,
- 3) för utarbetande av statistik,
- 4) för forskning i anslutning till kyrkans verksamhet.

9 §

Införande samt utlämnande och rättelse av uppgifter i medlemsregistret

Uppgifter om kyrklig vigsel, välsignelse av äktenskap, genomgången skriftskola, konfirmation och jordfästning får föras in i medlemsregistret även av ett annat centralregister än det centralregister till vilket den församling vars medlem uppgiften gäller hör.

Centralregistret får lämna ut intyg, utdrag eller andra motsvarande enstaka skriftliga utredningar samt enstaka uppgifter enligt 48 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ur ett annat centralregisters kyrkliga befolkningsböcker och tillhörande handlingar om uppgifterna är en del av medlemsregistret.

I samband med utlämnandet av uppgifter kan uppgifterna i medlemsregistret rättas och information som saknas kan läggas till. Det här kan göras oberoende av vilken av centralregistrets församlingar den medlem uppgiften gäller tillhör.

10 §

Ansvar för behandlingen

På anställda i arbetsavtalsförhållande vid ett centralregister och kyrkostyrelsen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när dessa anställda behandlar medlemsuppgifter och befolkningsdata i medlemsregistret. Bestämmelser om **arbetstagarens** skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (**stryks**).

Det centralregister som fört in eller rättat en uppgift som avses i 9 § i medlemsregistret ansvarar för att den införda eller rättade uppgiften är felfri.

11 §

Uppföljning och övervakning av behandlingen av uppgifter i medlemsregistret

Trots sekretessbestämmelserna har kyrkostyrelsen rätt att av den som använder sådana uppgifter som lämnats ut ur medlemsregistret via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk anslutning få den information som är nödvändig för att följa och övervaka användningen av uppgifterna.

En inspektör som har förordnats av kyrkostyrelsen har rätt att utföra inspektioner för att övervaka användningen och skyddet av uppgifter som lämnats ut ur medlemsregistret via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk anslutning. Trots sekretessbestämmelserna har inspektören rätt att undersöka den maskinvara och programvara som använts vid behandlingen av de uppgifter som lämnats ut ur medlemsregistret och att i detta sammanhang få tillträde till andra utrymmen som den som använder

uppgifterna förfogar över än sådana som omfattas av hemfriden. Inspektionen ska utföras så att den inte medför onödiga olägenheter eller kostnader för den som inspekteras.

12 §

Medlemsregistrets användarrätsregister och loggregister

Kyrkostyrelsen ska för administrationen av användarrätterna föra ett användarrätsregister över de personer som har beviljats rätt att behandla uppgifter i medlemsregistret. I användarrätsregistret införs

- 1) användarens namn, personbeteckning, användarnamn och organisation,
- 2) uppgifter om användarrättens innehåll och omfattning,
- 3) uppgifter om beslutet om användarrätt.

Kyrkostyrelsen ska för uppföljningen, övervakningen och skyddet av användningen av uppgifter i medlemsregistret föra ett loggregister över behandlingen av uppgifterna. I loggregistret införs

- 1) användarens användarnamn,
- 2) tidpunkten för behandlingen,
- 3) de uppgifter eller uppgiftskategorier som behandlats.

Kyrkostyrelsen ska bevara uppgifterna i användarrätsregistret i fem år från det att användarrätten upphörde och uppgifterna i loggregistret i fem år från ingången av det kalenderår som följer på den tidpunkt då uppgifterna infördes i registret.

På kyrkostyrelsens rätt att använda och lämna ut uppgifter i användarrätsregistret och loggregistret

tillämpas det som i 54 § 1 mom. och 55, 57 och 58 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskrivs om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas rätt att använda och lämna ut uppgifter i användarregistret och loggregistret.

13 §

Kyrkostyrelsens föreskrifter

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

- 1) medlemsregistrets allmänna funktion, enhetliga registerfunktioner, informationsförvaltning och informationssäkerhet,

- 2) ordnande och bevarande av kyrkböcker samt förutsättningarna för förstörande av kyrkböcker. Kyrkostyrelsen bestämmer de avgifter som ska tas ut för utlämnande av uppgifter.

14 §

Förvaring och deponering av kyrkböcker

Kyrkböckerna ska bevaras varaktigt, om inte kyrkostyrelsen med stöd av 13 § 1 mom. särskilt bestämmer något annat i fråga om vissa uppgifter eller handlingar.

Manuellt förda kyrkböcker kan deponeras hos arkivverket. Bestämmelser om deponeringen finns i kyrkoordningen. Deponerade kyrkböcker är församlingens och den kyrkliga samfällighetens egendom.

Bevarandet av de uppgifter i medlemsregistret som ska bevaras varaktigt kan också anförtros en utomstående tjänsteleverantör i enlighet med kyrkostyrelsen beslut.

15 §

Anmälningsplikt

När en präst har döpt eller jordfäst en person ska prästen omedelbart göra en anmälan om förrättningen till den församling eller det religionssamfund där personen blir eller var medlem. Har prästen döpt eller jordfäst en person som har hört till ett annat religionssamfund, ska anmälan göras till det religionssamfundet. Anmälan ska innehålla åtminstone personens namn och personbeteckning eller födelsetid, uppgift om förrättningen och dess tidpunkt samt uppgift om vårdnadshavarna och faddrarna för ett minderårigt barn som döpts.

Rättelse av en sådan uppgift i medlemsregistret som avses i 9 § 3 mom. ska anmälas till den registrerade, om inte anmälan ska anses uppenbart onödig. Rättelsen ska anmälas till församlingsmedlemmens centralregister om uppgiften har korrigerats av något annat centralregister än det till vilket den församling den medlem som uppgiften gäller hör.

I fråga om den anmälan som ska göras om vigsel till äktenskap gäller särskilda bestämmelser.

9 kap.

Förtroendevalda och val

Allmänna bestämmelser om förtroendeuppdrag och valbarhet

1 §

Förtroendevalda

Förtroendevalda är de som har valts till ett organ i en församling, en kyrklig samfällighet, ett stift eller kyrkans centralförvaltning eller för något annat förtroendeuppdrag. En tjänsteinnehavare eller arbetstagare som på grundval av sin uppgift är medlem i ett organ är inte förtroendevald.

De förtroendevalda ska främja kyrkans bästa och sköta sitt förtroendeuppdrag med värdighet och så som uppdraget kräver.

2 §

Valbarhet till förtroendeuppdrag

Valbar till förtroendeuppdrag i en församling och i en kyrklig samfällighet är en för kristen övertygelse känd konfirmerad församlingsmedlem som har fyllt 18 år och som inte är omyndig. Valbarhetsåldern måste ha uppnåtts senast på valdagen.

Valbara till förtroendeuppdrag i ett stift och i kyrkans centralförvaltning är valbara lekmanna-medlemmar i en församling i stiftet och stiftets präster.

Valbar som samemedlem i stiftsfullmäktige och som sameombud vid kyrkomötet är en lekman-namedlem som är röstberättigad vid val till sametinget och valbar till förtroendeuppdrag i försam-lingen.

Valbar som den medlem i stiftsfullmäktige och det kyrkomötesombud som ska utses på Åland är en valbar lekman-namedlem i en församling i landskapet Åland.

3 §

Begränsning av valbarheten

Till förtroendeuppdrag kan endast en sådan valbar person utses som har samtyckt till uppdraget.

Vid församlingsval får den som står i anställningsförhållande till en församling inte utses till ett förtroendeuppdrag i den församlingen. Om församlingen hör till en kyrklig samfällighet, är den som står i anställningsförhållande till den kyrkliga samfälligheten eller till en församling som hör till

samfälligheten inte valbar till förtroendeuppdrag i den kyrkliga samfälligheten eller i en församling som hör till samfälligheten.

Den som står i anställningsförhållande till domkapitlet eller på tjänstens vägnar är medlem i domkapitlet är inte valbar till förtroendeuppdrag i stiftet. Den som står i anställningsförhållande till kyrkostyrelsen är inte valbar som medlem i kyrkostyrelsen. Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna vid kyrkostyrelsen är inte valbara som kyrkomötesombud.

En präst som för viss tid har stängts av från prästämbetet är inte valbar till förtroendeuppdrag som grundar sig på prästämbetet. Om en domstol har dömt en präst till avsättning, är prästen inte valbar till förtroendeuppdrag som grundar sig på prästämbetet förrän domkapitlet har utfärdat ett nytt tjänsteförordnande för en prästtjänst för honom eller henne.

4 §

Förlust av valbarhet och avsked från förtroendeuppdrag

När en medlem i ett organ förlorar sin valbarhet under mandatperioden, befrias han eller hon från förtroendeuppdraget. En förtroendevald förlorar inte sin valbarhet till ett organ, om han eller hon anställs i ett anställningsförhållande som avses i 3 § 2 och 3 mom. för högst sex månader. Medan anställningsförhållandet varar får han eller hon dock inte sköta sitt förtroendeuppdrag.

En förtroendevald kan avgå från ett förtroendeuppdrag av giltiga skäl.

5 §

Avstängning och skiljande från förtroendeuppdrag

Om det finns skäl att misstänka att en förtroendevald i sitt uppdrag har gjort sig skyldig till tjänstebrott eller på något annat sätt handlat i strid med sina skyldigheter, ska han eller hon avkrävas en redogörelse. Om det är fråga om ett uppenbart tjänstebrott ska polisanmälan utan dröjsmål göras om saken. Den förtroendevalda kan för den tid som en utredning eller rättegång pågår stängas av från förtroendeuppdraget, om inte den förtroendevalda själv har meddelat att han eller hon avstår från uppdraget.

Om en förtroendevald har åtalats för ett brott som i fråga om art eller tillvägagångssätt visar att han eller hon inte kan sköta sitt förtroendeuppdrag på det sätt uppdraget förutsätter, kan han eller hon stängas av från förtroendeuppdraget för den tid rättegången pågår.

Om den förtroendevalda efter valet genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts till fängelse i minst sex månader, kan han eller hon skiljas från förtroendeuppdraget.

Ett beslut om avstängning från ett förtroendeuppdrag får verkställas genast. Ett beslut om skiljande från ett förtroendeuppdrag verkställs genast.

6 §

Beslutanderätt i ärenden som gäller förtroendevalda

Beslut om befriande, beviljande av avsked, avstängning eller skiljande från ett förtroendeuppdrag fattas av det organ som har valt den förtroendevalda. Beslut som gäller en förtroendevald som har utsetts genom församlingsval, val av medlemmar till stiftsfullmäktige eller val av kyrkomötesombud fattas dock av det organ som den förtroendevalda är medlem i.

Ordföranden för ett organ kan innan organet sammanträder fatta ett interimistiskt beslut om avstängning från förtroendeuppdraget. Ordföranden ska omedelbart föra ärendet till organet för avgörande. I fråga om ordförandens beslut får det varken begäras omprövning eller anföras kyrkobesvär.

7 §

Skötseln av förtroendeuppdrag

En förtroendevald kvarstår i sitt uppdrag under den tid för vilken han eller hon har utsetts och också därefter, tills någon annan har utsetts i stället för honom eller henne. En förtroendevald ska sköta sitt uppdrag tills frågan har avgjorts slutligt, om

- 1) kyrkobesvär har anförts över valet av förtroendevalda,
- 2) avsked inte har beviljats,
- 3) kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet med stöd av 3 kap. 11 § låtit bli att verkställa kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges valbeslut.

En ersättare kallas i stället för en förtroendevald som har utsetts genom församlingsval, val av medlemmar till stiftsfullmäktige eller val av kyrkomötesombud, om den förtroendevalda avlider, förlorar sin valbarhet, beviljas avsked eller stängs av eller skiljs från förtroendeuppdraget. För andra förtroendeuppdrag ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandatperioden.

8 §

Kvinnors och mäns representation i olika organ

I kyrkans organ, förutom vid kyrkomötet, i stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte något annat följer av särskilda orsaker.

Församlingsval och direkt kyrkoherdeval

9 §

Församlingsval

Församlingsvalen är direkta, hemliga och proportionella.

Vid församlingsvalen utses medlemmarna till kyrkofullmäktige i en församling eller till gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet i en kyrklig samfällighet. Val förrättas vart fjärde år samtidigt i alla församlingar.

10 §

Undantagsval i en församling

När församlingsindelningen ändras, en församling ansluter sig till en kyrklig samfällighet eller utträder ur en sådan eller en kyrklig samfällighet upplöses under valperioden, ska kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet bildas utifrån resultaten i föregående val.

Extra val förrättas om ett förfarande enligt 1 mom. inte är möjligt eller om någon församling yrkar på val. Om ändringen är obetydlig eller den återstående mandatperioden är kort, kan kyrkostyrelsen besluta att extra val inte ska förrättas eller att kyrkofullmäktige i den odelade församlingen eller det tidigare gemensamma kyrkofullmäktige är gemensamt kyrkofullmäktige i den kyrkliga samfälligheten.

Om en församling slås samman med en annan församling, fördelas mandaten i kyrkofullmäktige eller församlingsrådet mellan församlingarna enligt det som i kyrkoordningen föreskrivs närmare om fördelningen av mandaten i gemensamma kyrkofullmäktige.

Mandatperioden för de förtroendevalda som har utsetts vid extra församlingsval varar till utgången av den löpande valperioden. Om valet förrättas under valperiodens sista år, varar mandatperioden till utgången av följande valperiod.

11 §

Rösträtt vid församlingsval och direkt kyrkoherdeval

Vid församlingsval har alla de medlemmar i kyrkan rösträtt som senast på valdagen fyller 16 år och som har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun. Rösträtten utövas i den församling där den röstberättigade har antecknats som medlem senast den 15 augusti under valåret. Vid församlingsval som förrättas på nytt med anledning av besvär och vid extra församlingsval utövas rösträtten i den församling där motsvarande anteckning har gjorts senast 70 dagar före valdagen.

Vid direkt kyrkoherdeval väljer församlingens röstberättigade medlemmar församlingens kyrkoherde. Vid direkt kyrkoherdeval och direkt kyrkoherdeval som förrättas på nytt med anledning av besvär har alla de medlemmar i kyrkan rösträtt som senast den första valdagen fyller 18 år, som har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun och som har antecknats som medlemmar i församlingen i fråga senast 70 dagar före den första valdagen.

Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Val som förrättas i stiftet

12 §

Val av medlemmar till stiftsfullmäktige och val av kyrkomötesombud

Prästmedlemmar och lekmannamedlemmar till stiftsfullmäktige samt prästombud och lekmannaombud till kyrkomötet utses separat genom proportionella och hemliga val.

Bestämmelser om hur lekmannamedlemmarnas och lekmannaombudens röster viktas finns i kyrkoordningen.

13 §

Rösträtt vid val av medlemmar till stiftsfullmäktige och val av kyrkomötesombud

Röstberättigade vid val av prästmedlemmar till stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet är stiftets präster.

Röstberättigade vid val av lekmannamedlemmar till stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet är lekmannamedlemmarna i kyrkofullmäktige, i församlingsråden och i gemensamma

kyrkofullmäktige. Om en och samma person är medlem i både församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige, utövas rösträtten i församlingsrådet av hans eller hennes ersättare.

Ledamöter och ersättare i sametinget har inte rösträtt i de val som nämns i 1 och 2 mom.

14 §

Val av lekmannamedlem och lekmannaombud som representerar samerna

Sametinget utser en lekmannamedlem till stiftsfullmäktige i Uleåborgs stift och ett sameombud till kyrkomötet samt första och andra ersättare för dem. Bestämmelser om handläggningen av ärenden vid sametingets sammanträden finns i 18 § i sametingslagen (974/1995). Valen ska ske före den 1 april det andra året efter församlingsvalet.

15 §

Begränsning av prästernas rösträtt

En präst som för viss tid har stängts av från prästämbetet har inte den rösträtt som grundar sig på prästämbetet.

Särskilda bestämmelser om förrättande av val

16 §

Församlingens och stiftets valnämnder

För att församlingsval ska kunna förrättas och de organ bildas som nämns i 10 § 1 mom. ska kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsätta en valnämnd med en ordförande och minst fyra andra medlemmar samt minst fem ersättare. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att församlingen delas in i röstningsområden, varvid valnämnden delas in i sektioner. En sektion är beslutför med tre medlemmar. Sektionens uppgift är att sörja för verkställandet av röstningen i röstningsområdet.

För val av medlemmar till stiftsfullmäktige och val av kyrkomötesombud tillsätter domkapitlet en valnämnd med en ordförande samt två präster och två lekmän som övriga medlemmar, och fem ersättare. För val av lekmannamedlem och lekmannaombud bland församlingarna i landskapet

Åland tillsätter domkapitlet en lekmannavalnämnd med en ordförande och två andra medlemmar samt lika många ersättare.

En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller förälder får inte vara medlem eller ersättare i valnämnden. Med make avses en äkta make samt en person som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten.

17 §

Centralvalnämnd

Gemensamma kyrkorådet i en kyrklig samfällighet kan för församlingsval tillsätta en centralvalnämnd med uppgift att bistå valnämnderna i församlingarna, så att valen förrättas på ett enhetligt sätt.

18 §

Förteckning över röstberättigade

I en förteckning över röstberättigade ska de röstberättigades fullständiga namn och personbe-teckning, antalet röstberättigade samt vid behov röstningsområdet anges. Om en röstberättigad vid församlingsval har en spärrmarkering som avses i 36 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, skrivs en anteckning om spärrmarkeringen ut i förteckningen. I förteckningen ska det finnas utrymme för anteckningar om utövande av rösträtten och för anmärkningar.

Förteckningen över röstberättigade och uppgifterna i den får inte användas för andra ändamål än för att förrätta val. Uppgifterna i förteckningen får dock användas för statistikföring och vetenskaplig forskning.

Arkivutskriften av förteckningen över röstberättigade bevaras på det sätt som bestäms separat. När valresultatet vid församlingsval har vunnit laga kraft, ska kyrkostyrelsen förstöra det elektroniska register över röstberättigade som har skapats i kyrkans medlemsdatasystem.

19 §

Självrättelse av en förteckning över röstberättigade

Valnämnden har rätt att i en förteckning över röstberättigade som har upprättats för församlingssval ta in en person eller anteckna att personen saknar rösträtt, om personen obehörigen har utelämnats ur förteckningen eller felaktigt har antecknats sakna eller ha rösträtt eller om personen har blivit medlem i eller utträtt ur kyrkan efter de dagar som anges i 11 §. Om valnämnden anser att en anteckning om personen i förteckningen i övrigt är felaktig, kan valnämnden korrigera felet. Vid församlingssval ska ändringarna göras senast på den 16:e dagen före valdagen före klockan 16.

Om det i förteckningen över röstberättigade antecknas att en person saknar rösträtt, ska ett skriftligt beslut om detta meddelas och beslutet delges personen i fråga på det sätt som anges i 10 kap. 24 § 1 mom. Inget skriftligt beslut meddelas dock om personen har avlidit eller dödförklarats efter det att förteckningen upprättades.

Om en person tas in i förteckningen över röstberättigade, ska ett meddelande om detta utan dröjsmål sändas till honom eller henne. Den som har blivit medlem i kyrkan har vid församlingssval rösträtt i den församling där han eller hon har blivit medlem.

Om någon annan felaktig anteckning om en person korrigeras i förteckningen över röstberättigade, ska detta delges personen i fråga utan dröjsmål, om det inte är uppenbart onödigt.

20 §

Laga kraft för förteckningen över röstberättigade

Vid församlingssval vinner förteckningen över röstberättigade laga kraft klockan 16 den 16:e dagen före valdagen.

En lagakraftvunnen förteckning över röstberättigade ska vid val följas oförändrad. Förteckningen anses ha vunnit laga kraft även om förvaltningsdomstolen inte innan förteckningen vann laga kraft har meddelat sitt beslut med anledning av anförda besvär. Den som för valnämnden visar upp förvaltningsdomstolens beslut enligt vilket han eller hon är röstberättigad ska dock tillåtas rösta.

21 §

Ordningen på röstningsställena

På ett röstningsställe eller i dess omedelbara närhet får det inte under röstningstiden hållas tal, sättas upp anslag eller delas ut tryckta eller skrivna upprop, och de röstandes valfrihet får inte heller på något annat sätt utsättas för påverkan eller försök till det.

Röstningen ska ordnas så att valhemligheten bevaras. De närvarande ska följa de föreskrifter som valnämnden meddelar för att ordningen ska kunna upprätthållas och röstningen löpa störningsfritt.

10 kap.

Förfarandet och beslutsfattandet i förvaltningsärenden

Allmänna bestämmelser om förvaltningsärenden

1 §

Förfarandet i förvaltningsärenden samt digitala tjänster

På förfarandet i förvaltningsärenden tillämpas förvaltningslagen och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

På digitala tjänster tillämpas lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). Den tillämpas dock inte på småbarnspedagogik eller konfirmandundervisning i församlingarna, när en webbplats eller mobilapplikation kommer till i samband med småbarnspedagogik eller konfirmandundervisning och används i en avgränsad grupp under en viss tid.

2 §

Upphandlingsärenden

På upphandlingsärenden tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016).

3 §

Tidsfrister

På handläggningen av förvaltningsärenden och rättskipningsärenden tillämpas lagen om beräkning av laga tid (150/1930), om inte något annat föreskrivs i denna lag. Bestämmelser om undantag i fråga om beräkning av tidsfrister som gäller ordnande av val finns i kyrkoordningen.

4 §

Offentlighet och sekretess

Inom förvaltningen tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, om inte något annat följer av 7 kap. 9 §, 8 kap. 1 § eller 12 kap. i denna lag. Handlingar som gäller själavård eller diakoniarbete för enskilda personer är sekretessbelagda.

Beslutanderätten i fråga om utlämnande av en handling kan överföras till en tjänsteinnehavare i förvaltningsstadgan eller instruktionen för en myndighet i en församling eller kyrklig samfällighet och i arbetsordningarna för domkapitlet och kyrkostyrelsen.

Beslut om avgifter som avses i 34 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet fattas av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, domkapitlet och kyrkostyrelsen.

5 §

Rätt att få upplysningar

En förtroendevald har rätt att få sådana upplysningar av kyrkliga myndigheter och att ta del av sådana handlingar hos dem som han eller hon anser vara behövliga i sitt uppdrag, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

En revisor och en av domkapitlet förordnad utredare samt en tjänsteinnehavare eller expert som förrättar biskopsvisitation har trots sekretessbestämmelserna rätt att få sådana upplysningar av kyrkliga myndigheter och att ta del av sådana handlingar hos dem som han eller hon anser vara behövliga för skötseln av revisions-, utrednings- eller visitationsuppdraget.

6 §

Offentlighet för förteckningen över röstberättigade

En församlingsmedlem har rätt att ta del av förteckningen över röstberättigade vid församlingssval och direkt kyrkoherdeval, med undantag för personbeteckningar, under den tid då förteckningen finns offentligt framlagd för granskning. Förteckningen får inte lämnas ut för kopiering eller fotografering, och kopior av den får inte ges ut. Den som är antecknad i förteckningen har dock rätt att avgiftsfritt få ett utdrag av de uppgifter som antecknats om honom eller henne i förteckningen. Den som har begärt att bli upptagen i förteckningen har i enlighet med vad som föreskrivs i 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att ta del av handlingar i anslutning till behandlingen av ärendet.

Om det i förteckningen över röstberättigade har gjorts en i 9 kap. 18 § 1 mom. avsedd anteckning om spärrmarkering för en person, får uppgifterna i förteckningen läggas fram för granskning endast för personen själv.

Förteckningen över röstberättigade vid församlingsval och direkt kyrkoherdeval ska vara sekretessbelagd vid andra tidpunkter än den som avses i 1 mom. Sekretessen hindrar inte att uppgifter i förteckningen lämnas ut till den som behöver dem för att klarlägga sin rösträtt.

I fråga om offentlighet för förteckningen över röstberättigade gäller i övrigt det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

7 §

Arkivfunktionen

På skötseln, planeringen och organiseringen av arkivfunktionen hos en kyrklig myndighet samt på arkivfunktionens uppgifter tillämpas arkivlagen (831/1994), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Kyrkostyrelsen bestämmer vilka handlingar hos en kyrklig myndighet som ska bevaras varaktigt.

8 §

Informationshantering

På de kyrkliga myndigheternas informationshantering, användning av informationssystem och sättet att lämna ut uppgifter elektroniskt tillämpas 4 § 2 mom. 12–17 och 21–24 § samt 6 kap. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Behandling av förvaltningsärenden i organ

9 §

Arbetsordningar

Domkapitlet, stiftsfullmäktige, biskopsmötet, kyrkostyrelsen och kyrkomötet ska alla anta en arbetsordning för sig.

I arbetsordningen ska det bestämmas om organets förvaltning och förfaranden. I kyrkostyrelsens arbetsordning ska det dessutom bestämmas om överföring av beslutanderätt till ämbetskollegiet, en

direktion eller en tjänsteinnehavare, och i domkapitlets arbetsordning om överföring av beslutanderätt till en tjänsteinnehavare.

10 §

Överföring av ett ärende till ett högre organ för behandling

Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och församlingsrådet kan på det sätt som anges i förvaltningsstadgan överta behandlingen av ett ärende som beslutats av ett underlydande organ eller av en tjänsteinnehavare i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten. Samma rätt har ordföranden för kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och församlingsrådet.

I arbetsordningen eller en instruktion kan det anges att det till behandling i domkapitlet eller kyrkostyrelsen kan överföras ett ärende där beslutanderätten med stöd av denna lag har överförts till ett underlydande organ eller en underlydande tjänsteinnehavare och i vilket organet eller tjänsteinnehavaren har fattat beslut.

Det högre organet kan upphäva eller ändra det beslut som fattats i ärendet eller sända ärendet tillbaka för ny behandling. I kyrkoordningen kan det anges vilka ärenden som inte kan överföras till ett högre organ för behandling.

Ett ärende ska överföras till ett högre organ för behandling inom den tid som en i [12](#) kap. 2 § avsedd begäran om omprövning av ett beslut ska framställas.

11 §

Jäv

En medlem i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige är jävig att behandla ett ärende som gäller honom eller henne personligen eller någon som är närstående till honom eller henne enligt 28 § 2 eller 3 mom. i förvaltningslagen.

Ett kyrkomötesombud är jävigt att delta i beredningen av och beslutsfattandet i ett ärende som gäller honom eller henne personligen.

I fråga om jäv för medlemmar i övriga organ och för tjänsteinnehavare och arbetstagare tillämpas 28 § i förvaltningslagen, med undantag för 1 mom. 6 punkten. Ett anställningsförhållande till en församling eller kyrklig samfällighet gör inte en person jävig i ett förvaltningsärende där församlingen eller den kyrkliga samfälligheten är part, om inte personen på grundval av sitt anställningsförhållande har föredragit eller på något annat sätt handlagt ärendet.

Vid behandlingen i stiftsfullmäktige och kyrkostyrelsen av förslag till och val av medlemmar och ersättare till delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk deltar endast de medlemmar i behandlingen och beslutsfattandet vars anställningsvillkor inte omfattas av ett tjänstekollektivavtal eller arbetskollektivavtal för kyrkan.

12 §

Sätten att fatta beslut i organ

Beslut i ärenden som hör till ett organ kan fattas vid ett ordinarie sammanträde, vid ett sammanträde i en elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*) eller på elektronisk väg före sammanträdet (*elektroniskt beslutsförfarande*). I ett ordinarie sammanträde kan man genom beslut av organet också delta elektroniskt.

Vid elektroniska sammanträden och i elektroniskt beslutsförfarande samt vid elektroniskt deltagande i ordinarie sammanträden ska församlingen, den kyrkliga samfälligheten, domkapitlet eller kyrkostyrelsen sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

13 §

Elektroniskt sammanträde

Vid ett elektroniskt sammanträde krävs det att de som konstateras vara närvarande står i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor.

14 §

Elektroniskt beslutsförfarande

Med undantag för organens offentliga sammanträden kan ett organ fatta beslut i ett slutet elektroniskt beslutsförfarande.

De ärenden som ska behandlas ska specificeras i kallelsen till sammanträdet, och det ska nämnas före vilken tidpunkt ärendet kan behandlas i elektroniskt beslutsförfarande. Ärendet är behandlat när alla medlemmar i organet har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut. Ett ärende ska behandlas vid ett sammanträde om en medlem kräver detta eller om en medlem har avstått från att uttrycka sin åsikt.

Det protokoll som gäller beslut som fattats i elektroniskt beslutsförfarande kan justeras före sammanträdet.

15 §

Ett organs beslutförhet

Ett organ är beslutfört när mer än hälften av medlemmarna är närvarande, om det inte i denna lag ställs andra krav på beslutsfattandet. För att kyrkomötet och biskopsmötet ska vara beslutföra krävs det inte att mer än hälften av ombuden eller medlemmarna är närvarande.

Domkapitlet ska vara fulltaligt för att vara beslutfört vid behandlingen av ett ärende som gäller huruvida en präst eller lektor har hållit sig till kyrkans bekännelse.

Kyrkostyrelsens ämbetskollegium är beslutfört när minst tre medlemmar är närvarande.

Som närvarande betraktas också en sådan medlem i ett organ som deltar i sammanträdet på elektronisk väg.

16 §

Sammanträdets offentlighet

Kyrkofullmäktiges, gemensamma kyrkofullmäktiges och stiftsfullmäktiges sammanträden samt kyrkomötets plenum är offentliga. Ett sammanträde ska vara slutet, om sekretess **enligt lag** ska iaktas i fråga om ett ärende eller en handling som organet behandlar eller om organet annars av vägande skäl så beslutar i fråga om något visst ärende.

Andra organs sammanträden är offentliga endast om organet så beslutar och det inte behandlas ärenden eller handlingar som är sekretessbelagda **enligt lag**.

Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden också till den del någon deltar i sammanträdet på elektronisk väg.

17 §

Ledningen av sammanträden och begränsning av yttranderätten

Vid ett organs sammanträden leder ordföranden behandlingen av ärendena och ansvarar för ordningen. Om ett ombud eller en medlem genom sitt uppträdande stör sammanträdets förlopp och trots en tillsägelse från ordföranden inte uppträder som omständigheterna kräver, kan ordföranden

bestämma att han eller hon ska avlägsnas. Om det uppstår oordning, kan ordföranden avbryta eller avsluta sammanträdet.

Ombud och medlemmar har yttranderätt i de ärenden som behandlas. De ska hålla sig till saken när de yttrar sig. Om ett ombud eller en medlem avviker från saken och trots en tillsägelse från ordföranden inte återgår till saken, kan ordföranden förbjuda honom eller henne att fortsätta tala. Om det är uppenbart att ett ombud eller en medlem drar ut på sitt tal i onödan, kan ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda honom eller henne att fortsätta tala.

I arbetsordningen, förvaltningsstadgan eller en instruktion kan det ges sådana föreskrifter om längden på anförandena i enskilda ärenden som behövs för att säkerställa sammanträdets förlopp.

Det som anges ovan gäller även dem som har rätt att närvara och yttra sig vid ett organs sammanträde.

18 §

Omröstning i ett organ

Omröstningar ska förrättas öppet. Som beslut gäller det förslag som fått flest röster eller den kvalificerade majoritet som föreskrivs.

Om rösterna faller lika vid omröstning, gäller som beslut den åsikt som ordföranden har röstat för. I ärenden som gäller uppsägning eller hävning av ett anställningsförhållande och i ärenden som gäller huruvida ett anställningsförhållande ska förfalla eller inte samt i ärenden som gäller en prästs avstängning från eller förlust av prästämbetet samt en lektors avstängning från sin lektorstjänst eller förlust av rätten att arbeta som lektor avgör dock den åsikt som är lindrigare för personen i fråga.

19 §

Val som förrättas i ett organ

Förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett organ utses genom val. Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda. Motiveringen för ett beslut kan utelämnas.

Valet av förtroendevalda ska förrättas som proportionellt val, om det begärs av minst så många närvarande medlemmar som motsvarar den kvot som fås när antalet närvarande delas med det antal som ska väljas, ökat med ett. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmaste högre hela tal.

Ersättare väljs vid samma val som de ordinarie medlemmarna. Om ersättarna är personliga, ska kandidaterna godkännas före valet och ställas upp vid sidan av de föreslagna ordinarie medlemmarna. Om ersättarna inte är personliga, blir de kandidater valda som näst efter dem som utses till ordinarie medlemmar har fått flest röster eller, vid ett proportionellt val, de största jämförelsetalen.

På proportionella val tillämpas bestämmelserna om församlingsval. Proportionella val och, när så yrkas, även majoritetsval ska förrättas med slutna sedlar.

Vid elektroniska sammanträden får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

20 §

Lika röstetal vid val som förrättas av ett organ

Om rösterna eller jämförelsetalen faller lika vid val, avgörs resultatet genom lottning. Bestämmelser om hur resultatet bestäms när rösterna faller lika vid indirekt kyrkoherdeval och vid kaplanval finns i kyrkoordningen.

Om en tjänst eller ett förtroendeuppdrag tillsätts på grundval av förslag och rösterna faller lika vid valet, blir den vald som i förslaget placerats före den andra.

21 §

Beslut på föredragning och föredragandens ansvar

I en arbetsordning, förvaltningsstadga eller instruktion kan det bestämmas att ett organ eller en tjänsteinnehavare ska fatta sina beslut efter föredragning.

Om ett beslut enligt denna lag eller en författning som utfärdats med stöd av den eller enligt vad en chef i tjänsteförhållande bestämmer ska fattas på föredragning av en tjänsteinnehavare, är föredraganden ansvarig för det beslut som har fattats på föredragning av honom eller henne.

22 §

Avvikande mening

Den som har deltagit i beslutsfattandet har rätt att anmäla avvikande mening genom att reservera sig mot beslutet, om han eller hon har lagt fram ett motförslag eller röstat mot beslutet. Samma rätt har den som har föredragit ärendet, om beslutet avviker från beslutsförslaget. Reservationen ska

göras genast efter det att beslutet fattades. Skriftliga motiveringar som har lämnats innan protokollet justerats ska fogas till protokollet.

Till kyrkomötets beslut kan avvikande mening inte anmälas.

En medlem som har röstat mot beslutet eller en medlem eller föredragande som har anmält avvikande mening är inte ansvarig för beslutet.

Delgivning av förvaltningsbeslut och andra handlingar

23 §

Tillgänglighållande av protokoll och beslut

Protokoll över sådana beslut av organ eller tjänsteinnehavare där en församlingsmedlem får framställa begäran om omprövning eller anföra besvär ska med tillhörande anvisningar om hur man begär omprövning eller besvärshanvisning, efter justeringen hållas tillgängliga i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Om ärendet är sekretessbelagt i sin helhet, publiceras i protokollet endast ett omnämnande av att det sekretessbelagda ärendet behandlades. I protokollet eller tjänsteinnehavarbeslutet publiceras endast personuppgifter som är nödvändiga med tanke på tillgången till information. De personuppgifter som ingår i protokollet ska avlägnas från datanätet när tidsfristen för begäran om omprövning eller besvärstiden löper ut.

De protokoll över fastställande av valresultatet som upprättats av stiftets valnämnd eller av domkapitlet ska med tillhörande besvärshanvisning hållas offentligt tillgängliga på det sätt som anges i 1 mom.

Ett sådant beslut av kyrkostyrelsen som avses i 3 kap. 21 § 4 mom. och ett beslut av en besvärshandling med tillhörande besvärshanvisning ska i församlingen hållas tillgängliga för allmänheten på det sätt som anges i 1 mom.

Protokoll och beslut ska hållas offentligt tillgängliga under minst den tid som har reserverats för begäran om omprövning eller anförande av besvär.

24 §

Delgivning av beslut

Ett beslut ska delges parterna på det sätt som anges i 59 och 60 § i förvaltningslagen eller i 18 och 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

En församlingsmedlem anses ha fått del av ett beslut den sjunde dagen efter det att protokollet, kyrkostyrelsens beslut i enlighet med 3 kap. 21 § 4 mom. eller besvärsmyndighetens beslut offentliggjordes i det allmänna datanätet.

25 §

Delgivning av beslut om fastställande av valresultatet

På församlingsmedlemmars delfående av beslut om fastställande av resultatet av ett församlingsval tillämpas 24 § 2 mom.

Röstberättigade och valmansföreningar samt kandidater i församlingsval, val av medlemmar till stiftsfullmäktige och val av kyrkomötesombud anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att valnämndens eller domkapitlets protokoll offentliggjordes i det allmänna datanätet.

26 §

Delgivning i ärenden som gäller gravar

Beslut som gäller en grav ska delges den som innehar gravrätten.

Om det inte finns några uppgifter om innehavaren av gravrätten eller om hans eller hennes vistelseort, ska ett meddelande om ett beslut som gäller graven eller om något annat som gäller den placeras på graven. Beslutet och ett ärende som gäller avlägsnande av gravvård enligt 14 § 3 mom. i begravningslagen ska dessutom kungöras i en tidning med allmän spridning på orten eller i en motsvarande elektronisk publikation. Delfäendet anses ha skett den sjunde dagen efter det att ett tillkännagivande publicerades i tidningen eller i en motsvarande elektronisk publikation.

27 §

Delgivning med församlingar, kyrkliga samfälligheter, stift och kyrkan

En stämning som ska delges en församling eller kyrklig samfällighet eller någon annan delgivning med en församling eller kyrklig samfällighet ska i en församling lämnas till kyrkoherden och i en kyrklig samfällighet till ordföranden för gemensamma kyrkorådet. Stämningen eller delgivningen kan även lämnas till en tjänsteinnehavare som enligt förvaltningsstadgan eller en instruktion ska ta emot delgivningar.

En stämning som ska delges ett stift eller någon annan delgivning med ett stift ska lämnas till ordföranden för domkapitlet eller till den tjänsteinnehavare som enligt domkapitlets arbetsordning ska ta emot delgivningar.

En stämning som ska delges kyrkan eller någon annan delgivning med kyrkan ska lämnas till kyrkostyrelsens ordförande eller till den tjänsteinnehavare som enligt kyrkostyrelsens arbetsordning ska ta emot delgivningar.

28 §

Offentliga kungörelser

Kungörelser som ska tillkännages för församlingsmedlemmarna ska finnas tillgängliga i det allmänna datanätet, om inte något annat föreskrivs eller om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Kungörelserna ska finnas i det allmänna datanätet i 14 dygn, om inte något annat följer av ärendets natur. De personuppgifter som ingår i en kungörelse ska avlägsnas från datanätet efter ovan nämnda tid.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Undantagsförhållanden

Om det genom förordning av statsrådet föreskrivs att befogenheter enligt beredskapslagen (1552/2011) ska börja tillämpas under undantagsförhållanden, kan kyrkostyrelsen sammankalla kyrkomötet på en plats som den bestämmer.

Om kyrkomötet inte kan sammanträda under undantagsförhållanden, har kyrkostyrelsen rätt att för kyrkomötets räkning göra framställningar och ge yttranden till statsrådet. Dessutom har kyrkostyrelsen rätt att för högst ett år meddela interimistiska bestämmelser om

- 1) budgeten för kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond, ändringar i budgeten eller tillämpning av ett budgetförslag till dess att kyrkomötet har fattat beslut i ärendet,
- 2) kyrkostyrelsens förvaltning och verksamhet,

3) församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas förvaltning, skyddet av deras egendom och andra åtgärder som undantagsförhållandena kräver,

4) framskjutande av församlingsval,

5) överföring kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges beslutanderätt till kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet, eller överföring av kyrkorådets eller församlingsrådets beslutanderätt till kyrkoherden.

Ett interimistiskt förordnande som kyrkostyrelsen har meddelat med stöd av 2 mom. ska föras till kyrkomötet för behandling genast när det kan sammanträda. Kyrkomötet kan låta en bestämmelse vara i kraft, ändra den eller upphäva den.

2 §

Beslutförheten under undantagsförhållanden

Domkapitlet kan under undantagsförhållanden som avses i 1 § 1 mom. fatta sådana nödvändiga och brådskande beslut som omfattas av domkapitlets och stiftsfullmäktiges behörighet, om tre av domkapitlets medlemmar är närvarande.

Kyrkostyrelsen får fatta de i 1 § (stryks) 2 mom. avsedda och andra nödvändiga och brådskande beslut, om fem av kyrkostyrelsens medlemmar är närvarande.

3 §

Förberedelser inför undantagsförhållanden och krissituationer samt ledning av förberedelser

Församlingen, den kyrkliga samfälligheten, stiftet och kyrkostyrelsen ska genom beredskapsplanering och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder säkerställa att deras uppgifter kan skötas så väl som möjligt under undantagsförhållanden.

Församlingen ska förbereda sig på att erbjuda psykosocialt stöd i krissituationer.

Domkapitlet leder och övervakar förberedelserna inom stiftets församlingar och kyrkliga samfälligheter. Kyrkostyrelsen leder förberedelserna inom kyrkans centralförvaltning.

4 §

Kyrkliga (stryks) titlar

(Stryks)

Utöver det som föreskrivs i lagen om offentlig belöning (1215/1999) och i de förordningar av republikens president som utfärdats med stöd av den kan biskopen förläna prostiteln och domkapitlet titlarna *director cantus* och *director musices*.

5 §*Vapen*

Kyrkan har ett av kyrkostyrelsen godkänt vapen. Stiften och biskoparna har vapen som godkänts av domkapitlet. Församlingarna kan ha vapen som godkänts av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet.

Vapnen ska utarbetas enligt heraldiska regler. Innan vapnet godkänns ska organet inhämta ett yttrande av Riksarkivet.

Användningen av ett vapen övervakas av det organ som har godkänt vapnet.

6 §*Sigill och stämplar*

Bestämmelser om formen, storleken, texten, färgen och emblemen på de sigill och stämplor som används för att bestyrka riktigheten i kyrkliga myndigheters handlingar samt om godkännandet och förstöringen av dem finns i kyrkoordningen.

12 kap.**Ändringssökande****1 §***Tillämpning av kapitlets bestämmelser*

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på framställande av begäran om omprövning av och anförande av kyrkobesvär över beslut av församlingar, kyrkliga samfälligheter, stift och andra kyrkliga myndigheter, om inte något annat föreskrivs särskilt genom lag.

2 §

Begäran om omprövning

Den som är missnöjd med ett beslut av en kyrklig myndighet får, om inte något annat föreskrivs i denna lag, skriftligen begära omprövning enligt följande:

- 1) hos kyrkorådet eller församlingsrådet i fråga om beslut av kyrkorådet eller församlingsrådet eller av en sektion inom eller ett organ under kyrkorådet eller församlingsrådet samt i fråga om beslut av en tjänsteinnehavare eller en förtroendevald i församlingen,
- 2) hos gemensamma kyrkorådet i fråga om beslut av gemensamma kyrkorådet eller av en sektion inom eller ett organ under gemensamma kyrkorådet samt i fråga om beslut av en tjänsteinnehavare eller en förtroendevald i en kyrklig samfällighet,
- 3) hos organisationskommittén i fråga om beslut av organisationskommittén,
- 4) hos domkapitlet i fråga om sådana beslut av en kyrkoherde som gäller beviljande av fritid, semester eller tjänstledighet för en präst och hos kyrkorådet eller församlingsrådet i fråga om beslut av en kyrkoherde i övriga ärenden,
- 5) hos kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet i fråga om sådana beslut av centralregisterdirektören som gäller ärenden som avses i 8 kap. 6 § 2 mom., om inte något annat följer av 3 mom. i denna paragraf,
- 6) hos domkapitlet i fråga om sådana beslut av domkapitlet som gäller huruvida en präst eller lektor har hållit sig till kyrkans bekännelse eller huruvida en präst handlar i strid med de skyldigheter som prästämbetet medför eller försummar dem eller uppför sig på ett sätt som är olämpligt för en präst samt i fråga om beslut av ett organ eller en tjänsteinnehavare under domkapitlet,
- 7) hos kyrkostyrelsen i fråga om beslut av ämbetskollegiet, en direktion eller en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen,
- 8) hos valnämnden i fråga om den förteckning över röstberättigade som används vid församlingssval eller direkt kyrkoherdeval.

I ett beslut som avses i 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

På rättelse av befolkningsuppgifter i kyrkböckerna tillämpas vad som föreskrivs i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

3 §

Kyrkobesvär

I följande beslut får ändring sökas hos förvaltningsdomstolen genom kyrkobesvär:

- 1) beslut enligt 2 § 1 mom. som har fattats med anledning av en begäran om omprövning,
- 2) beslut av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, valnämnden i ett stift, biskopsmötet eller kyrkomötet,
- 3) andra än i 2 § 1 mom. 6–8 punkten avsedda beslut av valnämnden i en församling, domkapitlet eller kyrkostyrelsen.

Besvär får anföras på den grund att

- 1) beslutet har kommit till i oriktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter,
- 3) beslutet i övrigt strider mot lag.

Den som anför besvär ska presentera de besvärsgrunder som avses i 2 mom. innan besvärstiden löper ut.

4 §

När omprövning inte får begäras eller besvär anföras

Omprövning får inte begäras eller kyrkobesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

5 §

Rätt att begära omprövning och anföras besvär

Omprövning får begäras och kyrkobesvär anföras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (*part*), samt av en församlingsmedlem i fråga om beslut av en myndighet i församlingen. En församlingsmedlem har dock inte rätt att begära omprövning

eller anföra besvär i fråga om ett beslut av kyrkorådet eller församlingsrådet, om det gäller diakoni, kristen fostran eller undervisning som riktar sig till någon annan person.

När det gäller ett beslut av en myndighet i en kyrklig samfällighet får omprövning begäras och kyrkobesvär anföras även av en församling som hör till den kyrkliga samfälligheten och av en medlem i en sådan församling samt i fråga om beslut av församlingarnas gemensamma organ av en församling som är part i avtalet och dess församlingsmedlemmar.

Begäran om omprövning och kyrkobesvär gällande ett beslut av kyrkostyrelsen som avses i 3 kap. 21 § 4 mom. får göras av den församling eller den kyrkliga samfällighet som ansökt om tillståndet eller av en myndighet i dess medlemsförsamling. På partens eller församlingsmedlemmens besvärsrätt tillämpas det som föreskrivs i 1 och 2 mom. I fråga om besvärsrätten för en part eller församlingsmedlem tillämpas bestämmelserna i 1 och 2 mom.

Ändring i ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom kyrkobesvär endast av den som framställde begäran om omprövning. Om beslutet har ändrats med anledning av en begäran om omprövning, får ändring i beslutet sökas genom kyrkobesvär också av den som med stöd av 1 eller 2 mom. har rätt att anföra kyrkobesvär.

En myndighet som har fattat ett beslut med stöd av denna lag eller kyrkoordningen har rätt att anföra besvär över ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt myndighetens beslut.

6 §

Rätt att begära omprövning och anföra besvär i fråga om förteckningen över röstberättigade.

Med avvikelse från bestämmelserna i 5 § om rätt att begära omprövning och anföra besvär får i fråga om förteckningen över röstberättigade vid församlingsval och direkt kyrkoherdeval omprövning begäras och besvär anföras av den som anser att han eller hon obehörigen har utelämnats ur förteckningen eller att en anteckning om honom eller henne i förteckningen är felaktig.

Förvaltningsdomstolen ska innan valet förrättas skyndsamt avgöra kyrkobesvär som anförts över valnämndens beslut och sända information om sitt beslut till den vars rösträtt beslutet gäller och till valnämnden. Valnämnden ska göra behövliga anteckningar i förteckningen över röstberättigade.

7 §

Rätt att anföra besvär över beslut om fastställande av valresultatet

Med avvikelse från bestämmelserna om besvärsgrunder i 3 § 3 mom. och om besvärsrätt i 5 § får ändring i beslut om fastställande av valresultatet sökas genom besvär av

1) den som är part, den som har varit uppställd i valet och en valmansförening, på den grund att beslutet strider mot lag,

2) varje person som är röstberättigad vid valet samt vid församlingsval och direkt kyrkoherdeval en församlingsmedlem, på den grund att valet har förrättats i oriktig ordning och detta har kunnat inverka på valresultatet.

8 §

Rättsmedel i upphandlingsärenden

I fråga om rättsmedel i beslut som en församling, en kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen har fattat i ett upphandlingsärende som hör till tillämpningsområdet för lagen om offentlig upphandling och koncession gäller det som i den lagen föreskrivs om rättsmedel.

I ett ärende som omfattas av marknadsdomstolens behörighet får ändring i ett beslut av en församling, en kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen inte sökas med stöd av denna lag.

9 §

Museiverkets rätt att begära omprövning och anföra besvär

Museiverket får begära omprövning **och anföra och kyrkobesvär över kyrkostyrelsens beslut** som gäller

- 1) en skyddad kyrklig byggnad avsedd i 3 kap. 21 § 3 mom. 3 punkten,
- 2) skydd eller upphörande av skydd av en kyrklig byggnad avsedd i 3 kap. 22 § 2 mom. och 24 §.

10 §

Tidsfrist för begäran om omprövning samt besvärstid

Omprövning ska begäras inom 14 dagar och kyrkobesvär anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Begäran om omprövning i fråga om förteckningen över röstberättigade vid församlingsval eller direkt kyrkoherdeval ska dock lämnas till pastorsexpeditionen eller något annat av församlingens

verksamhetsställen som valnämnden bestämmer om senast den andra vardagen efter utgången av den tid då förteckningen ska hållas framlagd enligt 9 kap. 6 § i kyrkoordningen.

Kyrkobesvär med anledning av ett i 9 kap. 19 § 2 mom. avsett beslut om självrättelse av förteckningen över röstberättigade eller med anledning av ett i 9 kap. 7 § 1 mom. eller 61 § 2 mom. i kyrkoordningen avsett beslut av valnämnden till följd av en begäran om omprövning ska anföras inom sju dagar från delfäendet av beslutet. Besvären ska riktas till förvaltningsdomstolen och inom den nämnda tiden lämnas till pastorsexpeditionen eller något annat av församlingens verksamhetsställen som valnämnden bestämmer. Valnämnden ska skyndsamt lämna besvären, ett protokollsutdrag, valnämndens utlåtande och övriga handlingar i ärendet till förvaltningsdomstolen.

11 §

Anvisningar om hur man begär omprövning och besvärsanvisning

Till ett beslut i vilket begäran om omprövning får framställas ska det fogas anvisningar om hur man begär omprövning.

Till ett beslut över vilket kyrkobesvär får anföras ska det fogas en besvärsanvisning.

Till ett beslut i vilket begäran om omprövning inte får framställas och över vilket kyrkobesvär inte får anföras ska det fogas ett meddelande om förbud mot att söka ändring. I meddelandet ska det nämnas på vilken bestämmelse förbudet grundar sig.

12 §

Behörig förvaltningsdomstol

Kyrkobesvär anföras

1) över beslut av domkapitlet och stiftsfullmäktige samt av en myndighet i en församling eller kyrklig samfällighet som hör till stiftet, hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets domkapitlet finns,

2) över beslut av kyrkomötet, biskopsmötet och kyrkostyrelsen hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Ett förvaltningstvistemål behandlas vid den förvaltningsdomstol som enligt 1 mom. är behörig att behandla besvär över beslut av den kyrkliga myndighet som är part i förvaltningstvistemålet. Om parterna i förvaltningstvistemålet är två kyrkliga myndigheter, behandlas målet vid den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den myndighet som är svarande finns enligt 1 mom.

13 §

Sökande av ändring i beslut av förvaltningsdomstolen

I ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller förteckningen över röstberättigade vid församlingsval eller direkt kyrkoherdeval får ändring inte sökas genom besvär.

I övrigt får ändring i förvaltningsdomstolens beslut sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen (stryks) endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Om förvaltningsdomstolens beslut gäller kyrkobesvär över ett beslut av en myndighet i en församling eller kyrklig samfällighet, ska beslutet hållas tillgängligt i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 10 kap. 23 §.

14 §

Begränsning av rätten att begära omprövning och att anföra besvär

Ändring får inte sökas genom begäran om omprövning eller kyrkobesvär i fråga om

- 1) beslut av kyrkomötet, med undantag för beslut som fattas med stöd av 9 kap. 6 § 1 mom.,
- 2) beslut av biskopsmötet i ärenden som avses i 5 kap. 10 § 4 punkten i kyrkoordningen,
- 3) beslut som biskopen och domkapitlet gemensamt har fattat om godkännande till prästämbetet eller återgivande av prästämbetet eller beslut som biskopen har fattat ensam, förutom beslut som fattas med stöd av 4 kap. 7 § 1 mom.,
- 4) beslut av kyrkostyrelsen i ärenden som avses i 8 kap. 13 § och 9 kap. 10 § 2 mom. i denna lag och i 5 kap. 13 § 4 punkten i kyrkoordningen,

(Stryks):

5) ett beslut av domkapitlet i ärenden som avses i 7 kap. 7 § i denna lag och i 3 kap. 6 § 2 mom. och 39 §, 8 kap. 19 § 2 mom. 22 § 3 mom., 29 § 1 mom. och 33 §, 9 kap. 1 § 3 mom., 52 § 1 mom. och 56 § i kyrkoordningen eller beslut som gäller avläggande av i 8 kap. 12 § i kyrkoordningen avsedd pastoralexamen, högre pastoralexamen eller examen i ledning av församlingsarbete.

Ändring får inte sökas separat genom begäran om omprövning eller kyrkobesvär i fråga om

- 1) beslut av domkapitlet i ärenden som avses i 8 kap. 18 § 1 och 2 mom., 21 § 1 mom. och 9 kap. 58 § i kyrkoordningen,

2) beslut av valnämnden om att lämna en stiftelseurkund utan prövning i enlighet med 9 kap. 14 § 1 mom. i kyrkoordningen eller i fråga om ärenden som avses i 16 och 19 § i det kapitlet och inte heller i fråga om valmyndighetens åtgärder eller beslut som gäller förhandsröstning i hemmet,

3) beslut av biskopen om tillfällig avstängning från prästämbetet i enlighet med 7 kap. 4 § i denna lag.

15 §

Rättelse av valresultat

Om förfarandet vid val av förtroendevalda eller tjänsteinnehavare har varit lagstridigt, ska valet upphävas. Om felet enbart ligger i beräkningen av valresultatet, ska det bestämmas att resultatet ska rättas. Om förfarandet har varit lagstridigt vid biskopsval, direkt kyrkoherdeval, församlingsval eller val av kyrkomötesombud eller medlemmar till stiftsfullmäktige och detta har kunnat inverka på valresultatet, ska det bestämmas att valet ska förrättas på nytt, om inte besvärsmyndigheten kan rätta valresultatet.

16 §

Besluts verkställbarhet

Ett beslut av en kyrklig myndighet får verkställas innan beslutet har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om det till följd av verkställigheten skulle bli meningslöst att begära omprövning eller anföra besvär eller om det organ som behandlar begäran om omprövning eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten.

Ett beslut i ett ärende som kan överföras till kyrkostyrelsen, domkapitlet, kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet för behandling får inte verkställas innan det har utretts att ärendet inte överförs.

17 §

Förhållande till annan lagstiftning

På begäran om omprövning tillämpas förvaltningslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

På kyrkobesvär i övrigt och på behandlingen av förvaltningstvistemål tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

13 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs kyrkolagen (1054/1993).

2 §

Mandatperioden för organ som valts före lagens ikraftträdande

De organ i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna samt i stiftet och kyrkans centralförvaltning som valts enligt den kyrkolag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter sin verksamhet tills mandatperioden för motsvarande organ enligt denna lag börjar.

3 §

Förvaltningen av delområden i en församling

Det som i denna lag föreskrivs om delområden i en församling och om förvaltningen av dem tillämpas på kapellförsamlingar och församlingsdistrikt som bildats före ikraftträdandet av denna lag och på förvaltningen av dem.

4 §

Församlingar med särskilda rättigheter

Om en församling har tillförsäkrats särskilda rättigheter, behåller församlingen dessa rättigheter vid ikraftträdandet av denna lag.

5 §

Församlingens tillhörighet till ett centralregister

Om en församling före ikraftträdandet av denna lag inte har anslutit sig till ett centralregister, anses den ha anslutit sig till det geografiskt närmast belägna centralregistret i sitt stift när denna lag träder i kraft. På skötseln av församlingens kyrkobokföring tillämpas det samarbetsavtal som användas vid centralregistret i fråga.

6 §

Handläggningen av anhängiga förvaltningsärenden

På sådana förvaltningsärenden och ännu inte underställda underställningsärenden samt **sökande av ändring i** rättskipningsärenden och **underställningsärenden** som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På ärenden som genom **domstolsbeslut** har sänts tillbaka för ny behandling tillämpas dock bestämmelserna i denna lag.

Bestämmelserna i **10** kap. 12–16 och 19 § om elektroniska sammanträden och elektroniskt beslutsförfarande tillämpas även på förvaltningsärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag.

7 §

Administrativa bestämmelser

Efter att denna lag trätt i kraft tillämpas arbetsordningen för församlingens eller den kyrkliga samfällighetens kyrkoråd, gemensamma kyrkofullmäktiges arbetsordning, kyrkofullmäktiges reglemente, gemensamma kyrkofullmäktiges reglemente, församlingsrådets reglemente eller direktions reglemente i högst sex månader från att denna lag trätt i kraft.

8 §

Begravningsverksamheten

Om en församling före ikraftträdandet av denna lag har överlåtits en grav för all framtid, ska denna överlåtelse fortfarande gälla så länge graven utgör en del av en fredad begravningsplats. På en sådan grav tillämpas dock 3 kap. 33 §.

På gravar som före ikraftträdandet av denna lag har överlåtits för viss tid tillämpas denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av den till den del de inte begränsar de rättigheter som innehavaren av gravrätten hade vid ikraftträdandet av denna lag.

9 §

Vissa bestämmelser som gäller tjänsteförhållanden

På tillsättande av en tjänst, varningsförfarande och överföring av personal till följd av en ändring i församlingsindelningen som är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i kyrkolagen som gällde vid ikraftträdandet.

2) besluta föreslå att statsrådet vidtar åtgärder för att stifta en lag om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan som följer:

Lag

om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tjänsteinnehavare inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (*kyrkan*), om inte något annat bestäms eller föreskrivs i kyrkolagen (/) eller med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag eller om inte något annat avtalas med stöd av lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974).

På kyrkans arbetstagare i arbetsavtalsförhållande tillämpas arbetsavtalslagen (55/2001), om inte

något annat föreskrivs i denna lag eller någon annan lag eller om inte något annat avtalas med stöd av lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans arbetskollektivavtal (829/2005).

2 §

Arbetsgivare och personal

Med kyrkliga arbetsgivare avses i denna lag församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitel och kyrkostyrelsen. En kyrklig samfällighet och de församlingar som hör till den är en enda arbetsgivare i frågor som gäller anställningsvillkoren.

Domkapitlet har i frågor som gäller tjänsteförhållandet för tjänsteinnehavare i en församling eller kyrklig samfällighet uppgifter som hör till arbetsgivaren, i enlighet med det som föreskrivs i denna lag och kyrkoordningen eller i någon annan lag.

De anställda personerna står i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren.

3 §

Tjänsteförhållande, tjänst och tjänsteinnehavare

Med tjänsteförhållande avses ett offentligrättsligt anställningsförhållande mellan arbetsgivaren och tjänsteinnehavaren.

För en uppgift som ska utföras i tjänsteförhållande inrättas en tjänst. Av grundad anledning kan en person anställas i tjänsteförhållande för viss tid utan att en tjänst inrättas.

Med tjänsteinnehavare avses en person som står i tjänsteförhållande till arbetsgivaren.

4 §

Språkkunskaper

Bestämmelser om de språkkunskaper som krävs av tjänsteinnehavare utfärdas separat. Av särskilda skäl kan dispens beviljas från de behörighetsvillkor som anges för språkkunskaper. Bestämmelser om beslutanderätt att bevilja dispens för sökande av en prästtjänst eller lektorstjänst i en församling eller en kyrklig samfällighet finns i kyrkolagen. Dispens för sökande till andra tjänster beviljas av den myndighet som är behörig att inrätta tjänsten i fråga.

När en tjänst ska tillsättas eller någon anställas i arbetsavtalsförhållande, ska också en sådan sökande beaktas som har visat de språkkunskaper som krävs efter det att ansökningstiden löpt ut, om

inte behandlingen av ärendet fördröjs till följd av det.

Arbetsgivaren ska genom att ordna utbildning och genom andra personalpolitiska åtgärder se till att personalen har tillräckliga språkkunskaper för att kunna sköta myndighetens uppgifter i enlighet med kraven i språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003) och annan lagstiftning.

5 §

Tystnadsplikt

Bestämmelser **om tystnadsplikt för tjänsteinnehavare och arbetstagare finns i kyrkolagen. På tjänsteinnehavares och arbetstagares** tystnadsplikt tillämpas dessutom (**stryks**) det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och annan lag.

2 kap.

Tjänsteförhållandets början

6 §

Tjänsteförhållandets längd

En tjänsteinnehavare anställs i tjänsteförhållande tills vidare eller för viss tid.

En tjänsteinnehavare kan anställas för viss tid endast om

- 1) tjänsteinnehavaren själv begär det,
- 2) särskilda bestämmelser gäller för anställning för viss tid, eller
- 3) uppgiftens art, ett vikariat, ordnandet av skötseln av uppgifterna i ett vakant tjänsteförhållande eller någon annan jämförbar omständighet som hänför sig till arbetsgivarens verksamhet kräver det.

En tjänsteinnehavare som har anställts för viss tid utan någon sådan grund som anges i 2 mom. eller som utan grundad anledning upprepade gånger i följd har anställts för viss tid har när tjänsteförhållandet upphör rätt att få en ersättning som motsvarar lönen för minst 6 och högst 24 månader. Ersättningskravet ska framställas inom 6 månader från det att tjänsteförhållandet upphörde.

Bestämmelser om **kyrkostyrelsens** tjänster där anställningen på grund av uppgifternas art alltid är för viss tid finns i kyrkoordningen.

7 §

Anställning av en långtidsarbetslös i tjänsteförhållande för viss tid

Anställning i tjänsteförhållande för viss tid förutsätter inte någon sådan grund som avses i 6 § 2 mom., om den som anställs är en person som enligt uppgift från arbets- och näringsbyrån har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott de senaste 12 månaderna. Ett anställningsförhållande på högst två veckor utgör emellertid inget avbrott i arbetslösheten. Att arbetsgivarens behov av arbetskraft är permanent på det sätt som avses i 6 § utgör inget hinder för anställning i tjänsteförhållande för viss tid.

En person betraktas som arbetslös arbetssökande i enlighet med det som föreskrivs i 1 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Den maximala längden av ett tjänsteförhållande för viss tid är ett år. Tjänsteförordnandet kan förnyas högst två gånger inom ett år från det att det första tjänsteförhållandet för viss tid började. Tjänsteförhållandenas sammanlagda längd får dock inte överskrida ett år.

8 §

Offentligt ansökningsförfarande och avvikelse från det

Anställning i tjänsteförhållande sker genom ett offentligt ansökningsförfarande. Ansökningstiden är minst 14 kalenderdagar från det att tillkännagivandet offentliggjorts i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 10 kap. 23 § i kyrkolagen.

Den myndighet som beslutar om anställning i tjänsteförhållande kan av grundad anledning besluta att ansökningstiden förlängs, att ett nytt ansökningsförfarande inleds eller att tjänsten inte tillsätts. I tillkännagivandet om ett nytt ansökningsförfarande ska det nämnas om tidigare ansökningar beaktas eller inte.

Avvikelse kan göras från det offentliga ansökningsförfarandet när

- 1) någon anställs för att sköta en tjänst som vikarie eller i ett vakant tjänsteförhållande för viss tid,
- 2) en tjänsteinnehavare som sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker anställs i ett annat tjänsteförhållande,
- 3) ett tjänsteförhållande som avses i 31 § erbjuds en deltidsanställd tjänsteinnehavare,
- 4) en tjänsteinnehavare som avses i 33 § förflyttas till ett annat tjänsteförhållande,
- 5) den som utsetts till en tjänst säger upp sig före den dag då tjänsteutövningen ska inledas och det till tjänsten utses någon annan som sökt tjänsten och som uppfyllde behörighetsvillkoren när ansökningstiden löpte ut,
- 6) någon som är anställd hos en annan arbetsgivare anställs i tjänsteförhållande i samband med

sådan överföring av verksamhet som avses i 36 §,

(Stryks)

7) det finns något annat särskilt vägande skäl.

9 §

Anställning i tjänsteförhållande

I ett tjänsteförhållande som har ledigförklarats offentligt kan endast en sådan person anställas som skriftligen har sökt tjänsten före ansökningstidens utgång och som då har uppfyllt behörighetsvillkoren. Till ansökan ska det fogas en redogörelse för sökandens behörighet.

Till tjänsten som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli kan det utses en person som inte har sökt tjänsten, om han eller hon samtycker till det och det har lämnats in en redogörelse för hans eller hennes behörighet.

Den som inte fyllt 18 år kan endast anställas i tjänsteförhållande för viss tid.

10 §

Behörighetsvillkor

Bestämmelser om de allmänna utnämningsgrunderna för offentliga tjänster finns i grundlagen.

Bestämmelser om behörighetsvillkor för vissa tjänste- och arbetsavtalsförhållanden finns i kyrkolagen.

Den som anställs i tjänsteförhållande ska uppfylla särskilt föreskrivna eller av arbetsgivaren bestämda särskilda behörighetsvillkor, om inte något annat föreskrivs med stöd av denna lag eller kyrkolagen.

En person kan oberoende av de särskilda behörighetsvillkoren anställas i tjänsteförhållande för viss tid, om särskilda bestämmelser gäller för detta eller om arbetsgivaren av grundad anledning beslutar så i ett enskilt fall.

Om ett behörighetsvillkor för en tjänst är sådan specialutbildning som regelbundet genomgås i samband med skötseln av tjänsten, är en sökande behörig att söka tjänsten om han eller hon uppfyller de övriga behörighetsvillkoren för tjänsten och skriftligen förbinder sig att genomgå specialutbildningen.

(Stryks)

11 §*Studier utomlands och examensbevis*

På den behörighet för en tjänst i en församling, en kyrklig samfällighet eller ett domkapitel eller vid kyrkostyrelsen som de yrkeskvalifikationer som avses i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) medför tillämpas den lagen.

Bestämmelser om den behörighet för en tjänst som andra högskolestudier utomlands än de som avses i 1 mom. medför finns i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (1385/2015).

På medborgare i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige tillämpas förutom de lagar som nämns i 1 och 2 mom. också lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan de nordiska länderna om nordisk arbetsmarknad för personer som genomgått en behörighetsgivande högre utbildning omfattande minst tre års studier (651/1998).

En kyrklig myndighet ska meddela ett beslut om erkännande och jämställande av sådana studier eller sådan utbildning eller yrkespraktik utomlands som avses i 1–3 mom. samt om den behörighet som en sådan examen medför inom fyra månader från det att ansökan har lämnats till myndigheten, om inte något annat föreskrivs.

12 §*Straffregisterutdrag*

I de fall som avses i 2 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) förutsätter anställning i tjänsteförhållande att personen i fråga på begäran av den myndighet som tillsätter tjänsten har visat upp ett sådant straffregisterutdrag som avses i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen (770/1993). I fråga om uppvisande av straffregisterutdrag tillämpas också 6–10 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (**stryks**).

Ett beslut att tillsätta en tjänst ska vara villkorligt, om ett straffregisterutdrag som avses i 1 mom. inte finns att tillgå. Den som villkorligt valts till en tjänst ska visa upp ett straffregisterutdrag senast inom 30 dagar från delfäendet av beslutet om ett villkorligt val eller inom en längre tid som den myndighet som tillsätter tjänsten av särskilda skäl gett sitt medgivande till. Annars förfaller beslutet. Myndigheten beslutar om tjänsteförhållandet ska fortsätta eller förfalla.

13 §

Utredning om hälsotillståndet vid anställning i tjänsteförhållande och vid prästvigning eller lektorsvigning

En förutsättning för anställning i tjänsteförhållande samt för prästvigning och lektorsvigning är att den som anställs eller blir präst- eller lektorsvigd lämnar den myndighet som fattar beslutet upplysningar om sina förutsättningar att sköta uppgiften med hänsyn till hälsan samt dessutom vid behov deltar i kontroller och undersökningar för att utreda saken. Den som anställs i en tjänst kan som ett villkor för anställningen förpliktas att visa upp ett intyg över narkotikatest i de situationer som avses i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). Arbetsgivaren svarar för de nödvändiga kostnader som orsakas av de kontroller och undersökningar som arbetsgivaren förordnat.

Den myndighet som beslutar om anställning kan av grundad anledning bestämma att ingen i 1 mom. avsedd utredning krävs.

Ett beslut om anställning i tjänsteförhållande ska vara villkorligt, om inga upplysningar om förutsättningarna med hänsyn till hälsan finns att tillgå just då. Tjänsteinnehavaren ska lämna upplysningarna inom en skälig tid som myndigheten bestämmer. Om upplysningarna inte lämnas inom utsatt tid eller om myndigheten utifrån upplysningarna anser att tjänsteinnehavaren inte är lämplig för tjänsten, ska myndigheten fatta beslut om att anställningsbeslutet förfaller. Beslutet träder i kraft när det har delgetts tjänsteinnehavaren. I annat fall beslutar myndigheten att tjänsteförhållandet fortsätter.

Den som söker en kyrkoherdetjänst ska till ansökningshandlingarna foga upplysningar om sina förutsättningar att sköta uppgiften med hänsyn till hälsan och vid behov på förordnande av domkapitlet delta i kontroller och undersökningar för att utreda saken.

14 §

Prövotid

Vid anställning i tjänsteförhållande kan det bestämmas om en prövotid på högst sex månader från det att tjänsteutövningen inleds. I ett tjänsteförhållande för viss tid som är kortare än ett år kan prövotiden utgöra högst hälften av tjänsteförhållandets längd. (Stryks)

Om tjänsteinnehavaren under prövotiden har varit frånvarande från arbetet på grund av arbetsoförmåga eller familjeledighet, har arbetsgivaren rätt att förlänga prövotiden med en månad för varje period av 30 kalenderdagar som arbetsoförmågan eller familjeledigheten fortgår. Arbetsgivaren ska innan prövotiden går ut underrätta tjänsteinnehavaren om att prövotiden förlängs.

Om en tjänsteinnehavare anställs i ett annat tjänsteförhållande hos en och samma arbetsgivare och hans eller hennes uppgift eller ställning förändras avsevärt och tjänsteinnehavaren själv har sökt sig till det andra tjänsteförhållandet, kan arbetsgivaren bestämma att en provotid ska iakttas i det nya tjänsteförhållandet.

Under provotiden kan vardera parten häva tjänsteförhållandet med omedelbar verkan. Tjänsteförhållandet får inte hävas på diskriminerande grunder eller på grunder som annars är ovidkommande med tanke på syftet med provotiden.

Bestämmelser om beslutanderätt att bestämma provotiden i ett tjänsteförhållande för en församlingspastor samt att häva ett tjänsteförhållande för präst i en prästtjänst eller en lektor i en lektorstjänst finns i kyrkolagen.

I kyrkoordningen finns bestämmelser om de tjänster i en församling, ett domkapitel eller vid kyrkostyrelsen på vilka provotid på grund av uppgiftens art inte tillämpas.

15 §

Tjänsteförordnande och redogörelse för villkoren i tjänsteförhållandet

En tjänsteinnehavare ska utan dröjsmål ges ett skriftligt tjänsteförordnande i fråga om en anställning i tjänsteförhållande. Dessutom ska arbetsgivaren, om tjänsteförhållandet varar i minst en månad, lämna tjänsteinnehavaren en redogörelse för de viktigaste villkoren i tjänsteförhållandet, om de inte framgår av tjänsteförordnandet.

Redogörelsen ska lämnas senast före utgången av den första fulla lönebetalningsperioden, och av den ska åtminstone följande framgå:

- 1) tjänstebeteckningen,
- 2) tjänsteförhållandets längd,
- 3) en eventuell grund för ett visstidsförordnande,
- 4) eventuell provotid,
- 5) tjänstestället när tjänsteförhållandet börjar,
- 6) den tidpunkt då tjänsteutövningen inleds,
- 7) de huvudsakliga uppgifterna eller grunden för hur de bestäms,
- 8) grunderna för lönesättningen samt lönebetalningsperioden,
- 9) den ordinarie arbetstiden i ett tjänsteförhållande på deltid eller, om arbetstidslagen (872/2019) inte tillämpas på tjänsteinnehavaren, arbetsmängdens relativa andel av den totala arbetsmängden i tjänsten i fråga,

10) hur semestern bestäms.

Bestämmelser om beslutanderätt att utfärda tjänsteförordnande för en prästtjänst eller lektorstjänst i en församling eller en kyrklig samfällighet finns i kyrkolagen. Redogörelsen för de viktigaste villkoren i ett tjänsteförhållande lämnas av arbetsgivaren.

Tjänsteförordnanden som gäller interimistisk skötsel av en prästtjänst i en församling eller kyrklig samfällighet kan utfärdas också vid sidan av den egna tjänsten.

16 §

Tidpunkten för när ett tjänsteförhållande börjar och tjänsteinnehavarens rättigheter och skyldigheter inträder

Ett tjänsteförhållande börjar när beslut fattas om en anställning i tjänsteförhållande.

Tjänsteinnehavarens rättigheter och skyldigheter inträder den dag tjänsteutövningen inleds, om det inte i denna lag eller någon annanstans föreskrivs något annat om en tidigare tidpunkt.

Tjänsteinnehavarens anställningsförhållande avbryts inte om han eller hon omedelbart övergår till ett annat tjänsteförhållande hos samma arbetsgivare.

3 kap.

Arbetsgivarens skyldigheter

17 §

Allmän skyldighet

Arbetsgivaren ska se till att tjänsteinnehavarna får de förmåner och rättigheter som följer av tjänsteförhållandet sådana som tjänsteinnehavarna har rätt att få dem.

18 §

Opartiskt bemötande och diskrimineringsförbud

Arbetsgivaren ska bemöta tjänsteinnehavarna opartiskt, om inte det med hänsyn till tjänsteinnehavarnas uppgifter och ställning finns anledning att avvika från detta.

I tjänsteförhållanden för viss tid eller på deltid får det inte enbart på grund av tjänsteförhållandets eller arbetstidens längd tillämpas ofördelaktigare anställningsvillkor än i andra tjänsteförhållanden,

om det inte är motiverat av objektiva skäl.

Bestämmelser om likabehandling och förbud mot diskriminering finns i diskrimineringslagen (1325/2014). Bestämmelser om jämställdhet och förbud mot diskriminering på grund av kön finns i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986).

19 §

Utvecklande av den gemensamma arbetsplatsen och arbetsklimatet

När en uppgift som en tjänsteinnehavare sköter eller arbetsmetoderna ändras eller utvecklas, ska arbetsgivaren sträva efter att se till att tjänsteinnehavaren kan klara av att sköta sina uppgifter. Arbetsgivaren ska sträva efter att främja tjänsteinnehavarens möjligheter att i enlighet med sin förmåga utvecklas i karriären. Arbetsgivaren ska sträva efter att främja ett gott och förtroendefullt arbetsklimat.

20 §

Arbetsgivarens skyldighet att sörja för arbetarskyddet

Arbetsgivaren ska sörja för arbetarskyddet i syfte att skydda tjänsteinnehavarna mot olycksfall och hälsorisker. Bestämmelser om arbetarskydd finns i arbetarskyddslagen (738/2002) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Om arbetsuppgifterna eller arbetsförhållandena för en gravid tjänsteinnehavare utgör en risk för tjänsteinnehavarens eller fostrets hälsa och riskfaktorn inte kan elimineras i arbetet eller arbetsförhållandena, ska arbetsgivaren sträva efter att för graviditetstiden flytta tjänsteinnehavaren till andra uppgifter som är lämpliga med beaktande av tjänsteinnehavarens arbetsförmåga och yrkesskicklighet.

21 §

Förande av matrikel

Arbetsgivaren kan föra matrikel över tjänsteinnehavarna och arbetstagarna. Domkapitlet för matrikel över stiftets präster och lektorer.

På registrering, användning och avförande av uppgifter i matrikeln tillämpas matrikellagen (1010/1989).

22 §*Utlämnande av uppgifter*

På utlämnande av uppgifter som gäller tjänsteinnehavare och arbetstagare tillämpas 6–9 § i matrikellagen.

23 §*Lönespecifikation*

Arbetsgivaren ska i samband med lönebetalningen ge tjänsteinnehavaren en specifikation över lönens belopp och grunderna för hur den bestäms.

24 §*Mötesrätt*

Arbetsgivaren ska tillåta att tjänsteinnehavarna och deras organisationer under pauser och utanför arbetstiden avgiftsfritt använder lämpliga lokaler i arbetsgivarens besittning för behandling av frågor som gäller tjänsteförhållanden och av frågor som hör till en fackförenings verksamhet. Utövandet av mötesrätten får inte orsaka olägenheter för arbetsgivarens verksamhet.

4 kap.

Tjänsteinnehavarens skyldigheter**25 §***Allmänna skyldigheter*

Tjänsteinnehavaren ska sköta de uppgifter som hör till tjänsteförhållandet på behörigt sätt, opartiskt, utan dröjsmål och med iakttagande av gällande bestämmelser och föreskrifter samt arbetsgivarens arbetslednings- och övervakningsföreskrifter.

Tjänsteinnehavaren ska uppträda så som hans eller hennes ställning och uppgift kräver.

I 40 kap. i strafflagen (39/1889) föreskrivs om förbud mot att begära, ta emot eller godta ekonomiska eller andra förmåner.

26 §*Nödvändiga och brådskande tjänsteuppgifter*

En tjänsteinnehavare som inte omfattas av arbetstidslagen ska under sin fritid sköta nödvändiga och brådskande tjänsteuppgifter, om inte skötseln av dem har kunnat ordnas på något annat sätt.

Tjänsteinnehavaren är skyldig att vid sidan av sin egen tjänst vikariera för en annan tjänsteinnehavare under dennes semestrar och lediga dagar.

27 §*Bisyssla och konkurrerande verksamhet*

Med bisyssla avses ett tjänsteförhållande, ett avlönat arbete eller en uppgift av bestående natur som tjänsteinnehavaren har rätt att avsäga sig, samt utövande av yrke eller näring eller drivande av rörelse. En tjänsteinnehavare får inte ta emot eller inneha en bisyssla som kräver att arbetstid används för uppgifter som hör till bisysslan, om inte arbetsgivaren på ansökan beviljar tillstånd till det. Bisysslotillstånd krävs också av en tjänsteinnehavare med uppgiften som huvudsyssla men utan fast arbetstid. Bestämmelser om beslutanderätten att bevilja bisysslotillstånd för innehavaren av en präst-tjänst eller lektorstjänst finns i kyrkolagen.

Bisysslotillstånd kan beviljas för viss tid eller annars begränsat. Vid prövning av om bisysslotillstånd ska beviljas eller inte ska det beaktas att tjänsteinnehavaren inte på grund av bisysslan får bli jävig i sin uppgift. En bisyssla får inte äventyra förtroendet för opartiskheten i skötseln av uppgiften eller i övrigt störa en ändamålsenlig skötsel av uppgiften. Konkurrerande verksamhet som uppenbart skadar arbetsgivaren får inte bedrivas som bisyssla. En tjänsteinnehavare får inte medan tjänsteförhållandet varar vidta sådana åtgärder för att förbereda konkurrerande verksamhet som inte kan anses vara godtagbara.

I fråga om andra bisysslor än sådana som avses i 1 mom. ska tjänsteinnehavaren lämna arbetsgivaren en anmälan.

Arbetsgivaren kan på de grunder som avses i 2 mom. och efter att ha gett tjänsteinnehavaren tillfälle att bli hörd

- 1) förbjuda tjänsteinnehavaren att ta emot eller inneha en i 3 mom. avsedd bisyssla,
- 2) återkalla ett bisysslotillstånd.

28 §*Lämnande av hälsoupplýsningar och deltagande i hälsoundersökningar*

Utöver det som föreskrivs i lagen om företagshälsovård (1383/2001) är en tjänsteinnehavare skyldig att på begäran av arbetsgivaren lämna de upplysningar om sin arbets- och funktionsförmåga som behövs för att hans eller hennes förutsättningar att sköta uppgiften ska kunna utredas.

Tjänsteinnehavaren är även skyldig att på förordnande av arbetsgivaren delta i kontroller och undersökningar av sitt hälsotillstånd, om det är nödvändigt för att utreda förutsättningarna för att sköta uppgiften. Tjänsteinnehavaren ska innan han eller hon förordnas att delta ges tillfälle att bli hörd. Innehavaren av en prästtjänst i en församling förordnas att delta av domkapitlet. **På tjänsteinnehavarens skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest tillämpas** vad som anges i 7 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004). På patientens självbestämmanderätt tillämpas i övrigt det som föreskrivs i 6 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992).

Arbetsgivaren svarar för de nödvändiga kostnader som orsakas av de kontroller och undersökningar som arbetsgivaren förordnat.

29 §*Tjänsteinnehavarens skyldighet att sörja för arbetarskyddet*

Tjänsteinnehavaren ska sörja för arbetarskyddet i enlighet med det som föreskrivs i arbetarskyddslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

5 kap.

Ändringar i ett tjänsteförhållande**30 §***Ombildning av ett tjänsteförhållande till ett tjänsteförhållande på deltid.*

Arbetsgivaren kan med iakttagande av uppsägningstiden och efter att ha gett tjänsteinnehavaren tillfälle att bli hörd ombilda ett tjänsteförhållande till ett tjänsteförhållande på deltid på en uppsägningsgrund som anges i **49 §**. På ombildning av tjänsteförhållandet för en kaplan, församlingspastor eller lektor i en församling till ett tjänsteförhållande på deltid tillämpas bestämmelserna i **58 § 2**

(stryks.) mom. om uppsägning och hävning av ett tjänsteförhållande för en präst.

Om arbetsgivaren enligt ett tjänstekollektivavtal om samarbete mellan arbetsgivaren och personalen är skyldig att förhandla om grunden för en ombildning till deltid av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker med tjänsteinnehavarna eller deras företrädare, har arbetsgivaren ingen sådan skyldighet som avses i 1 mom.

Tjänsteförhållandet för en kyrkoherde kan ombildas till ett tjänsteförhållande på deltid endast på ansökan av tjänsteinnehavaren. Tjänsteförhållandet för en biskop, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli eller en avdelningschef vid kyrkostyrelsen kan inte ombildas till ett tjänsteförhållande på deltid.

31 §

En deltidsanställd tjänsteinnehavares rätt till ett tjänsteförhållande på heltid

En arbetsgivare som behöver nya tjänsteinnehavare för tjänsteförhållanden på heltid ska oberoende av 61 § i första hand erbjuda en tjänsteinnehavare som anställts tills vidare och som utför liknande uppgifter på deltid en möjlighet att övergå till ett sådant tjänsteförhållande. En förutsättning är att tjänsteinnehavaren på förhand skriftligen har meddelat att han eller hon önskar ett tjänsteförhållande på heltid, att tjänsteinnehavaren uppfyller behörighetsvillkoren för tjänsteförhållandet och att uppgiften är lämplig för honom eller henne.

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 1 mom. och skyldigheten att återanställa enligt 61 § får en arbetsgivare ingå ett i lagen om yrkesutbildning (531/2017) avsett läroavtal med en studerande och anställa den studerande i tjänsteförhållande för viss tid.

32 §

Ändring av tjänsteutövningsskyldigheten

Om det krävs på grund av en omorganisering av verksamheten eller av någon annan grundad anledning, kan en tjänsteinnehavares tjänsteutövningsskyldighet ändras. Beslutet att ändra tjänsteutövningsskyldigheten fattas av den myndighet som beslutar om anställning i ett tjänsteförhållande som gäller tills vidare, efter det att tjänsteinnehavaren har getts tillfälle att bli hörd.

Beslut om ändring av tjänsteutövningsskyldigheten för innehavaren av en tjänst som kaplan, församlingspastor eller lektor i en församling fattas av kyrkoherden. Beslut om ändring av tjänsteutövningsskyldigheten för en församlingspastor eller lektor i en kyrklig samfällighet fattas av

gemensamma kyrkorådet, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan eller en instruktion.

33 §

Förflyttning av en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande

Arbetsgivaren kan förflytta en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande som tjänsteinnehavaren uppfyller behörighetsvillkoren för och som kan anses lämpligt för honom eller henne, om

1) tjänsteinnehavarens ställning som anställd tills vidare eller för viss tid inte ändras och det finns en sådan grundad anledning till förflyttningen som hänför sig till en omorganisering av verksamheten eller uppgifterna, och

a) den ordinarie lönen inte sjunker, eller

b) tjänsteinnehavaren har gett sitt samtycke till förflyttningen,

2) det finns ett annat godtagbart skäl till förflyttningen och tjänsteinnehavaren har gett sitt samtycke till den.

Arbetsgivaren kan av grundad anledning för högst ett år förflytta en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande som tjänsteinnehavaren uppfyller behörighetsvillkoren för och som kan anses lämpligt för honom eller henne, förutsatt att tjänsteinnehavarens ordinarie lön inte sjunker. Tjänsteinnehavarens förordnande kan återkallas, varvid tjänsteinnehavaren är skyldig att omedelbart återgå till sitt tidigare tjänsteförhållande med de löneförmåner som hör till det. Återkallandet träder i kraft genast.

Tjänsteinnehavaren ska före en förflyttning som avses i 1 eller 2 mom. eller före ett återkallande som avses i 2 mom. ges tillfälle att bli hörd.

34 §

Överföring av personal

Om en församling ansluts till en annan församling eller upplöses eller om en tjänst eller uppgift i församlingen blir onödig på grund av att församlingens område minskar, ska församlingens tjänsteinnehavare och arbetstagare i anställningsförhållanden som gäller tills vidare förflyttas till för dem lämpliga tjänster eller uppgifter i arbetsavtalsförhållande i den utvidgade eller nya församlingen eller i den kyrkliga samfälligheten i fråga.

Bestämmelser om beslutanderätten att dra in en kyrkoherdetjänst när en ny församling bildas finns i kyrkolagen. När ändringen av församlingsindelningen träder i kraft upphör kyrkoherdetjänsten i den

församling som upphör eller dras in när en ny församling grundas, och tjänsteinnehavaren överförs då till en kaplanstjänst i den utvidgade eller nya församlingen.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare som förflyttas har rätt att få de förmåner som hör till anställningsförhållandet i en sådan form att förmånerna vid tidpunkten för förflyttningen inte är ofördelaktigare än de motsvarande förmåner som dessa personer hade tidigare.

35 §

Avtal om placering av personalen

Om syftet med ett initiativ till ändring av församlingsindelningen är att helt eller delvis ansluta en församling till en annan församling eller att upplösa församlingar och bilda en ny församling i stället för dem, ska kyrkofullmäktigena och församlingsråden godkänna ett avtal om placeringen av prästerna och den övriga personalen. Om initiativet gäller det att en församling ska delas på geografisk eller språklig grund så att en ny församling grundas, ska avtalet om placeringen av prästerna och den övriga personalen godkännas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet i den församling som delas.

Bestämmelser om beslutanderätten att placera en kyrkoherde och andra präster finns i kyrkolagen.

Organisationskommissionen eller det nya kyrkorådet eller församlingsrådet beslutar om placering av andra tjänsteinnehavare och arbetstagare när församlingarna har slagits samman eller en ny församling har grundats i stället för de församlingar som upplösts, om avtalet om placering av tjänsteinnehavare och arbetstagare inte har ingåtts innan beslutet om ändring av församlingsindelningen trädde i kraft och inte något annat föreskrivs i kyrkolagen. I kyrkolagen finns bestämmelser om beslutanderätten när en del av församlingen har anslutits till en annan församling eller den nya församlingen har grundats genom delning av församlingarna eller församlingarna hör till i olika stift.

36 §

Tjänsteinnehavarens ställning vid överlåtelse av rörelse

Med överlåtelse av arbetsgivarens rörelse avses i detta kapitel överlåtelse av arbetsgivarens verksamhet eller en del av den till en annan arbetsgivare, när den helhet som överläts efter överlåtelsen förblir oförändrad eller likartad.

Vid överlåtelse av rörelse övergår de rättigheter och skyldigheter som arbetsgivaren har med anledning av de tjänsteförhållanden som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen på den nya ägaren eller innehavaren. Om rörelsen överläts till en privaträttslig sammanslutning eller stiftelse, övergår

tjänsteinnehavarna till anställning i arbetsavtalsförhållande hos förvärvaren. På förvärvaren övergår då inte de rättigheter och skyldigheter som uttryckligen följer av tjänsteförhållandet och som inte är utmärkande för ett arbetsavtalsförhållande.

För en lönefordran eller fordran av annat slag som gäller tjänsteförhållandet och som förfallit till betalning före överlåtelsen ansvarar överlåtaren och förvärvaren solidariskt. Överlåtaren är dock ansvarig gentemot förvärvaren för en fordran som förfallit till betalning före överlåtelsen, om inte något annat avtalats.

Förvärvaren är skyldig att iaktta det tjänstekollektivavtal som gällde vid tidpunkten för överlåtelsen, i enlighet med 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946).

6 kap.

Tjänstledighet

37 §

Tjänst- och arbetsledighet

En tjänsteinnehavare kan på ansökan helt eller delvis beviljas befrielse för viss tid från skötseln av tjänsteuppgifterna.

Tjänsteinnehavare och arbetstagare har rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag inom kyrkans centralförvaltning. Tjänsteinnehavare och arbetstagare har även rätt att i enlighet med 80 och 81 § i kommunallagen (410/2015) få ledigt från arbetet för att sköta kommunala förtroendeuppdrag.

I fråga om partiell sjukfrånvaro för en tjänsteinnehavare tillämpas 2 kap. 11 a § i arbetsavtalslagen.

38 §

Ansökan om och beviljande av tjänstledighet

Tjänstledighet söks skriftligen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans eller anges i tjänstekollektivavtal.

Beviljande av tjänstledighet och tjänstledighetens längd är beroende av arbetsgivarens prövning, om inte något annat föreskrivs någon annanstans eller anges i tjänstekollektivavtal. Om tjänstledighet

inte kan beviljas i enlighet med ansökan ska ansökan avslås, om inte tjänsteinnehavaren skriftligen samtycker till att tjänstledighet beviljas på något annat sätt.

Om tjänsteinnehavaren har uteblivit från tjänsteutövningen och inte har beviljats tjänstledighet antecknas frånvaron i efterhand som tjänstledighet, om arbetsgivaren konstaterar att frånvaron berott på ett oöverstigligt hinder eller haft ett annat giltigt skäl.

(Stryks)

39 §

Avbrytande och återkallande av tjänstledighet

Avbrytande eller återkallande av tjänstledighet på tjänsteinnehavarens begäran är beroende av arbetsgivarens prövning, om inte något annat föreskrivs i lag eller anges i tjänstekollektivavtal.

En tjänstledighet avbryts för den tid som den tjänstlediga tjänsteinnehavaren med sitt samtycke av grundad anledning förordnas att utföra vissa tjänsteuppgifter.

Tjänstledigheten kan avbrytas eller återkallas, om den används för något annat ändamål än vad den beviljats för. Innan beslut fattas ska tjänsteinnehavaren ges tillfälle att bli hörd.

40 §

Familjeledighet

En tjänsteinnehavare har rätt till tjänstledighet för familjeledighet i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 1–8 § i arbetsavtalslagen.

7 kap.

Permittering

41 §

Permittering

Arbetsgivaren har rätt att permittera en tjänsteinnehavare så att tjänsteutövningen och lönebetalningen avbryts tills vidare eller för viss tid, antingen helt eller delvis, medan tjänsteförhållandet i övrigt består, om arbetsgivaren har en grund enligt **49 §** för att säga upp tjänsteförhållandet.

Bestämmelser om de tjänster i en församling, ett domkapitel eller vid kyrkostyrelsen vars innehavare inte kan permitteras finns i kyrkoordningen. Bestämmelser om utlåtande som ska begäras om permittering av församlingens övriga präster och lektorer finns i kyrkolagen. Permitteringen hindrar inte tjänsteinnehavaren från att ta ett annat arbete för permitteringstiden.

Tjänsteinnehavaren kan permitteras för högst 90 dagar, om uppgifterna eller arbetsgivarens förutsättningar att erbjuda arbete har minskat tillfälligt och arbetsgivaren inte skäligen kan ordna andra uppgifter eller någon utbildning som lämpar sig för arbetsgivarens behov. En förlängning av maximitiden får inte avtalas genom tjänstekollektivavtal.

Tjänsteinnehavaren och arbetsgivaren kan på arbetsgivarens initiativ avtala om permittering av tjänsteinnehavaren medan tjänsteförhållandet varar, när detta behövs på grund av arbetsgivarens verksamhet eller ekonomiska situation.

En tjänsteinnehavare som är permitterad tills vidare ska minst en vecka i förväg upplysas om att tjänsteutövningen återupptas, om inte något annat har avtalats.

Om ett beslut om permittering har upphävts med anledning av en begäran om omprövning eller besvär på andra grunder än de som avses i 1 eller 2 mom. och arbetsgivaren genom ett nytt lagakraftvunnet beslut har beslutat om samma permittering, anses permitteringen ha verkställts enligt det första beslutet, om inte något annat följer av delgivningstiden för det första beslutet eller av att permitteringen återkallas.

42 §

Permitteringsförfarande

Arbetsgivaren ska utifrån de upplysningar som arbetsgivaren har lämna tjänsteinnehavaren förhandsinformation om grunderna för permitteringen och om dess beräknade omfattning, det sätt på vilket den genomförs, tidpunkten då den börjar och dess längd. Om permitteringen gäller flera tjänsteinnehavare, kan informationen lämnas förtroendemannen eller tjänsteinnehavarna gemensamt. Förhandsinformationen ska lämnas utan dröjsmål efter det att arbetsgivaren fått kännedom om behovet av permittering. Förhandsinformationen behöver inte lämnas, om arbetsgivaren enligt ett tjänstekollektivavtal ska lämna motsvarande information.

Ett beslut om permittering ska delges tjänsteinnehavaren skriftligen minst 14 dagar innan permitteringen börjar. Permitteringsbeslutet ska lämnas till tjänsteinnehavaren personligen. Om permitteringsbeslutet inte kan lämnas personligen, får det sändas per brev med iakttagande av samma tidsfrist. Ett beslut som sänts per brev anses ha kommit till tjänsteinnehavarens kännedom senast den sjunde

dagen efter det att beslutet sändes. I permitteringsbeslutet ska det nämnas grunden för permitteringen, tidpunkten då den börjar och en tidsbestämd permitterings längd samt, i fråga om permittering tills vidare, permitteringsberäknade längd. Permitteringsbeslutet ska delges förtroendemannen.

Förhandsinformationen behöver inte lämnas, om arbetsgivaren enligt ett tjänstekollektivavtal om samarbete mellan arbetsgivaren och personalen ska lämna motsvarande information eller förhandla om permittering med tjänsteinnehavarna eller deras företrädare.

43 §

Uppsägning av ett tjänsteförhållande i samband med permittering

En permitterad tjänsteinnehavare har rätt att utan uppsägningstid säga upp sitt tjänsteförhållande så att det upphör när som helst under permitteringen, dock inte under den sista veckan före permitterings slut, om tjänsteinnehavaren känner till när permitteringen kommer att upphöra. Annat avtal är ogiltigt.

Om permitteringen har trätt i kraft utan att tjänsteinnehavaren har fått tillgodogöra sig någon uppsägningstid enligt 54 § 1 mom. och arbetsgivaren säger upp tjänsteinnehavaren innan permitteringen upphör, har tjänsteinnehavaren rätt att i ersättning få sin lön för uppsägningstiden. Från lönen för uppsägningstiden får arbetsgivaren dra av lönen för 14 dagar, om tjänsteinnehavaren har permitterats med iakttagande av mer än 14 dagars lag- eller avtalsenlig tid för meddelande om permittering.

Om permitteringen har trätt i kraft utan att tjänsteinnehavaren har fått tillgodogöra sig den uppsägningstid som gäller när tjänsteförhållandet upphör och permitteringen gäller tills vidare och har varat i minst 200 kalenderdagar utan avbrott, har den permitterade tjänsteinnehavaren om han eller hon säger upp tjänsteförhållandet rätt att i ersättning få sin lön för uppsägningstiden på det sätt som anges i 2 mom.

44 §

Ersättning för inkomstbortfall under permitteringstiden

Om ett permitteringsbeslut upphävs genom ett lagakraftvunnet beslut på grund av att det strider mot 41 § 1 eller 2 mom., ska tjänsteinnehavaren i enlighet med 60 § betalas den inkomst för ordinarie arbetstid som han eller hon gått miste om på grund av den lagstridiga permitteringen.

8 kap.

Upphörande av ett tjänsteförhållande**45 §***Upphörande av ett tjänsteförhållande utan uppsägning*

Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning och uppsägningstid

- 1) när tiden för tjänsteinnehavarens anställning har löpt ut,
- 2) när det uppdrag som tjänsteinnehavaren anställdes för har utförts,
- 3) oberoende av den tid för vilken en tjänsteinnehavare har anställts för viss tid som vikarie, när den tjänsteinnehavare som anställts tills vidare återgår till sin tjänsteutövning och han eller hon med stöd av lag eller tjänstekollektivavtal har en absolut rätt att återgå i tjänsteutövning,
- 4) när en tjänsteinnehavare med stöd av tjänsteförhållandet har beviljats full invalidpension tills vidare, vid utgången av den kalendermånad då tjänsteinnehavarens rätt till lön för sjukdomstiden upphörde eller, om arbetsgivaren har fått vetskap om beslutet om invalidpension senare, på dagen för delfäendet,

5) den dag som följer på dagen för delfäendet av ett beslut om att ett i **12 § 2 mom. eller 13 § 3 mom.** avsett val av tjänsteinnehavare förfaller,

6) vid utgången av den kalendermånad under vilken tjänsteinnehavaren uppnår avgångsåldern, om inte avtal ingås med tjänsteinnehavaren om att tjänsteförhållandet fortsätter för viss tid. Avgångsåldern är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 år för dem som är födda 1958—1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller därefter.

Arbetsgivaren och tjänsteinnehavaren kan avtala om att tjänsteförhållandet fortsätter för viss tid efter den tidpunkt som avses i 1 mom. 6 punkten. Avtal med präster och lektorer i en församling ingås dock av domkapitlet efter att det hört församlingen.

(Stryks)

46 §***Upphörande av tjänsteförhållandet för en tjänsteinnehavare som utträtt ur kyrkan***

Tjänsteförhållandet kan också upphöra för en tjänsteinnehavare som utträtt ur kyrkan. Bestämmelser om detta finns i kyrkolagen.

47 §

Uppsägningsgrunder som har samband med tjänsteinnehavaren

En arbetsgivare får inte säga upp ett tjänsteförhållande av skäl som har samband med tjänsteinnehavaren, om inte skälen är sakliga och vägande. Som sådana skäl kan betraktas ett allvarligt brott mot eller en allvarlig försummelse av skyldigheter som hänför sig till tjänsteförhållandet samt sådana väsentliga förändringar av de personliga arbetsförutsättningarna på grund av vilka tjänsteinnehavaren inte längre kan klara av sina uppgifter. Vid bedömningen av om det är fråga om sakliga och vägande skäl ska arbetsgivarens och tjänsteinnehavarens omständigheter beaktas som en helhet.

Ett ovan avsett skäl är åtminstone inte

- 1) tjänsteinnehavarens sjukdom, skada eller olycksfall, om inte tjänsteinnehavarens arbetsförmåga på grund av detta har minskat väsentligt och för så lång tid att det inte skäligen kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet,
- 2) deltagande i en stridsåtgärd som en tjänsteinnehavarförening genomför i enlighet med föreningens beslut,
- 3) tjänsteinnehavarens politiska, religiösa eller andra åsikter eller deltagande i samhälls- eller föreningsverksamhet,
- 4) anlitan av rättsmedel som står till buds för tjänsteinnehavaren.

Om tjänsteinnehavaren inte genomgår en specialutbildning som avses i 10 § 4 mom. inom en skälig tid som arbetsgivaren bestämmer, kan tjänsteinnehavaren sägas upp med iakttagande av uppsägningstiden.

48 §

Åberopande av en uppsägningsgrund som har samband med tjänsteinnehavaren

En tjänsteinnehavare som har försummat att fullgöra de skyldigheter som följer av tjänsteförhållandet eller brutit mot dem får inte sägas upp innan han eller hon genom en varning har getts tillfälle att rätta till sitt förfarande.

Arbetsgivaren ska före en uppsägning reda ut om uppsägningen kan undvikas genom att tjänsteinnehavaren placeras i ett annat tjänsteförhållande.

Om uppsägningsgrunden är en så allvarlig överträdelse i anslutning till tjänsteförhållandet att det inte skäligen kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet, tillämpas 1 och 2 mom. inte.

Uppsägning på grund av tjänsteinnehavaren ska ske inom en skälig tid efter det att den myndighet

som beslutar om uppsägningen har fått kännedom om uppsägningsgrunden.

49 §

Uppsägning av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker

Ett tjänsteförhållande kan sägas upp när tjänsteinnehavarens uppgifter av ekonomiska orsaker, till följd av omorganiseringar hos arbetsgivaren eller inom enheten i fråga eller av någon annan jämförbar orsak har minskat väsentligt och varaktigt. En uppsägning förutsätter dessutom att tjänsteinnehavaren med hänsyn till sin yrkesskicklighet och förmåga inte skäligen kan placeras i ett annat tjänsteförhållande eller anställas i ett arbetsavtalsförhållande med uppgifter som inte väsentligt avviker från tjänsteinnehavarens uppgifter, eller utbildas för nya uppgifter.

Någon grund för uppsägning anses åtminstone inte finnas när

- 1) uppsägningen har föregåtts eller följts av att en ny person har anställts för liknande uppgifter och det under samma tid inte har skett några förändringar i arbetsgivarens verksamhetsförutsättningar,
- 2) den omorganisering av arbetsuppgifterna som uppgetts som skäl till uppsägningen i själva verket inte minskar de uppgifter som arbetsgivaren kan erbjuda eller ändrar uppgifternas art.

Tjänsteförhållandet för kyrkoherden och för församlingens enda kantor eller enda tjänsteinnehavare inom diakonin kan inte sägas upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker.

50 §

Sysselsättningsledighet och sysselsättningsfrämjande träning eller utbildning

Tjänsteinnehavare har samma rätt till sysselsättningsledighet som arbetstagare har enligt 7 kap. 12 § i arbetsavtalslagen.

Arbetsgivaren är skyldig att erbjuda en tjänsteinnehavare som arbetsgivaren sagt upp med stöd av 49 § möjlighet att delta i sysselsättningsfrämjande träning eller utbildning som arbetsgivaren betalar, om

- 1) arbetsgivaren regelbundet har minst 30 anställda, och
- 2) tjänsteinnehavaren innan tjänsteförhållandet upphörde har varit anställd hos arbetsgivaren i minst fem år utan avbrott.

Träningen eller utbildningen ska till sitt värde motsvara minst tjänsteinnehavarens kalkylerade lön för en månad eller den genomsnittliga månadsinkomsten för personal som arbetar vid samma verksamhetsställe som den uppsagda tjänsteinnehavaren, beroende på vilket belopp som är större.

Träningen eller utbildningen ska genomföras inom två månader från det att uppsägningstiden löpte ut. Av vägande skäl får träningen eller utbildningen även genomföras senare. När anställningsförhållandet upphör ska dock tjänsteinnehavaren känna till tidpunkten eller en uppskattning av tidpunkten för genomförandet av träningen eller utbildningen.

Arbetsgivaren och tjänsteinnehavaren kan avtala om att arbetsgivaren fullgör sin skyldighet enligt 2 mom. genom att helt eller delvis betala en utbildning eller träning som tjänsteinnehavaren själv skaffar.

Arbetsgivaren och personalen får avtala om att värdet på träningen eller utbildningen ska bestämmas på ett sätt som avviker från bestämmelserna i 3 mom. Dessutom får arbetsgivaren och personalen avtala om andra arrangemang än träning eller utbildning för att främja möjligheterna till sysselsättning för den som sägs upp. Personalens företrädare utses i enlighet med det som avtalats i ett tjänstekollektivavtal om samarbete mellan arbetsgivaren och personalen. Ett avtal som ingåtts av en företrädare för personalen är bindande för alla tjänsteinnehavare som den företrädare för tjänsteinnehavarna som ingått avtalet ska anses företräda.

51 §

Försummelse att ordna sysselsättningsfrämjande träning eller utbildning

En arbetsgivare som inte har iakttagit sin skyldighet enligt 50 § är skyldig att i engångsersättning till tjänsteinnehavaren betala ett belopp som motsvarar utbildningens eller träningens värde.

Om skyldigheten att ordna träning eller utbildning har försummats endast delvis, uppkommer ersättningsskyldighet endast till den del skyldigheten försummats.

52 §

Särskilt uppsägningsskydd

En tjänsteinnehavare som har beviljats tjänstledighet för familjeledighet har samma uppsägningsskydd som en arbetstagare har enligt 7 kap. 9 § i arbetsavtalslagen. Detsamma gäller för en tjänsteinnehavare som är gravid eller som kommer att utnyttja sin rätt till en ovan avsedd ledighet.

Tjänsteförhållandet för en förtroendeman kan sägas upp med stöd av 47 § endast om majoriteten av de tjänsteinnehavare och arbetstagare som han eller hon är förtroendeman för ger sitt samtycke. Tjänsteförhållandet kan sägas upp med stöd av 49 § endast om arbetet upphör helt och hållet och det inte kan ordnas något annat arbete som motsvarar tjänsteinnehavarens yrkesskicklighet eller

tjänsteinnehavaren inte kan omskolas för något annat arbete.

53 §

Uppsägningsrätt i samband med överlåtelse av rörelse

Förvärvaren av en rörelse får inte säga upp en tjänsteinnehavares anställningsförhållande enbart på grund av överlåtelse av rörelse enligt 36 § 1 mom.

Tjänsteinnehavaren får utan att iaktta den uppsägningstid som annars ska tillämpas i tjänsteförhållandet eller oberoende av uppsägningstidens längd säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör på dagen för överlåtelsen, om arbetsgivaren eller den nya innehavaren av rörelsen har underrättat tjänsteinnehavaren om överlåtelsen senast en månad före dagen för överlåtelsen. Om tjänsteinnehavaren har underrättats om överlåtelsen senare, får han eller hon säga upp sitt anställningsförhållande så att det upphör på dagen för överlåtelsen eller därefter, dock senast inom en månad från underrättelsen.

54 §

Uppsägningstid

När arbetsgivaren säger upp en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande är uppsägningstiden minst

- 1) 14 dagar, om anställningsförhållandet har varat högst ett år,
- 2) en månad, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott mer än ett men högst fyra år,
- 3) två månader, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott mer än fyra men högst åtta år,
- 4) fyra månader, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott mer än åtta men högst tolv år,
- 5) sex månader, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott mer än tolv år,
- 6) två månader, när det är fråga om en tjänst som kyrkoherde, biskop, ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli eller avdelningschef vid kyrkostyrelsen.

När en tjänsteinnehavare säger upp sitt tjänsteförhållande är uppsägningstiden minst

- 1) 14 dagar, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott högst fem år,
- 2) en månad, om anställningsförhållandet har varat utan avbrott mer än fem år,
- 3) två månader, om tjänsteinnehavaren anställs av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige,
- 4) två månader, när det är fråga om en kaplan, kyrkoherde eller biskop, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli eller en avdelningschef vid kyrkostyrelsen.

Uppsägningstiden börjar löpa dagen efter den dag då uppsägningen delges. Med tjänsteinnehavarens samtycke kan en kortare uppsägningstid än den som avses i 1 och 2 mom. iakttas.

55 §

Hävning av ett tjänsteförhållande

Arbetsgivaren får häva en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande så att det upphör genast, oberoende av den uppsägningstid som ska iakttas eller av tidsfristen. Ett tjänsteförhållande får hävas endast av synnerligen vägande skäl. Som sådana skäl kan betraktas ett så allvarligt brott mot eller en så allvarlig försummelse av de skyldigheter som följer av lag eller föreskrifter och som väsentligen inverkar på tjänsteförhållandet att det inte skäligen kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet ens för den tid som uppsägningstiden varar.

56 §

När hävningsrätten förfaller

Rätten att häva ett tjänsteförhållande förfaller, om inte skälet till hävningen redan före det har förlorat sin betydelse, 14 dagar efter det att arbetsgivaren fick kännedom om skälet till hävning eller, om skälet är av fortgående art, efter det att arbetsgivaren fick kännedom om att det bortfallit.

Om det finns ett giltigt hinder för hävning, får tjänsteförhållandet hävas inom 14 dagar från det att hindret bortföll.

57 §

Förfarandet för att avsluta ett tjänsteförhållande

Innan arbetsgivaren säger upp eller häver ett tjänsteförhållande eller beslutar att tjänsteförhållandet ska förfalla i enlighet med 13 § 3 mom., ska tjänsteinnehavaren ges tillfälle att bli hörd om skälen till att tjänsteförhållandet avslutas. Tjänsteinnehavaren har rätt att anlita ett biträde när han eller hon hörs. Tjänsteinnehavaren ska upplysas om rätten att anlita ett biträde. Arbetsgivarens beslut om uppsägning eller hävning eller om att tjänsteförhållandet ska förfalla ska antecknas i protokollet tillsammans med en motivering.

Om arbetsgivaren enligt ett tjänstekollektivavtal om samarbete mellan arbetsgivaren och personalen är skyldig att förhandla om grunden för en uppsägning av ekonomiska orsaker eller av

produktionsorsaker med tjänsteinnehavarna eller deras företrädare, har arbetsgivaren ingen sådan skyldighet som avses i 1 mom.

Ett beslut om att säga upp eller häva ett tjänsteförhållande eller om att tjänsteförhållandet ska förfalla ska delges tjänsteinnehavaren bevisligen i enlighet med 56 och 60 § i förvaltningslagen (434/2003).

58 §

Myndighet som säger upp eller häver ett tjänsteförhållande

En tjänsteinnehavare sägs upp och hans eller hennes tjänsteförhållande hävs

- 1) i en församling av kyrkorådet, församlingsrådet eller någon annan myndighet som anges i förvaltningsstadgan,
- 2) i en kyrklig samfällighet av gemensamma kyrkorådet eller någon annan myndighet som anges i förvaltningsstadgan,
- 3) i domkapitlet av domkapitlet,
- 4) i kyrkostyrelsen av kyrkostyrelsen, om inte något annat föreskrivs.

I kyrkolagen finns bestämmelser om beslutanderätten att säga upp den som innehar en prästtjänst eller lektorstjänst i en församling eller kyrklig samfällighet av orsaker som har samband med tjänsteinnehavaren enligt 47 § eller på grund av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker enligt 49 § eller att häva ett tjänsteförhållande på de grunder som anges i 55 §.

(Stryks)

59 §

Fortsättning av ett tjänsteförhållande

En tjänsteinnehavares tjänsteförhållande fortsätter utan avbrott, om det i ett lagakraftvunnet beslut konstateras att tjänsteförhållandet har sagts upp eller hävts utan laglig grund eller att beslutet om anställning i tjänsteförhållande har förfallit utan laglig grund.

Om ett beslut om uppsägning eller hävning eller om att ett tjänsteförhållande ska förfalla har upphävts med anledning av en begäran om omprövning eller besvär på andra grunder än de som avses i 1 mom. och arbetsgivaren genom ett nytt beslut har avslutat tjänsteförhållandet och detta beslut har vunnit laga kraft, anses tjänsteförhållandet ha upphört enligt det första beslutet i ärendet, om inte något annat följer av uppsägningstiden.

Om tjänsteförhållandet har hävts utan en föreskriven hävningsgrund och domstolen anser att arbetsgivaren har haft en uppsägningsgrund, anses tjänsteförhållandet fortsätta till utgången av den uppsägningstid som ska iakttas i fråga om tjänsteinnehavaren, och tjänsteinnehavaren har rätt att få lön för uppsägningstiden.

60 §

Ersättning för inkomstbortfall

När ett ärende som gäller avslutande av ett tjänsteförhållande i de fall som avses i 59 § 1 mom. har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut och arbetsgivaren har fått den redogörelse som avses i 2 mom. i denna paragraf, ska tjänsteinnehavaren utan dröjsmål betalas den inkomst för ordinarie arbetstid som han eller hon har gått miste om på grund av att tjänsteförhållandet avslutades lagstridigt. Från inkomsten ska de motsvarande inkomster dras av som tjänsteinnehavaren har fått för samma tid i andra anställningsförhållanden eller som yrkesutövare eller företagare och som han eller hon inte skulle ha fått i tjänsten. Från inkomsten ska också den inkomstrelaterade dagpenning, den grunddagpenning och det arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) dras av som betalats till tjänsteinnehavaren, liksom den dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som betalats till tjänsteinnehavaren för motsvarande tid.

Tjänsteinnehavaren är skyldig att utan dröjsmål lämna arbetsgivaren en tillförlitlig redogörelse för andra förvärvsinkomster, inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och sjukförsäkringsersättningar enligt 1 mom. som tjänsteinnehavaren fått.

Arbetsgivaren är skyldig att utan dröjsmål till sysselsättningsfonden betala 75 procent och till arbetslöshetskassan 25 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som betalats tjänsteinnehavaren, och till Folkpensionsanstalten betala den grunddagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som betalats tjänsteinnehavaren. När tjänsteinnehavarens pensionsförmåner bestäms, betraktas som löneinkomst den i 1 mom. avsedda inkomsten, i vilken den pensionsberättigande inkomst som tjänsteinnehavaren fått i ett sådant annat anställningsförhållande eller som sådan yrkesutövare eller företagare som avses i 1 mom. har beaktats som avdrag. Som avdrag beaktas inte dagpenningar eller arbetsmarknadsstöd som avses i 1 mom. Oberoende av vad som föreskrivs någon annanstans i lag anses tjänsteinnehavaren när pensionsrätten bestäms ha stått i ett fortlöpande tjänsteförhållande också under den tid som nämns i 1 mom., även om ingen inkomst ska betalas till honom eller henne för denna tid.

Det som i denna paragraf föreskrivs om inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd gäller också sådan inkomstrelaterad dagpenning, sådan grunddagpenning och

sådant arbetsmarknadsstöd som betalats med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

61 §

Återanställning av en tjänsteinnehavare som sagts upp

Om arbetsgivaren på en grund som anges i 49 § har sagt upp en tjänsteinnehavare som anställts tills vidare och arbetsgivaren inom fyra månader från utgången av uppsägningstiden behöver en tjänsteinnehavare för ett sådant tjänsteförhållande med liknande uppgifter som gäller tills vidare eller en längre tid än sex månader, ska arbetsgivaren hos den lokala arbetskraftsmyndigheten höra sig för om uppsagda tjänsteinnehavare söker arbete genom denna myndighets förmedling och, om så är fallet, i första hand erbjuda arbete till tjänsteinnehavare som sagts upp och som uppfyller behörighetsvillkoren. Om tjänsteförhållandet när det upphörde hade fortgått utan avbrott i minst 12 år, är tiden för återanställning dock sex månader. Samma skyldighet gäller för en i 36 § avsedd förvärvare av rörelse när överlåtaren har sagt upp en tjänsteinnehavare före tidpunkten för överlåtelsen.

En arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar att fullgöra sina skyldigheter enligt 1 mom. ska ersätta en tjänsteinnehavare för den skada som arbetsgivaren orsakat.

9 kap.

Avstängning från tjänsteutövning

62 §

Grund för avstängning från tjänsteutövning

Om det på sannolika grunder kan misstänkas att en tjänsteinnehavare i sin tjänsteutövning har gjort sig skyldig till tjänstebrott eller på något annat sätt handlat i strid med sina skyldigheter, kan han eller hon stängas av från tjänsteutövning för den tid som en utredning eller rättegång pågår. Uppenbara tjänstebrott ska utan dröjsmål anmälas till polisen.

Om det på sannolika grunder kan misstänkas att en tjänsteinnehavare utanför sin tjänsteutövning har gjort sig skyldig till ett brott och de omständigheter som framkommit i saken kan inverka på förutsättningarna att sköta tjänsteuppgifterna, kan tjänsteinnehavaren stängas av från tjänsteutövning för den tid som en utredning eller rättegång pågår.

I andra fall än de som avses i 1 eller 2 mom. kan en tjänsteinnehavare stängas av från

tjänsteutövning för den tid som tjänsteinnehavaren av skäl som har samband med honom eller henne själv inte kan sköta sina tjänsteuppgifter på behörigt sätt.

En tjänsteinnehavare kan på de grunder som anges ovan tillfälligt stängas av från tjänsteutövning för högst fyra veckor.

63 §

Myndighet som beslutar om avstängning från tjänsteutövning

Beslut om avstängning från tjänsteutövning fattas

(Stryks)

1) i fråga om innehavare av andra tjänster i en församling av kyrkorådet, församlingsrådet eller någon annan myndighet som anges i förvaltningsstadgan,

2) i fråga om innehavare av andra tjänster i en kyrklig samfällighet av gemensamma kyrkorådet eller någon annan myndighet som anges i förvaltningsstadgan,

3) i fråga om innehavare av tjänster vid domkapitlet av domkapitlet,

4) i fråga om innehavare av tjänster vid kyrkostyrelsen av kyrkostyrelsen.

Beslut om tillfällig avstängning från tjänsteutövning fattas

1) i fråga om innehavare av kyrkoherdetjänster och tjänster vid domkapitlet av biskopen,

2) i fråga om innehavare av andra tjänster i en församling av kyrkoherden,

3) i fråga om innehavare av tjänster i en kyrklig samfällighet av ordföranden för gemensamma kyrkorådet,

4) i fråga om innehavare av tjänster vid kyrkostyrelsen av den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli.

Bestämmelser om beslutanderätt att avstänga en innehavare av en prästtjänst eller lektorstjänst från tjänsteutövning finns i kyrkolagen.

64 §

Förfarandet vid avstängning från tjänsteutövning

En tjänsteinnehavare som har fattat beslut om tillfällig avstängning från tjänsteutövning ska utan dröjsmål föra avstängningen till den behöriga myndigheten för beslut.

Innan beslut fattas om avstängning från tjänsteutövning, ska tjänsteinnehavaren ges tillfälle att bli hörd i saken. **(Stryks)**

Beslut om avstängning från tjänsteutövning får verkställas genast.

65 §

Förnyad bedömning av avstängning från tjänsteutövning

Det organ som beslutat om avstängning från tjänsteutövning ska följa grunderna för avstängningen och om omständigheterna förändrats vid behov fatta ett nytt beslut i saken. Frågan om fortsatt avstängning från tjänsteutövning ska utan dröjsmål tas till behandling om tjänsteinnehavaren kräver det.

10 kap.

Särskilda bestämmelser som gäller personalen

66 §

Föreningsfrihet

Tjänsteinnehavare har rätt att höra till föreningar och att delta i föreningars verksamhet. Tjänsteinnehavare har också rätt att bilda föreningar. De har likaså frihet att inte höra till föreningar som avses ovan. Det är förbjudet att hindra eller begränsa utövandet av denna rättighet och frihet.

67 §

Preskription av lönefordran

En tjänsteinnehavare ska framställa ett skriftligt yrkande på lön, eller en annan ekonomisk förmån som följer av tjänsteförhållandet, inom tre år från utgången av det kalenderår då löneposten eller förmånen borde ha betalats eller getts. Om yrkandet inte har framställts inom utsatt tid, har rätten till lön eller en annan ekonomisk förmån gått förlorad.

Det som i 1 mom. föreskrivs om tjänsteinnehavare gäller även personer vars tjänsteförhållande har upphört samt tjänsteinnehavares dödsbon.

68 §

Återkrav av lön

Arbetsgivaren kan besluta att lön eller en annan ekonomisk förmån som följer av ett anställningsförhållande och som har betalats utan grund ska återkrävas. Återkravet kan också verkställas så att det belopp som återkrävs dras av från tjänsteinnehavarens lön i samband med följande lönebetalning eller lönebetalningar, om tjänsteinnehavaren fortfarande är anställd hos samma arbetsgivare. I beslutet ska det nämnas vilket belopp som återkrävs och grunden för återkravet.

Från den lön som betalas ut får det med stöd av 1 mom. inte dras av mer än det som enligt utsökningsbalken (705/2007) får utmätas av lön.

Arbetsgivaren kan helt eller delvis avstå från återkrav, om återkrav med beaktande av omständigheterna ska anses vara oskäligt eller om det belopp som har betalats utan grund är obetydligt.

Rätten till återkrav upphör, om beslut om återkrav inte fattas inom tre år från utgången av det kalenderår under vilket lön eller en annan förmån betalades ut utan grund.

69 §

Dröjsmålsränta

Vid dröjsmål med betalningen av en fordran som grundar sig på ett tjänsteförhållande tillämpas bestämmelserna om dröjsmålsränta i räntelagen.

I ett förvaltningsprocessärende ska dröjsmålsränta i sådana fall som avses i 6 och 7 § i räntelagen betalas senast från den dag då gäldenären anses ha fått kännedom om att besvär som gäller betalning av skulden har blivit anhängiga eller en ansökan som gäller betalning av skulden har blivit anhängig eller, om kravet framställs under rättegång, från det att kravet framställdes.

I de fall som avses i 60 § 1 mom. ska dröjsmålsränta betalas från den tidpunkt då 30 dagar har förflutit från den dag då tjänsteinnehavaren lämnade arbetsgivaren en sådan redogörelse som avses i 2 mom. i den paragrafen.

70 §

Behandlingsordningen för yrkanden på ersättningar

Yrkanden på ersättningar som avses i 6 § 3 mom., 43 § 2 och 3 mom., 51 § och 61 § 2 mom. behandlas som förvaltningsstvemål vid förvaltningsdomstolen.

71 §

Arbetsintyg

När ett tjänsteförhållande upphör har tjänsteinnehavaren rätt att av arbetsgivaren på begäran få ett skriftligt intyg över tjänsteförhållandets längd och uppgifternas art. På tjänsteinnehavarens uttryckliga begäran ska det i intyget dessutom nämnas skälet till att tjänsteförhållandet upphört och ges en bedömning av tjänsteinnehavarens arbetsskicklighet, flit och uppförande. Av arbetsintyget får det inte framgå något annat än vad som framgår av dess ordalydelse.

Arbetsgivaren är skyldig att utfärda ett arbetsintyg för tjänsteinnehavaren, om intyget begärs inom tio år från det att tjänsteförhållandet upphörde. Intyg över tjänsteinnehavarens arbetsskicklighet, flit och uppförande ska dock begäras inom fem år från det att tjänsteförhållandet upphörde.

Om mer än tio år har förflutit från det att tjänsteförhållandet upphörde, ska ett arbetsintyg utfärdas endast om det inte orsakar arbetsgivaren oskäligen svårigheter. Under samma förutsättningar ska arbetsgivaren utfärda ett nytt intyg i stället för ett arbetsintyg som förkommit eller förstörts.

(Stryks)

11 kap.

Ändringssökande

72 §

Förfarandet vid sökande av ändring

Ändring i arbetsgivarens beslut med stöd av denna lag söks på det sätt som anges i kyrkolagen för begäran om omprövning och kyrkobesvär. Tiden för begäran om omprövning av ett sådant beslut om uppsägning som avses i 49 § börjar löpa först vid utgången av den uppsägningstid som anges i 54 § 1 mom.

73 §

Begränsning av rätten att begära omprövning och att anföra besvär

En tjänsteinnehavare får inte genom besvär söka ändring i ett myndighetsbeslut i ett ärende som avses i 2 § i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal eller föra ärendet till avgörande genom begäran om omprövning eller som förvaltningsvistemål, om tjänsteinnehavaren eller en tjänsteinnehavarförening har rätt att inleda ärendet vid arbetsdomstolen. Det som föreskrivs

i detta moment tillämpas endast på en tjänsteinnehavare som är medlem i en tjänsteinnehavarförening som har rätt att inleda ärendet vid arbetsdomstolen, eller i en underförening till en sådan förening.

(Stryks)

Ändring får inte sökas separat genom begäran om omprövning eller kyrkobesvär i fråga om beslut om tillfällig avstängning från tjänsteutövningen enligt 62 § 4 mom.

74 §

Granskning av uppsägningsgrunderna i ett ärende som gäller hävning av ett tjänsteförhållande

Om domstolen vid behandlingen av ett ärende som gäller hävning av ett tjänsteförhållande anser att det inte finns några sådana hävningsgrunder som anges i 55 §, ska domstolen på yrkande pröva om arbetsgivaren har haft en sådan uppsägningsgrund som anges i 47 §.

75 §

Behandling av besvär

Kyrkobesvär som gäller uppsägning eller hävning av ett tjänsteförhållande, ombildning av ett tjänsteförhållande till ett tjänsteförhållande på deltid eller avstängning från tjänsteutövning ska behandlas skyndsamt vid domstolen.

76 §

Ersättning för rättegångskostnader

Oberoende av vad som i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) föreskrivs om ersättning för rättegångskostnader ska den tjänsteinnehavare som anfört kyrkobesvär eller någon annan person som ska anses ha anfört besvär för tjänsteinnehavarens räkning, på yrkande åläggas att ersätta arbetsgivarens skäligen rättegångskostnader, om besvären gäller ett ärende som avses i denna lag och besvären inte godkänns. På motsvarande sätt ska myndigheten åläggas att ersätta de skäligen rättegångskostnaderna för en part som anfört kyrkobesvär, om beslutet helt eller delvis upphävs på grund av besvären.

Med avvikelse från 1 mom. behöver rättegångskostnaderna inte ersättas, om beslutet gäller anställning i en tjänst eller om ärendet rättsligt varit så oklart att det har funnits grundad anledning till rättegång eller det i övrigt med hänsyn till ärendets natur eller omständigheterna ska anses vara

oskäligt att rättegångskostnaderna ersätts.

12 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

77 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

78 §

Övergångsbestämmelser

En tjänsteinnehavare som med stöd av 26 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten i den kyrkolag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag hade rätt till en högre avgångsålder enligt den kyrkolag (635/1964) som upphävdes den 1 januari 1994 behåller denna avgångsålder.

På tillsättande av en tjänst, varningsförfarande och överföring av personal till följd av en ändring i församlingsindelningen som har inletts vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i kyrkolagen som gällde vid ikraftträdandet.

3) besluta föreslå att statsrådet vidtar åtgärder för att stifta en lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk som följer:

Lag om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk och dess uppgifter

Evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk bevakar den evangelisk-lutherska kyrkans och dess församlingars och samfälligheters intressen i arbetsmarknadsfrågor.

Arbetsmarknadsverket förhandlar och avtalar för församlingarnas, de kyrkliga samfälligheternas, domkapitlens och kyrkostyrelsens räkning om anställningsvillkoren för tjänsteinnehavarna och arbetstagarna i deras tjänst i den ordning som föreskrivs i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal (968/1974) och lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans arbetskollektivavtal (829/2005) samt utför andra uppgifter som enligt lag ankommer på det. Bestämmelser om arbetsmarknadsverkets beslutanderätt att bemyndiga församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitel eller kyrkostyrelsen att avtala om tjänstekollektivavtal finns i 3 § 2 mom. i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal.

Arbetsmarknadsverket kan ge rekommendationer i frågor som inte kan avtalas genom tjänstekollektivavtal.

2 §

Arbetsmarknadsverkets delegation och dess mandatperiod

Arbetsmarknadsverkets beslutanderätt i frågor som avses i 1 § utövas av verkets delegation, om inte något annat föreskrivs eller om inte delegationen beslutar att överföra beslutanderätt till en sektion eller ett organ som delegationen tillsatt eller till en tjänsteinnehavare vid arbetsmarknadsverkets kansli.

Kyrkostyrelsen utser på förslag av stiftsfullmäktige till delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk från varje stift en medlem och en ersättare som har kännedom om anställningsvillkoren och som företräder arbetsgivaren. Stiftsfullmäktige föreslår fyra personer för val av medlemmar och ersättare.

Utöver de nämnda medlemmarna väljer kyrkostyrelsen till delegationen två andra medlemmar som har kännedom om anställningsvillkoren och som företräder en offentlig arbetsgivare samt ersättare för dem.

Delegationens mandatperiod är fyra år. Delegationen väljer en ordförande och högst två vice ordförande inom sig.

3 §

Valbarhet

Till delegationen kan utses personer som enligt 9 kap. 2 § 1 mom. i kyrkolagen (/) är valbara till förtroendeuppdrag i en församling och som samtyckt till att ta emot uppdraget. Valbara till

delegationen är inte personer som innehar ett förtroendeuppdrag hos eller står i anställningsförhållande av bestående natur till en organisation som undertecknat ett tjänste- och arbetskollektivavtal för den evangelisk-lutherska kyrkan eller en medlemsorganisation i en sådan organisation.

4 §

Kyrkostyrelsens och biskopsmötets företrädare

En av kyrkostyrelsen förordnad medlem av kyrkostyrelsen och en av biskopsmötet förordnad biskop har närvaro- och yttranderätt i delegationen.

5 §

Arbetsmarknadsverkets byrå

För beredning av de arbetsmarknadsverkets ärenden och verkställigheten av dess beslut finns vid kyrkostyrelsen en byrå för arbetsmarknadsverket med behövliga personalresurser.

6 §

Delegationens arbetsordning

Delegationen beslutar om sin arbetsordning. Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter och organ finns i arbetsordningen.

7 §

Besvärsförbud

Ändring får inte sökas i beslut i arbetsmarknadsärenden som fattats av delegationen, dess sektion, ett av delegationen tillsatt organ eller en tjänsteinnehavare vid arbetsmarknadsverkets byrå. Det samma gäller beslut av en församling, kyrklig samfällighet, ett domkapitel eller kyrkostyrelsen som har fattats med stöd av 3 § 2 mom. i lagen om den evangelisk-lutherska kyrkans tjänstekollektivavtal.

8 §

Jäv

I fråga om jäv för en förtroendevald vid arbetsmarknadsverket samt för en tjänsteinnehavare och en arbetstagare i arbetsavtalsförhållande vid byrån gäller vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003).

9 §

Tillgång till uppgifter

Arbetsmarknadsverk har rätt att av församlingar, kyrkliga samfälligheter, domkapitel och kyrkostyrelsen få sådana upplysningar som verket behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt 1 §.

10 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den delegation för evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk som valts enligt den kyrkolag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag fortsätter sin verksamhet till utgången av delegationens mandatperiod.

Vad som i någon annan lag föreskrivs om evangelisk-lutherska kyrkans avtalsdelegation gäller sedan denna lag trätt i kraft kyrkans arbetsmarknadsverk.

4) beslutar föreslå att statsrådet vidtar åtgärder för att stifta en lag genom vilken

ändras i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010) 2 § som följer:

2 §

Anmälningsskyldighet i fråga om brottsmål som gäller tjänstemän och tjänsteinnehavare

En domstol som har dömt en statstjänsteman, kommunal tjänsteinnehavare eller tjänsteinnehavare inom den evangelisk-lutherska kyrkan för brott ska underrätta den myndighet som tjänstemannen eller tjänsteinnehavaren lyder under om sitt avgörande genom att sända en kopia av avgörandet till myndigheten. Domkapitlet ska dessutom underrättas om ett avgörande som gäller en präst inom den evangelisk-lutherska kyrkan. Domstolen ska också sända justitiekanslern och riksdagens

justitieombudsman kopior av avgöranden som avses ovan och likaså av avgöranden där åtal mot en tjänsteman eller tjänsteinnehavare har förkastats.

Vid behov föreskrivs det genom förordning av justitieministeriet om förfarandet för underrättelse av de myndigheter som avses i 1 mom. genom registrering av uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom överföring av uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till dessa myndigheter. På registrering och överföring av uppgifter tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och vad som föreskrivs med stöd av den.

Denna lag träder i kraft **den 20 .**

5) besluta föreslå att statsrådet vidtar åtgärder för att stifta en lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond som följer:

Lag om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänt

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om pensionsfonden för evangelisk-lutherska kyrkan (*kyrkans pensionsfond*). Kyrkans pensionsfond är en offentligrättslig juridisk person och dess hemort är Helsingfors.

2 §

Ansvar för finansieringen och verkställigheten av kyrkans pensionsskydd

Kyrkans pensionsfond är pensionsanstalt för kyrkan och svarar för finansieringen av pensionsskyddet för evangelisk-lutherska kyrkans personal.

Keva sköter verkställigheten av pensionsskyddet för evangelisk-lutherska kyrkans personal i enlighet med pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) samt verksamhet som hänför sig till minskning av risken för arbetsoförmåga samt andra uppgifter som föreskrivs i nämnda lag.

3 §

Tillsyn

Kyrkomötet utövar allmän den allmänna tillsynen över kyrkans pensionsfond. Kyrkomötet utser för sin mandatperiod en revisionssammanslutning för granskning av kyrkans pensionsfonds förvaltning och ekonomi. Revisionssammanslutningen ska utse en CGR-revisor som huvudansvarig revisor. På revisionen tillämpas revisionslagen (1141/2015).

Finansinspektionen utövar tillsyn över planeringen av kyrkans pensionsfonds finansieringsverksamhet och placeringen av dess tillgångar. På Finansinspektionens rätt att få uppgifter och granskningsrätt tillämpas 18 och 24 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008). Finansinspektionen ska årligen i fråga om tillsynen överlämna en berättelse till kyrkostyrelsen.

2 kap.

Förvaltning

4 §

Förvaltningen av kyrkans pensionsfond

Kyrkomötet godkänner budgeten för kyrkans pensionsfond samt fastställer dess bokslut och beslutar om beviljande av ansvarsfrihet.

Kyrkostyrelsen utgör styrelse för kyrkans pensionsfond. Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet avge en berättelse över skötseln av kyrkans pensionsfond.

För placeringsverksamheten som gäller pensionsfondens medel svarar kyrkostyrelsen tillsammans med direktionen för kyrkans pensionsfond, vilken kyrkostyrelsen tillsatt för sin mandatperiod. Direktionens mandatperiod fortsätter dock tills följande direktion har utsetts.

5 §

Skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomi

På skötseln av kyrkans pensionsfonds ekonomi tillämpas det som föreskrivs eller bestäms om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi i kyrkolagen (/) och med stöd av den. Kyrkostyrelsen godkänner en ekonomistadga för kyrkans pensionsfond, vilken innehåller närmare bestämmelser om upprättandet av budgeten, placeringsverksamheten och betalningsrörelsen, bokföringen och bokslutet samt revisionen och den interna kontrollen.

6 §

Direktionen för kyrkans pensionsfond

Till direktionen för kyrkans centralfond hör en ordförande och minst fyra och högst åtta medlemmar. Varje medlem har en personlig ersättare. Medlemmarna av direktionen ska vara medlemmar av kyrkan och ha insikter i placeringsverksamhet. Av medlemmarna ska en tredjedel utnämnas bland personer som föreslagits av kyrkans mest betydelsefulla personalorganisationer.

Direktionen för kyrkans pensionsfond ska

- 1) besluta om de placeringsformer som ska användas i placeringsverksamheten och om de principer som ska tillämpas på dem,
- 2) besluta om hur placeringarna ska fördelas mellan olika placeringsformer och om avkastningsmålen för dem,
- 3) besluta om de principer som ska iakttas i riskhanteringen för placeringarna,
- 4) årligen godkänna en plan för placering av tillgångarna i kyrkans pensionsfond,
- 5) besluta om egendomsförvaltarna och om de avtal som görs upp med dem,
- 6) besluta om de enskilda placeringar som anges i **direktionens instruktion** och som direktionen ska förvalta,
- 7) varje år upprätta en verksamhetsberättelse och bokslut för kyrkans pensionsfond,
- 8) ha tillsyn över placeringsverksamheten som helhet samt

9) besluta om andra än i 1–8 punkten avsedda principiella eller annars viktiga ärenden som gäller placeringsverksamhet.

Kyrkostyrelsen godkänner en instruktion för direktionen. Kyrkostyrelsen kan till direktionen överföra också andra uppgifter som omfattas av kyrkostyrelsens behörighet och som anknyter till placering av pensionsmedel.

Direktionen är beslutförför när mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

7 §

Elektroniskt sammanträde

Beslut i ärenden som hör till direktionen kan fattas vid ett ordinarie sammanträde eller vid ett sammanträde i elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*).

Vid ett elektroniskt sammanträde förutsätts att de som konstateras vara närvarande står i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor.

Vid elektroniska sammanträden ska man sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

8 §

Kyrkans centralfonds personal

Direktören för kyrkostyrelsens ekonomiavdelning är direktör för kyrkans pensionsfond. Kyrkans pensionsfond kan också ha annan personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande. På tjänsteinnehavarna tillämpas lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan (/).

9 §

Principerna för ägarstyrning

Direktionen för kyrkans pensionsfond ska fastställa principer för hur kyrkans pensionsfonds rättigheter som grundar sig på innehav i andra sammanslutningar ska utövas (*principer för ägarstyrning*). I principerna för ägarstyrning ska också kyrkans pensionsfonds direktörs och de anställdas ledamotskap i andra sammanslutningars eller stiftelsers förvaltningsorgan bedömas med beaktande av kyrkans pensionsfonds intressen.

Principerna för ägarstyrning ska när det gäller sådana i 1 mom. avsedda målsammanslutningar vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet innehålla en allmän redogörelse för

- 1) ägarstyrningens samband med investeringsstrategin,
- 2) förfarandena för uppföljning av målsammanslutningarnas verksamhet i ärenden som är relevanta för investeringsstrategin,
- 3) förfarandena för utövande av rösträtt och andra aktierelaterade rättigheter i målsammanslutningarna,
- 4) hur kyrkans pensionsfond för en dialog med målsammanslutningarna samt med deras övriga aktieägare och referensgrupper.

Kyrkans pensionsfond ska på sin webbplats avgiftsfritt publicera sina principer för ägarstyrning.

Kyrkans pensionsfond ska på sin webbplats kostnadsfritt offentliggöra de uppgifter som avses i 2 mom. och i fråga om dem en årlig rapport om genomförandet av principerna för ägarstyrning. Om kyrkans pensionsfond dock helt eller delvis underlåter att i principerna för ägarstyrning redogöra för de uppgifter som avses i 2 mom. eller att offentliggöra dessa uppgifter eller en rapport om genomförandet av principerna för ägarstyrning, ska pensionsfonden offentliggöra en utredning om orsaken till underlåtelser.

10 §

Förteckning över förtroendeuppdrag

Kyrkans pensionsfond ska föra en uppdaterad offentlig förteckning av vilken det framgår uppgifter om kyrkans pensionsfonds direktionsmedlemmars och direktörs ledamotskap i styrelser, förvaltningsråd eller motsvarande organ i andra ekonomiskt eller samhälleligt betydelsefulla sammanslutningar eller stiftelser, med undantag för bostadsaktiebolag.

Om en anställd hos kyrkans pensionsfond har möjlighet att påverka beslut om placering av tillgångarna i kyrkans pensionsfond antecknas även i den förteckning som avses i 1 mom. uppgifterna om medlemskap i andra sammanslutningars eller stiftelsers styrelser, förvaltningsråd eller jämförbara organ i anslutning till den anställdas arbetsuppgifter, med undantag för medlemskap i bostadsaktiebolags styrelser.

11 §

Handlingsprinciper som gäller intressekonflikter

Kyrkans pensionsfond ska ha av kyrkans pensionsfonds direktion godkända skriftliga handlingsprinciper för de förfaranden som ska iakttas vid identifiering och förebyggande av intressekonflikter.

12 §

Transaktioner med personer som hör till ledningen eller till ledningens närmaste krets

Beslut om betydande transaktioner som gäller kyrkans pensionsfond ska fattas av direktionen för kyrkans pensionsfond, om den andra parten i transaktionen är

- 1) en medlem av kyrkostyrelsen, medlem i direktionen för kyrkans pensionsfond, kyrkans pensionsfonds direktör, revisor eller revisorssuppleant eller en sådan anställd hos en revisionssammanslutning som har huvudansvar för revisionen av pensionsanstalten,
- 2) någon annan anställd vid kyrkas pensionsfond,
- 3) make eller maka till en person som avses i 1 eller 2 punkten, eller personens partner i ett partnerskap enligt lagen om registrerat partnerskap (950/2001), en omyndig vars intressebevakare personen är eller den som är sambo med personen i fråga och har bott i samma hushåll som denne i minst ett års tid.

Kyrkans pensionsfond ska föra en uppdaterad offentlig förteckning över de transaktioner som avses i 1 mom. samt över transaktionsparterna och de centrala transaktionsvillkoren. Förteckningen ska föras på ett tillförlitligt sätt. De uppgifter som antecknats i förteckningen ska bevaras i fem år efter anteckningen. Fysiska personers personbeteckning och adress och namnet på de personer som avses i 1 mom. 3 punkten är dock inte offentliga.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska även tillämpas på transaktioner mellan kyrkans pensionsfond och någon annan än en person som avses i 1 mom., om det är uppenbart att syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna i 1 och 2 mom.

3 kap.

Finansiering

13 §

Avgifter från kyrkans pensionsfond

Ur kyrkans pensionsfond betalas pensioner, övriga kostnader för pensionsverksamheten och kostnaderna för förvaltningen av kyrkans pensionsfond.

Närmare bestämmelser om överföring av de medel som behövs för betalning av pensioner till evangelisk-lutherska kyrkans personal och om ersättning för kostnader till Keva utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utgifterna för pensionsverksamheten inbegriper även tillsynsavgiften enligt lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift (879/2008), justitieförvaltningsavgiften enligt 16 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) samt den verksamhetsbaserade serviceavgiften och pensionsanstaltens kostnadsandel enligt 5 § i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006).

14 §

Avgifter till kyrkans pensionsfond

Kyrkomötet fastställer årligen följande avgifter till kyrkans pensionsfond i samband med att budgeten för kyrkans pensionsfond godkänns:

1) Varje församling eller kyrklig samfällighet, domkapitel och kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkans pensionsfond betala:

a) för betalning och fondering av pensioner och familjepensioner en avgift som bestäms i procent av den lön som under finansåret i fråga betalas till de anställda vilka omfattas av pensionslagen för den offentliga sektorn (*pensionsavgift*), varvid också fri bostad inklusive värme hänförs till lönen,

b) invalidpensionernas självriskandelar, vilka bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställer,

2) varje församling och kyrklig samfällighet ska för utökning av pensionsfonden årligen till kyrkans pensionsfond betala högst åtta procent av kyrkoskatten vid den senast verkställda beskattningen (*pensionsfondsavgift*).

Om pensionsavgiften för kyrkans arbetstagare och om därmed förknippade skyldigheter för kyrkans arbetsgivare föreskrivs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och pensionslagen för den offentliga sektorn.

Keva sköter uppgifter i anslutning till uttaget av arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgifter i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om Keva (66/2016). Kyrkans arbetsgivare ska redovisa arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgifter till Keva på det sätt som Keva bestämmer. Keva redovisar avgifterna vidare till kyrkans pensionsfond.

Kyrkans pensionsfond sköter uttaget av de avgifter som anges i 1 mom. 2 punkten.

15 §

Betalning av pensionsavgiften och pensionsavgiftens utsökbarhet

Pensionsavgiften ska betalas till kyrkans pensionsfond varje månad, om inte pensionsfonden har bestämt att avgiften ska betalas varannan månad

En pensionsavgift och dröjsmålsräntan på den är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av en sådan avgift finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

16 §

Preskription av pensionsavgiftsfordran

Keva ska påföra en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Fordran anses uppkomma på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag.

Återbetalningen av en pensionsavgift som betalats utan grund preskriberas fem år från förfallodagen, om preskriptionen inte har avbrutits innan dess. Om preskriptionen avbryts börjar en ny femårig preskriptionstid löpa. På avbrytande av preskription tillämpas 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003).

17 §

Grundbesvär

En part får anföra grundbesvär över en debitering, om parten anser att en debitering som Keva påfört en kyrklig arbetsgivare strider mot lag. Grundbesvär ska anföras skriftligen hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden inom två år från ingången av året efter det år under vilket fordran fastställdes eller debiterades. (Stryks)

Bestämmelser om grundbesvär vid utmätning finns dessutom i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

4 kap.

Riskhantering och insiderregler

18 §

Riskhantering

Kyrkans pensionsfond ska ha ett riskhanteringssystem som är tillräckligt med hänsyn till arten och omfattningen av dess verksamhet och som innefattar fortlöpande identifiering, uppföljning, övervakning och rapportering av de risker som bolaget exponeras för och av den sammanlagda risk-exponeringen.

Riskhanteringen ska omfatta följande delområden:

- 1) placeringar,
- 2) likviditet,
- 3) koncentrationsrisker,
- 4) operativa risker.

Kyrkans pensionsfond ska ordna riskhanteringen så att den är oberoende av risktagningsfunktionen.

19 §

Insiderregler

Insiders i kyrkans pensionsfond är skyldiga att göra en insideranmälan. Med insiders i kyrkans pensionsfond avses

- 1) ordföranden, vice ordföranden och en medlem i direktionen för kyrkans pensionsfond,
- 2) en revisor eller en sådan anställd vid en revisionssammanslutning som har det huvudsakliga ansvaret för revisionen av kyrkans pensionsfond,
- 3) direktören för kyrkans pensionsfond och andra anställda hos kyrkans pensionsfond som har möjlighet att påverka beslut om placering av tillgångarna i kyrkans pensionsfond eller som annars regelbundet får insiderinformation om sådana aktier eller finansiella instrument i sin besittning.

Kyrkostyrelsen beslutar på framställning av direktionen för kyrkans pensionsfond

- 1) för vilka placeringar som är föremål för handel en insideranmälan ska göras,

(Stryks)

- 2) inom vilken tid insideranmälan ska göras,

(Stryks)

Kyrkans pensionsfond ska föra ett register över insideranmälningar (insiderregister). Av registret ska för varje insiders del framgå de uppgifter som avses i 2 mom. 1 punkten.

Insiderregistret ska föras på ett tillförlitligt sätt. De uppgifter som antecknats i registret ska bevaras i fem år efter anteckningen. Var och en har rätt att mot ersättning för kostnader få utdrag ur och kopior av uppgifterna i registret. Fysiska personers personbeteckning och adress samt andra fysiska personers än insiders namn är dock inte offentliga.

20 §

Övervakning av insideranmälan och insiderregistret

Finansinspektionen övervakar efterlevnaden av bestämmelserna i 19 § om insideranmälan och insiderregistret. På övervakningen av insideranmälan och insiderregistret tillämpas vad som i 3 § föreskrivs om tillsynen över kyrkans pensionsfond.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Ändringssökande

Om inte något annat följer av 17 § söks ändring i beslut som fattats med stöd av denna lag på det sätt som anges i kyrkolagen för begäran om omprövning och kyrkobesvär.

I pensionsärenden iakttas det som föreskrivs om sökande av ändring och om undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i pensionslagen för den offentliga sektorn.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft **den 20 .**

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionskydd (68/2016).

6) beslutar föreslå att statsrådet, när det överlämnar framställningarna i klämmarna i punkterna 1–5 till riksdagen, ska återta de tidigare propositionerna med förslag till kyrkolag RP 19/2019 rd och med förslag till komplettering av regeringens proposition till riksdagen med förslag till kyrkolag (RP 19/2019) RP 93/2019 som är under behandling i riksdagen.

7) fattar ett beslut genom vilket en kyrkoordning antas som följer:

Kyrkoordning

I enlighet med kyrkomötets beslut föreskrivs med stöd av 1 kap. 1 § 2-4 mom. i kyrkolagen (/):

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Kyrkans bekännelse **(stryks)**

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (*kyrkan*) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i den äldsta kyrkans tre bekännelser **samt** i oförändrade Augsburgska bekännelsen **och** i de övriga bekännelseskrifter för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken.

Kyrkan betraktar som sin högsta norm principen i bekännelseskrifterna att all lära i kyrkan ska prövas och bedömas enligt Guds heliga ord.

(Stryks)

2 §

Att upptas som medlem i kyrkan

Som medlem i kyrkan upptas på ansökan av den som saken gäller eller någon av dennas föräldrar eller vårdnadshavare

- 1) ett barn i det heliga dopet eller ett barn som tidigare är rätt döpt,
- 2) den som genomgått konfirmandundervisning och tidigare hört till kyrkan och som meddelar att han eller hon vill bekänna kyrkans tro,
- 3) den som hör till någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller till någon annan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund, om kyrkomötet har godkänt ett avtal om medlemskap i kyrkan med kyrkan eller religionssamfundet i fråga,
- 4) någon annan som fyllt 15 år så att han eller hon efter nödvändig undervisning döps eller, om han eller hon är rätt döpt, bekänner kyrkans tro.

Kyrkoherden fattar beslut om upptagning av medlemmar i kyrkan. Om kyrkoherden inte godkänner en ansökan ska han eller hon föra ärendet till kyrkorådet eller församlingsrådet för avgörande.

Den som upptagits som medlem i kyrkan enligt 1 mom. 2–4 punkten anses ha genomgått konfirmandundervisning och vara konfirmerad.

3 §

Att delta i församlingens verksamhet som medlem i kyrkan

En medlem i kyrkan har rätt att bli delaktig av kyrkans heliga förrättningar och församlingens övriga verksamhet i enlighet med bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen.

En medlem i en annan kristen kyrka eller ett annat kristet religionssamfund har rätt att bli delaktig av kyrkans heliga förrättningar och församlingens övriga verksamhet, att vara fadder samt att predika i gudstjänsten och att biträda vid nattvardens utdelning på samma grunder som en medlem i kyrkan, om kyrkomötet har godkänt ett avtal om detta med kyrkan eller religionssamfundet i fråga.

En medlem i kyrkan ska delta i gudstjänsten och även i övrigt använda sig av sakramenten och främja fullgörandet av församlingens uppgift. Dessutom ska han eller hon iaktta ett kristet leverne, ingå äktenskap på det sätt som föreskrivs, låta döpa sina barn och sörja för deras kristna fostran.

4 §

Bestämmande av kyrkliga helgdagar

Tidpunkten för de kyrkliga helgdagar som avses i 1 kap. 6 § i kyrkolagen bestäms enligt traditionen i västliga kyrkan. Midsommardagen firas dock den lördag som närmast följer efter den 19 juni och alla helgons dag den lördag som närmast följer efter den 30 oktober.

2 kap.

Kyrkans administrativa indelning

Ändring av församlingsindelningen

1 §

Initiativ till ändring av församlingsindelningen

Ett initiativ till ändring av församlingsindelningen ska lämnas till domkapitlet. Initiativet ska motiveras och en redogörelse som behövs för bedömningen av ärendet ska bifogas. Om initiativet gäller överföring av en församlings område till en annan församling ska området i fråga specificeras. Till ett initiativ av församlingrådet ska fogas ett utlåtande av gemensamma kyrkofullmäktige.

Domkapitlet kan avslå initiativet direkt om det är uppenbart oändamålsenligt. Om samma initiativ inleds på nytt inom ett år från beslutet om avslag ska det tas till beredning.

2 §

Beredning av en ändring av församlingsindelningen

Domkapitlet kan utse en eller flera utredare som ska bereda ändringen av församlingsindelningen eller bildande, ändring eller upplösning av en kyrklig samfällighet och lägga fram ett förslag om detta. Utredaren har rätt att granska handlingar som gäller församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet, förvaltning och ekonomi samt att av deras myndigheter få (stryks) hjälp för att kunna utföra sin uppgift. Utredaren ska till domkapitlet lämna sitt förslag och övriga handlingar som utredningen gett upphov till.

Kyrkofullmäktige, församlingrådet och gemensamma kyrkofullmäktige i de församlingar och kyrkliga samfälligheter som den föreslagna ändringen gäller ska av domkapitlet höras om initiativet, utredningen och församlingsmedlemmarnas ståndpunkt.

Domkapitlet ska vid behov be Institutet för de inhemska språken om ett utlåtande om församlingens namn, om det planerade namnet inte tidigare har varit ett namn på en församling eller om det finns andra skäl att kontrollera att namnet är lämpligt.

Kyrkostyrelsen kan besluta om en ändring av församlingsindelningen utan de utlåtanden som avses i 2 mom. om det endast krävs en obetydlig ändring av församlingsindelningen till följd av en sådan ändring i den kommunala indelningen som avses i 2 kap. 14 § 4 mom. i kyrkolagen.

3 §

Avtal om ordnande av förvaltningen av ett delområde i församlingen

När en ändring av församlingsindelningen är aktuell kan kyrkofullmäktige eller församlingsråden ingå ett avtal om hur förvaltningen av det berörda delområdet ska ordnas. Avtalet träder i kraft samtidigt som kyrkostyrelsens beslut om ändringen av församlingsindelningen.

4 §

Kyrkostyrelsens beslut om delning av egendom

Kyrkostyrelsen bestämmer hur egendomen ska delas i sitt beslut om ändring av församlingsindelningen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl skjuta upp beslutet om delning av egendom och endast besluta om huruvida en delning är nödvändig samt vid behov om avvikelser från delningsgrunderna.

5 §

Delningsgrund

När en församling delas i flera församlingar på geografisk grund, får varje församling egendom i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt situationen den dag då församlingsindelningen träder i kraft.

När en del av församlingens område ansluts till en annan församling eller när en ny församling bildas av en del av församlingen, ska församlingens egendom, skulder och andra motsvarande förbindelser övergå till den församling som området ansluts till eller den nya församlingen i förhållande till antalet närvarande medlemmar enligt situationen den dag då församlingsindelningen träder i kraft.

6 §

Avvikelse från delningsgrunderna

Med avvikelse från delningsgrunderna och utan att det sker någon delning ska

1) församlingens huvudkyrka, de byggnader med lösöre som hör till kyrkan och tjänar användningen av den samt en begravningsplats som finns i anslutning till kyrkan kvarstå hos den församling från vilken området avskiljs,

2) en kyrka, ett kapell, ett församlingshem, en begravningsplats eller någon annan fastighet eller byggnad som i huvudsak tjänar ett visst område ges till den församling som området kommer att höra till.

I delningsbeslutet kan det bestämmas hur den egendom som övergår ska användas församlingarna emellan.

Avvikelse får göras från delningsgrunderna, om en regelrätt tillämpning av dem skulle leda till uppenbart försvagad ekonomi för någon församling eller medföra någon annan väsentlig olägenhet.

Avvikelse får göras från delningsgrunderna också när en tidigare ändring av församlingsindelningen måste upphävas och en regelrätt tillämpning av delningsgrunderna skulle leda till ett oskäligt resultat. Då ska den tid som gått från det tidigare beslutet om församlingsindelningen samt omständigheter som gäller ekonomin i församlingarna i fråga särskilt beaktas.

7 §

Organisationskommitténs sammansättning

Domkapitlet utser kyrkoherden i den nya eller utvidgade församlingen till ordförande för organisationskommittén samt även övriga medlemmar och personliga ersättare för dessa. Medlemmarna och ersättarna ska kunna väljas till ett förtroendeuppdrag i den församling som ändringen av församlingsindelningen gäller. Antalet medlemmar inklusive ordförande i organisationskommittén fastställs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Organisationskommitténs medlemsantal
20 000 eller mindre	9
20 001–30 000	11
30 001–40 000	13
över 40 000	15

Organisationskommitténs sammansättning bestäms genom att domkapitlet utifrån förslag från församlingarnas kyrkoråd eller församlingsråd utser en medlem från varje församling, varefter de övriga platserna fördelas i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

8 §

Organisationskommitténs uppgifter

Utöver det som föreskrivs i 2 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen ska organisationskommissionen

- 1) utse en valnämnd för församlingen och en ordförande för nämnden samt besluta om röstningsställena,
- 2) bereda ärendena för kyrkofullmäktiges första sammanträde,
- 3) sköta övrig beredning och verkställighet,
- 4) fatta beslut om förflyttning och placering av personal, om inte något annat följer av 34 och 35 § i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan (/).

9 §

Hur förvaltningen ska ordnas i en ny eller utvidgad församling

När resultatet av ett församlingsval har fastställts eller kyrkofullmäktige har bildats utifrån resultatet i det föregående valet, ska ordföranden för organisationskommittén utan dröjsmål sammankalla kyrkofullmäktige till dess första sammanträde.

Under det första sammanträdet ska kyrkofullmäktige

- 1) godkänna församlingens förvaltningsstadga,
- 2) välja medlemmar av kyrkorådet,
- 3) tillsätta organen,
- 4) besluta om inrättande av tjänster,
- 5) godkänna budgeten.

Kyrkorådet är genast behörigt. Mandatperioden för de organ som lyder under kyrkorådet börjar när ändringen av församlingsindelningen har trätt i kraft.

När församlingsrådet i en församling som hör till en kyrklig samfällighet ordnar församlingens förvaltning ska det tillämpa vad som föreskrivs om kyrkofullmäktige i denna paragraf.

10 §

Kostnader för utredaren och organisationskommittén

Domkapitlet bestämmer hur de kostnader som utredaren och organisationskommittén ger upphov till ska fördelas mellan församlingarna.

3 kap.

Församlingar och kyrkliga samfälligheter

Församlingens verksamhet

1 §

Kyrkans böcker och predikan

Vid gudstjänsten och de kyrkliga förrättningarna ska kyrkohandboken och kyrkans övriga böcker som godkänts av kyrkomötet följas.

Predikan ska hållas över de texter som bestämts i kyrkohandboken och den ska stämma överens med kyrkans bekännelse. En predikan får inte innehålla agitation eller olämpliga hänsyftningar på en viss person.

De böcker som används vid kyrkans heliga förrättningar och undervisning ska följa bekännelsen.

2 §

Huvudgudstjänsten och övriga gudstjänster

Gudstjänsten är öppen för alla.

Huvudgudstjänsten ska firas på söndagar och kyrkliga helgdagar i församlingens kyrka. Om en församling har flera kyrkor ska kyrkorådet eller församlingsrådet bestämma i vilken eller vilka kyrkor huvudgudstjänsten ska firas. Huvudgudstjänsten kan också firas någon annanstans än i en kyrka.

På självständighetsdagen och i samband med statliga högtidligheter firas gudstjänst på det sätt som föreskrivs om särskilda begivenheter.

Andra gudstjänster ordnas enligt behov.

3 §

Tidpunkten för huvudgudstjänsten

Huvudgudstjänsten ska börja klockan 10. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan av grundad anledning bestämma att huvudgudstjänsten regelbundet ska börja vid ett annat klockslag. Kyrkoherden kan i enskilda fall bestämma att huvudgudstjänsten ska börja vid ett annat klockslag.

Om två församlingar som hör till samma kyrkliga samfällighet har en gemensam kyrka ska gemensamma kyrkorådet bestämma när huvudgudstjänsterna ska börja.

4 §

Gudstjänstförrättare

Gudstjänsten ska förrättas av en präst i församlingen. Med kyrkoherdens samtycke eller enligt förordnande av kontraktsprosten kan också någon annan präst förrätta gudstjänsten.

Om en präst är förhindrad att förrätta en gudstjänst ska någon av de närvarande tjänsteinnehavarna eller arbetstagarna i församlingen eller medlemmarna av kyrkorådet eller församlingsrådet agera på det sätt som anges i kyrkohandboken.

I enskilda fall kan kyrkoherden kalla en sådan medlem i kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse eller en präst från någon annan kristen kyrka eller ett därmed jämställt samfund att predika i gudstjänsten.

5 §

Kollekt

Vid gudstjänster och andra kyrkliga sammankomster eller församlingsmöten kan kollekt tas upp till stöd för kyrkans och församlingens verksamhet och för ändamål som svarar mot deras uppgift.

Kyrkorådet eller församlingsrådet godkänner en plan för de kollekter som tas upp vid gudstjänsterna, med beaktande av kyrkostyrelsens beslut om kollekter som uppbärs vid huvudgudstjänster.

6 §

Herrens heliga nattvard

Nattvarden firas vid en gudstjänst.

Nattvarden får firas i en kyrka och i församlingens begravningskapell och kapell. Nattvarden får även firas på någon annan plats som domkapitlet på förslag av kyrkorådet eller församlingsrådet har godkänt för detta ändamål.

Nattvard får tillfälligt firas även på annan plats under kyrkoherdens tillsyn. Inom försvarsmaktens kyrkliga arbete får under fältbiskopens tillsyn nattvard firas förutom i en kyrka eller på en plats som godkänts enligt 2 mom. även någon annanstans.

Vid behov kan nattvarden utdelas till enskilda personer även utanför gudstjänsten på det sätt som anges i kyrkohandboken.

7 §

Rätt att delta i nattvarden

Varje konfirmerad medlem i kyrkan får delta i nattvarden.

Ett döpt barn som har undervisats om nattvardens betydelse får delta i nattvarden tillsammans med sina föräldrar, vårdnadshavare eller någon annan konfirmerad medlem som svarar för barnets kristna fostran. En döpt medlem i församlingen som deltar i konfirmandundervisningen kan efter att ha fått undervisning om nattvarden delta i nattvarden vid församlingens gemensamma gudstjänst tillsammans med sin konfirmandlärare.

Biskopsmötet bestämmer under vilka förutsättningar en döpt medlem av en annan kristen kyrka i enskilda fall kan delta i nattvarden.

Nattvard kan på begäran utdelas även till andra än medlemmar i kyrkan om de är sjuka eller i nöd och förstår dess innebörd.

8 §

Nattvardsutdelare

Nattvarden ska utdelas av en präst. En lektor kan biträda vid nattvardens utdelning och utdela nattvarden i de fall som avses i 6 § 4 mom.

Kyrkoherden kan bevilja en medlem i kyrkan som är konfirmerad och känd för sin kristna övertygelse rätt att biträda vid utdelningen av nattvarden. Inom försvarsmaktens kyrkliga arbete beslutar fältbiskopen om rätten att biträda vid nattvardens utdelning.

Om någon riskerar att dö eller annars befinner sig i en särskild nödsituation och vill motta nattvarden får varje kristen utdela nattvarden till honom eller henne, om en präst inte finns att tillgå.

9 §

Det heliga dopet

Kyrkans medlemmar ska utan onödigt dröjsmål låta döpa sina barn. Om barndopet fördröjs ankommer det på kyrkoherden att påminna barnets föräldrar eller vårdnadshavare om detta.

Dopet förrättas av en präst i en kyrka eller någon annanstans enligt vad prästen och barnets vårdnadshavare kommer överens om. Minst två faddrar eller andra vittnen ska vara närvarande vid dopförrättningen. När dopet har förrättats ska man be för den döpta vid söndagens huvudgudstjänst. Den döptas namn kan med den döptas eller vårdnadshavarnas samtycke nämnas i samband med bönen.

Ett rätt dop är ett dop som förrättats i en kristen kyrka eller ett kristet religionssamfund, där personen har döpts i vatten i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Den som blivit rätt döpt får inte döpas på nytt.

10 §

Nöddop

En medlem i kyrkan ska döpa ett barn eller en vuxen som inte är döpt i vatten och i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn, om det finns risk för att personen avlider och en präst inte omedelbart kan nås för att förrätta dopet. Nöddop kan även förrättas av andra kristna.

Församlingen ska utan dröjsmål underrättas om nöddop. Nöddopet ska bekräftas på det sätt som anges i kyrkohandboken.

11 §

Faddrar

Den som döps ska ha minst en fadder som är konfirmerad medlem i en evangelisk-luthersk kyrka. Därtill kan också den vara fadder som hör en sådan kristen kyrka eller ett sådant kristet religionssamfund som godkänner ett dop som förrättats av en evangelisk-luthersk kyrka.

Av särskilda skäl kan barnet efter dopet få ytterligare högst två faddrar. Beslut om ytterligare faddrar fattas av kyrkoherden i barnets församling på ansökan av barnets vårdnadshavare. En anteckning om att ytterligare faddrar har utsetts ska införas i medlemsregistret.

12 §

Vigsel till äktenskap och välsignelse av äktenskap

Vigsel till äktenskap ska förrättas av en präst i en kyrka eller på någon annan plats i enlighet med vad som avtalas mellan dem som ska vigas och prästen.

De som vigs ska vara medlemmar i kyrkan och ha genomgått konfirmandundervisning. Vigsel till äktenskap kan även förrättas om den ena av dem som ska vigas inte är medlem i kyrkan, men hör till någon annan kristen kyrka eller något annat kristet religionssamfund.

Ett äktenskap som har ingåtts i annan ordning än den som iakttas av en evangelisk-luthersk kyrka kan på begäran välsignas.

Vid söndagens huvudgudstjänst ber församlingen för de äktenskap som församlingen får veta att ska ingås eller har ingåtts. Kungörelse förutsätter samtycke av de förlovade eller makarna.

13 §

Jordfästning

Jordfästning ska förrättas av en präst i en kyrka eller ett begravningskapell, i ett kapell, vid graven eller i den avlidnas hem, i enlighet med vad som avtalas mellan dem som har hand om begravningen och prästen.

I undantagsfall kan en präst i någon annan kristen kyrka eller därmed jämförbart samfund förrätta jordfästningen av en medlem i kyrkan, om detta var den avlidnas klart uttalade vilja medan han eller hon levde och det avtalas med församlingens kyrkoherde.

I söndagens huvudgudstjänst meddelas om de dödsfall som inträffat bland församlingens medlemmar, på det sätt som bestäms i kyrkohandboken.

14 §

Jordfästning av en person som inte hört till kyrkan

En person som inte hört till kyrkan kan jordfästas om de som har hand om begravningen ber om det. Jordfästningen förrättas dock inte om den avlidna medan han eller hon levde klart har uttalat att han eller hon önskat något annat, eller om prästen, enligt den uppfattning som han eller hon fått vid

själavårdssamtal eller på något annat sätt, anser att det inte finns tillräckliga grunder för en kyrklig jordfästning.

15 §

Utförare av kyrkliga förrättningar

En medlem av församlingen har rätt att få en kyrklig förrättning utförd av den präst i den egna församlingen som medlemmen önskar, om det inte finns några befogade hinder för detta.

En präst är skyldig att utföra en kyrklig förrättning inom sin församlings område även för en medlem i en annan församling.

En präst får på begäran utföra en kyrklig förrättning även inom en annan församlings område.

På begäran ska en präst ge ett intyg över kyrkliga förrättningar som han eller hon utfört.

16 §

Arvode för kyrkliga förrättningar

Arvode får inte tas ut för kyrkliga förrättningar.

Församlingen kan dock betala arvode till en präst, lektor eller kantor som församlingen har bett utföra en kyrklig förrättning på församlingens vägnar.

17 §

Kristen fostran och undervisning

Varje döpt barn har rätt till kristen fostran och undervisning i kyrkans gemensamma tro. Det är föräldrarnas och vårdnadshavarnas uppgift att ge kristen fostran och undervisning. Faddrarna och församlingen ska stödja föräldrarna och vårdnadshavarna i denna uppgift.

18 §

Församlingens ansvar för fostran

Församlingen ska se till att församlingens medlemmar i olika åldrar får en kristen fostran och att deras andliga liv vårdas, och även erbjuda personer som inte är medlemmar i församlingen en möjlighet till detta.

19 §

Konfirmandundervisning

Församlingen ska ordna konfirmandundervisning där deltagarna görs förtrogna med kyrkans gemensamma tro och leds in i ett liv i församlingens gemenskap. Konfirmandundervisningen ges enligt den av kyrkomötet godkända kristna läran. Konfirmandundervisningen leds av en präst eller lektor. Utöver dem kan även kantorerna, ungdomsarbetsledarna och andra tjänsteinnehavare och arbetstagare i församlingen vara lärare.

20 §

Tillstånd att ordna konfirmandundervisning

Domkapitlet kan för viss tid bevilja en kristen förening, stiftelse eller annan organisation tillstånd att ordna konfirmandundervisning.

Domkapitlet kan återkalla tillståndet om undervisningen eller arrangemangen inte uppfyller villkoren för tillståndet.

21 §

Konfirmation

Vid konfirmationen bekänner församlingsmedlemmen sig till kyrkans gemensamma tro och får rätt att självständigt delta i nattvarden. I konfirmationen kan de delta som genom konfirmandundervisningen berättigas till detta. Konfirmationen förrättas av en präst eller lektor.

22 §

Själavård och bikt

Församlingen ska sköta själavården inom sitt område och erbjuda möjlighet till enskild bikt. Detta är särskilt en uppgift för en präst eller lektor i församlingen, men även för församlingens övriga medlemmar.

23 §

Vägledning till en kristen livsföring

Församlingen ska sörja för sina medlemmars kristna tro och liv.

Den som orsakar förargelse genom sitt beteende och försummar sina skyldigheter som medlem i kyrkan ska av en präst vägledas att iaktta en kristen livsföring. Kyrkoherden ska tillrättavisa medlemmar i församlingen som undervisar i strid med kyrkans bekännelse.

24 §

Diakoni

Församlingen och dess medlemmar ska utöva diakoni. Diakoni är att ge hjälp som grundar sig på kristen kärlek, särskilt till dem vars nöd är störst och som inte får någon annan hjälp. Närmare föreskrifter om församlingens diakoniverksamhet finns i en instruktion för diakoniarbetet, som ska godkännas av kyrkorådet eller församlingsrådet.

25 §

Mission

Församlingen och dess medlemmar ska främja missionsarbete. Missionsarbete är att sprida evangeliet bland dem som inte är kristna. Närmare föreskrifter om församlingens missionsarbete finns i en instruktion för missionsarbetet, som ska godkännas av kyrkorådet eller församlingsrådet.

Församlingens förvaltning

26 §

Medlemmar av kyrkofullmäktige

Till kyrkofullmäktige väljs medlemmar utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Kyrkofullmäktiges medlemsantal
2 000 eller mindre	11
2 001–4 000	15
4 001–7 000	19
7 001–10 000	23

10 001–20 000	27
20 001–50 000	33
50 001–80 000	39
över 80 000	45

Ersättarna fastställs utifrån valresultatet.

27 §

Kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande

Kyrkofullmäktige utser inom sig en ordförande och en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden.

28 §

Sammankallande av kyrkofullmäktige

Kyrkofullmäktige sammankallas av ordföranden eller om denna har förhinder av vice ordföranden. Om även vice ordföranden har förhinder sammankallas fullmäktige av kyrkorådets ordförande.

Kyrkofullmäktiges första sammanträde sammankallas av kyrkorådets ordförande. Sammanträdet öppnas av den till åldern äldsta medlemmen, som leder ordet tills en ordförande och vice ordförande för kyrkofullmäktige har utsetts.

Kyrkofullmäktige ska sammankallas om biskopen, domkapitlet eller kyrkorådet yrkar på det eller om minst en fjärdedel av fullmäktigemedlemmarna skriftligen har begärt att fullmäktige ska sammankallas för behandling av ett ärende som de uppger.

29 §

Kallelse till kyrkofullmäktiges sammanträde

I sammanträdeskallelsen ska anges tid och plats för sammanträdet, och till kallelsen ska fogas en förteckning över de ärenden som ska behandlas. Kallelsen ska skickas till medlemmarna av kyrkofullmäktige och kyrkorådet senast en vecka före sammanträdet. Samtidigt ska det informeras om sammanträdet via det allmänna datanätet. Kallelsen kan skickas elektroniskt om församlingen ser till att de kallade har tillgång till de tekniska verktyg och förbindelser som behövs för detta.

Vid sådana undantagsförhållanden som avses i 11 kap. 1 § i kyrkolagen kan kallelsen till kyrkofullmäktiges sammanträde skickas på annat sätt.

Om ett ärende är brådskande och inte innebär ett nytt anslag eller en ökning av ett tidigare anslag, kan kyrkofullmäktige besluta att ta ärendet till behandling även om det inte har nämnts i kallelsen. Om det beslutas att ett ärende ska överföras till ett fortsatt sammanträde för behandling behövs inte någon ny sammanträdeskallelse.

30 §

Närvaroskyldighet och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges sammanträden

Kyrkorådets ordförande och vice ordförande har skyldighet att närvara och rätt att yttra sig vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Om båda är förhindrade att delta har en medlem som utses av kyrkorådet närvaroskyldighet och yttranderätt. Om kyrkorådets ordförande, vice ordförande eller den utsedda medlemmen är frånvarande utgör detta inte något hinder för att beslut fattas i ärendena.

Kyrkorådets övriga medlemmar har rätt att närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträde och delta i diskussionen, men inte i beslutsfattandet, om de inte är befullmäktigade.

Kyrkofullmäktige kan bestämma att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare ska närvara vid kyrkofullmäktiges sammanträde.

31 §

Närvaro- och yttranderätt för en företrädare för ett delområde i församlingen

Ordföranden för direktionen för ett delområde och den präst som leder verksamheten i delområdet kan i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt i kyrkofullmäktiges och församlingsrådets sammanträden.

32 §

Medlemmar av kyrkorådet

Ordförande för kyrkorådet är kyrkoherden, och övriga medlemmar är en vice ordförande och minst 5 och högst 11 andra personer som är valbara vid församlingsval på det sätt som anges i förvaltningsstadgan. De valda medlemmarna har personliga ersättare.

Vice ordförande och övriga medlemmar väljs vid det första sammanträdet under det första och tredje året av kyrkofullmäktiges mandatperiod.

Vice ordföranden är ordförande för kyrkorådets sammanträde

1) när kyrkoherden har förhinder eller är jävig, och

2) när kyrkoherden och kyrkorådet gemensamt beslutar om detta efter att vice ordföranden gett sitt samtycke. Ett beslut kan fattas också för viss tid, dock högst för kyrkorådets mandatperiod eller tills kyrkoherden eller vice ordföranden byts ut.

33 §

Kyrkorådets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har kyrkorådet i uppgift att främja församlingens andliga liv och fullgöra församlingens uppgift samt att se till att kyrkofullmäktiges beslut verkställs.

34 §

Sammankallande av kyrkorådet

Kyrkorådet beslutar om tid och plats för sina sammanträden. Kyrkorådet sammanträder också när ordföranden anser det vara nödvändigt eller om minst en fjärdedel av medlemmarna begär det skriftligt för behandling av ett ärende som de uppger.

Ordföranden kallar till sammanträde på det sätt som kyrkorådet beslutar. Samtidigt ska ett meddelande om sammanträdet skickas till kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande.

35 §

Instruktioner

En församling och en kyrklig samfällighet kan godkänna instruktioner för ordnande av tjänsteinnehavarnas verksamhet samt av församlingens och den kyrkliga samfällighetens övriga förvaltning.

36 §

Direktioner

Kyrkofullmäktige kan för sin mandatperiod tillsätta direktioner som lyder under kyrkorådet. Direktionernas uppgifter bestäms i en förvaltningsstadga som godkänns av kyrkofullmäktige.

I förvaltningsstadgan som godkänts av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet ska anges namnet på och gränserna för ett delområde i församlingen samt sammansättningen av och uppgifterna för direktionen för delområdet.

37 §

Närvaro- och yttranderätt vid sammanträden i kyrkorådet, dess sektioner och direktioner

Närvaro- och yttranderätt vid ett sammanträde i

- 1) kyrkorådets sammanträden kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande (stryks),
- 2) en sektion i kyrkorådet har ordföranden och vice ordföranden för kyrkorådet,
- 3) en direktion har ordföranden för kyrkorådet och den medlem som kyrkorådet utsett för denna uppgift.

En tjänsteinnehavare och arbetstagare i församlingen samt en kaplan eller någon annan präst i ett delområde kan i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt i kyrkorådets, dess sektioners eller direktioners sammanträden. Enligt beslut som fattas vid sammanträdet kan också andra personer närvara vid sammanträdet.

38 §

Att sända beslut till kyrkorådet

Beslut av en direktion och en tjänsteinnehavare eller förtroendevald enligt 3 kap. 6 § i kyrkolan ska sändas till kyrkorådet på det sätt som anges i förvaltningsstadgan.

39 §

Att avgöra åsiktsskillnader

Ett ärende ska föras till domkapitlet för avgörande om kyrkoherden och kyrkorådet är av olika åsikt i ärendet och det gäller

- 1) gudstjänsten eller en kyrklig förrättning,
- 2) användningen av en kyrka, ett begravningskapell eller ett kapell,
- 3) kollekt som församlingen får besluta om.

Kyrkliga samfälligheter och samarbete mellan församlingar

40 §

Förslag till grundstadga

Kyrkoråden eller de gemensamma kyrkoråden ska bereda ett förslag till grundstadga för en kyrklig samfällighet. Initiativ till beredningen ska tas av kyrkorådet i den församling eller av gemensamma kyrkorådet i den kyrkliga samfällighet som har det största antalet närvarande medlemmar. Om församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna inte kan enas om grundstadgan och egendomsförteckningen utser domkapitlet en utredare som ska utarbeta ett förslag. Domkapitlet kan även i övrigt vid behov utse en utredare.

Utredaren har rätt att granska handlingar som gäller församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet, förvaltning och ekonomi samt att av deras myndigheter få (stryks) hjälp för att kunna utföra sin uppgift.

Domkapitlet ska till kyrkostyrelsen sända förslaget, de utlåtanden som kyrkofullmäktige och de gemensamma kyrkofullmäktige har gett om förslaget samt sitt eget utlåtande.

41 §

Innehållet i grundstadgan

I grundstadgan ska anges samfällighetens namn och hemort samt de församlingar som hör till samfälligheten. Namnet ska innehålla orden kyrklig samfällighet.

I grundstadgan ska anges

- 1) de ärenden inom förvaltningen och ekonomin som den kyrkliga samfälligheten ska sköta,
- 2) de uppgifter och arbetsformer inom församlingarna som den kyrkliga samfälligheten ska sköta enligt 3 kap. 15 § 3 mom. i kyrkolagen,
- 3) de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av interna ärenden mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till samfälligheten.

42 §

Interimistisk kyrklig samfällighet

Om grundstadgan inte hinner fastställas eller församlingsval förrättas innan den nya kyrkliga samfälligheten ska inleda sin verksamhet när kommunindelningen ändras, ska församlingarna och de

kyrkliga samfälligheterna som en interimistisk kyrklig samfällighet sköta de ärenden som anges i 3 kap. 15 § i kyrkolagen från det att ändringen av kommunindelningen träder i kraft.

43 §

Organ i en interimistisk kyrklig samfällighet

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkoråden, gemensamma kyrkoråden samt församlingsråden fortsätter sin verksamhet tills nya organ har bildats eller utsetts.

Domkapitlet fastställer hur mandaten i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige ska fördelas mellan församlingarna enligt 45 §. Kyrkofullmäktige eller församlingsråden utser medlemmar och personliga ersättare för dem i interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige. Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige utser medlemmar och personliga ersättare för dem i det interimistiska gemensamma kyrkorådet, till vilket hör åtta medlemmar förutom ordföranden som utses enligt 46 §.

44 §

Interimistiska organs uppgifter

De interimistiska organen i en kyrklig samfällighet ska börja sköta nödvändiga uppgifter redan innan den kyrkliga samfälligheten inleder sin verksamhet. Interimistiska gemensamma kyrkofullmäktige ska

- 1) fastställa inkomstkattesatsen för det första året,
- 2) godkänna budgeten för den kyrkliga samfälligheten,
- 3) godkänna boksluten för församlingarna inom den kyrkliga samfälligheten för det år som föregår anslutningen samt besluta om ansvarsfrihet.

Domkapitlet beslutar om övriga tillfälliga åtgärder som behövs i samband med att den kyrkliga samfälligheten bildas.

På interimistiska organ i en kyrklig samfällighet tillämpas bestämmelserna om motsvarande organ i kyrkliga samfälligheter.

45 §

Medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige

Till gemensamma kyrkofullmäktige väljs medlemmar utifrån antalet närvarande medlemmar i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten enligt följande:

Församlingarnas medlemsantal	Gemensamma kyrkofullmäktiges medlemsantal
------------------------------	---

10 000 eller mindre	21
---------------------	----

10 001–20 000	31
---------------	----

20 001–40 000	41
---------------	----

40 001–150 000	51
----------------	----

150 001–300 000	61
-----------------	----

över 300 000	91
--------------	----

Gemensamma kyrkofullmäktige kan av särskilda orsaker för en valperiod åt gången besluta att antalet medlemmar är ett udda tal som är mindre än det föreskrivna, dock minst 11.

Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar senast i juni under valåret om mandatfördelningen i gemensamma kyrkofullmäktige. Av mandaten ges varje församling först två eller, om det finns fler än 20 församlingar, ett mandat. De övriga mandaten fördelas i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

46 §

Medlemmar av gemensamma kyrkorådet

Domkapitlet utser ordföranden för gemensamma kyrkorådet bland församlingarnas kyrkoherdar. Till övriga medlemmar väljer gemensamma kyrkofullmäktige en vice ordförande och minst 5 och högst 15 andra personer som är valbara vid församlingsval på det sätt som anges i förvaltningsstadgan samt personliga ersättare för dem.

47 §

Närvaro- och yttranderätt i gemensamma kyrkorådet

Närvaro- och yttranderätt vid gemensamma kyrkorådets sammanträden har

- 1) kyrkoherdarna i församlingarna,
- 2) samfällighetens ledande tjänsteinnehavare och arbetstagare på det sätt som anges i förvaltningsstadgan,
- 3) även andra personer genom beslut av gemensamma kyrkorådet.

48 §

Medlemmar av församlingsrådet

Kyrkoherden är ordförande i församlingsrådet. Övriga medlemmar väljs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Församlingsrådets medlemsantal
2 000 eller mindre	8
2 001–4 000	10
4 001–10 000	12
10 001–20 000	14
över 20 000	16

Församlingsrådet utser inom sig en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden.

49 §

Församlingsrådets direktioner

Församlingsrådet kan tillsätta direktioner vars uppgifter bestäms i den förvaltningsstadga som församlingsrådet godkänt. På direktionerna tillämpas vad som föreskrivs om direktioner som lyder under kyrkorådet.

50 §

Samråd med församlingsrådet

Församlingsrådet ska ges tillfälle att ge ett utlåtande innan gemensamma kyrkofullmäktige fattar beslut i ett ärende som gäller

- 1) ändring av grundstadgan,
- 2) verksamhets- och ekonomiplanen för den kyrkliga samfälligheten,
- 3) budgeten för den kyrkliga samfälligheten,
- 4) ordnande av gemensamma arbetsformer,
- 5) ändring av församlingsindelningen,
- 6) inrättande, indragning eller ändring av tjänster i en församling,
- 7) byggnader som används i församlingens verksamhet.

51 §

Samarbetsavtal

I ett avtal enligt 3 kap. 20 § 1 mom. i kyrkolagen ska anges

- 1) den församling eller kyrkliga samfällighet som sköter uppgiften i fråga,
- 2) de grunder enligt vilka kostnaderna för skötseln av uppgiften fördelas,
- 3) villkoren för uppsägning av avtalet och utredning av ekonomin.

Om det har avtalats att en uppgift inom en församling eller kyrklig samfällighet ska skötas av en annan församling eller kyrklig samfällighet som har en direktion för uppgiften i fråga, kan det i samarbetsavtalet bestämmas att församlingen eller den kyrkliga samfälligheten får utse personer som är valbara till förtroendeuppdrag i den egna församlingen till medlemmar av direktionen. I samarbetsavtalet fastställs antalet medlemmar av direktionen och det antal medlemmar som varje församling eller kyrklig samfällighet har rätt att utse. Avtalsparterna ska höras innan instruktionen för direktionen godkänns.

Kyrkliga byggnader, begravningsverksamheten och kulturhistoriskt värdefull egendom

52 §

Kyrka

Varje församling ska ha en kyrka. Med domkapitlets tillstånd kan en församling använda en annan församlings eller ett annat samfunds kyrka som sin kyrka.

Om två församlingar på grund av språklig indelning verkar på samma område kan de ha en gemensam kyrka.

53 §

Invigning och användning av en kyrka

En ny kyrka ska invigas till ett rum som helgats åt Gud.

När kyrkan är invigd får den användas endast för ändamål som är förenliga med dess helgd. Kyrkoherden beslutar tillsammans med kyrkorådet eller församlingsrådet om användningen av kyrkan. Kyrkoherden har tillsyn över användningen av kyrkan.

54 §

Kapell

En församling kan ha kapell för gudstjänster, annat andaktsliv och kyrkliga förrättningar. På kapell tillämpas bestämmelserna om invigning och användning av en kyrka.

55 §

Begravningsplats och utrymme för förvaring av de avlidna

Församlingen ska ha en egen begravningsplats eller en gemensam begravningsplats med någon annan församling eller kyrklig samfällighet eller rätt att använda någon annan invigd begravningsplats.

Begravningsplatsen och det konfessionslösa gravområdet ska omgärdas eller i övrigt avgränsas på ett klart urskiljbart sätt.

På begravningsplatsen eller på någon annan lämplig plats ska församlingen ha ett utrymme för förvaring av de avlidna.

56 §

Invigning av en begravningsplats

En begravningsplats och ett begravningskapell ska invigas innan de tas i bruk. Ett i begravningslagen (457/2003) avsett konfessionslöst gravområde ska dock inte invigas.

57 §

Gravgårdsplan och dispositionsplan för begravningsplatsen

En gravgårdsplan och en dispositionsplan ska göras upp för begravningsplatsen.

Gravgårdsplanen är en allmän karta, som görs upp så att terrängens art på det område som reserverats, landskapsvärdena och församlingens ekonomiska bärkraft beaktas. I gravgårdsplanen anges

- 1) begravningsplatsens gränser,
- 2) placeringen av gravområden och byggnader,
- 3) trafikarrangemang och gångarnas placering,
- 4) gravområdenas uppdelning,
- 5) en torrlägnings- och vattenförsörjningsplan för begravningsplatsområdet samt ordnandet av avfallshantering.

Dispositionsplanen ska beakta särdragen i de delar av begravningsplatsen som grundats under olika tider samt de kulturhistoriska värdena. I dispositionsplanen anges

- 1) en verbal redogörelse för gravgårdsplanen,
- 2) bestämmelser om huruvida begravningsplatsen eller delar av den ska användas för gravar på olika djup,
- 3) bestämmelser om i vilken ordning gravavdelningarna tas i bruk,
- 4) begränsningar i användningen av begravningsplatsen.

58 §

Skötselplan för en begravningsplats

En skötselplan ska göras upp för en begravningsplats, i vilken fastställs den grundskötsel av begravningsplatsen som är församlingens uppgift. I skötselplanen presenteras även årliga skötselåtgärder och underhållsarbeten som genomförs på längre sikt.

59 §

Gravkarta

En gravkarta ska göras upp över en begravningsplats. En grav kan bestå av en eller flera gravplatser, och en gravplats kan ha flera gravutrymmen. Begravningsplatsen eller en del av den kan vara en minneslund där den avlidnes aska sprids ut eller göms utan att ett gravutrymme märks ut.

60 §

Minnesmärken

En plats där en kyrka, en begravningsplats eller ett begravningskapell har funnits och som innehas av en församling eller en kyrklig samfällighet ska märkas ut med en minnestavla eller något annat minnesmärke.

Om det på en grav efter att gravrätten upphört finns konstnärligt eller historiskt värdefulla konstruktioner eller minnesmärken som inte kan lämnas kvar, ska de flyttas till ett lämpligt ställe på begravningsplatsen eller bevaras på annat sätt.

61 §

Kulturhistoriskt värdefull egendom

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska med särskild omvårdnad sköta egendom och föremål av kulturhistoriskt värde som de äger eller innehar. Sådan egendom får inte utan särskilda skäl ändras genom reparation, flyttas bort från sina traditionella platser eller avlägsnas.

Kyrkböckerna

62 §

Medlemsregistrets innehåll

Utöver uppgifter om dop, vigsel och begravning registreras i medlemsregistret som uppgifter om andra motsvarande förrättningar enligt 5 § 6 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) uppgifter om att en medlem genomgått konfirmandundervisning, konfirmerats, välsignats till äktenskap eller jordfästs.

Som uppgifter om förtroendeuppdrag eller därmed jämförbara uppgifter i anslutning till religions-samfundet enligt 5 § 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister registreras i medlemsregistret uppgifter om medlemskap i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, kyrkorådet, församlingsrådet, gemensamma kyrkorådet, domkapitlet, stiftsfullmäktige, kyrkostyrelsen, delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk och kyrkomötet.

63 §

Centralregister

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska ordna kyrkobokföringen som ett gemensamt centralregister i enlighet med 3 kap. 20 § 1 mom. i kyrkolagen och 51 § i detta kapitel.

Församlingarnas kyrkofullmäktige beslutar om inrättandet av ett gemensamt centralregister. I en kyrklig samfällighet fattas beslut om inrättandet av ett centralregister av gemensamma kyrkofullmäktige, som ska begära församlingsrådets utlåtanden i ärendet. Ett utlåtande om inrättandet av ett centralregister ska begäras av kyrkostyrelsen.

Beslut om anslutning till eller utträde ur centralregistret fattas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Beslut om ändring av centralregistrets område fattas av kyrkofullmäktige i den församling eller kyrkliga samfällighet i samband med vilken centralregistret är verksamt. Utlåtanden om

ändringen ska begäras av de församlingar som hör till centralregistret, om ändringen inverkar på innehållet i samarbetsavtalen.

64 §

Intyg

Intyg, utdrag och kopior som grundar sig på kyrkböckerna utfärdas av centralregistrets direktör eller av någon annan tjänsteinnehavare eller arbetstagare som har utsetts av direktören och som är insatt i hur kyrkböcker ska föras.

65 §

Att lämna ut uppgifter i medlemsregistret

Kyrkostyrelsen kan själv lämna ut de uppgifter i medlemsregistret som avses i ett beslut om att lämna ut uppgifter i medlemsregistret enligt 8 kap. 7 § 3 mom. i kyrkolagen eller avtala med församlingen eller centralregistret om utlämnandet av uppgifterna.

66 §

Förvaring och deponering av kyrkböcker

De manuella kyrkböckerna ska förvaras i ett ändamålsenligt arkivrum.

Manuella kyrkböcker som är äldre än hundra år samt kyrkböcker som är yngre än hundra år och som har digitaliserats i medlemsregistret kan på beslut av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet deponeras i arkivverket.

4 kap.

Stiftet

1 §

Tillsättande av biskopstjänst

Kyrkomötet inrättar och drar in tjänsterna som ärkebiskop och biskop.

När en biskopstjänst är vakant ska domkapitlet bestämma att biskopsval ska förrättas.

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande för den som blivit utsedd till biskop.

2 §

Vigning eller installation av en biskop

En biskop ska vigas eller installeras till sitt ämbete av ärkebiskopen eller, när denna är förhindrad, av den i ämbetet äldsta biskopen.

Vigning eller installation av en biskop förrättas i stiftets domkyrka.

3 §

Biskopslöftet

Den som vigs till biskop ska ge följande löfte: Jag N.N. lovar vid Gud den allsmäktige och allvetande, att jag vid utövandet av biskopsämbetet i N stift, som jag nu är redo att motta, vill hålla mig till Guds heliga och rena ord samt till den evangelisk-lutherska kyrkans därpå grundade bekännelse. Jag vill även göra mitt bästa, så att även alla andra i mitt stift, såväl Ordets tjänare som dess åhörare, förblir därvid och lever därefter. Härvid vill jag iaktta vad den Heliga Skrift undervisar om en riktig församlingsföreståndares ämbete och plikter. I det stift som anförtratts mig vill jag tillse att Guds ord rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas enligt Kristi instiftelse. Jag vill viga och installera präster som befinns vara därtill skickade. Jag vill även främja landsfred och hörsamhet mot den lagliga överheten, i allt iaktta kyrkans lag och ordning samt allvarligt uppmana och förplikta stiftets präster att handla på samma sätt. Allt detta vill jag redligt efterkomma så, att jag kan svara därför inför Gud och människor. Härtill förhjälpe mig Gud.

4 §

Biskopen uppgifter

Biskopen i respektive stift har den högsta tillsynen över församlingarna och prästerna.

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen ska biskopen

- 1) vårda kyrkans enhet och fullgörandet av kyrkans uppgift i stiftet samt främja församlingarnas samarbete och en god arbetsgemenskap i församlingarna och i de kyrkliga samfälligheterna,
- 2) ha tillsyn över att det som hör till kyrkans uppgift sköts i församlingarna och i de kyrkliga samfälligheterna i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av dem,

3) stödja och vägleda prästerna i deras arbete samt ha tillsyn över att de fullgör de skyldigheter som hör till prästämbetet och till deras prästtjänst i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av dem,

4) främja och ha tillsyn över att församlingarnas ekonomi och förvaltning sköts på ett ändamålsenligt sätt och att bestämmelserna om detta följs,

5) förrätta biskopsvisitationer i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna,

6) förrätta vigningar, invigningar och installationer eller utse någon annan präst att utföra sådana förrättningar, om inte något annat föreskrivs.

5 §

Ansvarsområden för ärkebiskopen och biskopen i ärkestiftet

I ärkestiftet fördelas biskopens ansvar och uppgifter mellan ärkebiskopen och biskopen. En del av ärkestiftets församlingar hör till ärkebiskopens och en del till biskopens primära ansvarsområde.

De präster som är anställda hos kyrkostyrelsen och hör till ärkestiftet är underställda ärkebiskopen.

6 §

Tillfällig skötsel av biskopens uppgifter

När en biskopstjänst är vakant eller biskopen är förhindrad att sköta sin tjänst ska biskopens bråds- kande och nödvändiga uppgifter skötas av domprosten eller, när denna har förhinder, av den i tjäns- ten äldre prästassessorn. En domprost eller prästassessor kan inte förrätta biskops- eller prästvig- ning.

I ett ärkestift sköter ärkebiskopen och biskopen varandras uppgifter i stiftet när en tjänst är vakant eller den ena av dem är förhindrad att sköta sin tjänst. I fråga om brådskande och nödvändiga upp- gifter som sköts av biskopen i ett ärkestift iakttas bestämmelserna i 1 mom.

7 §

Biskopsvisitation

Biskopen ska förrätta visitationer i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna i sitt stift. Syf- tet med en biskopsvisitation är att stödja och vägleda det andliga livet och verksamheten samt ut- vecklingen av förvaltningen och ekonomiförvaltningen i församlingen.

Biskopen bestämmer tidpunkt, omfattning och program för visitationen samt vilka personer som ska biträda honom eller henne. Biskopen kan bestämma att sakkunniga ska användas som hjälp vid visitationen.

Kyrkorådet eller församlingsrådet ska vidta de åtgärder som visitationen ger anledning till.

Kyrkostyrelsen ger närmare anvisningar för granskningar av förvaltningen och ekonomin.

8 §

Synodalmöte och stiftsdagar

Biskopen ska vid behov kalla prästerna och lektorerna i sitt stift till synodalmöte för att behandla teologiska frågor samt frågor som gäller skötseln av församlingarna och annan verksamhet och förvaltning inom kyrkan.

Biskopen sammankallar vid behov församlingarnas förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetstagare samt företrädare för sammanslutningar till stiftsdagar där frågor som är aktuella för kyrkan och stiftet behandlas.

9 §

Stiftsfullmäktiges sammansättning

Medlemmar av stiftsfullmäktige är 14 lekmän och 7 präster. En av lekmannamedlemmarna av stiftsfullmäktige i Borgå stift utses av församlingarna på Åland och en av lekmannamedlemmarna av stiftsfullmäktige i Uleåborgs stift av sametinget.

Stiftsfullmäktige utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Den som utses till ordförande ska vara en lekman.

Biskopen, medlemmarna av domkapitlet och den lekman som från stiftet utsetts till medlem av kyrkostyrelsen har rätt att närvara och yttra sig vid stiftsfullmäktiges sammanträden. I ärkestiftet har ärkebiskopen och biskopen denna rätt.

10 §

Stiftsfullmäktiges uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har stiftsfullmäktige i uppgift att

1) godkänna stiftets budgetförslag samt förslag till verksamhets- och ekonomiplan,

- 2) godkänna stiftets verksamhets- och ekonomiberättelse,
- 3) inrätta och dra in tjänster vid domkapitlet, om inte något annat följer av 1 §,
- 4) ställa upp kandidater till val av medlemmar och ersättare i delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk på det sätt som föreskrivs i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans arbetsmarknadsverk (/).

11 §

Biskopen som ledare för domkapitlet

Biskopen leder och har tillsyn över domkapitlets förvaltning och verksamhet. Biskopen är chef för personalen vid domkapitlet. I ärkestiftet hör dessa uppgifter till biskopen i ärkestiftet.

12 §

Domkapitlets medlemmar och personer med närvaro- och yttranderätt

Medlemmar av domkapitlet är biskopen som ordförande, kyrkoherden i domkyrkoförsamlingen (*domprosten*) som vice ordförande, två prästassessorer, en lekmanamedlem samt domkapitlets lagfarna assessor och stiftsdekan.

I ärkestiftet är ärkebiskopen eller biskopen domkapitlets ordförande i enlighet med vad som föreskrivs i arbetsordningen för domkapitlet. När biskopen inte är ordförande har han eller hon rätt att närvara och yttra sig vid domkapitlets sammanträden.

Ordföranden för stiftsfullmäktige och, då ordföranden är förhindrad, vice ordföranden har rätt att närvara och att yttra sig vid domkapitlets sammanträden.

13 §

Ersättare och extra medlem av domkapitlet

Domkapitlet utser för fem år åt gången fem präster till ersättare för prästmedlemmarna och två ersättare för domkapitlets lagfarna assessor samt bestämmer i vilken ordning de ska kallas till medlemmar.

Lekmanamedlemmen har en första och en andra ersättare.

Fältbiskopen är extra medlem vid behandlingen av ärenden som gäller militärpräster och som avses i 7 kap. 4 och 5 § i kyrkolagen.

14 §

Domkapitelsmedlemmars behörighet och hur de utses

Behörig som prästassessor är en präst som innehar ett tillsvidare gällande tjänsteförhållande i en församling eller kyrklig samfällighet i stiftet och som har avlagt högre pastoralexamen. En prästassessor utses för tre år åt gången.

Stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar väljer domkapitlets lekmannamedlem och ersättare för fyra år åt gången.

Behörig som lagfaren assessor och ersättare för denna är den som avlagt annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt och som har insikter i förvaltning.

Behörig som stiftsdekan är en präst som har avlagt högre pastoralexamen och som har insikter i kyrkligt liv och utbildningsuppgifter.

15 §

Begränsning av mandatperioden för en prästassessor och en lekmannamedlem

En person kan i samma stift utses till lekmannamedlem eller prästassessor för högst två mandatperioder.

Om en lekmannamedlem eller en prästassessor förlorar sin valbarhet eller avlider, förrättas ett nytt val av lekmannamedlem för den återstående mandatperioden och av prästassessor för följande treårsperiod.

16 §

Domkapitlets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen har domkapitlet i uppgift att

- 1) stödja församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och förvaltning,
- 2) bereda ärenden för stiftsfullmäktige och se till att fullmäktiges beslut verkställs,
- 3) anställa domkapitlets tjänsteinnehavare och arbetstagare i ett tjänsteförhållande samt säga upp och häva tjänsteförhållanden,
- 4) besluta om prosteriindelningen.

5) förvalta de gåvomedel och fonder av stiftelsenatur som domkapitlet innehar med iakttagande av bestämmelserna i 6 kap. 4 § i kyrkolagen.

17 §

Föredragning av ärenden för domkapitlet

Ärenden avgörs på föredragning av en tjänsteinnehavare vid domkapitlet på det sätt som anges i domkapitlets arbetsordning. Ärenden som ska avgöras av en tjänsteinnehavare kan avgöras utan föredragning.

18 §

Prosteri

Stiftet indelas i prosterier. Ett prosteri består av två eller flera församlingar.

Det prosteri som domkyrkoförsamlingen hör till är domprosteri.

19 §

Val av kontraktsprost och dennas uppgifter

Biskopen och domkapitlet bistås i förvaltningen av prosteriet av en kontraktsprost, som utses av domkapitlet för fyra år åt gången bland kyrkoherdarna i prosteriets församlingar.

Kontraktsprostens uppgift är att i sitt prosteri

- 1) främja fullgörandet av kyrkans uppgift,
- 2) ha tillsyn över att det som hör till kyrkans uppgift sköts troget i församlingarna och i enlighet med kyrkans bekännelse, kyrkolagen och kyrkoordningen samt de föreskrifter och anvisningar som baserar sig på dem,
- 3) tillsätta samarbetsorgan inom prosteriet och även i övrigt främja församlingarnas samarbete samt leda prosteriverksamheten,
- 4) sköta de övriga uppgifter som föreskrivs för kontraktsprosten eller som biskopen eller domkapitlet ger kontraktsprosten.

5 kap.

Centralförvaltningen

1 §

Fördelningen av mandaten för kyrkomötesombud

Kyrkostyrelsen beslutar hur mandaten för kyrkomötesombuden fördelas mellan stift. Antalet ombud som väljs från de olika stiftet fördelas mellan stiftet i förhållande till antalet närvarande medlemmar så att det totala antalet ombud som ska utses i stiftet först konstateras och därefter bestäms hur mandaten ska fördelas mellan prästombuden och lekmannaombuden. När mandaten fördelas mellan stiftet beaktas inte det lekmannaombud som utses från församlingarna på Åland, och inte heller antalet närvarande medlemmar i dessa församlingar. Från varje stift utses minst två präster och fyra lekmän.

Om ett ombud flyttar bort från det stift där han eller hon har utsetts till ombud eller i övrigt förlorar sin valbarhet, upphör uppdraget som ombud.

I Borgå stift tillämpas vid valet av lekmannaombud bestämmelserna om kandidaternas valbarhet separat för Åland och för den övriga delen av stiftet.

2 §

Kyrkomötets sammanträde

Kyrkomötet sammanträder årligen under de dagar som fastställs i arbetsordningen eller annars bestäms av kyrkomötet.

Ett ombud som är förhindrat att delta i kyrkomötet ska meddela detta till domkapitlet, som ska kalla ersättaren och utfärda fullmakt för denna.

Kyrkomötets session inleds med en gudstjänst.

3 §

Kyrkomötets ordförande och organ

Ordförande för kyrkomötet är ärkebiskopen eller, om tjänsten som ärkebiskop är vakant, den biskop som är äldst i tjänsten.

Kyrkomötet utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott. Bestämmelser om ordförandekonferensen, förstärkta ordförandekonferensen, elektorerna och utskotten finns i arbetsordningen.

Kyrkomötet fastställer de arvoden och ersättningar som ska betalas till ombuden och tjänstemännen.

4 §

Närvaro- och yttranderätt vid kyrkomötets plenum

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt vid plenum.

I arbetsordningen för kyrkomötet kan det föreskrivas om rätten för kyrkostyrelsens medlemmar att närvara och yttra sig vid plenum.

5 §

Behandling av framställningar och initiativ under kyrkomötet

I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om ombudsinitiativ och ordningen för inlämning av dem, om behandlingen av framställningar och initiativ vid kyrkomötets plenum och utskott samt om omröstning och valförrättning.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än ett utskott vid kyrkomötet.

6 §

Utlåtanden för kyrkomötet

Biskopsmötet ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 5 kap. 2 § 2 mom. 1 och 2 punkterna i kyrkolagen. Kyrkostyrelsen ska ges möjlighet att ge ett utlåtande i ärenden som avses i 3 punkten i det momentet.

7 §

Kyrkans laggranskningsnämnd

Kyrkans laggranskningsnämnd granskar lagtekniskt och språkligt de författningar som ska behandlas av kyrkomötet samt de författningar som biskopsmötet eller kyrkostyrelsen utfärdar med stöd av kyrkolagen eller kyrkoordningen.

Reglementet för laggranskningsnämnden ska godkännas av kyrkomötet och medlemmarna utses av kyrkostyrelsen.

8 §

Reglementet för kyrkostyrelsen

Kyrkomötet godkänner ett reglemente för kyrkostyrelsen, övervakar dess verksamhet och meddelar anvisningar för dess verksamhet.

9 §

Ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen

Kyrkomötet inrättar och drar in en tjänst som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen samt väljer och beviljar kyrkostyrelsens ledande tjänsteinnehavare avsked.

10 §

Biskopsmötets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen ska biskopsmötet

- 1) behandla ärenden som gäller skötseln av stiftet,
- 2) behandla ärenden som gäller kyrkans enhet, ekumeniska relationer, kyrkans missionsuppgift och kyrkans förhållande till andra religioner samt besluta om hur kyrkan ska företrädas i dessa ärenden,
- 3) lägga fram förslag för kyrkomötet om att en organisation ska godkännas som kyrkans missionsorganisation och om att denna ställning ska upphävas,
- 4) meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av kyrkoordningen i ärenden som gäller
 - a) undervisning som ges en person som ansluter sig till kyrkan,
 - b) de förutsättningar under vilka en präst i någon annan evangelisk-luthersk kyrka eller något annat kristet religionssamfund eller någon annan kristen sammanslutning i enskilda fall kan utföra kyrkliga förrättningar eller en döpt medlem av en annan kristen kyrka kan delta i nattvarden,

- c) konfirmandundervisning, tillstånd för att ordna konfirmandundervisning eller läroböcker som används i konfirmandundervisningen,
- d) prästämbetet,
- e) präst- eller lektorstjänster eller examen **och fortbildning** som krävs av sökande till en sådan tjänst
- 5) göra framställningar och ge utlåtanden till kyrkomötet och kyrkostyrelsen.

11 §

Ordförande för biskopsmötet och personer med närvaro- och yttranderätt

Ordförande för biskopsmötet är ärkebiskopen eller, om denna har förhinder, den i tjänsten äldste närvarande biskopen.

Om en biskopstjänst är vakant eller biskopen har förhinder, ska domkapitlet inom sig utse en prästmedlem som deltar i biskopsmötet. Prästmedlemmen har närvaro- och yttranderätt vid biskopsmötet. Domkapitlet i ärkestiftet utser en prästmedlem endast om varken ärkebiskopen eller biskopen deltar i biskopsmötet.

Fältbiskopen har närvaro- och yttranderätt vid biskopsmötet.

12 §

Val av kyrkostyrelsens medlemmar

Kyrkomötet förrättar val av medlemmar av kyrkostyrelsen i maj under mandatperiodens första år och biskopsmötet samma år senast i maj.

Från varje stift utses en lekmannamedlem utifrån stiftsfullmäktiges förslag. För val av lekmannamedlem ställer stiftsfullmäktiges lekmannamedlemmar upp tre lekmän på förslag och för val av prästmedlemmar ställer stiftsfullmäktiges prästmedlemmar upp två präster. Som lekmannamedlem och prästmedlem ska föreslås både män och kvinnor.

Mandatperioden för dem som utsetts börjar den första dagen i därpå följande juni månad. Att en medlem flyttar till en församling i ett annat stift påverkar inte medlemskapet. Om en medlem avlider eller avgår utses för den återstående tiden en ny medlem i stället för honom eller henne.

13 §

Kyrkostyrelsens uppgifter

Kyrkostyrelsen ska, om inte något annat föreskrivs i kyrkolagen eller kyrkoordningen,

- 1) utgöra styrelse för kyrkans centralfond,
- 2) bereda ärenden för kyrkomötet och se till att kyrkomötets beslut verkställs,
- 3) främja kyrkans verksamhet och församlingarnas arbete,
- 4) utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och annanstans i kyrkoordningen meddela närmare föreskrifter om
 - a) examen som krävs av tjänsteinnehavare och fortbildning för kyrkans anställda, om inte något annat följer av 10 §,
 - b) församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning,
 - 5) sköta församlingarnas, de kyrkliga samfälligheternas, stiftens och kyrkans centralfonds **samt kyrkans pensionsfonds** bokföring och löneräkning samt betalningsrörelsen i anslutning till dessa,
 - 6) förvalta fonder för kyrkliga ändamål samt ta emot egendom som ges till kyrkan som gåva eller genom testamente,
 - 7) bestämma de allmänna ändamålen för den kollekt som tas upp vid huvudgudstjänsterna,
 - 8) besluta om erkännande och jämställande av studier, utbildning och yrkespraktik utomlands samt om den behörighet som en examen ger enligt 11 § i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan,
 - 9) inrätta och dra in tjänster vid kyrkostyrelsen, om inte något annat följer av 9 §,
 - 10) i kyrkans författningssamling publicera de författningar som ska tas in i den.

14 §

Vice ordförande för kyrkostyrelsen och personer med närvaro- och yttranderätt

Kyrkostyrelsen utser inom sig en vice ordförande för sin mandatperiod. Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga leds ordet av den äldsta närvarande medlemmen av kyrkostyrelsen.

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna har närvaro- och yttranderätt vid kyrkostyrelsens sammanträden.

15 §

Överföring av kyrkostyrelsens beslutanderätt

Ämbetskollegiet kan ges behörighet att för kyrkostyrelsen avgöra ärenden som nämns i dess arbetsordning och där ärendets betydelse inte är av den arten att det ska anses nödvändigt att behandla ärendet vid kyrkostyrelsens plenum, dock inte i frågor som gäller

- 1) framställningar till kyrkomötet,
- 2) yttranden till statsrådet i frågor som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten,
- 3) understöd eller finansiering som beviljas en församling eller en kyrklig samfällighet,
- 4) inrättande eller indragning av en tjänst,
- 5) val av medlemmar och ersättare till delegationen för kyrkans arbetsmarknadsverk.

Kyrkostyrelsens direktion och en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen kan i arbetsordningen ges rätt att avgöra frågor som enligt 1 mom. kan överföras till ämbetskollegiet.

I kyrkostyrelsens arbetsordning föreskrivs om beredning, föredragning och behandling av ärenden i kyrkostyrelsen samt om uppdelning av kyrkostyrelsens avdelningar i enheter.

16 §

Överföring av beslut för avgörande vid kyrkostyrelsens plenum

Beslut om att överföra ett beslut av kyrkostyrelsens ämbetskollegium eller av ett annat organ eller en tjänsteinnehavare som lyder under kyrkostyrelsen till kyrkostyrelsen för avgörande i plenum fattas av

1) kyrkostyrelsen, ärkebiskopen eller den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, om det gäller ett beslut av ämbetskollegiet,

2) förutom de ovan nämnda även ämbetskollegiet eller avdelningschefen för den berörda avdelningen, om det gäller ett beslut av ett annat organ eller en tjänsteinnehavare.

Beslutet kan dock inte överföras till kyrkostyrelsen för avgörande i plenum om det gäller

- 1) en uppgift för direktionen för kyrkans pensionsfond enligt 6 § 2 mom. i lagen om evangelisk-lutherska kyrkans pensionsfond (/),
- 2) placering av kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds tillgångar på penningmarknaden,
- 3) upphandlingar till ett värde som understiger den gräns som plenum bestämt,
- 4) beviljande av semester, tjänst- eller arbetsledighet som en tjänsteinnehavare eller arbetstagare har rätt till enligt lag eller tjänste- eller arbetskollektivavtal,
- 5) tillsättande av en vakant tjänst eller ett vakant arbetsavtalsförhållande för högst tolv månader eller anställning av tillfällig personal för högst en månad,

- 6) beviljande av prövningsbaserad oavlönad tjänst- eller arbetsledighet för tjänsteinnehavare och arbetstagare för högst tolv månader,
- 7) beviljande av årsbunden lönedel eller annat motsvarande lönetillägg,
- 8) en tjänste- eller arbetsresebestämmelse,
- 9) kyrkostyrelsens interna ordning eller ett annat ärende i anslutning till kansliets verksamhet,
- 10) kyrkostyrelsens dispositionsmedel.

17 §

Avgifter till kyrkans centralfond

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska för varje år till kyrkans centralfond betala den grundavgift som avses i 5 kap. 11 § i kyrkolagen under det följande kalenderåret i sex lika stora rater varannan månad så att den första raten betalas i februari.

Om kyrkoskatt för vilken församlingen har betalat grundavgift till kyrkans centralfond har avskrivits genom ett beslut som fått laga kraft, har församlingen rätt att få tillbaka det som betalats till för stort belopp.

18 §

Komplettering av skatteintäkterna

Kyrkostyrelsen beviljar komplettering av skatteintäkterna ur kyrkans centralfond till en församling eller en kyrklig samfällighet när dess kalkylerade kyrkoskatt per närvarande medlem understiger den utjämningsgräns som bestäms enligt kommunens bosättningstäthet och församlingens eller den kyrkliga samfällighetens medlemsantal. Utjämningsgränsen är enligt vad kyrkostyrelsen närmare bestämmer 65–80 procent av medeltalet av de kalkylerade kyrkoskatterna beräknade per närvarande medlem i samtliga församlingar.

Kompletteringen av skatteintäkterna utgörs av skillnaden mellan utjämningsgränsen och den kalkylerade kyrkoskatten beräknad per närvarande medlem i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten multiplicerad med församlingarnas genomsnittliga vägda inkomstskattesats och antalet närvarande medlemmar i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten vid utgången av det år de inkomster hänför sig till som beskattningen riktar sig mot. Om församlingens eller den kyrkliga samfällighetens inkomstskattesats understiger den genomsnittliga vägda inkomstskattesatsen för

samtliga församlingar, används dock den faktiskt debiterade kyrkoskatten som kalkylerad kyrkoskatt för församlingen eller den kyrkliga samfälligheten.

Kyrkostyrelsen kan sänka beloppet på den komplettering av skatteintäkterna som räknats ut på ovan nämnda sätt för en sådan församling eller kyrklig samfällighet som har egendom som ger en avsevärd avkastning eller vars inkomstskattesats är låg jämförd med inkomstskattesatsen i de övriga församlingar eller kyrkliga samfälligheter som får understöd och för vilken kompletteringen av skatteintäkterna blir oskäligt stor med beaktande även av församlingens eller den kyrkliga samfällighets godtagbara behov och de understöd som andra församlingar och kyrkliga samfälligheter får.

19 §

Understöd enligt prövning

Kyrkostyrelsen kan ur kyrkans centralfond bevilja understöd enligt prövning till en församling eller en kyrklig samfällighet, om den på grund av avsides läge, långa avstånd, skärgårdsförhållanden, lågt medlemsantal, byggnadsprojekt, församlingarnas samarbete, utveckling av de ekonomiska församlingsenheterna eller andra särskilda orsaker är i behov av ekonomiskt stöd.

Kyrkostyrelsen kan bevilja understöd enligt prövning för viss tid också för att åstadkomma ett ändamålsenligt och kostnadsförmånligt samarbete mellan församlingarna och en ändamålsenlig och kostnadsförmånlig församlingsstruktur.

Av de tillgångar som står till förfogande för understöd kan också räntebelagda eller räntefria lån beviljas.

20 §

Beviljande av understöd från centralfonden och av statlig finansiering

En komplettering av skatteintäkter och en enligt kyrkomötets beslut angiven andel av den finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för vissa samhällsliga uppgifter (430/2015) beviljas en församling eller kyrklig samfällighet utan ansökan. Understöd enligt prövning och finansiering för underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och inventarier beviljas på ansökan.

När de utjämningsgränser och det belopp på kompletteringen av skatteintäkterna som avses i 18 § beräknas ska som grund användas den kalkylerade kyrkoskatten vid den beskattning som verkställts året före det år då komplettering beviljades.

Kyrkostyrelsen kan vid behov utföra en granskning av ekonomin i en församling eller kyrklig samfällighet som har fått understöd eller finansiering.

21 §

Kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning

I anslutning till kyrkostyrelsen finns kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning som sköter bokföring, inköpsfakturor, inköpsreskontra, försäljningsfakturor, försäljningsreskontra, bokföring av anläggningstillgångar, löneräkning, reseräkningar och omkostnadsfakturor samt betalningsrörelsen i anslutning till dessa för församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna, stiftet, kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond.

Skötseln av uppgifterna preciseras i ett serviceavtal.

22 §

Direktionen för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning

Kyrkostyrelsen tillsätter för sin mandatperiod en direktion för kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning.

Direktionen består av en ordförande samt minst sex och högst tio övriga medlemmar. Varje medlem har en personlig ersättare. Medlemmarna av direktionen ska vara medlemmar av kyrkan och ha insikter i ekonomiförvaltning. Av medlemmarna ska minst en tredjedel utses bland ekonomiledningen i ekonomiska församlingsenheter av olika storlek.

Direktionen ska

- 1) leda, utveckla och ha tillsyn över servicecentralens verksamhet,
- 2) årligen utarbeta servicecentralens verksamhetsplan och verksamhetsberättelse,
- 3) utarbeta ett förslag till serviceavgiftsgrunderna,
- 4) godkänna serviceavtal.

Närmare bestämmelser om direktionens uppgifter ges i en instruktion som godkänns av kyrkostyrelsen.

23 §

Kyrkostyrelsens berättelse som avges för kyrkomötet

Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet lämna en berättelse om sin verksamhet och skötseln av kyrkans centralfond.

6 kap.

Församlingens och kyrkans ekonomi

1 §

Skötsel av ekonomin

I verksamheten och ekonomiskötseln i en församling, en kyrklig samfällighet, ett stift och kyrkans centralförvaltning ska budgeten och principerna för god ekonomiskötsel följas. Egendomen ska skötas så att den ger god avkastning och så att riskerna kan kontrolleras.

2 §

Budget samt verksamhets- och ekonomiplan

En budget ska göras upp för varje kalenderår. I samband med att budgeten godkänns, godkänns också en verksamhets- och ekonomiplan för tre år. Budgetåret är verksamhets- och ekonomiplanens första år.

I budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen godkänns målen för verksamheten och ekonomin. Budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen ska göras upp så att förutsättningarna för skötseln av uppgifterna tryggas.

Inkomsterna och utgifterna ska vara i balans under planeringsperioden som är tre år eller av grundad anledning under en längre period, dock högst fem år. När budgeten godkänns ska beslut fattas om åtgärder för att täcka det underskott som balansen visar. Då ska också det över- eller underskott beaktas som beräknas uppkomma under det år då budgeten görs upp.

I budgeten tas de anslag och uppskattade inkomster in som krävs för skötseln av uppgifterna och för att målen för verksamheten ska uppnås. I budgeten ska anges hur finansieringsbehovet ska täckas. Anslagen och de uppskattade inkomsterna tas upp till bruttobelopp i budgeten. I budgeten finns en driftsekonomidel, en resultaträkningsdel, en investeringsdel och en finansieringsdel.

3 §

*Behandling av en församlings eller kyrklig samfällighets budget samt
verksamhets- och ekonomiplan*

Kyrkofullmäktige ska godkänna en församlings budget samt verksamhets- och ekonomiplan och gemensamma kyrkofullmäktige en kyrklig samfällighets budget samt verksamhets- och ekonomiplan senast i december året före budgetåret.

Om kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar att ändra budgetförslaget, ska det sändas tillbaka till kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet om minst en tredjedel av de närvarande medlemmarna kräver det. Kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet ska ge ett utlåtande i ärendet och i förslaget göra de ändringar som kyrkofullmäktiges beslut ger anledning till. När förslaget föredras på nytt i kyrkofullmäktige behandlas endast de ändringar som beslutats tidigare samt de förslag som kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet lägger fram på grund av dem. Budgeten ska då slutligt godkännas.

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om ändringar som görs i budgeten under budgetåret. Något utlåtande om ändringsförslaget behöver inte inhämtas hos församlingrådet, om ändringen inte inverkar väsentligt på församlingens verksamhet.

4 §

*Behandling av budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen
för kyrkans centralfond*

Kyrkomötet ska godkänna budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond i november året före budgetåret.

Om kyrkomötet beslutar att ändra utskottets förslag till budget samt verksamhets- och ekonomiplan för kyrkans centralfond eller utskottets förslag till ändring av budgeten ska ärendet remitteras till utskottet, om inte kyrkomötet beslutar något annat. Vid den fortsatta behandlingen av ärendet behandlar kyrkomötet endast de ändringar som beslutats tidigare och de nya förslag som utskottet lagt fram på grund av dem. Budgeten samt verksamhets- och ekonomiplanen eller en ändring i budgeten ska då slutligt godkännas.

5 §

Bokslut

För budgetåret (*räkenskapsperioden*) ska ett bokslut upprättas i en församling och kyrklig samfällighet inom mars månad det år som följer på räkenskapsperioden och i kyrkans centralfond före utgången av februari. Samtidigt ska ett förslag läggas fram om hur resultatet av räkenskapsperioden ska behandlas och om de åtgärder som ska vidtas för att balansera ekonomin.

I bokslutet ingår resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tabell över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse. En koncernbalansräkning med noter ska upprättas och tas in i bokslutet om en församling, kyrklig samfällighet eller kyrkans centralfond har bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig på det sätt som avses i bokföringslagen (1336/1997). När koncernbokslutet upprättas ska bokföringslagen följas.

Bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, räkenskapsperiodens resultat, den ekonomiska ställningen och finansieringen. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna.

Bokslutet undertecknas av ett beslutfört kyrkoråd eller gemensamt kyrkoråd och den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin. Bokslutet för kyrkans centralfond undertecknas av en beslutfört kyrkostyrelse och av direktören för centralfonden. Det undertecknade bokslutet ska utan dröjsmål lämnas till revisorerna för granskning. Efter revisionen lämnas det till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet för att behandlas av dem. Kyrkofullmäktige ska godkänna bokslutet senast före utgången av juni månad som följer på räkenskapsperioden och kyrkomötet före utgången av maj månad.

6 §

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen ska innehålla

- 1) en redogörelse för förvaltningen, verksamheten, ekonomin och den interna kontrollen samt för hur målen för verksamheten och ekonomin uppnåtts,
- 2) uppgifter om sådana väsentliga omständigheter med anknytning till verksamheten, ekonomin och personalen som inte utreds i resultaträkningen, balansräkningen eller noterna till bokslutet,
- 3) en redogörelse för de väsentliga omständigheterna i en koncerns verksamhet och ekonomi samt för hur dessa utvecklats under räkenskapsperioden,
- 4) en förteckning över de initiativ som tagits och de åtgärder som vidtagits med anledning av dem,

5) en utredning om hur ekonomin balanserats upp under räkenskapsperioden samt om hur den gällande verksamhets- och ekonomiplanen balanserar upp ekonomin, om det i balansräkningen finns ett underskott som inte täckts.

7 §

Revisorer

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige ska utse antingen minst en ordinarie revisor och en revisorssuppleant eller en revisionssammanslutning för att granska förvaltningen och ekonomin under de år som motsvarar mandatperioden. Revisorn och revisorssuppleanten ska vara OFGR-revisor eller en revisionssammanslutning. Revisionssammanslutningen ska utse en OFGR-revisor som huvudansvarig revisor.

Kyrkomötet utser en revisionssammanslutning för att granska förvaltningen och ekonomin inom kyrkans centralfond och stiftsmyndigheterna under de år som motsvarar mandatperioden. Revisionssammanslutningen ska utse en CGR-revisor som huvudansvarig revisor.

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet kan frånta en revisor eller revisionssammanslutning uppdraget under mandatperioden. En revisor eller revisionssammanslutning kan avgå från sitt uppdrag under mandatperioden genom att meddela om det till kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet.

8 §

Revisionsberättelsen och behandlingen av den

Om det i revisionen konstateras att förvaltningen och ekonomin har skötts i strid med bestämmelser eller beslut av organet eller tjänsteinnehavaren i fråga och felet eller den uppkomna skadan inte är av obetydlig art, ska i revisionsberättelsen riktas en anmärkning om saken mot den redovisningskyldiga. I anmärkningen ska begäras genmälen av dem som saken gäller. Anmärkningen kan inte riktas mot en medlem av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige eller ett kyrkomötesombud.

Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och kyrkostyrelsen ska för kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet för behandling lägga fram bokslutet och revisionsberättelsen samt tillhörande genmälen och sitt eget utlåtande.

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller kyrkomötet beslutar om de åtgärder som revisionsberättelsen och de anmärkningar som framförts i den ger anledning till. När bokslutet godkänns fattas också beslut om ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

9 §

Skogsplan

Skogar som ägs av församlingar, kyrkliga samfälligheter och kyrkans centralfond ska skötas i enlighet med en sådan skogsplan som avses i skogslagen (1093/1996).

7 kap.

Prästämberet

1 §

Prästens uppgift

Prästens särskilda uppgift är att förrätta gudstjänsten och förvalta de heliga sakramenten samt att handha de övriga kyrkliga förrättningarna och den enskilda själavården och bikten.

2 §

Beslut om vigning till prästämbetet

Beslut om godkännande för vigning till prästämbetet fattas av biskopen och domkapitlet.

3 §

Ordination

Vigning till prästämbetet ska förrättas av biskopen. När biskopstjänsten är vakant eller biskopen har förhinder kan domkapitlet kalla en annan biskop att förrätta prästvigningen.

4 §

Förutsättningar för ordination

Den som vigs till prästämbetet ska

- 1) vara en gudfruktig, konfirmerad medlem i kyrkan som är känd för kristligt leverne,
- 2) ha avlagt en sådan teologisk examen vid ett universitet som biskopsmötet godkänt som behörighetsvillkor för prästämbetet,
- 3) även i övrigt vara lämplig för prästämbetet.

Till prästämbetet kan den vigas som

- 1) har kallats att sköta en prästtjänst,
- 2) är tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen eller domkapitlet,
- 3) har kallats att tjänstgöra i en av kyrkans missionsorganisationer eller, under de förutsättningar som anges i 8 kap. 33 §, i någon annan kristen sammanslutning, eller
- 4) är lärare i teologiska vetenskaper vid ett universitet eller en annan högskola eller är religionslärare vid en läroinrättning och förbinder sig att sköta också uppgifter som hör till en prästtjänst i församlingen enligt vad hans eller hennes huvudsyssla medger och enligt domkapitlets prövning.

Den som anhåller om prästvigning ska på det sätt som domkapitlet bestämmer för biskopen och de övriga medlemmarna av domkapitlet visa att han eller hon har förmåga att vara präst.

5 §

Prästlöfte och prästbrev

Den som vigs till prästämbetet ska vid prästvigningen ge följande löfte:

Jag N.N. lovar inför Gud den allsmäktige och allvetande, att jag vid utövandet av prästämbetet, som jag nu står redo att motta, vill hålla mig till Guds heliga ord och den evangelisk-lutherska kyrkans därpå grundade bekännelse. Jag ska inte offentligt förkunna eller utsprida eller hemligt främja eller hylla läror som strider däremot. Jag vill även rätt förkunna Guds ord och förvalta de heliga sakramenten enligt Kristi instiftelse. Jag vill efterleva kyrkans lag och ordning samt villigt tjäna församlingen och ordets åhörare. Allt detta vill jag efterkomma, så att jag kan svara därför inför Gud och människor. Härtill förhjälpe mig Gud.

Den som vigts till prästämbetet får som bevis på att han eller hon har kallats och vigts till prästämbetet ett prästbrev som undertecknats av den som förrättat vigningen.

6 §

Rätt för en präst i en annan kyrka eller i ett annat religionssamfund att utöva prästämbetet

Biskopen och domkapitlet beslutar om huruvida en präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka eller i ett annat kristet religionssamfund ska få rätt att utöva prästämbetet i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Sökanden ska uppfylla förutsättningarna för ordination och avge prästlöftet. Sökanden ska vigas till prästämbetet om han eller hon inte tidigare har vigts till prästämbetet i en evangelisk-luthersk kyrka eller i en sådan kyrka som har nattvardsgemenskap med evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Om kyrkomötet har godkänt ett avtal med en annan kristen kyrka eller ett annat kristet religionssamfund om ömsesidigt godkännande av prästämbetet krävs inget prästlöfte.

7 §

Prästtjänster för kristna som inte hör till en evangelisk-luthersk kyrka

Om en präst ombeds att utföra en prästtjänst för en kristen som inte hör till en evangelisk-luthersk kyrka får prästen inte vägra, om det inte står i strid med lag, kyrkoordningen eller kyrkans bekännelse att utföra tjänsten i fråga. Förrättningen ska utföras enligt kyrkohandboken.

8 §

Bestämning av en prästs stiftstillhörighet

En präst hör till det stift där han eller hon har vigts till prästämbetet eller till vilket han eller hon med samtycke av domkapitlet har övergått. Om en präst får ett tjänsteförordnande som gäller tills vidare eller för viss tid över ett år för en prästtjänst i ett annat stift, övergår han eller hon till detta stift. En präst som avgått från en prästtjänst eller från en annan tjänst i en församling, en kyrklig samfällighet, domkapitlet eller kyrkostyrelsen hör till det stift till vilket han eller hon hörde vid sin avgång eller till vilket han eller hon med samtycke av domkapitlet har övergått.

En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet kan höra till det stift till vilket språkminoriteten bland de närvarande medlemmarna av församlingarna hör.

Fältsbiskopen hör till ärkestiftet och de övriga militärprästerna till det stift inom vars område hans eller hennes egentliga tjänsteställe finns.

9 §

Bestämning av en prästs prosteritillhörighet

En präst som är anställd hos en församling hör till samma prosteri som församlingen. En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet hör till samma prosteri som den kyrkliga samfälligheten. Om det finns flera prosterier med samma språk inom den kyrkliga samfällighetens område, bestämmer domkapitlet till vilket prosteri prästen i den kyrkliga samfälligheten ska höra.

En präst som är anställd hos en kyrklig samfällighet och som på språkliga grunder hör till ett annat stift hör till det behöriga prosteriet i detta stift.

Om en präst inte är anställd hos en församling eller en kyrklig samfällighet hör han eller hon till samma prosteri som den församling som han eller hon är medlem av. En sådan präst i stiftet som inte är bosatt inom stiftets område hör till domprosteriet.

10 §

Återgivande av prästämbetet

Biskopen och domkapitlet kan på begäran återge en präst prästämbetet.

8 kap.

Personal

Allmänna bestämmelser om tjänster

1 §

Tjänster i en församling och en kyrklig samfällighet

I en församling ska finnas en kyrkoherdetjänst, en kantorstjänst och en diakonitjänst. I en församling kan finnas en lektorstjänst och andra tjänster enligt behov. En kantorstjänst och en diakonitjänst kan på de grunder som anges i 49 § i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan med samtycke av domkapitlet inrättas eller ombildas till en deltidstjänst eller inte tillsättas för en viss tid som domkapitlet bestämmer eller tillsättas på deltid för viss tid.

Kyrkofullmäktige beslutar om tjänsterna i en församling. Prästtjänster i en församling kan förutom kyrkoherdetjänsten vara kaplanstjänster och församlingspastorstjänster. På kyrkoherdetjänsten tillämpas inte den provotid som avses i 14 § i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan. Kyrkoherden får inte permitteras. Domkapitlet utfärdar arbetsintyg för kyrkoherdar.

I en kyrklig samfällighet beslutar gemensamma kyrkofullmäktige om tjänsterna i församlingarna och den kyrkliga samfälligheten, om inte något annat föreskrivs eller anges i grundstadgan. I en kyrklig samfällighet kan det finnas församlingspastorstjänster för uppgifter inom den kyrkliga samfälligheten.

Domkapitlet kan besluta om att en gemensam kyrkoherdetjänst för två eller fler församlingar i dess stift ska inrättas eller dras in. Församlingar som hör till samma stift kan besluta om andra gemensamma tjänster.

2 §

Tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen

Stiftsfullmäktige beslutar om inrättande och indragning av tjänster i domkapitlet och kyrkostyrelsen om inrättande och indragning av tjänster i kyrkostyrelsen, om inte något annat föreskrivs.

På tjänsten som biskop i ett stift och prästassessor vid domkapitlet samt tjänsten som ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli tillämpas inte den provotid som avses i 14 § i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan: Stiftets biskop, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna vid kyrkostyrelsen får inte permitteras.

Tjänsteförhållande för viss tid vid kyrkostyrelsen enligt 6 § 4 mom. i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan är

- 1) ett tjänsteförhållande som forskare (stryks),
- 2) ett tjänsteförhållande för emigrantpräster eller turistpräster som tjänstgör utomlands.

(Stryks) Verksamhetsperioden för en forskare är högst fem år. En person kan utses till tjänsteförhållandet för sammanlagt högst 10 år. Av särskilda orsaker kan verksamhetsperioden förlängas med högst ett år.

Verksamhetsperioden för en emigrantprest eller turistprest som tjänstgör utomlands är högst fyra år. En person kan utses till tjänsteförhållandet för sammanlagt högst 12 år.

3 §

Krav på språkkunskaper för kyrkoherdar

I en enspråkig församling krävs av kyrkoherden utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i församlingens språk samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket. I en tvåspråkig församling

krävs av kyrkoherden utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i församlingens majoritetsspråk samt goda muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket.

Domkapitlet i Uleåborgs stift bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i en församling som helt eller delvis hör till samernas hembygdsområde. Domkapitlet i Borgå stift bestämmer kraven på språkkunskaper för en kyrkoherde i en församling i landskapet Åland.

Domkapitlet beslutar om kraven på språkkunskaper för kyrkoherden i andra församlingar än de som avses i **1 och 2 mom.**

4 §

Krav på språkkunskaper för den övriga personalen

Av den övriga personalen för vilken högskoleexamen anges som behörighetsvillkor krävs

1) vid en enspråkig myndighet utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i myndighetens språk samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket,

2) vid en tvåspråkig myndighet utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i majoritetsspråket inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket,

Från behörighetsvillkoren i 1 mom. kan en avvikelse göras genom en instruktion eller språkstadga, om

1) arbetsuppgifterna kräver det,

2) fördelningen inom myndigheten av arbetsuppgifter som förutsätter att olika språk används tillåter det, eller

3) det finns andra särskilda skäl för att avvika från villkoren.

Bestämmelser om den språkkunskap som krävs för andra tjänster eller anställningsförhållanden än de som avses i 1 mom. finns i en instruktion eller språkstadga.

5 §

Språkstadga

Språkstadgan antas i samma ordning som instruktionen. I en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet ska det finnas en språkstadga med bestämmelser om de behörighetsvillkor som gäller språkkunskaperna och som avses i 4 §.

6 §

Påvisande av kunskaper i finska och svenska

Kunskaper i finska och svenska ska visas på det sätt som anges i statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (481/2003).

7 §

Kunskaper i samiska

Kunskaper i samiska ses som en särskild merit när en tjänst eller något annat anställningsförhållande tillsätts i en församling som helt eller delvis hör till samernas hembygdsområde.

8 §

Instruktioner för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen

Vid behov bestäms behörighetsvillkoren för tjänster vid domkapitlet och kyrkostyrelsen samt tjänsteinnehavarnas uppgifter i instruktioner.

9 §

Beviljande av tjänstledighet, semester och ledighet

Om inte något annat föreskrivs i förvaltningsstadgan, en instruktion eller arbetsordning

- 1) beviljar kyrkorådet eller församlingsrådet tjänstledighet och semester för en innehavare av någon annan tjänst i församlingen än en prästtjänst,
- 2) beviljar gemensamma kyrkorådet tjänstledighet, semester och ledighet för alla tjänsteinnehavare i en kyrklig samfällighet,
- 3) beviljar kyrkoherden semester och ledighet samt tjänstledighet som varar högst två månader för en innehavare av en prästtjänst i församlingen,
- 4) beviljar domkapitlet
 - a) semester, tjänstledighet och ledighet för kyrkoherden,
 - b) tjänstledighet som varar längre än två månader för en innehavare av någon annan prästtjänst i församlingen,
 - c) tjänstledighet och semester för en tjänsteinnehavare i domkapitlet,

5) beviljar kyrkostyrelsen tjänstledighet och semester för en tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om ordnande av tjänstledighet, semester och ledighet för församlingspräster.

10 §

Utlåtanden och meddelanden om tjänstledighet och semester för präster

Om en innehavare av en prästtjänst i en församling anhåller om tjänstledighet som varar längre än två månader på andra grunder än sjukdom eller familjeledighet, ska han eller hon till sin ansökan foga ett utlåtande av kyrkorådet eller församlingsrådet.

Ett meddelande om kyrkoherdens beslut om tjänstledighet och semester för en innehavare av en prästtjänst ska lämnas till kyrkorådet eller församlingsrådet samt till kontraktsprosten och domkapitlet.

Domkapitlet ska informeras om tjänstledighet som ska antecknas i matrikeln för en innehavare av en prästtjänst i en kyrklig samfällighet.

Särskilda bestämmelser om prästtjänster

11 §

Särskilda behörighetsvillkor för kyrkoherdetjänster och kaplanstjänster

Den som är präst och har avlagt pastoralexamen är behörig för en kaplanstjänst. För en kyrkoherdetjänst krävs pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete. För en kyrkoherdetjänst i en domkyrkoförsamling krävs högre pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete.

12 §

Avläggande av pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete

Ett villkor för att få avlägga pastoralexamen är att prästen under minst två år har skött en prästtjänst, varit lärare i teologiska vetenskaper vid ett universitet eller religionslärare vid en läroinrättning eller av domkapitlet berättigats att tjänstgöra som präst i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse samt uppträtt på ett oklanderligt sätt.

Domkapitlet utfärdar ett intyg över avlagd pastoralexamen, högre pastoralexamen och examen i ledning av församlingsarbete.

13 §

Kyrkoherdens uppgifter

Kyrkoherden har i uppgift att leda församlingsverksamheten enligt 3 kap. Kyrkoherden

1) svarar för att gudstjänsten, de heliga sakramenten, de kyrkliga förrättningar och förkunnelsen sköts på rätt sätt samt för den enskilda själavården,

2) har tillsyn över att församlingens övriga verksamhet, såsom kristen fostran och undervisning, diakoni samt evangelisations- och missionsarbete, bedrivs i enlighet med kyrkans bekännelse och uppgift,

3) är högsta chef för tjänsteinnehavarna och arbetstagarna vid församlingens gudstjänster, de kyrkliga förrättningar och det andliga arbetet i övrigt,

4) har tillsyn över att kyrkorådets och församlingsrådets beslut är lagliga och följs i församlingens förvaltning och ekonomi,

5) sköter föredragningen i kyrkorådet, församlingsrådet eller andra organ av de ärenden som gäller kyrkoherdens ansvarsområde, om inte han eller hon har bestämt att någon annan tjänsteinnehavare ska sköta föredragningen.

14 §

Chef som är underställd kyrkoherden

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställd kyrkoherden är chef för andra tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är underställda kyrkoherden och som nämns i beslutet.

15 §

Tillsättande av församlingspastorstjänster

Innan domkapitlet tillsätter en församlingspastorstjänst tills vidare ska församlingen ges möjlighet att ge ett utlåtande om de särskilda behoven i tjänsten. Ett utlåtande om dem som anmält sig för tjänsten ska begäras innan ett tjänsteförordnande utfärdas.

16 §

Militärpräster

När en militärprest utövar sitt prästämbete lyder han eller hon under fältbiskopen. Bestämmelser om domkapitlets befogenheter i fråga om militärprästernas prästämbete finns i 7 kap. 10 § och 7 kap. 4 och 5 § i kyrkolagen.

17 §

Fängelsepräster

Fängelsepräster lyder under domkapitlet i fråga om de skyldigheter som hör till prästämbetet.

Domkapitlet tillsätter en prästtjänst som inrättats vid ett fängelse efter att ha förklarat tjänsten ledig och efter att ha fått ett utlåtande om de sökande av den behöriga myndigheten. Domkapitlet förordnar vid behov någon att sköta tjänsten interimistiskt eller en vikarie.

Kyrkoherdeval och kaplansval

18 §

Kyrkoherdeval

(Stryks)

Utöver vad som i kyrkolagen föreskrivs om direkta kyrkoherdeval kan domkapitlet på begäran av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet besluta att kyrkoherden utses genom ett val som förrättas av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet (*indirekt kyrkoherdeval*).

Domkapitlet kan besluta att en gemensam kyrkoherde utses genom indirekt kyrkoherdeval, om någon av de berörda församlingarna begär det.

Beslut om indirekt kyrkoherdeval ska fattas innan tjänsten ledigförklaras.

19 §

Ledigförklarande av en kyrkoherde- eller kaplanstjänst

När en kyrkoherdetjänst eller kaplanstjänst har blivit ledig ska domkapitlet lediganslå tjänsten. Ansökningstiden ska vara minst 14 dagar från det att annonsen publicerats.

Domkapitlet kan för högst ett år i sänder besluta att en kyrkoherde- eller kaplanstjänst inte ledigförklaras om

- 1) ett projekt som gäller en ändring av församlingsindelningen har inletts,
- 2) domkapitlet anser att en omorganisering av församlingen kan leda till att tjänsten blir överflödigt,
- 3) det finns andra särskilda skäl.

20 §

Granskning av de sökandes behörighet

När ansökningstiden har löpt ut granskar domkapitlet de sökandes behörighet för tjänsten.

Behörig för en kyrkoherde- eller kaplanstjänst är inte en sökande som

- 1) inte uppfyller de behörighetsvillkor som anges i 11 §,
- 2) har avstängts från utövandet av prästämbetet,
- 3) söker en kyrkoherdetjänst som tillsätts genom direkt val, förutom i de fall som avses i 23 § 2 och 3 mom.,
- 4) uppenbart saknar de förutsättningar som krävs för att sköta tjänsten.

21 §

Domkapitlets valförslag och utlåtande

Domkapitlet ska göra upp ett valförslag för direkt kyrkoherdeval. Innan valförslaget görs upp kan domkapitlet av kyrkorådet eller församlingsrådet begära ett utlåtande om de sökande som är behöriga för tjänsten. I valförslaget ska domkapitlet placera tre av de sökande som uppfyller behörighetsvillkoren i förslagsrum i den ordning som de anses ha den skicklighet och förmåga som behövs för tjänsten, med beaktande av de särskilda behoven i tjänsten.

När en kyrkoherde väljs genom direkt val får en sökande återta sin ansökan innan valförslaget gjorts upp. Domkapitlet kan av särskilda skäl godkänna att ansökan återtas senare.

Vid indirekt kyrkoherdeval och kaplansval ska domkapitlet ge ett utlåtande om de sökande till församlingen. I utlåtandet konstateras de sökandes behörighet och bedöms deras skicklighet och förmåga för den lediganslåta tjänsten med beaktande av tjänstens särskilda behov.

22 §

Att ledigförklara tjänsten på nytt och avbryta ansökningsförfarandet

Domkapitlet kan av grundad anledning besluta att förlänga ansökningstiden, att inleda ett nytt ansökningsförfarande eller att inte tillsätta tjänsten.

Domkapitlet kan på begäran av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för delområdet på nytt förklara en kyrkoherde- eller kaplanstjänst ledig, om tjänsten har sökts av endast en behörig sökande eller om det ligger i församlingens intresse.

Om nya sökande som uppfyller behörighetsvillkoren för kyrkoherde- eller kaplanstjänsten inte anmäler sig under den nya ansökningstiden, ska domkapitlet på begäran av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för delområdet utfärda tjänsteförordnande för den behöriga sökanden. I annat fall kan domkapitlet av grundad anledning besluta att tjänsten inte ska tillsättas.

Efter beslut om att tjänsten inte ska tillsättas ska tjänsten förklaras ledig inom ett år från det att ansökningstiden löpt ut.

23 §

Utfärdande av tjänsteförordnande efter direkt val

När ett direkt kyrkoherdeval fått laga kraft ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande för kyrkoherdetjänsten för den som har fått flest röster i valet.

Den valkandidat som enligt valresultatet ska få tjänsteförordnande för kyrkoherdetjänsten har rätt att söka en annan kyrkoherde- eller kaplanstjänst, om tjänsteförordnandet inte har utfärdats inom tre månader efter att valet förrättades. Om prästen får tjänsteförordnande för flera tjänster ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot.

Övriga valkandidater har rätt att söka andra kyrkoherde- eller kaplanstjänster efter att valet har förrättats. De kvarstår dock på förslag till den tjänst de först sökt tills ärendet är slutligt avgjort. Om sökanden får tjänsteförordnande till flera tjänster ska bestämmelserna i 2 mom. tillämpas.

24 §

Val av kyrkoherde eller kaplan genom indirekt val

Vid indirekt kyrkoherdeval och vid kaplansval ska domkapitlet sända de sökandes ansökningar och sitt utlåtande om de sökande till församlingen. Domkapitlet ska utse en person med uppgift att bereda det indirekta kyrkoherdevalet i församlingen.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser till tjänsten någon av de sökande som domkapitlet konstaterat vara behöriga för tjänsten. I instruktionen för direktionen för ett delområde i församlingen kan bestämmas att den präst som leder delområdets verksamhet ska väljas av delområdets direktion.

Om ingen vid ett indirekt kyrkoherdeval får mer än hälften av de avgivna rösterna förrättas vid samma sammanträde ett nytt val mellan de två kandidater som fått flest röster. Den som får flest röster i detta val blir vald.

Om antalet röster vid ett kaplansval eller i den avgörande omröstningen vid ett indirekt kyrkoherdeval är lika ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande för någon av de sökande som fått flest röster med beaktande av 21 § 3 mom.

25 §

Utfärdande av tjänsteförordnande efter indirekt val

När kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen har förrättat ett indirekt kyrkoherdeval eller ett kaplansval ska de till domkapitlet sända ansökningshandlingarna för tjänsten som kyrkoherde eller kaplan och ett utdrag ur protokollet. Till protokollsutdraget ska fogas ett meddelande om när beslutet samt en besvärsanvisning har delgivits de sökande.

Om den som utsetts till en tjänst får förordnande för flera tjänster ska han eller hon utan dröjsmål meddela domkapitlet vilken tjänst han eller hon tar emot. Om han eller hon återtar sin ansökan ska tjänsten på nytt förklaras ledig, om inte kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen handlar i enlighet med 8 kap. 8 § 3 mom. 5 punkten i lagen om tjänsteinnehavare inom evangelisk-lutherska kyrkan.

Efter att det beslut som fattats av kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller direktionen för ett delområde i församlingen fått laga kraft ska domkapitlet utfärda tjänsteförordnande för den som utsetts till tjänsten.

26 §

Att inte tillsätta en kyrkoherdetjänst i särskilda fall

Domkapitlet kan på församlingens begäran för viss tid ge Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland (Die Deutsche Evangelisch-Lutherische Gemeinde in Finnland) och Rikssvenska Olaus Petri-församlingen tillstånd att utan att tillsätta en kyrkoherdetjänst skaffa prästtjänster av en person som är prästvigd och som domkapitlet anser vara lämplig för uppgiften. Domkapitlet utfärdar ett tjänsteförordnande för personen i fråga. Av särskilda skäl kan tillståndet återtas innan tiden löpt ut.

En präst som sköter kyrkoherdens prästuppgifter har skyldighet att närvara och rätt att yttra sig vid kyrkofullmäktiges och kyrkorådets sammanträden. Han eller hon har även närvaro- och yttranderätt vid sammanträden inom kyrkorådets sektioner och direktioner.

Domkapitlet sköter de uppgifter som enligt 9 § 3 punkten hör till kyrkoherden.

Särskilda bestämmelser om andra tjänster

27 §

Kantorstjänst i en församling

Kantorn svarar för församlingens musikverksamhet.

En kantorstjänst kan inrättas så att den förutsätter en av kyrkostyrelsen angiven examen. I en domkyrkoförsamling ska det finnas en tjänst som förutsätter den av kyrkostyrelsen angivna högsta examensnivån.

Kyrkostyrelsen kan bevilja behörighet för en kantorstjänst till den som har den kunskap och skicklighet som motsvarar den examen som krävs för tjänsten.

28 §

Lektorstjänst i en församling eller en kyrklig samfällighet

Lektorns uppgift är att i församlingen sköta kristen fostran, undervisning och själavård samt att delta i annat församlingsarbete.

Kyrkorådet eller församlingsrådet tillsätter en lektorstjänst och ber domkapitlet utfärda ett tjänsteförordnande för den som utsetts till tjänsten.

En lektor kan avlägga pastoraalexamen. På förutsättningarna för att avlägga examen tillämpas 12 §.

29 §

Rätt att verka som lektor

Domkapitlet kan på ansökan ge en person rätt att verka som lektor, om personen vid ett universitet har avlagt en teologisk examen som biskopsmötet har godkänt som behörighetskrav för en lektors-tjänst.

Domkapitlet ska pröva personens lämplighet för församlingstjänst med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om vigning till prästämbetet.

30 §

Bestämning av en lektors stifts- och prostertillhörighet

En lektor hör till det stift i vilket domkapitlet utfärdat tjänsteförordnandet eller beviljat lektorn rätt att tjänstgöra i en kristen förening eller en annan kristen sammanslutning. På bestämningen av en lektors prostertillhörighet tillämpas bestämmelserna om präster i 7 kap. 9 §.

31 §

Inrättande av en gemensam tjänst i församlingar

Initiativ till att inrätta en gemensam tjänst kan tas av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige, församlingsrådet eller domkapitlet.

Grunderna för kostnadsfördelningen fastställs när beslut fattas om att tjänsten ska inrättas.

32 §

Beslut om gemensamma tjänster

Indirekt val av gemensam kyrkoherde förrättas vid ett gemensamt sammanträde för församlingarnas kyrkofullmäktige och församlingsråd. På valet tillämpas 24 och 25 §.

Församlingarnas kyrkoråd eller församlingsråd ska vid ett gemensamt sammanträde besluta om frågor som gäller tillsättande av en gemensam tjänst och själva tjänsten, om inte något annat särskilt föreskrivs. Om församlingarnas kyrkoherdetjänst inte är gemensam är kyrkoherden i den församling som har det största antalet närvarande medlemmar ordförande.

33 §

Rätt att verka som präst eller lektor i andra sammanslutningar

Domkapitlet kan på ansökan bevilja en präst rätt att verka som präst eller en lektor rätt att verka som lektor i en kristen förening, sammanslutning eller stiftelse.

9 kap.

Val

Församlingsval

1 §

Tidpunkten för församlingsval

Församlingsval inleds under valåret den tredje söndagen i november efter gudstjänsten, dock senast klockan 11, och avslutas samma dag klockan 20. Vid församlingsval får förhandsröstning ske på det sätt som föreskrivs nedan.

Om en ändring av församlingsindelningen från ingången av det år som följer på valåret har inletts vid utgången av augusti månad under valåret, kan domkapitlet bestämma att val ska förrättas först efter det att beslut har fattats om församlingsindelningen.

Domkapitlet beslutar om tidpunkten för undantagsval i en församling.

2 §

Valnämnd och centralvalnämnd

Val ska förrättas av församlingens valnämnd som ska tillsättas senast i maj månad under valåret. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser ordföranden för valnämnden. Valnämnden utser en vice ordförande vid sitt första sammanträde.

Om en församling är indelad i röstningsområden ska till valnämnden utses så många medlemmar att valnämnden kan delas upp i beslutföra sektioner i enlighet med 9 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen. En sektion ska sköta det praktiska genomförandet av röstningen i röstningsområdet. Sektionen utser en ordförande och en vice ordförande inom sig. För sektioner gäller i övrigt vad som föreskrivs om valnämnden.

Den centralvalnämnd som gemensamma kyrkorådet tillsätter ska

- 1) godkänna en åtgärdsplan och tidtabell för församlingsvalet,
- 2) upprätta en förteckning över röstberättigade,
- 3) se till att kungörelser och meddelanden som gäller valet utarbetas och tillkännages,
- 4) i övrigt bistå församlingarnas valnämnder så att val kan förrättas på ett enhetligt sätt.

3 §

Centralvalnämndens gemensamma kungörelse

Om kungörelser eller meddelanden om ett val ska publiceras i en tidning kan centralvalnämnden även publicera dem som gemensamma kungörelser, om inte något annat följer av 2 kap. 7 § i kyrkolan.

4 §

Upprättande av en förteckning över röstberättigade

Valnämnden eller centralvalnämnden ska upprätta en förteckning över röstberättigade.

Förteckningen ska vara upprättad

- 1) för församlingsval före den 1 september,
- 2) för församlingsval som ska förrättas på nytt på grund av besvär och för undantagsval i församlingen senast 55 dagar före valdagen.

5 §

Justering av förteckningen över röstberättigade

Förteckningen över röstberättigade vid församlingsval ska justeras senast den 1 september och vid val som förrättas på nytt eller vid undantagsval i församlingen senast den andra dagen efter att förteckningen ska vara upprättad. Förteckningen ska justeras av minst två medlemmar som valnämnden utser inom sig.

De som justerar förteckningen ska

- 1) i förteckningen införa de röstberättigade församlingsmedlemmar som felaktigt inte har antecknats i den,

2) stryka namnen på avlidna och på dem som felaktigt har antecknats som röstberättigade genom att dra ett streck över namnen utan att helt täcka den underliggande texten, samt anteckna orsaken till åtgärden,

3) rätta övriga fel som de konstaterar i förteckningen.

Till sist ska de som justerar förteckningen över röstberättigade anteckna det justerade antalet röstberättigade i förteckningen samt datera den och bestyrka den med sina underskrifter. Efter att förteckningen har bestyrkts får inga andra ändringar göras i den än de som föranleds av själv rättelse enligt 9 kap. 19 § i kyrkolagen eller av beslut om omprövningsbegäran och besvär.

6 §

Framläggande av förteckningen över röstberättigade

Förteckningen över röstberättigade ska hållas framlagd för granskning under tillsyn i minst fyra timmar under två på varandra följande vardagar som följer på justeringen av förteckningen, dock inte på en lördag. Under den ena dagen ska förteckningen hållas framlagd klockan 15–19.

I kungörelsen om framläggande ska nämnas

- 1) när och var förteckningen finns framlagd,
- 2) hur yrkande på rättelse av förteckningen görs,
- 3) när valnämnden sammanträder för att behandla omprövningsbegäranden.

Kungörelsen ska publiceras i **det allmänna datanätet och vid behov anslås** på församlingens anslagstavla senast tio dagar innan förteckningen läggs fram **och** finnas på anslagstavlan till utgången av den tid förteckningen är framlagd för påseende. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan förteckningen läggs fram.

7 §

Laga kraft för förteckningen över röstberättigade

Valnämnden ska vid församlingsval behandla omprövningsbegäranden som gäller förteckningen över röstberättigade vid ett sammanträde som hålls den 1 oktober och vid val som förrättas på nytt och undantagsval i en församling vid ett sammanträde som hålls två veckor efter utgången av den tid förteckningen finns framlagd.

Förteckningen över röstberättigade vinner laga kraft på det sätt som anges i 9 kap i kyrkolagen. Valnämnden ska i förteckningen anteckna att den har vunnit laga kraft.

8 §

Meddelandekort

När en församling är indelad i röstningsområden ska församlingen för var och en som antecknats i förteckningen över röstberättigade göra upp ett meddelandekort som innehåller

- 1) den röstberättigades namn och uppgifter om röstningsområdet samt röstningsstället på valdagen och adressen till det
- 2) den röstberättigades stadigvarande adress enligt medlemsdatasystemet på den dag som anges i 4 §,
- 3) uppgift om vid vilka val mottagaren av meddelandekortet har rösträtt,
- 4) uppgift om valdagen och tidpunkten för förhandsröstningen,
- 5) kontaktinformation för den valnämnd som antecknats som kortets avsändare,
- 6) uppgifter om det medlemsdatasystem som uppgifterna på kortet grundar sig på,
- 7) anvisningar om hur kortet ska användas och om förfarandet vid röstningen.

Meddelandekortet ska göras upp så att det kan användas som följebrev vid annan förhandsröstning än hemmaröstning.

Valnämnden ska se till att meddelandekorten senast den 30:e dagen före valdagen skickas till de röstberättigade vilkas adress är känd.

9 §

Kungörelse om kandidatuppställningen i församlingsval

Valnämnden ska under valåret vid ett sammanträde som hålls senast den 1 augusti göra upp en kungörelse med information om antalet medlemmar som ska väljas in i kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, förutsättningarna för valbarhet samt när och var valmansföreningarnas stiftelseurkunder ska lämnas in.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla före den 10 augusti och hållas anslagen till den 15 september klockan 16. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning före den 10 augusti.

10 §

Bildande av valmansförening

Rätt att ställa upp kandidater i församlingsval har en valmansförening som har bildats av minst tio röstberättigade församlingsmedlemmar. En röstberättigad kan vara stiftande medlem i endast en valmansförening som bildats för val av medlemmar av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och i endast en valmansförening för val av medlemmar av församlingsrådet. Om en person vid samma val är medlem i två eller flera valmansföreningar ska valnämnden stryka honom eller henne från alla stiftelseurkunder.

I samtliga församlingar i en kyrklig samfällighet bildas en valmansförening och görs en stiftelseurkund upp separat för val av gemensamma kyrkofullmäktige och för val av församlingsråd.

11 §

Antalet kandidater och kandidatlistans beteckning

En valmansförening får i sin kandidatlista ställa upp högst dubbelt så många kandidater som det antal medlemmar som ska väljas till kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Till gemensamma kyrkofullmäktige får dock tre gånger så många kandidater ställas upp som det antal medlemmar som väljs från församlingen. Om det från församlingen utses endast en medlem till gemensamma kyrkofullmäktige får valmansföreningen nominera högst sex kandidater. En och samma person kan ställas upp som kandidat för endast en valmansförening vid val av medlemmar av ett och samma organ.

En valmansförening har rätt att föreslå att det i sammanställningen av kandidatlistorna tas in en beteckning för kandidatlistan som ska innehålla ordet ”kandidatlista”. Beteckningen får inte vara olämplig eller missvisande. Olika valmansföreningar får inte använda samma beteckning.

12 §

Stiftelseurkund för valmansförening

En valmansförening bildas genom en daterad och undertecknad stiftelseurkund som ska innehålla

- 1) ett omnämnande av vilket val det är fråga om,
- 2) underskrifter av valmansföreningens medlemmar som ska förtydligas genom att under dem anges undertecknarens namn samt titel, yrke eller syssla och adress,
- 3) en kandidatlista, i vilken nämns kandidaternas namn samt med högst två uttryck för varje kandidat titel, yrke eller syssla, i den ordning som kandidaterna anges i sammanställningen av

kandidatlistorna. En separat begäran kan framföras om att det i sammanställningen av kandidatlistorna utöver kandidatens förnamn eller i stället för detta antecknas ett allmänt känt tilltalsnamn eller förnamnet i förkortad form och att det närmare ska anges var kandidaten är bosatt,

4) namnet och kontaktuppgifterna för ett ombud och dennas ersättare som valmansföreningen har utsett bland medlemmarna. Dessa får inte vara medlemmar av valnämnden eller kandidater för föreningen.

Till stiftelseurkunden ska fogas

1) ett av varje kandidat undertecknat samtycke till att ställa upp som kandidat och en försäkran om att han eller hon inte har samtyckt till att ställa upp som kandidat för någon annan valmansförening vid val av samma organ,

2) ombudets skriftliga försäkran att kandidaterna är valbara till församlingens förtroendeuppdrag och att valmansföreningens medlemmar är röstberättigade medlemmar i församlingen.

13 §

Inlämnande av stiftelseurkund till församlingen

Valmansföreningens stiftelseurkund med bilagor ska lämnas in till kyrkoherdeämbetet, och om ett sådant inte finns, till en annan plats som valnämnden beslutar, senast den 15 september före klockan 16. Före det ska den angivna lokalen hållas öppen under minst fyra timmar.

14 §

Behandling av stiftelseurkunder samt anmärkningar

Valnämnden ska göra en granskning av stiftelseurkunderna och de kandidatlistor som ingår i dem vid ett sammanträde som ska hållas senast den 16 september. En stiftelseurkund som har lämnats in efter att tidsfristen löpt ut ska lämnas utan prövning. Ett meddelande om att urkunden lämnats obeaktad ska lämnas till valmansföreningens ombud, eller om något ombud inte har utsetts, till någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden.

Valnämnden ska ge valmansföreningen möjlighet att lämna en förklaring eller göra en rättelse om

1) den uppställda kandidaten inte är valbar eller om personen har ställts upp som kandidat för fler än en valmansförening för val av medlemmar i samma organ,

2) beteckningen för kandidatlistan strider mot 11 § 2 mom. eller om samma beteckning har föreslagits som beteckning för fler än en valmansförening,

- 3) kandidatlistan på annat sätt är felaktig eller bristfällig,
- 4) valmansföreningen inte har bildats på lagligt sätt.

Valmansföreningens ombud eller, om något ombud inte har utsetts, någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden ska bevisligen underrättas om att en förklaring eller rättelse har begärts. Samtidigt ska felet, bristen eller den tilläggsutredning som behövs anges samt den frist inom vilken rättelsen eller kompletteringen får lämnas in. Valnämnden ska även underrätta kandidaten om en sådan anmärkning som avses i 2 mom. 1 punkten.

Stiftelseurkunder som inte gett upphov till anmärkningar eller till en begäran om tilläggsutredningar ska godkännas.

15 §

Åtgärder till följd av anmärkningar

Valmansföreningens ombud eller, om något ombud inte har utsetts, någon av dem som har undertecknat stiftelseurkunden har rätt att senast den 1 oktober före klockan 16 göra en rättelse och komplettera stiftelseurkunden. Inom samma tid har han eller hon rätt att göra justeringar som gäller en kandidats namn, titel, yrke eller syssla, adress eller närmare uppgifter om bostadsort.

Om en anmärkning har gjorts för att en person har samtyckt till att ställas upp som kandidat för fler än en valmansförening i valet av medlemmar i samma organ, ska valmansföreningen ges tillfälle att inom den tid som anges i 1 mom. stryka en sådan kandidat. Kandidaten får inte ersättas med en annan.

Om samma beteckning har föreslagits för fler än en valmansförening ska valmansföreningen ges möjlighet att inom den tid som anges i 1 mom. avstå från beteckningen och föreslå en ny.

Om en sådan rättelse som avses i 2 eller 3 mom. inte görs, ska valnämnden stryka kandidatens namn eller beteckningen för kandidatlistan från alla kandidatlistor som gäller valet av organet i fråga.

16 §

Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av en sammanställning av kandidatlistor

Vid ett sammanträde som ska hållas efter klockan 16 den 1 oktober under valåret ska valnämnden

- 1) ta till slutlig behandling och avgörande de stiftelseurkunder för en valmansförening för vilka komplettering eller rättelse har begärts,

2) i kandidatlistorna göra de ändringar som följer av åtgärderna enligt 15 § och av att en kandidat har avlidit,

3) göra en sammanställning av kandidatlistorna genom att lotta ordningen för kandidatlistorna, genom att numrera alla listor med romerska siffror från vänster till höger och genom att i sammanställningen anteckna de godkända beteckningarna, och

4) numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2 så att kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats först i sammanställningen av kandidatlistorna först ges sina nummer i den ordning som valmansföreningen angett, varefter kandidaterna på den kandidatlista som genom lottning placerats som andra i sammanställningen ges sina nummer och så vidare.

Stiftelseurkunden för en valmansförening ska förkastas om den inte kan godkännas efter komplettering eller rättelse. Om felet avser endast en viss kandidat ska endast namnet på denna strykas från kandidatlistan. På samma sätt ska en beteckning som inte godkänts för en kandidatlista strykas.

I varje församling i en kyrklig samfällighet ska kandidaterna på listorna för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige numreras på det sätt som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten och kandidaterna på listorna för val av medlemmar av församlingsrådet så att numreringen fortsätter från det nummer som den sista kandidaten för val till gemensamma kyrkofullmäktige har fått.

17 §

Innehåll i sammanställningen av kandidatlistorna

Kandidaterna på en kandidatlista ska antecknas under numret för kandidatlistan inom en gemensam ram där kandidaterna har egna rutor placerade i den ordning uppifrån räknat som valmansföreningen angett. Om kandidaterna på grund av antalet måste antecknas i två eller flera parallella spalter ska de antecknas radvis från vänster till höger.

Sammanställningen av kandidatlistorna ska ha en gemensam rubrik som visar för vilket val sammanställningen har gjorts upp samt de omständigheter som förutsätts i 16 § 1 mom. 3 och 4 punkten. För kandidaterna antecknas utöver nummer namn och titel, yrke eller syssla med högst två uttryck samt vid behov närmare uppgifter om bostadsort. Kandidaternas tilltalsnamn eller förkortningar av deras förnamn får antecknas i sammanställningen endast om det är nödvändigt för att precisera kandidatens identitet. Andra uppgifter får inte antecknas om kandidaterna.

I en församling som hör till en kyrklig samfällighet ska en sammanställning av kandidatlistorna göras separat för val av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och för val av medlemmar

av församlingsrådet. Sammanställningen av kandidatlistorna ska ha samma färg som röstsedlarna för motsvarande val.

18 §

Offentliggörande av sammanställningen av kandidatlistorna

Sammanställningen av kandidatlistorna ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla senast tre veckor innan valet inleds. Inom samma tid ska information om sammanställningen och om att den finns anslagen publiceras i en tidning. Sammanställningen av kandidatlistorna ska hållas anslagen tills valet är avslutat.

19 §

Andra beslut av valnämnden i samband med beredningen av val

Valnämnden ska vid det sammanträde som anges i 14 § 1 mom.

- 1) bestämma röstningsställena och vallokalerna,
- 2) utse en eller flera valförrättare för förhandsröstningen och besluta om andra ärenden som gäller förhandsröstningen samt göra upp en kungörelse om förhandsröstningen,
- 3) utse valbiträden och besluta om övriga åtgärder i anslutning till valförberedelserna, om inte beslut om dem har fattats tidigare,
- 4) vid behov utse tre eller flera rösträknare för att räkna förhandsrösterna på det sätt som föreskrivs i 44 § 2 mom.

En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller föräldrar kan inte vara valförrättare eller valbiträde. Med make avses en äkta make samt en person som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten.

20 §

Röstsedeln i församlingsval

Röstsedeln ska ha standardformatet 148 x 210 mm. På insidan ska tryckas en rubrik som anger vilket val det är fråga om samt en cirkel med en diameter på 90 mm som förblir ovikt när röstsedeln viks ihop. Mitt i cirkeln ska tydligt utsatt finnas beteckningen N:o för antecknande av kandidatens nummer. Av röstsedeln ska tydligt framgå hur den ska vikas. Röstsedeln ska trygga valhemligheten.

Röstsedeln ska vara vit vid val av medlemmar av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige och orange vid val av medlemmar av församlingsrådet.

Kyrkostyrelsen låter trycka de röstsedlar som används vid församlingsval. Valnämnden låter trycka de röstsedlar som används vid undantagsval i församlingen.

21 §

Tidpunkt för och kungörelse av förhandsröstning

Förhandsröstningen inleds tisdagen efter den första söndagen i november och fortgår till och med samma veckas lördag. Röstningen förrättas på en plats som bestämts av valnämnden varje dag klockan 9–18 och på andra ställen vid de tidpunkter som valnämnden bestämmer.

Vid undantagsval i församlingen kan man rösta på förhand endast på den aktuella församlingens förhandsröstningsställe.

Valnämndens kungörelse om tid och plats för förhandsröstningen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla. Kungörelsen ska publiceras åtta dagar innan förhandsröstningen inleds och finnas anslagen tills förhandsröstningen avslutas, om inte något annat följer av 48 §. Kungörelsen ska publiceras i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

22 §

Förhandsröstningshandlingar

Vid förhandsröstningen ska användas en röstsedel enligt 20 § samt valkuvert, foljebrevsblankett och ytterkuvert vilka kyrkostyrelsen ska låta tillverka. När församlingen använder meddelandekort enligt 8 § är kortet foljebrev.

23 §

Inledande av röstning på förhandsröstningsställena

Den röstande ska anmäla sig för valförrättaren på förhandsröstningsstället och styrka sin identitet. Därefter får han eller hon en röstsedel för valet av medlemmar av kyrkofullmäktige eller röstsedlarna för valet av medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet samt ett valkuvert, ytterkuvert och vid behov en foljebrevsblankett.

Den som röstar på ett förhandsröstningsställe inom sin egen församlings område ska ges möjlighet att ta del av sammanställningen av kandidatlistorna i församlingen.

24 §

Röstningen vid förhandsröstning

Den röstande har rätt att rösta på en kandidat som är upptagen i sammanställningen av kandidatlistorna i den församling där den röstande är antecknad som röstberättigad.

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på röstsedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset eller i övrigt så att valhemligheten bevaras.

På begäran av den röstande ska valförrättaren eller en medlem av valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja och hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

25 §

Följebrev

Följebrevet ska riktas till valnämnden i den församling där den röstande enligt egen uppgift är införd i förteckningen över röstberättigade.

Följebrevet ska innehålla

- 1) den röstandes fullständiga namn och personbeteckning samt, om namnet har ändrats, även det tidigare namnet,
- 2) uppgifter om i vilken församling den röstande är införd i förteckningen över röstberättigade och församlingens adress.

Den röstande ska i valförrättarens närvaro egenhändigt underteckna försäkran i följbrevet om att han eller hon personligen med bevarande av valhemligheten har fyllt i röstsedeln och lagt den hopvikt i valkuvertet som han eller hon tillslutit.

26 §

Åtgärder för avslutande av förhandsröstning

När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon vika den och inför valförrättaren lägga den hopvikt och ostämplad i valkuvertet och tillsluta det. Valförrättaren ska därefter stämpla valkuvertet med den församlings stämpel där förhandsröstningen sker. På valkuvertet får andra anteckningar inte göras.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att röstningen gått rätt till och uppge förhandsröstningsstället samt datera och underteckna intyget. Valkuvertet och följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål sända ytterkuvertet till valnämnden i den församling vars valförrättning den röstande har deltagit i.

Alla röstande som innan utgången av den angivna röstningstiden har anlänt för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas på röstningsstället. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det upplysas om att stället stängs.

27 §

Förteckning över dem som röstat på förhand

På förhandsröstningsstället ska en förteckning föras över de röstande. I den ska antecknas den röstandes namn, den församling där den röstande enligt egen uppgift finns införd i förteckningen över röstberättigade samt den dag då förhandsröstningen har skett. Kyrkostyrelsen ska låta framställa en blankett för förteckningen.

28 §

Granskning av förhandsröstningshandlingarna

De förhandsröstningshandlingar som inkommit till valnämnden granskas, utan att valkuverten öppnas, vid ett sammanträde som ska hållas så att de förhandsröstningshandlingar som inkommit före klockan 16 fredagen före valet hinner behandlas vid sammanträdet. Ytterkuvert som inkommit till valnämnden efter utgången av tidsfristen öppnas inte och lämnas obeaktade. Kuvert som anlänt efter fristen förses med en anteckning om tidpunkten när de anlände.

Röstningen ska lämnas obeaktad, om

- 1) den som röstat på förhand inte har antecknats som röstberättigad i förteckningen över röstberättigade,
- 2) följbrevet är så bristfälligt eller otydligt att det inte med säkerhet går att fastställa vem den röstande är,

3) valkuvertet är öppet eller ostämplat eller försett med en obehörig anteckning om den röstande eller en kandidat eller med någon annan obehörig anteckning,

4) den röstande har röstat flera gånger.

Om röstningen lämnas obeaktad ska en anteckning om detta göras i valnämndens protokoll, till vilket valkuvertet med innehåll samt följebrevet och ytterkuvertet ska fogas.

Om följebrevet och valkuvertet godkänns ska i förteckningen över röstberättigade antecknas att den person som nämns i följebrevet har röstat. Samtidigt ska på valkuvertets framsida göras en anteckning om att den röstande har konstaterats vara röstberättigad. De godkända valkuverten ska räknas. Dessutom ska det kontrolleras att antalet valkuvert är detsamma som antalet personer som enligt förteckningen över röstberättigade har röstat. De godkända valkuverten ska åtskilda från följebreven hållas öppnade i säkert förvar.

29 §

Förhandsröstning hemma

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället får förhandsrösta hemma (*hemmaröstning*) i den församling där han eller hon har antecknats i förteckningen över röstberättigade. En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om närståendevårdaren finns upptagen i förteckningen över röstberättigade i församlingen i fråga.

30 §

Personer som är närvarande vid hemmaröstning

Hemmaröstning ska förrättas av en enda valförrättare. Ordföranden för valnämnden bestämmer vilka röstande de olika valförrättarna ska besöka.

Valförrättaren ska se till att utöver honom eller henne vid hemmaröstningen är närvarande en av den röstande utsedd eller godkänd person som har fyllt 18 år och som inte sköter detta uppdrag i egenskap av valmyndighet. En person som är kandidat i valet kan inte sköta detta uppdrag.

I fråga om anlitande av biträde tillämpas 19 § 2 mom. och 24 § 3 mom.

31 §

Förberedelser för hemmaröstning

Den som har rätt till hemmaröstning ska senast före klockan 16 den sista fredagen innan förhandsröstningen inleds skriftligt eller per telefon till valnämnden anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan för den röstande kan göras av någon som han eller hon har utsett.

I anmälan ska uppges

1) den röstandes fullständiga namn, personbeteckning, adress, församling och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som den röstande utsett, också dennas namn, adress och telefonnummer,

2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför vill förhandsrösta hemma,

3) huruvida den röstande själv kan se till att en av den röstande utsedd person som avses i 30 § 2 mom. är närvarande vid hemmaröstningen.

Den skriftliga anmälan kan göras på en särskild blankett för detta ändamål. Valnämnden ska se till att de röstande som vill rösta hemma har tillgång till blanketter. Den skriftliga anmälan ska undertecknas.

Valnämndens sekreterare ska, om möjligt, vid behov åtgärda brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan har gjorts av den röstande som nämns i anmälan eller av någon som denna har utsett. Valnämnden ska föra en förteckning över anmälningarna.

32 §

Tidpunkten för hemmaröstning och uppgifter som ska lämnas om den

Hemmaröstningen ska förrättas på förhandsröstningsdagarna mellan klockan 9 och klockan 20. Den sista dagen avslutas röstningen klockan 16.

Valnämndens ordförande ska se till att en röstande som meddelat att han eller hon vill rösta hemma utan dröjsmål underrättas skriftligt eller per telefon om den tidpunkt när valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valnämndens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Om valförrättaren är förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om den nya tidpunkten för ett besök.

Den röstande ska på det sätt som anges ovan underrättas om att hemmaröstning inte förrättas om

- 1) en brist i anmälan som inverkar på röstningsförrättningen inte har kunnat åtgärdas,
- 2) anmälan till valnämnden har gjorts efter den utsatta tiden,
- 3) hemmaröstningen inte kan förrättas över huvud taget på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder.

33 §

Avbrytande av hemmaröstning

Om den röstandes valfrihet eller en störningsfri röstning inte kan tryggas ska valförrättaren avbryta hemmaröstningen. I den förteckning som förs över hemmaröstningar ska göras en anteckning om avbrottet och, om röstningsförrättningen inte kan fortsätta, även om att den avslutats.

34 §

Följebrev för hemmaröstning

Följebrevet ska utöver de uppgifter som nämns i 25 § 2 och 3 mom. innehålla en av den röstande undertecknad försäkran om att hans eller hennes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället. Den person som med stöd av 30 § 2 mom. varit närvarande vid röstningen ska skriva sin namnteckning på följbrevet.

Valförrättaren ska i följbrevet intyga att hemmaröstningen har skett på det sätt som föreskrivs om förhandsröstning i 21, 23 och 26 §. Valförrättaren ska datera och underteckna intyget. Valkuvertet med röstsedeln samt följbrevet ska därefter läggas i ytterkuvertet som ska tillslutas. Valförrättaren ska utan dröjsmål översända ytterkuvertet till valnämnden.

Röstningen ska lämnas obeaktad av skäl som nämns i 28 § 2 mom. eller om den person som varit närvarande vid röstningen inte har skrivit sin namnteckning på följbrevet. För hemmaröstningen och förfarandet vid hemmaröstningen gäller i övrigt vad som föreskrivs om förhandsröstning.

35 §

Valkungörelse

Valnämnden ska utfärda en kungörelse om val där tidpunkten då valet inleds och avslutas samt röstningsställena nämns.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla senast åtta dagar före valdagen. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar före valdagen.

Om ingen röstning äger rum i det fall som avses i 48 § ska detta meddelas på det sätt som anges ovan.

36 §

Röstningslokal och material samt valnämndens och valbiträdenas närvaro

Valnämnden ska se till att det för valet finns lämpliga lokaler, valurna, utrustning och redskap samt ett tillräckligt antal röstsedlar.

På röstningsstället ska i väntrummen och i valbåsen finnas synligt uppsatta en tryckt sammanställning av kandidatlistorna för kyrkofullmäktige eller sammanställningar av kandidatlistorna för gemensamma kyrkofullmäktige och för församlingsrådet. På röstningsställets dörr ska finnas ett meddelande om röstningstiden.

När valet förrättas ska så många medlemmar av valnämnden vara närvarande på röstningsstället att valnämnden är beslutför. På röstningsstället ska dessutom finnas ett eller flera valbiträden som valnämnden utsett. Biträdena ska ha behöriga kännetecken och på begäran av en röstande hjälpa honom eller henne att göra anteckningen på röstsedeln.

37 §

Inledande av röstningen på valdagen

När röstningen inleds på valdagen ska valnämndens ordförande eller vice ordförande

- 1) förklara att valförrättningen inleds,
- 2) meddela vilka val som förrättas och ge övriga anvisningar om röstningsförfarandet,
- 3) visa de närvarande att valurnan är tom och därefter tillsluta urnan.

Efter att valurnan tillslutits vid valförrättningens början får den inte öppnas förrän rösträkningen börjar efter att röstningen avslutats.

Vid valförrättningen är diskussion inte tillåten.

38 §

Utredning av rösträtt

Den röstande ska på röstningsstället anmäla sig till valnämnden som ska se till att den röstande inte ges en röstsedel förrän han eller hon har konstaterats vara röstberättigad.

Den röstande är skyldig att styrka sin identitet för valnämnden.

39 §

Röstning i församlingsval

Den röstande ska anteckna kandidatens nummer på röstsedeln så tydligt att tvivel inte kan uppstå om vilken kandidat han eller hon avser. Anteckningen ska göras i valbåset så att valhemligheten bevaras.

När den röstande har gjort sin anteckning på röstsedeln ska han eller hon överlämna röstsedeln hopvikt till valnämnden för att stämplas. Stämpeln ska slås mitt på den vikta röstsedelns baksida. Den röstande ska därefter lägga röstsedeln i valurnan. Som valstämpel används församlingens stämpel.

På begäran av den röstande ska valförrättaren eller en medlem av valnämnden bistå honom eller henne vid röstningen. Den vars förmåga att göra en röstningsanteckning är väsentligt nedsatt får vid röstningen assisteras av ett biträde som han eller hon har utsett. I fråga om biträdet tillämpas vad som bestäms i 19 § 2 mom. om biträden som utses av valnämnden. Biträdet är skyldigt att samvetsgrant iaktta den röstandes vilja samt hemlighålla det som han eller hon fått veta i samband med röstningen.

Valnämnden antecknar i förteckningen över röstberättigade att den röstande har röstat.

40 §

Rätt att rösta när röstningstiden löper ut

Alla röstande som före utgången av den angivna röstningstiden har anlänt till röstningsstället för att invänta sin tur har rätt att rösta innan valförrättningen avslutas. När den angivna röstningstiden gått ut ska röstningsstället stängas. Röstande som är närvarande ska före det upplysas om att stället stängs.

41 §

Avbrytande av valförrättningen

Om valförrättningen måste avbrytas ska valnämnden ta hand om valurnan och förteckningen över röstberättigade och hålla dem under uppsikt.

42 §

Förande av protokoll

På varje röstningsställe ska föras protokoll där det antecknas hur röstningen fortlöper. Protokollen ska fogas till valnämndens protokoll i vilket valresultatet antecknas och till vilket en besvärshanvisning fogas. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt för varje röstningsställe av två medlemmar av valnämnden som varit närvarande.

43 §

Valmansföreningsombudets närvaro

Ombudet för en valmansförening eller dennas ersättare har rätt att närvara vid valnämndens sammanträde då röstsedlarna räknas och valresultatet bestäms. En anteckning om de närvarande ska göras i protokollet.

44 §

Rösträkning

När röstningen på valdagen förklarats avslutad ska valnämnden ta ut de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen ur valkuverten, stämpla dem och lägga dem i valurnan utan att öppna dem.

Om fler än 50 förhandsröster har getts och det finns grund för att anta att fler än 50 personer röstar på valdagen kan dock räkningen av de röstsedlar som getts vid förhandsröstningen och som finns i kuverten inledas på valdagen vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer, dock tidigast sex timmar innan röstningen slutar. Innan röstsedlarna börjar räknas ska de stämplas. De ogiltiga röstsedlarna ska läggas åt sidan i en särskild grupp. De övriga röstsedlarna sorteras så att de röstsedlar som avser en viss kandidat utgör en egen grupp. Antalet röstsedlar i varje enskild grupp ska räknas.

Valnämnden ska ta upp alla röstsedlar ur urnan och räkna både antalet röstsedlar och antalet personer som har röstat enligt förteckningen över röstberättigade. Därefter ska valnämnden lägga åt

sidan de ogiltiga röstsedlarna i en egen grupp. Valnämnden ska räkna alla avgivna röster med beaktade av även de röster som avgetts vid förhandsröstningen.

Valnämnden ska slutföra räkningen av röstsedlarna utan avbrott. Om räkningen eller behandlingen av röstsedlarna avbryts, ska valnämnden se till att alla uträkningar och röstsedlar förvaras under uppsikt.

45 §

Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig om

- 1) valkuvertet innehåller flera än en röstsedel som gäller samma val,
- 2) som röstsedel har använts något annat än en röstsedel som färdigställts för valet i fråga,
- 3) röstsedeln är ostämplad,
- 4) röstningsanteckningen har gjorts så att det inte tydligt framgår vilken kandidat som avses,
- 5) den röstandes namn eller ett särskilt kännetecken på denna har skrivits på röstsedeln eller någon annan obehörig anteckning har gjorts på den.

Som obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar på vilken kandidat den röstande har avsett att rösta.

46 §

Kandidaternas jämförelsetal

När valnämnden har räknat rösterna ställs kandidaterna på samtliga valmansföreningars kandidatlistor i den ordning som deras personliga röstetal utvisar. Därefter ges den första kandidaten listans hela röstetal som jämförelsetal, den andra kandidaten hälften, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel och så vidare. Jämförelsetal ska räknas ut även för kandidater som inte har fått en enda personlig röst.

Om det framgår att en kandidat inte är valbar eller har avlidit kommer de röster som getts honom eller henne den kandidatlista till godo för vilken han eller hon varit kandidat.

47 §

Bestämmande av valresultatet samt ersättare

Valresultatet räknas särskilt för val av medlemmar av kyrkofullmäktige, val av de medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som väljs i respektive församling samt för val av medlemmar av församlingsrådet. Valresultatet bestäms genom att namnen på kandidaterna på olika kandidatlistor skrivs i den ordning som deras jämförelsetal anger. För varje kandidat antecknas också hans eller hennes jämförelsetal. I varje enskilt val väljs så många kandidater från början av namnserien som det antal medlemmar som ska väljas i respektive val.

Till ersättare för dem som valts från en kandidatlista utses i varje enskilt val kandidater på samma kandidatlista som inte blivit valda, i den ordning som kandidaternas jämförelsetal utvisar.

48 §

Val utan röstningsförfarande

Om det på de godkända kandidatlistorna finns lika många kandidater som antalet medlemmar som ska väljas eller åtminstone fyra femtedelar av det antal som ska väljas, blir dessa utsedda utan röstning.

En valmansförening kan i det fall att andra kandidatlistor inte lämnas in eller godkänns, i anslutning till kandidatlistan uppge vilka kandidater som utan röstningsförfarande ska bli ordinarie medlemmar och i vilken ordning de övriga ska bli ersättare.

49 §

Fastställande av valresultatet

Valnämnden ska vid ett sammanträde som hålls senast den tredje dagen efter att församlingsvalet avslutats fastställa valresultatet. Valresultatet ska publiceras i det allmänna datanätet på det sätt som anges i **10** kap. 23 § i kyrkolagen senast den åttonde dagen efter den dag då valförrättningen avslutades.

Valnämnden ska meddela valresultatet till kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet samt till var och en som valts till ordinarie medlem eller ersättare.

50 §

Förvaring av valhandlingarna

Valprotokollet och de uträkningar som gäller valresultatet ska förvaras i församlingens arkiv.

Alla röstsedlar och sammanställningen av kandidatlistorna ska vid församlingsval separat för varje val läggas i ett hållbart omslag som ska förseglas med sigill och förvaras i arkivet tills följande val har förrättats.

Om besvär har anförts över valet ska kyrkoherden på begäran av förvaltningsdomstolen sända röstsedlarna för valet till förvaltningsdomstolen i det förseglade omslaget enligt 2 mom.

Undantagsval i en församling

51 §

Bildande av kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd utan att val förrättas

Kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsråd ska i de situationer som avses i 9 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen utan att nya val förrättas bildas utifrån resultaten vid de föregående valen som följer:

- 1) kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige,
- 2) församlingsråd utifrån kandidatlistorna vid de föregående valen av kyrkofullmäktige och församlingsråd, efter det att gemensamma kyrkofullmäktige har bildats.

Om en person som finns upptagen i den namnserie som bildats utifrån resultaten i föregående val inte längre är valbar, ersätts han eller hon i det nya organet av följande person i namnserien.

Om det inte har funnits ett tillräckligt antal kandidater för gemensamma kyrkofullmäktige ska de extra medlemmarna bestämmas utifrån kandidatlistorna för församlingsrådet.

Valnämnden eller valnämnderna ska fatta det beslut om bildande som avses i 1 mom. och meddela detta på det sätt som anges i 49 §.

52 §

Övriga undantagsval i församlingen

Domkapitlet ska bestämma valdagen och de föreskrivna tiderna och dagarna för valförrättningarna om

- 1) det inom den frist som föreskrivs i 13 § inte har lämnats in enda godtagbar kandidatlista för val av kyrkofullmäktige eller i en kyrklig samfällighet för val av antingen gemensamma

kyrkofullmäktige eller församlingsrådet eller om det totala antalet kandidater i de godkända kandidatlistorna är mindre än fyra femtedelar av det antal medlemmar som ska väljas,

2) val inte har förrättats eller åtgärder i anslutning till valet inte har vidtagits inom föreskriven tid,

3) det sammanlagda antalet valda medlemmar i de organ som avses ovan i 1 punkten under valperioden minskar till under tre fjärdedelar av det föreskrivna antalet,

4) valet har upphävts till följd av besvär,

5) det är nödvändigt att förrätta extra val till följd av att en sådan ändring som avses i 9 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen inträffar under valperioden.

1, 2 och 4 punkten uppkommit och ordföranden för det berörda organet ska utan dröjsmål informera domkapitlet om att en sådan situation som avses i 3 punkten uppkommit.

Mandatperioden för de förtroendevalda som valts varar till utgången av den löpande valperioden.

53 §

Förrättande av undantagsval i församlingen

Om en församling eller en del av en församlings område ansluts till en annan församling, ska valnämnden i den mottagande församlingen sköta de uppgifter som följer av ett val inom området för den församling som bildats på detta sätt.

Den församling från vilken ett område överförs till en annan församling ska vid behov ge valnämnden en förteckning över alla de medlemmar i församlingen som uppnått rösträttsålder och som bor inom det område som överförs.

54 §

Församlingsval under det år som föregår en ändring av församlingsindelningen

Vid församlingsval som förrättas under det år som föregår ikraftträdandet av en ändring av församlingsindelningen ska den nya församlingsindelningen iakttas. Kandidaternas och valnämndsmedlemmarnas valbarhet till förtroendeuppdrag samt de röstberättigade församlingsmedlemmarnas behörighet att vara stiftande medlem i en valmansförening bestäms då i enlighet med den nya indelningen.

Direkt kyrkoherdeval

55 §

Principerna för direkt kyrkoherdeval

Utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen är ett direkt kyrkoherdeval hemligt. (Stryks)

56 §

Bestämmande av valdag och valprov vid direkt kyrkoherdeval

När domkapitlet har gjort upp valförslaget ska det bestämma när direkt kyrkoherdeval ska förrättas och även vidta andra nödvändiga åtgärder för att förrätta valet.

Domkapitlet ger valkandidaterna i uppgift att under på varandra följande söndagar som valprov förrätta huvudgudstjänsten i en kyrka som domkapitlet bestämmer. I en tvåspråkig församling ska gudstjänsten förrättas på vardera språket. Domkapitlet kan av särskilda skäl befria en valkandidat från att förrätta gudstjänst.

57 §

Kungörelse om valkandidater och valprov

Domkapitlet ska sända kyrkoherden en kungörelse, i vilken församlingen meddelas dagen då valet inleds, valkandidaterna, deras meriter och dagen då de ska förrätta huvudgudstjänst som valprov.

Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla. Kungörelsen ska publiceras två veckor före den första dagen för valprov och finnas anslagen tills valförrättningen avslutats.

58 §

Ofullständigt valförslag och ändring av valförslag

Om en valkandidat inte förrättat den gudstjänst som utgör valprov och inte senast tisdagen efter valprovsdagen lägger fram en godtagbar orsak för detta för domkapitlet ska valkandidaten strykas från valförslaget. Om det har funnits en godtagbar orsak ska kandidaten kvarstå som valkandidat utan att förrätta gudstjänst.

Domkapitlet ska avbryta valet om någon av valkandidaterna förlorar sin valbarhet innan tjänsteförordnande har utfärdats. Domkapitlet ska då ändra valförslaget om inte röstning redan har förrättats och någon annan enligt valresultatet ska få tjänsteförordnande.

Om valförslaget blir ofullständigt och sådana sökande som uppfyller behörighetsvillkoren har ställts utanför valförslaget och dessa meddelar att de håller fast vid sina ansökningar ska domkapitlet upprätta ett nytt valförslag.

59 §

Valnämnd

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsätter en valnämnd för förrättande av direkt kyrkoherdeval. Om församlingen delas in i röstningsområden, delas valnämnden in i sektioner. På valnämnden och dess sektioner tillämpas det som föreskrivs om valnämnden och dess sektioner vid församlingsval.

60 §

Tidpunkten för direkt kyrkoherdeval samt röstningsställe och förhandsröstning

Direkt kyrkoherdeval ska inledas efter avslutad gudstjänst den andra söndagen efter den sista valprovsdagen och avslutas antingen samma dag eller därpå följande måndag. Valnämnden i församlingen ska före den första valprovsdagen bestämma när röstningen ska äga rum. Valnämnden ska bestämma röstningsställena och vallokalerna.

Förhandsröstningen vid direkt kyrkoherdeval ska inledas måndagen efter den söndag som följer på den sista valprovsdagen och avslutas på fredagen samma vecka. Förhandsröstning ordnas endast i den församling vars kyrkoherde väljs i valet, på pastorskansliet eller församlingens kansli varje dag klockan 9–18 och dessutom på andra ställen och som hemmaröstning vid en tidpunkt som valnämnden bestämmer.

61 §

Förteckning över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval

En förteckning över röstberättigade vid direkt kyrkoherdeval ska upprättas senast 55 dagar före den första valdagen och justeras inom två dagar. På anteckning av spärrmarkeringar i förteckningen

över röstberättigade tillämpas 9 kap. 18 § 1 mom i kyrkolagen. På förteckningen över röstberättigade och uppdelningen av församlingen i röstningsområden tillämpas i övrigt i 4–8 §.

På valnämndens rätt att rätta en förteckning över röstberättigade tillämpas 9 kap. 19 § i kyrkolagen. Ändringarna ska göras senast på den 16:e dagen före valdagen före klockan 16.

Omprövningsbegäranden enligt 12 kap. 6 § i kyrkolagen som gäller förteckningen över röstberättigade ska behandlas vid valnämndens sammanträde som ska hållas två veckor efter utgången av den tid förteckningen finns framlagd.

Förteckningen över röstberättigade vinner laga kraft klockan 16 den 16:e dagen före valdagen.

62 §

Valkungörelse vid direkt kyrkoherdeval

Valnämnden ska utforma en kungörelse om det direkta kyrkoherdevalet med information om när det inleds samt om platserna och tiderna för röstningen. Kungörelsen ska publiceras i det allmänna datanätet och vid behov anslås på församlingens anslagstavla samt hållas anslagen från den sista dagen för valproven tills röstningen avslutats. Dessutom ska kungörelsen publiceras i en tidning senast fem dagar innan förhandsröstningen inleds.

63 §

Röstsedel vid direkt kyrkoherdeval

På röstsedeln, som valnämnden ska låta trycka, ska i separata kolumner finnas alla valkandidaters namn, tjänsteställning och titel. Av röstsedeln ska framgå hur den ska vikas, och den ska trygga valhemligheten.

64 §

Anslag på röstningsstället

I väntrummen på röstningsstället och i varje valbås ska finnas ett synligt anslag med valkandidaterna. Anslaget får inte påminna om en röstsedel.

65 §

Röstning vid direkt kyrkoherdeval

Den röstande ska göra en tydlig och synlig anteckning i den kolumn på röstsedeln där namnet på den kandidat finns som han eller hon röstar på.

66 §

Rösträkning, fastställande av valresultat och kungörelse av resultatet

När röstningen förklarats avslutad ska röstsedlarna tas ut ur valurnan och antalet röstsedlar samt antalet röstande som antecknats i förteckningen över röstberättigade ska räknas. Därefter ska de röstsedlar som är ogiltiga enligt 45 § läggas åt sidan i en särskild grupp och det antal röster som respektive kandidat har fått räknas. På rösträkningen och fastställandet av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 44 och 49 §.

Protokollet över direkt kyrkoherdeval ska upprättas i två exemplar. Valnämnden ska skicka det ena exemplaret till domkapitlet och utdrag ur protokollet tillsammans med en besvärсанvisning till valkandidaterna. På delgivning av beslut om fastställande av resultatet av ett direkt kyrkoherdeval till en part och på delfåendet av beslutet tillämpas 10 kap. 24 § i kyrkolagen,

Alla röstsedlar ska läggas i ett hållbart omslag som ska tillslutas och förvaras på pastorskansliet i minst fyra år.

67 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på direkt kyrkoherdeval

På förrättandet av direkt kyrkoherdeval, förhandsröstningen, hemmaröstningen och röstningsförfarandet tillämpas i övrigt 19 §, 21–34 § och 36–42 §.

På förrättandet av direkt val av en gemensam kyrkoherde tillämpas bestämmelserna om direkt kyrkoherdeval. Den huvudgudstjänst som utgör valprov och röstningen ska förrättas i alla de församlingar som berörs av det direkta valet av en gemensam kyrkoherde.

Val som förrättas i stiftet

68 §

Tidpunkt för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud ska förrättas den andra tisdagen i februari det andra året efter det församlingsval som avses i 1 § 1 mom. Vid valen får förhandsröstning ske på det sätt som föreskrivs nedan.

69 §

Stiftets valnämnd

Domkapitlet ska tillsätta den valnämnd som avses i 9 kap. 16 § 3 mom. i kyrkolagen under september månad det år som föregår valet av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud. Domkapitlet ska meddela församlingarna och stiftets präster att valnämnden har tillsatts. Domkapitlet ska utse en sekreterare för nämnden och sköta nämndens kanslisysslor.

Valnämnden ska inom sig utse en vice ordförande. Ordföranden och sekreteraren ska underteckna protokollen och expeditionerna. Valnämnden ska utse två protokolljusterare om protokollet inte kan justeras vid sammanträdet.

70 §

Förteckningar över röstberättigade vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Domkapitlet ska upprätta en förteckning över röstberättigade präster och sända den till valnämnden före utgången av oktober månad det år som föregår valet. Valnämnden sänder kontraktsprospectarna ett utdrag ur förteckningen senast den 15 december.

Kyrkoherden ska före utgången av oktober månad det år som föregår valet till valnämnden sända en förteckning över medlemmarna av kyrkofullmäktige eller medlemmarna av församlingsrådet och de medlemmar som från församlingen valts in i gemensamma kyrkofullmäktige. I förteckningen ska i stället för en präst som valts till medlem antecknas en ersättare enligt 47 § 2 mom. som ska vara lekman.

71 §

Röstetal vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud

När resultatet av valet av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet ska bestämmas ställs det röstetal som kandidaterna får i varje församling i förhållande till

både antalet närvarande medlemmar i församlingen och antalet medlemmar av församlingens kyrkofullmäktige eller det sammanräknade antalet mandat för de förtroendevalda som är medlemmar av församlingsrådet och de som från församlingen valts in som medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige. De röstberättigade i varje församling har sammanlagt fyra röster och därutöver en röst för varje fullt tusental av antalet närvarande medlemmar i församlingen. Detta röstetal delas i varje församling mellan de röstberättigade med tre decimalers noggrannhet.

Med antalet närvarande medlemmar i församlingen avses antalet den sista dagen året före valåret. Om en ny församling har bildats eller församlingsindelningen på annat sätt har ändrats från ingången av valåret ska antalet bestämmas enligt den nya indelningen.

Kyrkoherden ska senast den 25 januari under valåret till valnämnden sända ett meddelande om antalet närvarande medlemmar i församlingen. Valnämnden ska före den 1 februari under valåret räkna och separat för varje församling fastställa röstetalet för varje medlem av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige.

I valnämndens protokoll ska antecknas en församlingsvis uppgjord sammanställning. Av sammanställningen ska framgå antalet närvarande medlemmar, antalet medlemmar av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet och antalet medlemmar av gemensamma kyrkofullmäktige som valts från församlingen, det sammanlagda röstetalet för de röstberättigade i församlingen och hur detta fördelas mellan de röstberättigade.

72 §

Sändande av handlingar

De handlingar som riktas till valnämnden ska sändas till domkapitlet. Domkapitlet ger handlingarna till valnämnden.

Handlingar som gäller val av lekmannamedlem och lekmannaombud från församlingarna i landskapet Åland ska sändas till kontraktsprosten i prostriet.

73 §

Kandidatuppställning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Rätt att ställa upp kandidater har en valmansförening som har bildats av minst tre personer som är röstberättigade vid val av prästmedlemmar av stiftsfullmäktige och prästombud vid kyrkomötet och

av minst tio personer som är röstberättigade vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud. I kandidatlistan får anges högst tre gånger så många kandidater som ska utses från stiftet vid valet.

Stiftelseurkunden och kandidatlistan ska lämnas in till domkapitlet senast den 15 november före klockan 16 året före valåret, om inte något annat följer av 10 kap. 1 § 2 mom. På valmansföreningens stiftelseurkund och kandidatlista samt dess offentliggörande, ombudets försäkran, kandidaternas skriftliga samtycke och val utan röstningsförfarande tillämpas bestämmelserna i 11 § 2 mom. samt 12, 18 och 48 §.

74 §

Kandidatuppställning på Åland vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid val av lekmannamedlem av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet från församlingarna i landskapet Åland ska på kandidatlistan i valmansföreningens stiftelseurkund ställas upp en kandidat som medlem och en kandidat som ombud samt en som första ersättare för medlemmen och en som första ersättare för ombudet samt en som andra ersättare för medlemmen och en som andra ersättare för ombudet. I sammanställningen av kandidatlistorna ska endast kandidatlistorna numreras.

Om endast en kandidatlista lämnas in för valet blir de kandidater som finns antecknade i listan valda utan röstningsförfarande.

Om mandatet som förtroendevald lekmannamedlem eller förtroendevalt lekmannaombud och mandaten som ersättare för vardera blir lediga eller om ingen kandidatlista har lämnats in för valet, ska nya val förrättas vid en tidpunkt som domkapitlet bestämmer.

75 §

Behandling av stiftelseurkunder för val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid valnämndens sammanträde, som ska hållas senast den 30 november året före valåret, ska valmansföreningarnas stiftelseurkunder samt kandidatlistor och bilagor granskas.

Vid rättelse av fel som uppkommit vid bildandet av en valmansförening eller vid kandidatuppställningen ska bestämmelserna i 14 och 15 § följas.

76 §

Godkännande av stiftelseurkunder och uppgörande av sammanställningar av kandidatlistor

Vid valnämndens sammanträde den 15 december året före valåret ska separat för samtliga val de rättelser göras som rättelseförfarandet gett upphov till, kandidatlistorna och kandidaterna numreras samt sammanställningarna av kandidatlistorna färdigställas med tillämpning av bestämmelserna i 16 § 1 och 2 mom. och 17 § 1 och 2 mom.

Vid valet av kyrkomötesombud ska kandidatlistorna och kandidaterna numreras så att kandidaternas numrering fortsätter från det sista numret i valet av medlemmar av stiftsfullmäktige.

77 §

Röstsedel och andra valhandlingar vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Röstsedlarna ska motsvara det som föreskrivs i 20 § 1 mom. Vid val av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige ska röstsedlarna tryckas på grönt papper och vid val av prästmedlemmar på gult samt vid val av lekmannaombud till kyrkomötet på vitt papper och vid val av prästombud på blått.

Kyrkostyrelsen ska sända nödvändiga valhandlingar och röstsedlar till valnämnderna. Valnämnden ska se till att sammanställningarna av kandidatlistorna trycks samt att sammanställningarna och de röstsedlar som används vid valet sänds ut.

Färgen på det papper som används för sammanställningarna av kandidatlistorna ska vara densamma som på motsvarande röstsedlar.

78 §

Valmöten vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Vid val av prästmedlemmar av stiftsfullmäktige och prästombud till kyrkomötet ska röstningen ske vid ett kontraktsmöte i varje prosteri. Biskopen röstar i domprostieriet.

Vid val av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet ska röstningen ske vid ett sammanträde där lekmannamedlemmarna av varje församlings kyrkofullmäktige deltar eller vid ett gemensamt sammanträde för lekmannamedlemmarna av församlingsrådet och de lekmannamedlemmar som valts in i gemensamma kyrkofullmäktige från församlingen. Detta sammanträde ska sammankallas av kyrkoherden och församlingsrådets vice ordförande ska verka

som ordförande. Om samma person är medlem av både gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet ska i stället för honom eller henne i församlingsrådet kallas en ersättare enligt 47 § 2 mom.

79 §

Förhandsröstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Om en präst inte kan delta i prosteriets kontraktsmöte eller om en röstberättigad vid val av lekmannamedlemmar och lekmannaombud inte kan delta i församlingens valmöte, får han eller hon skicka en hopvikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska personen anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel.

Kallelsen till valmötet ska innehålla ett meddelande om möjligheten till förhandsröstning och hur denna kan utnyttjas. Till kallelsen ska fogas det material som behövs vid förhandsröstning.

80 §

Förberedande åtgärder för valmöten

Kyrkoherden ska se till att valet av lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet förbereds i församlingen. Det ska då säkerställas att det vid valet finns tillgång till

- 1) de sammanställningar av kandidatlistorna som ska läggas fram i vallokalen,
- 2) röstsedlar, valstämpel som är församlingens stämpel, valurna samt förseglingsmaterial och andra nödvändiga redskap.

Innan valet av lekmannamedlemmar och lekmannaombud inleds ska kyrkofullmäktiges ordförande eller församlingsrådets vice ordförande agera på det sätt som anges i 37 § 1 mom. Vid valförrättning är diskussion om kandidaterna inte tillåten.

Vid val av prästmedlemmar och prästombud hör de i 1 och 2 mom. nämnda uppgifterna till kontraktsprosten.

81 §

Röstning vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna i 39 §. Vid valet av lekmanna-medlem av stiftsfullmäktige och lekmannaombud till kyrkomötet från församlingarna i landskapet Åland ska samtliga röstberättigade rösta på en kandidatlista enligt 74 §.

När röstningen inleds ska ett valkuvert med en valsedel som har avgetts som förhandsröst öppnas med bevarande av valhemligheten, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas oöppnat. Röstsedeln ska stämplas och utan att läsas läggas i samma urna som de övriga röstsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden lägga den röstsedel som getts vid valförrättningen oöppnad i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn och lämna det valkuvert som avses i 2 mom. oöppnat samt sända kuverten till valnämnden. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

82 §

Åtgärder för att avsluta röstningen och valmötets protokoll

Efter att röstningen har avslutats ska antalet givna röstsedlar räknas utan att de öppnas och utan att några anteckningar görs på dem. Därefter ska röstsedlarna inneslutas i ett förseglat omslag och utan dröjsmål sändas till valnämnden.

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas vilka som utövat sin rösträtt, antalet röstsedlar och hur valförrättningen fortlöpt. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och bestyrkas av sekreteraren. Protokollet ska omedelbart justeras och tillsammans med röstsedlarna sändas till valnämnden.

83 §

Räkning och fastställande av valresultatet vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Valnämnden ska öppna de förseglade omslagen och räkna ut valresultatet med iakttagande av bestämmelserna om hur resultatet räknas ut vid församlingsval.

Valnämnden ska den tredje måndagen i februari fastställa resultatet separat för varje val.

84 §

Meddelande av valresultatet och utfärdande av fullmakter

Valnämnden ska meddela valresultatet till församlingarna samt namn och adress för dem som valts till kyrkostyrelsen och domkapitlet.

Valnämnden ska utfärda fullmakt för dem som utsetts till medlemmar eller ombud. Om valresultatet rättas till följd av överklagande eller om en suppleant blir medlem eller ombud ska fullmakten utfärdas av domkapitlet.

Sametinget meddelar kyrkostyrelsen och domkapitlet i Uleåborgs stift namn och adress för same medlemmen av stiftsfullmäktige och sameombudet vid kyrkomötet samt för deras ersättare och utfärdar fullmakt för medlemmen och ombudet. Förfarandet är detsamma om valresultatet till följd av besvär rättas eller en ersättare blir medlem eller ombud.

85 §

Förvaring av valhandlingarna vid val av medlemmar av stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud

Valprotokollet och uträkningen av valresultaten ska förvaras i domkapitlets arkiv.

Röstsedlarna och sammanställningarna av kandidatlistorna från valet ska separat för de fyra olika valen inneslutas i ett hållbart omslag. Omslagen ska förseglas med sigill och förvaras hos domkapitlet tills följande val har förrättats.

86 §

Biskopsval och rösträtt

Biskopsvalet är direkt och hemligt. Röstberättigade vid valet är

- 1) stiftets präster,
- 2) stiftets lektorer,
- 3) de lekmanamedlemmar som från stiftet har utsetts till stiftsfullmäktige, de lekmannaombud som från stiftet har utsetts till kyrkomötet och den lekmanamedlem som från stiftet har utsetts till kyrkostyrelsen,
- 4) vid valet av biskop i Uleåborgs stift det kyrkomötesombud som sametinget har utsett,
- 5) lekmannaelektorerna i stiftets församlingar,
- 6) **stiftets** lagfarne assessor och lekmanamedlem.

Lekmanamedlemmarna i församlingarnas kyrkofullmäktige och församlingsråd ska utse så många lekmannaelektorer enligt 1 mom. 5 punkten att det sammanlagt finns lika många

röstberättigade enligt 3–6 punkten i det momentet som det sammanlagt finns röstberättigade präster och lektorer enligt 1 och 2 punkten i det momentet.

Vid val av ärkebiskop har dessutom de övriga stiftens kyrkomötesombud och det kyrkomötesombud som sametinget har utsett samt medlemmarna i stiftsfullmäktigena, domkapitlen och kyrkostyrelsen rösträtt. Vid beräkningen av valresultatet minskas vikten av rösterna från de i 1 mom. avsedda röstberättigade i ärkestiftet enligt det som föreskrivs i **95 §:n 2 mom.**

87 §

Inledande av valåtgärder och bestämning av antalet röstberättigade vid biskopsval

Domkapitlet ska bestämma tidpunkten för biskopsvalet och informera kyrkoherdarna och kontraktsprostarna om detta samt vid val av ärkebiskop även de övriga domkapitlen och kyrkostyrelsen. Valet ska förrättas tidigast 30 dagar efter utgången av den tidsfrist som anges i 91 § 2 mom. för godkännande av valmansföreningarnas stiftelseurkunder.

Antalet präster och lektorer enligt 86 § 1 mom. 1 och 2 punkten bestäms enligt läget vid ingången av den månad som föregår det beslut av domkapitlet som avses i 88 § 1 mom.

Kyrkoherden ska se till att lekmanamedlemmarna av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser de lekmanaelektorer som avses i 86 § 1 mom. 5 punkten samt meddela valresultatet till domkapitlet och kontraktsprosten. Varje församling ska utse åtminstone en lekmanaelektor. De övriga lekmanaelektorerna ska utses i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna i enlighet med en fördelning som domkapitlet bestämmer. Antalet närvarande medlemmar bestäms enligt läget den sista dagen det år som föregår beslutet om att val ska förrättas.

88 §

Förteckning över röstberättigade vid biskopsval

Domkapitlet ska utan dröjsmål för varje prosteri upprätta en förteckning över de präster som har rösträtt i biskopsvalet och sända varje kontraktsprost ett utdrag ur denna förteckning. Utifrån förteckningen ska domkapitlet bestämma antalet elektorer enligt 86 § 2 mom. och fördelningen mellan församlingarna samt utan dröjsmål upplysa kyrkoherdarna om detta.

Kontraktsprosten ska utifrån det utdrag som avses i 1 mom. och de meddelanden som avses i 87 § 3 mom. upprätta en förteckning över de personer i prosteriet som har rösträtt i biskopsvalet enligt

86 § 1 mom. 16 § 1 mom. i kyrkolagen. För valet av biskop i Uleåborgs stift ska domkapitlet meddela till vilket prosteri samernas ombud hör.

För valet av **ärkebiskop** ska varje domkapitel upprätta en förteckning över de personer som enligt 86 § 3 mom. har rösträtt i stiftet vid val av ärkebiskop. Kontraktsprostarna i ärkestiftet ska till förteckningen enligt 2 mom. föga de lekmannamedlemmar av stiftsfullmäktige, lekmannaombud vid kyrkomötet och medlemmar av kyrkostyrelsen som är bosatta inom prosteriet.

89 §

Utövande av rösträtt vid val av ärkebiskop och biskop

Vid val av ärkebiskop och biskop får varje röstberättigad rösta på en präst som är uppställd som kandidat.

När en röstberättigad har rösträtt på flera grunder i ett ärkebiskopsval ska rösträtten utövas på följande sätt:

- 1) en biskop röstar som kyrkomötesombud varvid prästersättaren röstar som medlem av domkapitlet,
- 2) en medlem av kyrkostyrelsen som inte är biskop röstar som medlem av kyrkostyrelsen, varvid ersättaren röstar som kyrkomötesombud eller som medlem av stiftsfullmäktige eller domkapitlet,
- 3) någon annan röstberättigad som har rösträtt både som kyrkomötesombud och som medlem av stiftsfullmäktige eller både som kyrkomötesombud och som medlem av domkapitlet röstar som kyrkomötesombud, varvid ersättaren röstar i stiftsfullmäktige eller domkapitlet.

På biskopsval tillämpas 2 mom. 2 och 3 punkten.

90 §

Valmansföreningar och kandidatuppställning vid biskopsval

Domkapitlet ska inom två veckor från det att meddelandena om elektorerna har anlänt bestämma den dag då kandidatuppställningen ska inledas och sända förteckningen över dem som valts till elektorer till församlingarna i stiftet.

Rätt att ställa upp en kandidat vid biskopsval har en valmansförening som består av minst 30 i valet röstberättigade personer. En och samma person får vara stiftande medlem i endast en valmansförening. I kandidatansökan får en präst som har gett skriftligt samtycke till att ställas upp som

kandidat namnges. Valmansföreningen ska sända sin stiftelseurkund samt kandidatansökan till domkapitlet inom två månader från den dag då kandidatuppställningen inleddes.

På valmansföreningens stiftelseurkund, försäkran av valmansföreningens ombud och kandidatens skriftliga samtycke tillämpas bestämmelserna i 12 §.

Om endast en kandidat har ställts upp i valet blir denna utsedd till biskop utan val.

91 §

Godkännande av stiftelseurkunder samt valförberedelser vid biskopsval

Efter att kandidatuppställningen har avslutats ska domkapitlet inom två veckor granska stiftelseurkunderna samt kandidatansökningarna och bilagorna samt vid behov ge valmansföreningens ombud möjlighet att inom två veckor rätta fel i handlingarna. På rättelse av fel tillämpas bestämmelserna i 14 och 15 §.

Domkapitlet ska inom två veckor efter att tiden för rättelseförfarandet löpt ut

- 1) göra de rättelser i stiftelseurkunderna som rättelseförfarandet förutsätter,
- 2) göra upp en förteckning över valbara kandidater,
- 3) göra upp en kandidatförteckning där ordningen för kandidaterna bestäms genom lottdragning och numrera kandidaterna i löpande ordning med början från nummer 2,
- 4) sända kandidatförteckningen till kontraktsprostarna.

Domkapitlet ser till att kandidatförteckningen och röstsedlarna trycks. Röstsedlarna ska motsvara det som föreskrivs i 20 § 1 mom.

92 §

Förrättande av biskopsval

Röstningen förrättas samtidigt i alla prosterier i hela stiftet med kontraktsprosten som ordförande. Om kontraktsprosten har förhinder är den i tjänsten äldsta kyrkoherden ordförande. Biskopen och den lagfarna assessorn röstar i domprosteriet och domkapitlets lekmannamedlem i sin församlings prosteri.

Kontraktsprosten kallar de röstberättigade i prosteriet till valmöte.

Vid ärkebiskopsval ges rösterna i ärkestiftet på det sätt som anges i 1 mom. I de övriga stifteten röstar de röstberättigade vid ärkebiskopsval i domkapitlet med biskopen som ordförande med iakttagande av bestämmelserna om röstning i prosterier.

93 §

Röstning i biskopsval

På röstning och stämpling av röstsedeln tillämpas bestämmelserna i 39 §. Vid valförrättning är diskussion om kandidaterna inte tillåten.

En röstberättigad som inte kan delta i valförrättningen får förhandsrösta genom att sända en vikt röstsedel i ett slutet kuvert till valförrättaren. På kuvertet ska den röstberättigade anteckna sitt namn och att kuvertet innehåller hans eller hennes röstsedel. Kuvertet ska med bevarande av valhemligheten öppnas när omröstningen börjar, om det inte enligt 3 mom. ska lämnas oöppnat. Röstsedeln ska stämplas och utan att läsas läggas i samma urna som de övriga röstsedlarna.

Om den röstande inte har rösträtt ska ordföranden placera den röstsedel som lämnats vid valförrättningen oöppnad i ett separat slutet kuvert försett med den röstandes namn eller lämna ett kuvert som avses i 2 mom. oöppnat samt sända kuverten till domkapitlet. Grunderna för ordförandens avgörande ska antecknas i protokollet.

En röstsedel med obehöriga anteckningar är ogiltig.

94 §

Protokoll vid biskopsval

Vid valförrättningen ska föras protokoll. I protokollet ska antecknas antalet röstsedlar, vem som har röstat under valmötet och vem under förhandsröstningen, hur många röster varje kandidat har fått och hur valförrättningen i övrigt fortlöpt. Protokollet undertecknas av ordföranden och den som fört protokoll. Det ska justeras av två justerare som valts vid valförrättningen.

Ordföranden ska sända röstsedlarna och protokollet till domkapitlet i ett slutet omslag, på vilket ska antecknas dess innehåll och avsändare.

95 §

Räkning av resultatet vid biskopsval

Domkapitlet öppnar vid sitt sammanträde de omslag som innehåller valhandlingarna och räknar de avgivna rösterna. Domkapitlet ska avgöra om en röstsedel som avses i 93 § 3 mom. ska beaktas vid räkningen och om någon röstsedel ska anses som ogiltig enligt 93 § 4 mom.

Vid val av ärkebiskop delas det antal röster som avgivits av de röstberättigade i ärkestiftet med talet tre. Detta tal utgör tillsammans med de övriga röster som kandidaten fått kandidatens röstetal.

96 §

Fastställande av biskopsvalsresultatet och förrättande av nytt val

Om någon kandidat får mer än hälften av kandidaternas sammanräknade röstetal vid valet blir han eller hon vald och domkapitlet ska fastställa valresultatet. Domkapitlet ska meddela valresultatet med ett protokollsutdrag till kandidaterna och valmansföreningarnas ombud. Valresultatet med besvärсанvisning ska publiceras i det allmänna datanätet på det sätt som anges i 10 kap. 25 § i kyrkoken. Den som ställt upp som kandidat anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att domkapitlets protokoll offentliggjordes i det allmänna datanätet.

Om ingen av kandidaterna fått majoriteten av de avgivna rösterna enligt 1 mom. ska domkapitlet bestämma att ett nytt val ska förrättas mellan de två kandidater som har fått flest röster på ett datum som domkapitlet bestämmer. Det nya valet ska förrättas inom 30 dagar efter det första valet i enlighet med vad som föreskrivs om förrättande av val i 92–94 §. På rösträkningen och fastställande av valresultatet tillämpas bestämmelserna i 1 mom. och 95 §.

97 §

Avbrytande av biskopsval

Om en person som är uppställd som kandidat i ett biskopsval avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen vid det första valet har avslutats, ska biskopsval förrättas på nytt så snart som möjligt. Detsamma gäller om den som är kandidat vid det nya valet eller den som valts till biskop avlider eller får bestående förhinder innan valförrättningen avslutats eller ett tjänsteförordnande utfärdats.

En tidigare uppställd kandidat betraktas utan ny stiftelseurkund fortfarande som valmansföreningens kandidat, om inte valmansföreningen har återkallat sin tidigare kandidatansökan eller den som uppställts som kandidat återtagit sitt samtycke inom den tid som föreskrivs i 90 § 2 mom.

98 §

Val av prästassessor

Domkapitlet bestämmer tidpunkten för val av prästassessor och informerar kontraktsprostarna om detta.

På val av prästassessor tillämpas 92 § 1 och 2 mom. samt 93–95 §. På röstsedeln antecknas endast ett namn.

Röstberättigade vid val av domkapitlets prästassessor är stiftets präster och lektorer. Som förteckning över röstberättigade i valet ska användas ett utdrag som gäller prostriet ur den förteckning över röstberättigade som avses i 88 § 1 mom. Förteckningen ska granskas inför varje val.

10 kap.

Behandling av förvaltningsärenden

1 §

Iakttagande av frister som angetts för ett val

Valnämnden eller någon annan myndighet som ansvarar för ett val ska vid de tidpunkter som anges i kyrkolagen eller i 9 kap. vidta de åtgärder som krävs för att förrätta ett val.

En åtgärd av en röstberättigad, för vilken den frist som fastställs i kyrkolagen eller i 9 kap. eller som fastställs eller meddelas i en kungörelse eller ett brev från en valmyndighet löper ut på en helgdag, en helgfri lördag eller någon annan dag som kan jämföras med dessa enligt lagen om beräkning av laga tid (150/1930), får dock vidtas den första vardagen efter att fristen löpt ut.

En valförrättning, ett sammanträde inom valmyndigheten eller någon annan valåtgärd som hör till en myndighet och som är avhängig av att en röstberättigad vidtar en åtgärd flyttas framåt på motsvarande sätt.

2 §

Offentliga kungörelser

Utöver vad som föreskrivs om offentliga kungörelser i kyrkolagen ska kungörelsen tillkännages i en dags- eller lokaltidning med allmän spridning på orten, i församlingens tidning eller i en motsvarande elektronisk publikation. Vid tillkännagivandet publiceras ämnet för kungörelsen och dess huvudsakliga innehåll i tidningen. En kungörelse som enligt föreskrifterna ska publiceras ska publiceras i sin helhet.

Om kungörelsen gäller flera församlingar ska den publiceras i samtliga församlingar.

3 §

Namnteckningsrätt

Kyrkorådet eller församlingsrådet beslutar om namnteckningsrätten i en församling och gemensamma kyrkorådet om namnteckningsrätten i en kyrklig samfällighet.

Domkapitlet beslutar om namnteckningsrätten i ett stift och kyrkostyrelsen om namnteckningsrätten i kyrkostyrelsen och kyrkans centralfond.

4 §

Analys av konsekvenserna för barn

För att främja barnets bästa ska en myndighet inom kyrkan i sin beredning av beslut analysera och beakta beslutets konsekvenser för barn. Barnkonsekvensanalysen ska utföras av den myndighet som först behandlar ärendet.

De som väljs till påverkansgruppen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar av församlingen.

5 §

Påverkansgrupp för unga

Församlingen ska i syfte att garantera de ungas möjligheter till delaktighet och inflytande inrätta en påverkansgrupp för unga och se till att gruppen har verksamhetsförutsättningar. Påverkansgruppen kan vara gemensam för flera församlingar. Påverkansgruppen har i uppgift att påverka beredningen av ärenden och beslutsfattandet samt att delta i planeringen och genomförandet av församlingens verksamhet. De som väljs till påverkansgruppen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar i församlingen.

6 §

Beslutsfattandet i organ

Om ett organ är enigt om en sak eller ett motförslag inte har fått understöd, ska ordföranden konstatera att beslutet har fattats.

Om ett motförslag har fått understöd ska ordföranden konstatera vilka förslag som inte fått understöd och vilka som tas upp till omröstning. Omröstning förrättas om ett framställt förslag och samtliga understödda motförslag genom att två förslag åt gången ställs mot varandra. Ordföranden föreslår för organet att det godkänner ett omröstningssätt och, om flera omröstningar ska förrättas, en omröstningsordning. Dessutom lägger ordföranden fram ett omröstningsförslag så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Om ett beslut kräver kvalificerad majoritet ska ordföranden meddela detta innan omröstningen förrättas och beakta det när resultatet av omröstningen konstateras.

Ordföranden ska konstatera vilket beslut som har fattats utifrån resultatet av omröstningen.

När ett valförslag för ett kyrkoherdeval görs upp eller rättas i domkapitlet ska omröstning förrättas separat för varje förslagsrum.

7 §

Kallande av ersättare samt tillfällig ordförande

Bestämmelser om hur en ersättare ska kallas till ett sammanträde finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller instruktionen.

Om både ordföranden och vice ordföranden är frånvarande eller jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

8 §

Protokoll

Protokoll ska föras över organens sammanträden. Bestämmelser om upprättande och justering av protokoll finns i förvaltningsstadgan, organets arbetsordning eller instruktionen.

Protokoll ska föras över beslut av tjänsteinnehavare, om det inte är onödigt på grund av beslutets art.

9 §

Skyldighet att lämna information

En församling och kyrklig samfällighet är skyldig att ge kyrkostyrelsen sådan information om sin verksamhet och ekonomi som kyrkostyrelsen ber om.

10 §

Arkivbildare och ansvar för arkivfunktionen

Arkivbildare är församlingarna, stiftet och prosterierna. Kyrkomötet, biskopsmötet och kyrkostyrelsen utgör en enda arkivbildare. En kyrklig samfällighet och de församlingar som hör till den utgör en enda arkivbildare.

För ordnandet av arkivfunktionen svarar i en församling kyrkorådet och i en kyrklig samfällighet gemensamma kyrkorådet. I stiftet och prosterierna svarar domkapitlet för ordnandet av arkivfunktionen. Kyrkostyrelsen svarar för ordnandet av kyrkomötets, biskopsmötets och kyrkostyrelsens arkivfunktion. Den som svarar för ordnandet av arkivfunktionen ska utse en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som svarar för arkivfunktionen.

11 §

Arkivutrymme

Handlingar ska förvaras så att de är skyddade mot förstörelse, skadegörelse och obehörig användning. De handlingar som ska förvaras varaktigt ska förvaras i arkivbildarens slutarkiv. Prosteriets handlingar som ska förvaras varaktigt överförs till domkapitlets slutarkiv så som domkapitlet bestämmer.

Innan ritningarna för slutarkivet i en församling, kyrklig samfällighet eller domkapitlet godkänns ska ett utlåtande om dem begäras av kyrkostyrelsen.

12 §

Deponering av handlingar hos arkivverket

De handlingar som ska förvaras varaktigt kan deponeras hos arkivverket om det organ som svarar för ordnandet av arkivfunktionen så bestämmer.

Bestämmelser om deponering av kyrkböcker hos arkivverket finns i 3 kap.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Kyrkliga utmärkelsetecken

Kyrkliga utmärkelsetecken är Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset, vilka förlänas av ärkebiskopen. Villkoren för förlänande och återtagande av utmärkelsetecken anges i regler som godkänns av kyrkostyrelsen.

Ett organ som utses av kyrkostyrelsen lägger för ärkebiskopen fram förslag om beviljande av utmärkelsetecknen Sankt Henrikskorset och Mikael Agricolakorset.

Kyrkostyrelsen bestämmer om kyrkans övriga utmärkelsetecken och förtjänsttecken samt om villkoren för beviljande och återtagande av dem. Kyrkostyrelsen bestämmer även om beviljandet av dem.

2 §

Användning av vapen

Ett vapen eller dess emblem fristående från skölden ska användas enligt heraldiska principer.

3 §

Godkännande av sigill och stämplat

Biskopsmötet och domkapitlen godkänner sina egna sigill och stämplat. Kontraktsprostarnas sigill och stämplat godkänns av domkapitlet. Församlingarnas sigill och stämplat godkänns av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Centralregistrens sigill och stämplat godkänns av gemensamma kyrkorådet eller av kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet i den församling eller kyrkliga samfällighet som har det största antalet närvarande medlemmar

4 §

Emblem i sigill och stämplat

Biskopsmötet och domkapitlen ska använda sina egna emblem i sina sigill och stämplat.

Kontraktsprostarna ska använda ett grekiskt kors i sina sigill och stämplat.

Församlingarna och centralregistren kan ha församlingens kyrka eller en del av den, ett kors eller någon annan kyrklig symbol som emblem i sina sigill och stämplat.

5 §

Sigillens och stämplarnas form och storlek

Sigillen och stämplarna är till sin form spetsovaler, och de finns i två olika storlekar:

- 1) biskopsmötet och domkapitlen använder sigill och stämplor som avgränsas av två cirkelbågar med 34 millimeters radie och 25 millimeters avstånd mellan medelpunkterna,
- 2) kontraktsprostarna, församlingarna och centralregistren använder sigill och stämplor som avgränsas av två cirkelbågar med 25 millimeters radie och 25 millimeters avstånd mellan medelpunkterna.

6 §

Sigillens och stämplarnas text och språk

Inom de yttre måtten inpassas för sigillet och stämpeln text ett randfält. För texten används gotiska bokstavstyper.

I tvåspråkiga sigill och stämplor löper den finskspråkiga randtexten medsols från sigillet övre spets medan den svenskspråkiga texten fortsätter från den nedre spetsen. I enspråkiga sigill och stämplor börjar texten i sigillet övre spets.

Sigillens och stämplarnas text kan vara på latin i stället för på finska och svenska. I församlingar som helt eller delvis ligger i samernas hembygdsområde kan samiska användas.

7 §

Förstöring av sigill och stämplor

Sigill och stämplor som tas ur bruk och särskilda redskap som möjliggör framställning av dem ska förstöras eller tas tillvara. Det organ som har godkänt sigillet eller stämpeln beslutar om förstöringen.

Innan beslut fattas om att ett sigill eller en stämpel ska förstöras ska ett expertutlåtande begäras i ärendet.

8 §

Närmare bestämmelser om sigill och stämplor

Det som i denna kyrkoordning föreskrivs om sigill och stämplat tillämpas även på andra optiska märkningar och avtryck som ersätter eller kompletterar sigill och stämplat och som används för att bekräfta handlingars riktighet.

12 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna kyrkoordning träder i kraft samma dag som den kyrkolag som kyrkomötet antagit den . 20 .
Genom denna kyrkoordning upphävs kyrkoordningen (1055/1993) och valordningen för kyrkan (416/2014).

2 §

Övergångsbestämmelser

Om ett behörighetsvillkor enligt kyrkoordningen, föreskrifter som meddelats med stöd av den eller andra föreskrifter är att fullständigt behärska eller ha fullständiga kunskaper i finska eller svenska ska detta motsvara utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i språket i fråga.

En tjänsteinnehavare och en annan anställd som utnämnts eller valts till en uppgift före den 1 augusti 2006 bibehåller, trots behörighetsvillkoren för språkkunskaper enligt 8 kap. 3 och 4 §, behörigheten för sin uppgift samt behörigheten även för någon annan tjänst eller anställning för vilken kraven på språkkunskap motsvarar de krav som gäller för den uppgift som han eller hon har utnämnts till före den 1 augusti 2006.

När detta beslut träder i kraft omvandlas tjänstebeteckningarna ordinarie lektor och extraordinarie lektor i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna till tjänstebeteckningen lektor.

Domkapitlet i Åbo ärkestift och domkapitlet i S:t Michels stift kan fortfarande använda de sigill som tidigare fastställts för dem. Andra myndigheter inom kyrkan, stiftet, församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna kan använda tidigare fastställda sigill tills sigillet måste förnyas på grund av slitage.

Helsingfors den 15 oktober 2021

För lagutskottet

Antti Savela

Ritva Saario

ordförande

utskottssekreterare

I behandlingen av ärendet deltog ordförande Savela samt medlemmarna Ahonen, Jääskeläinen, Kaisanlahti, Kaunisto, Kiiskinen, Kuntsi, Kämäräinen, Laajasalo, Lindbäck, Lumijärvi, Mäkinen, Niiranen, Nissinen, Palmunen, Vuori, Vänskä och Ylä-Autio.

Avvikande mening till lagutskottets betänkande 1/2021

1. En majoritet av lagutskottet har i utskottets betänkande beslutat föreslå att 1 kap. 1 § 2 mom. i den nya kyrkolagen avvika från Kyrkostyrelsens framställning stiftas som följer: *Bestämmelser om kyrkans verksamhet samt närmare bestämmelser om kyrkans bekännelse, uppgift, organisation och förvaltning finns i kyrkoordningen. I kyrkohandboken bestäms det dessutom om gudstjänster och kyrkliga förrättningar.*

Vidare föreslår lagutskottet att 1 kap. i lagen får en ny 2 § som lyder på följande sätt:

Kyrkan bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som är uttalad i den äldsta kyrkans tre bekännelser och i de lutherska bekännelseskriterierna.

I enlighet med sin bekännelse förkunnar kyrkan Guds ord och förvaltar sakramenten samt verkar också i övrigt för att utbreda det kristna budskapet och förverkliga kärleken till nästan.

Lagutskottet föreslår också att 1 kap. 1 § i kyrkoordningen ska lyda på följande sätt:

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (kyrkan) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i de tre gammalkyrkliga trosbekännelserna samt i den oförändrade Augsburgska bekännelsen och i de övriga bekännelseskrifter för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken. Kyrkan betraktar som sin högsta norm den principen i bekännelseskifterna att all lära i kyrkan ska prövas och bedömas enligt Guds heliga ord.

Lagutskottets förslag motsvarar till denna del det förslag till kyrkolag och den kyrkoordning som kyrkomötet godkände 15 maj 2018, förutom en omformulering i 1 kap. 1 § i kyrkoordningen enligt biskopsmötets förslag. Syftet med förslaget är att regleringen av kyrkans bekännelse i sak bibehålls oförändrad från den gällande kyrkolagstiftningen så, att den fortsättningsvis bestäms också i kyrkolagen.

2. Kyrkostyrelsen har föreslagit att 1 kap 1 § 2 mom. i kyrkolagen ska stiftas som följer: *Kyrkans uppgift grundar sig på kyrkans bekännelse. Bestämmelser om kyrkans bekännelse, uppgift och verksamhet samt närmare bestämmelser om kyrkans organisation och förvaltning finns i kyrkoordningen. I kyrkohandboken bestäms det dessutom om gudstjänster och kyrkliga förrättningar.*

I Kyrkostyrelsens framställning finns inte lagutskottets förslag till 1 kap. 2 § i kyrkolagen. Däremot har Kyrkostyrelsen föreslagit att 1 kap. 1 § i kyrkoordningen ska lyda på följande sätt: *Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (kyrkan) bekänner sig till den kristna tro som grundar sig på Bibeln och som har uttalats i den äldsta kyrkans tre bekännelser och i den oförändrade Augsburgska bekännelsen samt i de övriga bekännelseskrifter för den lutherska kyrkan som tagits in i Konkordieboken.*

Kyrkan betraktar som sin högsta norm principen i bekännelseskifterna att all lära i kyrkan ska prövas och bedömas enligt Guds heliga ord.

I enlighet med sin bekännelse förkunnar kyrkan Guds ord och förvaltar sakramenten samt verkar också i övrigt för att sprida det kristna budskapet och förverkliga kärleken till nästan.

Syftet med Kyrkostyrelsens framställning är att föreslå att regleringen av kyrkans bekännelse ändras jämfört med den gällande kyrkolagstiftningen så att

formuleringen flyttas till kyrkoordningen och att det i kyrkolagen finns en hänvisning till kyrkoordningen.

3. Bakgrunden till Kyrkostyrelsens framställning är de anmärkningar som riksdagens grundlagsutskott gjort om totalrevideringen av kyrkolagstiftningen.

Enligt 76 § i grundlagen regleras evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning i kyrkolagen. Angående lagstiftningsordningen för kyrkolagen och rätten att ta initiativ som angår den gäller det som bestäms i kyrkolagen. I sitt utlåtande om kyrkolagstiftningen har grundlagsutskottet konstaterat att den nuvarande lagstiftningsordningen för kyrkolagen i betydande grad begränsar riksdagens lagstiftningsbehörighet och därmed utgör ett undantag från den konstitutionella huvudregeln att riksdagen är det högsta statsorganet. Därför måste den ovan nämnda grundlagsbestämmelsen om vad som kan regleras i kyrkolagen ("organisation och förvaltning") tolkas snävt (GrUU 4/2020, s. 5).

I fråga om regleringen av kyrkans bekännelse har grundlagsutskottet konstaterat att bekännelsen inte är ett sådant element i kyrkans organisation och förvaltning som avses i 76 § i grundlagen och som kan regleras i kyrkolagen. Dessutom är bestämmelsen enligt grundlagsutskottet problematisk med hänsyn till religionsfriheten, eftersom det skulle göra kyrkans bekännelse beroende av lagstiftarens politiska vilja på så sätt att lagstiftaren kunde förhindra en ändring i kyrkans bekännelse som kyrkan själv vill genomföra. Därför är det enligt grundlagsutskottet mer motiverat att placera regleringen av kyrkans bekännelse i kyrkoordningen (ibid, s. 5–6).

4. Det ovan nämnda ställningstagandet från grundlagsutskottet är till sin karaktär inte en konstitutionell anmärkning som skulle inverka på lagförslagets behandlingsordning i riksdagen. Däremot är det fråga om en annan konstitutionell iakttagelse av grundlagsutskottet, som inte ska förbigås utan adekvata motiveringar i det utskott som ska avge betänkande (se Riksdagens kanslis publikation 9/2019, Utskottshandboken 2019, s. 91–92). Det är självklart att grundlagsutskottets ställningstaganden ska beaktas av kyrkomötet på motsvarande sätt som det beaktas av betänkandeutskottet, när det gäller behandlingen av ett kyrkolagsförslag som baserar sig på att behandlingen av det föregående förslaget har avbrutits i riksdagen. I sak är det fråga om samma

lagberedningsprocess. En avvikelse från grundlagsutskottets ovan beskrivna ställningstagande om regleringen av kyrkans bekännelse förutsätter därför att det finns en vägande och adekvat motivering. Vi kan konstatera att Kyrkostyrelsen enligt vår uppfattning på behörigt sätt har beaktat grundlagsutskottets alla konstitutionella anmärkningar i sin framställning och att också kyrkomötets lagutskott har beaktat alla konstitutionella anmärkningar förutom den om regleringen av kyrkans bekännelse.

5. I kyrkomötets lagutskotts betänkande har avvikelsen från grundlagsutskottets ställningstagande om regleringen av kyrkans bekännelse motiverats med kyrkans självidentifiering och religiösa identitet. Vidare har lagutskottet motiverat sin lösning med att regleringen av bekännelsen hör ihop med kyrkans personal i tjänste- eller arbetsavtalsförhållanden och med att grunderna för individens (i det här fallet en tjänsteinnehavares eller arbetstagares) rättigheter och skyldigheter ska regleras genom lag. Avvikelsen har också motiverats med att kyrkans bekännelse och uppgift utgör en helhet och att det i flera bestämmelser i kyrkolagsförslaget hänvisas till kyrkans uppgift, vilket gör att det finns skäl att i samma lag också reglera uppgiften (och bekännelsen).
6. Det är vår uppfattning att lagutskottets ovan nämnda motiveringar inte är tillräckligt vägande för att förbise grundlagsutskottets konstitutionella ställningstagande. Trots att kyrkans självidentifiering och religiösa identitet naturligtvis är viktiga för kyrkan utgör de inte en tillräcklig grund för att i kyrkolagen ta in bestämmelser om något utöver kyrkans organisation och förvaltning. Kyrkans identitet och självidentifiering framgår tydligt av Kyrkostyrelsens förslag till kyrkoordning och i en hänvisning i Kyrkostyrelsens förslag till kyrkolag.
7. Inte heller beröringspunkterna mellan bestämmelserna om kyrkans bekännelse och tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas rättsliga ställning utgör grund för att avvika från grundlagsutskottets ställningstagande. De författningsrättsliga experter som utskottet har hört anser att det till den här delen är tillräckligt att man i kyrkolagen tar in en hänvisningsbestämmelse till regleringen av bekännelsen i kyrkoordningen. Dessutom framgår bekännelsens betydelse för tjänsteinnehavares och arbetstagares rättsliga ställning också av respektive bestämmelser i kyrkolagstiftningen (t.ex. kap. 7 i förslaget till kyrkolag) och en separat

bestämmelse om bekännelsen kan inte heller i det här hänseendet anses vara nödvändig.

Vi kan också konstatera att den nuvarande regleringen av bekännelsen inte har haft någon självständig betydelse i rättspraxis när det gäller kyrkans tjänsteinnehavares och arbetstagares rättsliga ställning. Skyldigheten för tjänsteinnehavare och arbetstagare att hålla sig till kyrkans bekännelse kan även härledas ur vedertagen tolkningspraxis som gäller religionsfriheten.

8. Med stöd av motiveringarna ovan är inte heller den helhet som utgörs av kyrkans bekännelse och uppgift en tillräckligt vägande grund för att avvika från grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning.
9. På basis av det som framförts ovan anser vi att 1 kap. i kyrkolagen och 1 kap. 1 § i kyrkolagen bör stiftas i enlighet med Kyrkostyrelsens framställning.
10. I övrigt instämmer vi i majoritetens åsikter i betänkandet.

Helsingfors, Tavastehus, Jyväskylä, Grankulla, Mariehamn, S:t Michel och Åbo den 15 oktober 2021.

Timo Kaunisto

Tuulia Kuntsi

Ville Kämäräinen

Peter Lindbäck

Mimosa Mäkinen

Lauri Palmunen

Wiking Vuori